TO
ICO
UIA
PERUGIA

1520

Foro aralegate altempo del magnifico Gattamelata Dei nobeli da monte ubiano & Marsilio de perozo & nicolo Gebo & Bazolino degle scritte aloza .s. Consuadaru & li prime sete mese

ARCHIVIO DI STATO PERUGIA
ARCHIVIO STORICO
COMUNE DI PERUGIA
SERIE
STATUTI
N. 14

N. 24

11

24

1400
Volume pergamenaceo di cc. 64; rilegatura originaria in cuoio impresso mal restaurata.

Statuto in latino dei Conservatori della Moneta nella redazione derivata dalla riforma disposta non oltre il 1400: in appendice sono trascritti documenti varii come brevi pontifici, strumenti, riformanze in materia finanziaria del sec. XV e dei primi anni del XVI.

Arch. Stor. del Comune di Perugia, Statuti n° 14.

Bibl.: Danilo Segoloni, Osservazioni sugli statuti del 1400 dei Conservatori della Moneta del Comune di Perugia, in Bollettino della Deputazione di Storia Patria per l'Umbria, vol. XLV (1948).

Tomasso de mastro de Serafone p. commessione del .s. Conservatore fe faze aloza executore de la Camera

j. De offitio conseruatorum monete comunis pisis. Rca

ij. De auctoritate et arbitrio conseruatorum monete et de numero gentis armigere conducende per eos. Rca

iij. De gentibus conducendis ad custodiam palatij dominorum priorum. R.

iiij. Quod nulla conductio fieri possit augmenti lanceis supra a quinque infra de aliquo. R.

v. Quod nulla conductio equestrium fiat pro maiori tempore sex mensium R.

vj. Quod quelibet conducta equestris distet ab alia saltem per unum mensem R.

vij. De conductis pedestribus et numero et tempore. R.

viij. Quod conductio gentis armigere pertineat ad conseruatores comunis pisis et non ad alios offitiales comunis pisis. R.

viiij. De punctaturis soluendis et exigendis a gentibus armorum equitum et peditum. Rca.

x. Quod liceat conseruatoribus cassare stipendiarios non obseruantes conuenta uel ea ad que quolibet tenerentur. Rca.

xj. Qualiter fiat contractus cum gentibus armorum comunis pisis. R.

xij. Forma contractus cum gentibus equestribus. Rca.

xiij. Forma contractus cum gentibus pedestribus. Rca

xiiij. De offitio offitialis super mostris tam gentium armatarum quam potestatum capitaneorum et castellanorum et aliorum quorumcumque. Rca

xv. De mostra reuidenda per dictos offitiales et conseruatores aon. seu deputandos a dictis conseruatoribus cum dicto offitiali de gentibus armigeris. R.

xvj. De offitio et offitiali super mostris castellanorum R.

xvij. De fideiussoribus dandis per castellanos et assignatione famulorum R.

xviij. De mostra reuidenda de potestatibus et capitaneis et alijs offitialibus comunis pis. ituris ad terras subiectas. R.

xviiij. De pena recusantium dare nomina eorum de quibus mostre reuideri debent offitiali super super mostris. R.

xx. Quod nullus castellanus habens aliquam cassari fortilitium uel bastite comitatus pisis custodiam uel terrarum subiectarum possit inde recedere. R.

xxj. De mostris offitialium forensium ciuitatis et comitatus pisis reuidendis et parte lucri et punctaturis soluendis. R.

xxij. De electione duorum marescalcorum qui declarent signa et pilos equorum. Rca.

xxiii. De mostra reuidenda per dnos priores Artium et Capitaneo custodie et suis offitialibus et familia et de notariis et familiis. Rca

xxiiii. De equis non prestandis per stipendiarios et de rebus non uendendis per Conseruatores monete offitialibus forensibus seu stipendiariis. R.

xxv. Quod quilibet Conseruator ab offitio Conseruadoratus uacasse debeat per tres annos notarii et fancellus per duos. R.

xxvi. Quod sufficiant duo Conseruatores monete ad offitium exercendum. R.

xxvii. Quod Comunantie et gabelle comunis pusii et poste clusii uendantur omni periculo rischio casu quolibet periculo et fortuna ementium. R.

xxviii. Qualiter gabelle et comunantie uendantur et infra quantum tempus. R.

xxviiii. De pacto apponendo in qualibet uenditione comunantie seu gabelle uende de et poste quod liceat ex pris emptori non soluentium in termino pecuniam acquirere sub prouisione. R.

xxx. Quod nulla ex infrascriptis comunantiis seu gabellis possit uendi nisi pro uno anno nec etiam acotante et de pacto apponendo in uenditionibus earum. R.

xxxi. Quod Gabella salane et gabella pedagii non possint uendi sine deliberatione consilii dnorum priorum et Camerarii cum .xxxv. fabis albis. R.

xxxii. Quod Gabella uini et bestiarum contractus pusii pro unaquaque porta insimul uendi debeat de porta in portam. R.

xxxiii. De fideiussoribus recipiendis ab emptoribus gabellarum seu comunantiarum Comunis pusii. R.

xxxiiii. Quod Conseruatores et alii uendentes gabellas uel comunantias pro emptoribus teneantur comuni pusii si fideiussores bonos non acceperint prout supra continetur. R.

xxxv. Quod in quantum fideiussores non dentur infra .x. primam diem a die stabilimenti quod de nouo comunantie seu gabelle uendi debeant et refundi siquid de esset a prima promissione pro illum cum primo fuerint stabilita. R.

xxxvi. De libris faciendis pro comunantiis et gabellis. R.

xxxvii. De libris faciendis in Camera conseruatorum pro introitibus et exitibus. R.

xxxviii. De executionibus contra debitores comunis pusii faciendis. R.

xxxviiii. Quod liceat conseruatoribus prorogare terminum soluenti pecuniam ante tempus. Rca

xl. De quantitate accipienda per offitiales pro executionibus a debitoribus comunis pusii. R.

·xli· Quod non liceat Conſeruatoribus accipere pecuniam mutuo ſub prouiſione uel
fenore ſine deliberatione dominorum Priorum et Camerariorum. R.
xlii. Infra quantum tempus fieri poſſint executiones per emptores gabellarum
poſt finitum tempus emptoris. Rubrica.
·xliii· Quod nulli offitiali comunis Pisii poſt finem ſui offitii liceat exactionem facere
de debitis comunis Pisii. Et quod exigendi facultas nullatenus concedi queat
niſi per unum menſem. Rubrica.
·xliiii· Infra quantum tempus Conſeruatores monete et alii offitiales Ciues tenetur
reſtituere reliqua ſucceſſoribus et libros in cancellaria R.
·xlv· Quod offitiales forenſes non ſindicentur infra tempus et de eiuſdem paga non ſol
uendi. Rubrica.
·xlvi· Quod offitialibus forenſibus non poſſit augeri ſalarium uel offitiales ſeu
familiam. Rubrica
xlvii· Quod Conſeruatores et maſſarii poſſint habere conſilium ſapientis in caſibus
opportunis et notarius ſuper regiſtris et aquibus. Rubrica.
·xlviii· Quod notarius ſuper regiſtris non poſſit aliquid regiſtrare quod ad introytus non
ſit miſſum. R.
·xlviiii· Quod ser Nicolaus Guidi ſit notarius ſuper regiſtris pro tempore ineuus electione con
tento R.
·l· De compoſitionibus mercandis cum gentibus ſotialium et per quos fieri debeat R.
·li· Quod Conſeruatores monete teneantur mictere ad eorum introytus omne meli
oramentum monete. R.
·lii· Quod omnis quantitas que ſolui deberet comuni Pisii ad aurum uel in moneta ſit
ad introytus mitti debeat. R.
·liii· Quod omnia pagamenta que fieret ad aurum ſeu in moneta ſic ad exitus poni
debeant et deſcribi. R.
·liiii· Quod omnis ſolutio pecunie que quolibet ſolueretur pro comuni Conſeruatoribus
uel Cancello mitti debeat ad introytum infra tres dies et etiam regiſtrari. R.
·lv· Quod nulla ſolutio fieri poſſit ſine ſolutione gabelle. R.
·lvi· Quod de prouenientibus Camere Conſeruatorum nulla ſolutio fieri poſſit per alios
non per Conſeruatores ſeu Cancellum. R.
lvii Quod nulla ſolutio fieri poſſit alicui offitiali ſeu caſtellano uacationem aliquam
habenti ſecundum formam ſtatutorum nouiter editorum. R.

.lviii. De exitibus Camere Conſeruatorum R.

.lviiii. De ſolutione facienda ſuper cenſu debito Romane [illegible] emendatione dampnorum. Rubrica

.lx. De ſolutione facienda gentibus Armigeris R.

.lxi. De ſalario ſoluendo dominis prioribus Artium. R.

.lxii. De ſalario ſoluendo Camerarijs. Rubrica

.lxiii. De ſalario ſoluendo domino poteſtati Ciuitatis peruſij. R.

.lxiiii. De ſalario ſoluendo domino Capitaneo ipſi et maiori ſui [illegible] R.

.lxv. De ſalario ſoluendo cancellario comunis peruſij. R.

.lxvi. De ſalario ſoluendo Abreuiatori reformationum. R.

.lxvii. De ſalario ſoluendo Capitaneo Cuſtodie palatij dominorum [illegible] R.

.lxviii. De ſalario ſoluendo ſer Antonio Alleutij de puro et ſer [illegible] Vannutij de Gualdo officialibus dominorum priorum Rubrica

.lxviiii. De ſalario ſoluendo electionarijs offitialium forenſium [illegible]

.lxx. De ſalario ſoluendo electionario notario et ſindico Capitanei [illegible] cuſtodie palatij. R.

.lxxi. De ſalario ſoluendo Conſultoribus ſindicatorum offitialium [illegible] forenſium. R.

.lxxii. De ſalario ſoluendo Conſultori Camere Conſeruatorum. R.

.lxxiii. De ſalario ſoluendo Conſeruatoribus monete et coram [illegible] cenſoncello et nuptio et maruſſinis. R.

.lxxiiii. De ſalario ſoluendo notario ſuper regiſtris. R.

.lxxv. De ſalario ſoluendo Offitiali ſuper bullettino. R.

.lxxvi. De pecunia ſoluenda fratribus ſancti dominici in feſto corporis xpi. R.

.lxxvii. De ſalario offitialium et notario ſuper moſtris Caſſatorum et [illegible] comunis peruſij. R.

.lxxviii. De ſalario magiſtri Angeli Landi pulſatoris. R.

.lxxviiii. De ſalario ſeu ſtipendijs ſoluendis Caballarijs forenſibus [illegible] curſoribus Ciuibus ſeu forenſibus R.

.lxxx. De ſalario ſoluendo offitiali cum dirigendo ſuper moſtris [illegible] armigerarum. R.

.lxxxi. De quarta parte picturarum ſoluenda offitialibus ſuper moſtris ſignorum et gentium Armatarum. R.

.lxxxii. De ſalario ſoluendo cuſtodibus portarum et de corum [illegible] R.

.lxxxiii. De pecunia ſoluenda pro abundantia facienda. R.

.lxxxiiii. De quantitate mutuanda emptoribus Campionis animum [illegible]

.lxxxv. De mutuantibus aliquam quantitatem Conſeruatoribus [illegible] reſtitutio fieri poſſit

ſine ſolutione gabelle. Vet.

·lxxxvi· De pecunia ſoluenda reuelanti tractatum et quod non poſſit exbannitum aliquem nisi ſe ipsum rebanire. N.

·lxxxvii· De pecunia ſoluenda pro accattamine et perfectione castrorum Clusii. N.

lxxxviii· De pecunia ſoluenda pro accattamine ſpedalicthii. N.

·lxxxviiii· De pecunia ſoluenda fratribus Cartuſiensibus pro domibus comitis Nicolai. N.

lxxxx. De pecuniis ſoluendis et obſeruatis ordinamentorum infraſcriptorum per infraſcriptis. N.

lxxxxi· De ordinamentis ſtudii piſani et de arbitrio et auctoritate ſapientum dicti ſtudii. N.

lxxxxii· Quomodo ſolui debeant ſalaria doctoribus et magistris. N.

lxxxxiii· De taxatione et limitatione expenſarum fiendarum per doctorandos in ſtudio piſano tam in priuato examine quam etiam in publico. N.

lxxxxiiii· Quod ſcolares doctorandi in piſano ſtudio recipiant publicum publice in maiori eccleſia piſana. Vet.

lxxxxv· De collegio medicorum et priore ipſius collegii. Vet.

lxxxxvi· De immunitate comitatenſium qui dudum receſſerunt de comitatu piſis et poſtmodum redeuntium ad Ciuitatem et comitatum piſis. N.

lxxxxvii· De offitio offitialium ſuper viis et fontibus Ciuitatis burgorum et ſuburgorum piſis. N. et refectione murorum et portarum. N.

lxxxxviii· Quod uendentes comunantias gabellarum Ciuitatis piſis teneantur antequam ad bannimenta procedatur deſcribi facere in cancellaria communis piſis cedulas dictarum comunantiarum de uerbo ad uerbum. Vet. et ſic teneantur emptores

·lxxxxviiii· Quod contra puncturas offitialium forenſium nil poſſit probari extra terminum deſcriptionis. N.

·C· Quod habentes bona ſtabilia quocumque non accatastrata teneantur ſoluere gabellas communis piſis. N.

·C·i· Quod in ſtatutis regalibus Ciuitatis hoſtia domorum que non habitarentur non poſſint extrahi et de pena. Vet.

·C·ii· Quod commune piſis occaxione uenditionum que fierent de aliquibus comunantiis poſtis ſeu gabellis non teneantur ad ſoluendum merces. N.

·C·iii· Quod copie puncturarum gentium armatarum et caſtellanorum et aliorum etc. micti debeat ad cameram conſeruatorum et ad cancellariam, et pena conſeruatorum non mictentium ad introytus puncturis. N.

·C·iiii· Infra quantum tempus poſſint fieri excuſationes contra puncturas gentium Armigerarum. N.

c.v. De preſtantium equos in moſtris gentium armatar. R.

c.vj. De regiſtrandis creditoribus in camera Conſeruator et caſſationum. Rca

c.vij. De executionibus faciendis contra debitores abundantie et alios cois per offitiales et pena. Rca.

c.viij. De pena offitialis ſeu executoris relaſſantium aliquem debitorem cois ſolutioe ul depoſito no factis. R.

c.viiij. De pena emptor communantiar ſeu gabellar et etia fancellor et collector fraudem comictentium. R.

c.x. Q conſeruatores monete deduobus menſibus induos menſes reuidere debeant rationes fancellor et collector R.

[illegible] c.xj. Q conſeruatores monete no poſſint detineri n certis decauſis. R.

c.xij. De quantitate expendenda pro domo cois qua tenet cancellarius Rca

c.xiij. Q conſeruatores nō poſſint tangere de introytibus ſucceſſor n certa forma. Rca

De offitio Conservatorum monete Comunis Pisii. 27.

1 Cum inter alia offitia Comunis Pisii Offitium conservatorum monete comunis
Pisii nedum utile fore censeatur, imo verius necessarium, cum conservatio
tio averis dicti comunis statum afferat pacificum et tranquillium presenti capitulo i-
nvaliturо perpetuo duximus statuendum. Quod eligantur et eligi debeant tres boni prudentes,
et legales cives pisani. Ita quod distributio electionis ipsorum per portas equaliter observetur,
Qui insacculentur et insaculari debeant in conservatores et pro conservatoribus Mo-
nete comunis Pisii. Quorum offitium duret et durare debeat tantum sex mensibus. Ad quorum
quorum manus perveniat et pervenire debeat omnes, et singuli introytus, redditus, et proventus
infrascripti et prout inferius continetur. Qui conservatores sint et esse intelligantur
offitiales Comunis Pisii. Ad exigendum et recipiendum infrascriptos introytus redditus et
proventus. Et de ipsis nomine comunis Pisii finiendum et refutandum. Nec non ad conducendum
stipendiarios equestres et pedestres ad stipendium, vel provisionem comunis Pisii. Et stipen-
dia, vel provisionem solvendum et solvere promictendum secundum formam presentium statutorum
inferius descriptorum. Sint etiam et esse intelligatur offitiales dicti comunis super exitibus, expensis,
et pagamentis pro dicto comuni faciendis, infrascriptis offitialibus, doctoribus et aliis quibus-
cumque personis iuxta exigentiam infrascriptorum capitulorum. Super quibus omnibus, et singulis
habeant, et habere intelligantur arbitrium, auctoritatem et bayliam plenariam. Et pro expedi-
tione eorum offitii et executione habeant, et habere debeant duos bonos fideles et expertos fancellos
super quibuscumque introytibus expensis et exitibus eorundem. Habeant insuper duos expertos
sufficientes et fideles notarios, quorum unus ad scribendum introytus Alter ad scribendum e-
xitus et expensas per dictos Conservatores faciendas, nec non alias varias et diversas scriptu-
ras pro expeditione dicti offitii necessarias. Et super conductione gentium armigerarum ta-
m equitum et peditum et Castellanorum debeant deputari. Qui fancelli, et notarii non sint empto-
res vel socii emptorum aliquarum gabellarum seu Comunantiarum comunis Pisii, pro quibus aliquid i-
debeatur camere ipsorum Conservatorum tempore offitii ipsorum fancellorum, et notariorum, si aliquis ipsorum
esset emptor vel socius emptorum vel alicuius eorum vel aliquid deberet dare camere ipsorum Con-
servatorum. Quod donec est debitor dicte camere in fancellum, vel notarium non possint el-
igi, vel assumi, vel offitium quolibet exercere. Et etiam quod nullus fancellus sit, vel esse debe-
at consanguineus, vel affinis usque in tertium gradum ipsorum Conservatorum, vel alicuius eorum per
lineam ascendentium vel descendentium nec habitet cum aliquo ipsorum Conservatorum ad unum
panem, et vinum. Et etiam quod nullus fancellus, vel notarius ipsorum Conservatorum possit eligi
vel assumi qui non vacaverit scilicet fancellus a quolibet offitio fancellatus tam conservatorum
quam aliorum offitiorum, Civitatis Pisii per integros duos annos. Notarii quoque ab offitio
notariatus Camere Conservatorum per integros etiam duos annos. Quorum quidem notariorum
offitium insacculetur una cum Conservatoribus. Et fancellorum electio et nuptii ad Conservatores

ipſos expectet et ſpectare intelligatur. Siquis uero contra dictam formam aliquem elegerit electio non teneat et nichilominus tam eligens quam electus uel offitium exercens incidat in penam Quingentarum libr. den. eo ipſo et uice qualibet Et quod iuxta premiſſorum exigentiam dictorum fancellorum et nuptiorum ad dictos Conſeruatores maxime pro ſex menſibus ut ſupra premictitur eligendos electio pertineat pleno Iure. Qui quidem Conſeruatores fancelli et notarij et nuptiis habeant et percipiant ſalaria inferius denotata.

[illegible] Infraſcripti ſunt introytus redditus et prouentus perueniendi et qui peruenire debeant ad manus dictorum Conſeruatorum monete et ſint et eſſe intelligantur conceſſi et deputati camere dictorum Conſeruatorum Et de ipſis ſolutiones et pagamenta fiat et fieri debeant ipſis Conſeruatoribus et non alijs offitialibus communis Peruſii Et ſi ſecus fieret non ualeat ullo modo

In primis Comunantia fructuum redditiuum et prouentuum aque lacus Cluſij per Peruſini et Gabella piſcium

Item Gabella ſalmarum groſſarum et pedagium de pede platee

Item Gabella Contractuum

Item Gabella uini que uenditur ad minutum in ciuitate burgis et ſuburgis Peruſii uſque ad confines Villarum

Item Gabella bouum et beſtiarum et merchatorum Comitatus Peruſii.

Item Introytus et prouentus Collectarum et preſtantiarum impoſitarum pro preterito per Comune Peruſii

Item Gabella duorum ſoldorum pro libra qualibet retinenda per ipſos Conſeruatores ſeu ipſis Conſeruatoribus ſoluenda de omnibus et ſingulis ſolutionibus et pagamentis faciendis per ipſos Conſeruatores uel in Camera ipſorum Conſeruatorum quibuſcumque perſonis quocumque et qualitercumque. Non obſtante quod caueatur quod ipſas ſolutiones uel aliqua earum facere poſſent uel deberent ſine retentione uel ſolutione alicuius gabelle preter quam in caſibus in preſenti

uolumine ſtatutorum ſpecialiter exceptuatis

Item omnes et ſingule punctature faciende de ſtipendiariis communis Puſii equeſtribus et pedeſtribus ſecundum formam pactorum communis Puſii. Et etiam pene quas ipſi ſtipendiarii incurrerint pro inobſeruantia et inobedientia ſecundum formam pactorum. Et etiam punctature que fient de caſtellanis

Item omnes punctature que fient de offitialibus forenſibus et eorum familiis ſecundum formam ſtatutorum et ordinamentorum communis Puſii.

Item omne reſiduum quod reſtabit et ſuperierit cuicumque offitiali communis Puſii ab executione ſui offitii, exceptis Maſſariis et offitialibus ſuper guaſto. Et exceptis offitialibus abundantie et bladi. Et etiam campionis carnium. Et offitialibus ſuper Maſſaritiis

Item omnis utilitas et omne melioramentum percipiendum per ipſos conſeruatores et eorum famellos de auere et pecunia communis Communis Puſii ad eorum manus peruenta ſeu peruenienda tempore eorum offitii

Item omnis quantitas florenorum et pecunie qui et que Communi Puſii ſolui deberet per Comunia terrarum ſubiectarum ſeu recomendatarum ipſi communi ſeu per alias quaſcumque ſingulares perſonas et pro honore cenſu et ſeu pacto ipſi communi Puſii preſtando pro nunc uel in futurum

Item Comunantia omnium et ſingularum Camerarum ſitarum in palatio ipſius habitationis domini Capitanei Ciuitatis Puſii quarum fructus uendi conſueuerunt

Item Comunantia Camerarum ſitarum in domibus campionis bladi quarum fructus uendi conſueuerunt

Item Comunantia unius orti qui olim fuit Ecclesie sancti Florentii.
Item Comunantia Montis Aetii.
Item Comunantia bonorum olim domini Bertaconis
Item Comunantia Faldi.
Item Comunantia unius tenimenti terrarum poſiti infra cta uecchia cluſii Puſii.
Item Comunatia Camerarum ſitarum in palatio habitationis domini poteſtatis Ciuitatis Puſii et iuxta et prope locum maeſtatis iuxta dictum palatium et domum ſeu noytamti Ecclesie quarum fructus uendi conſueuerunt.

Item Comunantia portus et poteris olim fratris Panci

Item Comunantia piscatarum aque lacus cois Pusij

Item Comunantia unius tenimenti terrarum poſiti in cluſio Puſino iuxta campum ſcumdice et poſſeſſiones ... maioris que uocatur lemacchie.

Item Comunantia unius tenimenti et domus et uinee poſitarum in pertinentijs Villa Laviani.

Item Comunantia bonorum olim Arenguti et Ugolini poſita in loco qui dicitur Caioncole ſaltucchie e paciano

Item Comunantia de Caſa Caſtalda

Item Comunantia duarum bubulcariarum que olim fuerunt Ranerij Gualterij.

Item Comunantia bonorum olim Mutij dni Franciſcij.

Item Comunantia Sancte Savine.

Item Comunantia Collis

Item Comunantia duarum Bubulcariarum poſitarum in Colcello.

Item Comunantia Molendinorum pontis novi.

Item Comunantia Montis Aleris cuius quidem pretium redditus et proventus ſolui debent offitialibus Maſſariarum cois noſtri pro acconcimine viarum Civitatis et burgorum et ſuburgorum Pusij anno quolibet prout capiet et ſumabitur

Item Comunantia Bubulcarie Caſtri Alglerſis

Item Comunantia Caſtri Foſſati

Item Comunantia quatuor bubulcariarum tenerij poſiti in cluſio inter lacum et Clanes

Item Comunantia Colcelli.

Item Comunantia Arboreti olim Hippoli Tilis.

Item omnes et ſingule alie Comunantie ſeu gabelle et introytus ipsarum quarum redditus et proventus nunc debentur vel in futurum deberentur Camere ipsorum Conſervatorum Et omnes Comunantie et gabelle et introytus quicumque qui et que Maſſarijs vel alijs offitialibus dicti cois deputati non erunt veniant et venire debeant et ſoluj Camere ipsorum Conſervatorum monete ad ipsos conſervatores perveniant

Item decernimus statuentes quod per aſſignationem factam Camere Conſervatorum de predictis

De auctoritate et arbitrio Conſervatorum monete et de numero gentis Armigere conducende per eos. R

4

P. Col. A. bub. 25.

QUoniam offitium Conseruator monete ee solet de bonis legalibus, ac notabi
libus ciuibus Perusinis inquibus omnis est spes, et fiducia reponeda, ut utilita
tem, et honorem rei publice diligat presenti capitulo duximus statuendum. Quod
Conseruatores monete cois perusij precedente tamen deliberatione dnor prior, et
Camerarior Artium Ciuitatis perusij. Qui pro tpr fuerit, Saltem obtento partito
de leuando ad sedendum p duas partes habeant et hre intelligantur plenissimu
arbitrium, et potestatem conducendi ad stipendia cois perusij, seu prouisionem usque
in numerum Centum lancearum gentium equestrium forensium, et no Ciuium, seu
districtualium perusinor pro eo tpr sicut eis uidebitur opportunum. Et pro eo stipen
dio, seu prouisione, prout et queadmodum pro utilitate cois nouerint conuenire.
nota de lancea mortua Dum no possint nec eis liceat modo aliquo, seu forma directe, ul indirecte, ul aliq
quesito colore alicui quoquomodo lanceam mortuam unam, ul plures, pena .C.
libr den. dare ul concedere quoquomodo. Et si concederetur ul aliter conduceretur tal
conductio no teneat ipo Iure de ¶ Decernentes, qd lancea intelligatur de tribus equis
more solito, et ritu camere Conseruator. Et etia qd conductio fi no possit contra, seu
preter formam statutor impnti uolumine contentor. Ac etiam decernentes qd
ultra numerum dcar Centum lancearum pro arduis casibus quolibet emergentibus.
precedente tn deliberatione dnor prior, et Camerarior, qui pro tpr fuerint, et cosilij
oportuni condu ci possint p ipos Conseruatores ad stipendium, seu prouisionem, ul
alio quouis modo usque in numerum Quinquaginta lancearum et etiam possint
conduci Centum famuli forenses dca forma seruata, et iuxta exigentiam dcor
statutor. Et qd ultra numerum predcum Excepto tn Capitaneo Quinquaginta
lancearum peditum, seu Centum balestarior conducendor ut inferius appare
bit ad palatium dnor Priorum Artium Ciuitatis perusij. Et etiam exceptis Et
Quinquaginta famulis conducendis ut inferius apparebit pro mense Augusti
Non possint, nec debeant Conseruatores ipi, ul alij quecumque psone aliquem ul
aliquos conducere seu conduci facere ad stipendium cois perusij stipendium uel
gaggium directe, ul indirecte ul alio quoquomodo sine expressa deliberatione
consilij maioris, et adunantie gnalis Artium et artificum Ciuitatis perusij pdce
Et qd secus fieret no ualeat ullo modo.

iiij. De gentibus conducendis ad custodiam palatij dnor prior. R

ITem adhec ut pro necessitatibus incumbentibus quolibet in comuni et pro
decore et magnificentia palatij dnor Priorum Artium Ciuitatis perusij ti
ceuri possit die noctuque casibus emergentibus quibuscumque. Statuimus qd co
tinue de sex mensibus in sex menses precedente tn deliberatione dnor priorum

et cameraniorum Artium qui pro tempore fuerint / per conservatores monete fiat et fieri
possit conductio de uno notabili ac strenuo viro / cum centum balistariis Janu
ensibus pro quibus conducendis et habendis requiri debeat Commune Janue / per literas
Comunis pusiensis / cum illo stipendio et provisione prout melius fieri poterit /
Qui balistarii debeant esse muniti / dorsum caput et bracchia et balistis bonis
et aliis monitionibus consuetis / Et stare debeant ad custodiam palatii dominorum
priorum / et ipsis dominis prioribus in omnibus et singulis obedire die noctuque
et in totum seu in partem se distribuere et pergere ad illa loca / Et omnia et sin
gula facere que per dominos priores imposita fuerint vel mandata sub pena stipen
dii et pactorum. ¶ Et in casu dicti balistarii haberi non possent quod precedente delibera
tione predicta ipsi conservatores possint et debeant conducere ad stipendium
comunis pusiensis / pro tempore semestrali unum notabilem ac strenuum virum fidelem
et amatorem comunis et populi Pusini pusini in capitaneum cum Quinquaginta
lanceis peditum forensium armigerorum et strenuorum / intelligendo lanceam
modo infrascripto . videlicet . De uno caporali bene munito / armis dorsi capitis et
bracchiorum manuum et crurium / et de uno balistario experto / armato caput
et dorsum et bona balista / et aliis armis consuetis / et de uno paggio et dare
possint et solvere pro stipendio cuiuslibet lancee usque in quantitatem undecim
florenorum auri / Cuius quidem capitanei Quinquaginta lancearum / ad hoc ut seriosius
cuncta procedant et utilius pro comuni / conductio non teneat / nisi primitus confir
mata fuerit per dominos priores et camerarios qui pro tempore fuerint Et quod Commune
pusiense nisi talis confirmatio sequatur occasione talis conducte alicui non intendat
intelligatur in aliquo teneri vel obligari / Qui quidem Capitaneus ut supra
conducendus / cum dictis Quinquaginta lanceis / parere debeant dictis dominis prioribus
et omnia et singula facere prout tenentur et debent balistarii supradicti et
sub pena stipendii et pactorum ¶ Et quod pro celeriori expeditione pro opportu
nitate presentis temporis / Conservatores proxime futuri / ante principium eorum
offitii possint teneantur et debeant conducere dictum notabilem virum cum
dictis balistariis / requisito Comuni Janue ut supra premictitur et in casu quo
quo haberi non possent dictum notabilem virum / cum dictis balistariis Capitaneum
cum dictis quinquaginta lanceis / cuius conducta / vel quorum / incipere debeat in kalendis
Setembris proxime venturi . ¶ Et quoniam virtus et fidelis operatio premerenti
merito munerari / ¶ Decernimus statuentes quod quilibet dictorum notabilium vi
rorum presidentium balistariis vel dictis quinquaginta lanceis cum eorum sotiis
et gentibus quibuscumque in totum seu in partem conduci seu refirmari

possint p dnos priores et Camerarios usqz ad tpus sex mensium, prout et si
sicut dni priores et Camerarij qui pro tpre fuerit duxerint ordinandum
et cum illo seu provisione.

iiij. Q nulla conductio fieri possit a viginti lanceis supra et a quinqz infra
de aliquo R. p. 6, l. f. Rub. 253

Item q ad hoc ut cois utilitas subsequatur, et comue pusij de suis genti
bus possit comodius dispensare. Decernimus q nulla conducta seu
reconducta Exceptis supradcis notabilibus viris et balistarijs et Quinquagi
ta lanceis ut supra premitur conducendis possit vl debeat directe vl indi
recte fieri de aliquo equestre Capitaneo seu caporale vl alio presidente cum
maiori numero viginti lancearum et cum minori numero quinqz lance
arum. Ita q a xx.ti lanceis supra de aliquo no possit fieri conductio seu recon
ductio, seu a quinqz lanceis, infra nisi aliter deliberaretur p consilium oppor
tunum, dum tamen p consilium opportunum deliberari non possit de maiori
numero gentium conducendarum nisi usqz in numerum superius declara
tum

v. Q nulla conductio Equestrii fiat pro maiori tempore sex mensiu. R. Rub. 254

Item q nulla conductio seu reconductio gentium equestrium fiat seu
fieri possit vel debeat pro maiori tempore, nisi usqz in sex menses et
non aliter quoquomodo

vj. Q quelibet conducta equestris distet ab alia saltem p unu mensem. R. Rub. 255

Item ad hoc ut uno et eodem tempore conducte Armigerarum gentium no
recidant vl conductam finiant q sepe numero comuni pusij et suis sud
ditis maxima intulit detrimenta. Duximus statuendum q quelibet con
ducta que fiet de Capitaneo vl caporale vl alio quocunqz presidente equestre
fiat et fieri debeat, Ita q quelibet conducta cuilibet Capitanei seu Caporalis
vl alterius presidentis, distet vl distare debeat, saltem p unum mensem, ab
alia quaqz conducta, et aliter vl alio modo conducta seu reconducta predcoz
alicui' coz fieri no possit nec debeat quoquomodo, et si fieret no teneat ullo
modo nisi aliter deliberaretur p dnos priores et Camerarios de tali conducta
seu reconducta quo ad tpris distantiam obtento tn partito inter dcos dnos p
priores et Camerarios ad bussolam et fabas albas et nigras saltem p duas p
partes quotiens necessitas imposterum emineret quo casu precedente ut sup
deliberatione dnoz prioz et Camerarioz possit fieri conductio seu recoductio
absqz tali distantia, pro ut et sicut, p dcos dnos priores et Camerarios, exti

extiterit deliberatum

vij. De conductis pedeſtribus et nũo et tp̃re R̃

Rub. c. 36 Item q nullus coneſtabilis ſeu caporalis uel alius quicumq pedeſter poſſit
ul debeat conduci ſeu reconduci cum maiori numero uiginti paghar
peditum / ſed ab inde infra / ul uſq in dictum numerum incluſiue pro ut diſcre
ptioni conſeruator uidebitur conuenire Excepto caſu de baliſtariis / et Capitan
Quinquaginta lancearum peditum / ut ſupra premictitur conducendarũ ad
cuſtodiam palatij. Et etiam excepto ſi deliberaretur aliter / per conſilium oi
opportunum / dum tn̄ deliberatio fieri non poſſit de maiori numero niſi uſq
in numerum Centum famulorum pro ut eſt ſuperius declaratum

Rub. c. 37 Item q nullus pedeſter poſſit ul debeat / eligi deputari ſeu conduci ad ſoldu
ſtipendium comunis piſij prouiſionem ul gaggium ul alio quoquomo
niſi dum taxat pro uno menſe / et ſi neceſſitas imineret poſſit fieri reconduc
tio per Conſeruatores prout uiderint opportunum / de menſe in menſem poſſit
tn̄ ſi imines neceſſitas requireret / et Conſeruatoribus utile uideatur fieri condu
ctio ſeu reconductio peditum pro maiori tempore / uſq in duos menſes / et de
inde reconductio de menſe in menſem

viij Q conductio gentis Armigere ptineat ad conſeruatores monete. R̃ Comis
piſij et nõ alios offitiales cois piſij. R̃

Rub. c. 38. Nullus offitialis comunis piſij cuiuſcumq ſtatus et condictiois exiſtat aude
at ul preſumat conducẽ ſeu conduci facere ad ſtipendium ſeu prouiſioẽ
Cois piſij equeſtres ſeu pedeſtres quacumq modo uice cauſa ſeu forma / nec h
huiuſmodi genti ſtipendium ſeu prouiſionem ſoluere ul ſolui facere de pecunia
ſeu auere comunis piſij / pena Mille libr̃ d piſinor / pro quolibet contrafacie
te et uice qualibet de facto auferendarum p quemcumq offitialem comunis piſij
Et nichilominus dc̃a conductio nõ ualeat ullo modo / Set conductio et recon
ductio gentis Armigere equeſtris et pedeſtris ſolummodo pertineat atq ſpectet
ad conſeruatores monete / et ad eor offitium iuxta predcor et infraſcriptorũ
exigentiam et tenorem et non ad alios ullo modo. Saluo q predc̃a / nõ uendi
cent ſibi locum in reconductione ſeu refirma capitanei quinquaginta lancear
peditum ſeu baliſtarior Ianuenſium ad cuſtodiam dnor prior ut ſupra pre
mictitur ducendor / quo caſu fieri poſſit reconductio ſeu refirma / per dnos
Priores et Camerarios iuxta exigentiam precedentium capitulorum.

viiij De punctatura ſoluendis et exigendis agentibus Armor equitũ et peditum R̃

Rub. c. 39.

Quoniam ſicut oderunt peccare boni uirtutis amore ſicut mali penar formidine deterrentur / p̄nti capl̄o duximus ſtatuendum ¶ Quod omis et ſinguli Capitanei uł Caporales / ſtipendiarij equites conducti ſeu conducendi ad ſoldum ſtipendium ſeu prouiſionem dc̄i cōis / uł alio quouis modo / teneantur et debeant / de eis et de eoꝝ lanceis ſotijs equitatoribus paggis equis ronçinis moſtram pro eis / et pro dc̄is et quolibet eoꝝ facere et fieri facere / et aſſignam āmatam et inermem / ad omem requiſitionem et mandatum Conſeruatorum monete / et alioꝝ offitialium deputatorum ſeu deputandoꝝ / Et etiam illoꝝ quibus Conſeruatores ipi duxerint remictendum et moſtram ipam et aſſignam facere et fieri facere ubicunqꝫ et quandocunqꝫ a dc̄is ōibꝫ fuerint requiſiti /. Et ſi monſtra alicubi fieret et ſtipendiarij hn̄t ſtipendium acōi ad rationem decemocto floꝝ neptoꝝ pro qualibet lancea / et nō eēt repertus equūs caporalis / qꝫ perdat idem caporalis ſtipendium pro dc̄o equo nō reperto perdat ſex florenos / et pro equo uł ronçeno paggij perdat quatuor florenos / et ſi nō eēt repertus caporalis lancee perdat octo floꝝ / Et p placctanario nō reperto duos florenos. Et ſi tales ſtipendiarij uł prouiſionati hn̄t maius uł minus ſtipendium dc̄a quantitate decemocto floꝝ pro lancea .ſ. ab inde ſupra uł ab inde īfra et depredc̄is uł aliquo eoꝝ fierent monſtre / et nō repiretur qꝫ puntature fieri debeant de ipis et quolibet eoꝝ nō repertis / et perdant quantitates pro qualibet puncatatura add dc̄as rationes ſingula ſingulis referendo ſicut plus pro rata / uel minus capient conſideratione hita ad maius uł minus ſtipendium quod daretur / Et incaſu quo puntati nō remicteretur infra terminum ſex dieꝝ qꝫ etiā perdant ſtipendium pro quolibet puntato pro rata temporis ut capiet quouſqꝫ remiſſio fc̄a nō fuīt / ſaluo ſi puntati legitimam excuſationem hn̄t / et adimictendam que fieri debeat coram dn̄o Capitaneo populi et maiori ſindico Ciuitatis piſii infra tres dies adie puntature / ſi puntatio fc̄a eēt ī Ciuitate / uł comitatu piſij. Et ſi fc̄a eſſet inloco diſtanti a Ciuitate piſij per quadraginta miliaria infra octo dies adie puntature et ſi fc̄a eēt inaliquo loco diſtanti / a xl. miliaribus ſupra a dc̄a Ciuitate piſij infra .xv. dies adie puntatē ¶ Et ſiquis caporalis placctanarius uł paggius morietur qꝫ alius ydoneus loco eius remicti debeat infra ſex dies adie mortis computando / et ſi infra dc̄um terminum alium ydoneum nō remiſerit ſoldum ſeu ſtipendium pro illo perdat / et hr̄e nō debeat ullo modo. Et etiam donec alium remiſerit Ita tn̄ qꝫ infra terminum predictū ſex dieꝝ adie mortis notificaſſe debeat Capitaneo ppli et Conſeruatoribus monete de talis morte /. Et ſi aliquis dc̄oꝝ Caporalis plattanarij aut paggij infirmaretur et nō euaderet uł liberaretur infra uiginti dies / adie infirmitatis

computandos teneatur alium ydoneum remictere loco sui post lapsum decorum
viginti dierum infra tres dies/ Dum modo notificasse debeat de infirmitate talis/
Capitaneo ipsi et dictis Conseruatoribus/ infra sex dies a die infirmitatis con
putandos. Et si non remiserit infra dictos tres dies/ quod soldum uel stipendium,
seu prouisionem pro tali nullatenus consequatur. Et quod dum alium non remiserit
loco sui Et si aliquis dictorum caporalis plactanarij uel paggij recederet a comitiua
Capitanei uel Caporalis et sotiorum alius ydoneus remicti debeat loco sui infra tres
dies a die recessus/ Dum tamen notificasse debeat infra dictum terminum dictis Capitaneo
ipsi et Conseruatoribus de talis recessu/ Et si infra dictum terminum trium dierum
alium ydoneum non remiserit non soldum seu stipendium pro illo non habeat ullo
modo. Et quod dum alium non remiserit pro eodem/ Et quod remictendus scribi etiam et
remicti debeat Conseruatoribus/ et notificari offitiali Capitanei super monstris
ante quam monstre fiant. Adhoc ut remictendus appuntaturis huiusmodi non uale
at excusari Et si aliquis equus uel ronçenus occideretur uel moriretur seu in
utilis efficeretur quod alium sufficientem debeat remictere et assignare et infra
sex dies a die mortis uel inutilis effectionis coram Conseruatoribus uel offiti
ale super monstris/. Et si non remiserit infra dictum terminum quod soldum seu
stipendium perdat ad dictas rationes videlicet pro equo caporalis octo florenos pro

de pena puntaturarum et puntatorum de equitibus

equo plattanarij sex florenos et pro equo uel ronçeno paggij quatuor florenos
Et quod nichilominus stipendium non habeat pro eodem et quod dum alium sufficien
tem non remiserit loco sui/ Et si aliquis equus uel ronçinus uenderetur seu
cambiretur quod alium sufficientem infra tres dies/ a die uenditionis/ seu cam
cambij remictere teneatur/ et si non remiserit/ uel primum non assignabit
quod stipendium pro tali equo uel ronçino uendito seu incambium dato sti
pendium perdat ad dictas rationes pro ut capiet et summabit. Et quod nulli capora
li plactanario uel alteri cuicumque sit licitum uel permissum equum uel ronçinum
conductum ad stipendium comunis pisij/ et descriptum sine licentia Conserua
torum monete expressa uendere cambire uel pignorare sub pena stipendij
unius mensis pro quolibet equo seu ronçino uendito pignorato uel incambi
um dato/ Et quod stipendium dictum perdat nichilominus ad dictas rationes, pro
ut supius declaratur Et si aliquis equus uel ronçinus alicuius predictorum quolibet
infirmaretur quod dominus eiusdem teneatur ipsum curari facere suis expensis/ Et si
liberaretur bene quidem alias teneatur alium remictere infra dictos .xx. dies
sufficientem a die infirmationis predicte computandos/ Et si per marescalcum
sententiabitur ipsum equum uel ronçinum fore inutilem quod alius remicti
debeat sufficiens loco sui infra quatuor dies a die talis sententie computandos

et interim pro illo equo vel ronçeno stipendium non habeat ullo modo. Et quod equi
vel ronçeni qui remictentur non sint descripti in aliqua alia brigata seu
comitiva existente ad stipendium seu ad soldum dicti Communis durante tempore
alicuius firme. Et similiter quod nullus caporalis plattanarius vel paggius
qui descriptus esset in comitiva vel brigata alicuius remicti possit loco alterius
donec descriptus erit in tali brigata seu comitiva. Conestabilis seu ca
poralis peditum teneantur et debeat de eis et quolibet eorum et de suis sotiis
et armis mostram et assignam facere quotiens fuerit requisitus ad peti
tionem dictorum dominorum priorum et dictorum conservatorum monete vel alicuius eorum ubicumque
et quandocumque ipsi vel aliquis eorum fuerint requisiti. Et si mostra fieret in alio
loco et non esset repertus caporalis seu conestabilis quod perdat eius stipendium
et provisionem. Et similiter si non repertus fuerit sotius paggius vel ragaçinus quod
similiter soldum pro non reperto integrum perdere debeat. Salvo si legitima
admictendam excusationem habent quod eam probare debeat coram Capitaneo
ipsi prius infra terminos locorum distantiis comprehensis et prout supra de
equitibus est expressum. Et quod si quis sotius vel ragaçinus moriretur quod
alius sufficiens remicti debeat infra tres dies a die mortis computandos. Et
si infra dictum terminum non remiserit sufficientem soldum pro illo non habeat
ullo modo. Et donec alium non remiserit quoquo modo et notificare debeat
de talis morte Capitaneo ipsi et Conservatoribus infra terminum antedictum.
Et si aliquis dictorum Caporalis sotii seu ragaçini infirmaretur et non liberaretur
infra decem dies a die infirmitatis computandos quod alius remicti debeat
infra tres dies ydoneus et sufficiens loco sui. Et quod notificasse debeat de infir
mitate talis Capitaneo ipsi et Conservatoribus monete infra sex dies a die in
firmitatis computandos. Et si infra dictum terminum trium dierum alius remis
sus non fuerit quod soldum seu stipendium pro tali nullatenus consequatur. Et
si aliquis Caporalis sotius vel ragaçinus recederet a comitiva alicuius cone
stabilis quod alius ydoneus remicti debeat loco sui infra sex dies a die recessus
et si infra dictum terminum trium dierum alium sufficientem non remiserit
quod pro eo soldum stipendium seu provisio nullatenus debeatur. Et quod no
tificari debeat infra dictum terminum trium dierum dictis Capitaneo et
Conservatoribus talis recessus et quod remictendus et describendus coram
Conservatoribus remictatur et debeat notificari offitiali super monstris
ad hoc ut remictendus apuntaturis se nequeat excusare. Et quod nullus in
alterius loco admicti debeat seu alter scribi possit qui descriptus esset in
aliqua alia brigata seu comitiva que esset ad stipendium dicti Communis

de pena puntaturarum peditum

qd diu descriptus quolibet appareret. ¶ Et decernentes ad hoc ut stipendiarii tam
equites quam pedites serviant Coi pusii sicut decet qd Conservatores monete possint
teneantur et debeant in dcis casibus et quolibet eorundem in pnti capitulo decla
ratis dcas quantitates de talibus puntaturis ut supra taxatas retinere de stipen
diis et provisionibus stipendiarior equitum et peditum Et etiam ubi stipendia
no supperterent exigere et exigi facere de fco realiter et psonaliter cogi facere ad
solvendum huiusmodi puntaturas in quantitatibus et prout superius denotatum ·xxx·
Et ad eor introytus mictere et micti facere per eor notarios et famcellos prout
fuerit opportunum Et de eis partem solvere contingentem offitialibus super i
mostris prout inferius apparebit in pnti volumine statutor pena ipis Conserva
toribus et cuilibet eor Quingentarum libr d. si in premissis vel aliquo ipor negli
gentes fuerint quolibet vel remissi super quibus possint et debeant spaliter et
distincte et diligentissime sindicari.

Rub. 240 ·x· Qd liceat Conservatoribus cassare stipendiarios no observantes conventa vel ea adque
quolibet tenerentur. R.

Ut stipendiarii equestres et pedestres conducti et etiam conducendi ad stipe
dia seu provisiones cois pusii vel alias quoquo modo efficacius excitent
ad observantiam premissor. Statuimus providentes qd in quantum aliquis Cone
stabilis caporalis vel aliquis alius stipendiarius cois pusii seu provisionatus n
conductus seu conducendus ad stipendium seu provisionem dci cois ea ad que
teneretur sm exigentiam premissor vel conexor in pnti volumine statutorum
qd sit licitum et permissum Conservatoribus monete omni casu talem conestabi
lem caporalem vel alium quecumque no observantem ea adque quolibet tene
retur ad eor beneplacitum cassare Et qd ex nunc prout ex tunc pro casso hri debet
et censeri. Et qd omnis contractus qui in posterum fiet et quecumque conducta fa
cienda cum aliquibus gentibus seu pedestribus seu equestribus ad stipendium
seu provisionem dci cois vel alias quoquo modo intelligatur ee fcus et fca sub
dca pena codictione et pacto etiam si pactum non esset appositum quoquo
modo vel conventum

·xj· Qualiter fiat contractus cum gentibus Armor. Cois pusii R.

Ut forma pactor ineundorum inter Comune pusii et Capitaneos Conesta
Rubrica 41. biles et caporales et quoscumque alios stipendiarios tam equites quam pedites
ad stipendia seu provisiones dci cois vel alias quolibet conducendas omnibus
innotescat ¶ Statuimus declarantes qd inter dcos conservatores et quecumque
Capitaneum Conestabilem et Caporalem vel alium quecumque equitem seu pe
ditem ut supra premictitur quolibet conducendum ad dci cois stipendium seu

prouiſionem ul alias quoquo modo contractus initiatur fiant et celebrari debeant i
ſub et cum pactis modis et condictionibus pro ut inferius et infraſcriptis form
ulis ſeriosius denotatur et ꝙ iuxta eor et cuiusq; eor exigentiam et tenorem ea i
omnia et ſingula et quodlibet ipor ultro citroq; in omnibus et ſinglis et quo ad oia
et ſingula fieri exequi debeant et obſeruari plenarie aliquo capitulo ſtatutorum
cois piſii quod loqueretur in contrarium nō obſtante

·xii· **Forma contractus cū gentibus Equeſtribus. R̷**

Rub. 242 Ut capitaneus coneſtabilis ſeu caporalis lancearum equeſtrium ſtipendia
rior cois piſii eius pſona in dco numero computata et intelligatur la
ncea de uno bono caporali armigero bene armis munito uno paggio et uno
plattanerio bene munitis duobus equis armigeris et uno roncino per ſe et ſuis
hrdes obligando ſe et omnia ſua bona mobilia et ſtabilia pntia et futura promiſit
et conuenit. Magnificis uiris - - - Conſeruatoribus monete cois piſii et pro ipo i
comuni recipientibus bene ſolicite et legaliter ſeruire cum eius pſona et dcis lan
ceis equis et ſotijs armigeris bonis et actis ad bellandum et ſeruitium prebere i
et obſequi et parere coi et ipſo piſino dominis prioribus Artium dno Capitan
guerre qui pro tpre fuerint et Conſeruatoribus monete et alijs offitialibus i
cois piſii quibus comiſſum fuit et quibuſlibet eordem per tpus ſex menſiu
incipiendor die . . . menſis et ut ſequitur finiendor ad bene placitum iporu
dnor et cuilibet offitij eordem uolentes et conuenientes ex pacto ſolem ſtipu
latione uallato dci dni Conſeruatores ex parte una et dcus Capitaneus Coneſta
bilis ſeu caporalis ex altera ꝙ equi et roncini ipius et ſuor equitum et lancear
ſcripti et aſſignati ſtent et ſtare debeant omi piculo caſu riſchio et fortuna ta
ab hoie ꝙ adeo moderato ſeu imoderato et qui poſſet excogitari quolibet nō ex
cogitari ipius Capitanei Coneſtabilis ſeu caporalis et ſuor equitum et ſotior
Et de ſe et ſuis lanceis et ſotijs et equis et roncenis in dco numero promiſit i
dcis Conſeruatoribus monete ut ſupra recipientibus moſtram et aſſignam ar
matam facere et inermem ubicumq; et quandocumq; fuerit requiſiti ad manda
tum ſeu beneplacitum ipor conſeruator ul illius ſeu illor eu ul quibus comi
ſerint quoquo modo et etia ad beneplacitum offitialis ſuper monſtris deputati
ul quolibet deputandi Et equos et roncenos predcos bullari facere ad mandatu
ipor Conſeruator et reuiſoribus moſtrarum eandem moſtram facere pro ut ſi
ſuperius cōtinetur ¶ Et ſi moſtra alicubi fieret et ſtipendiarij hrent ſtipendiu
a Comuni ad rationem decem et octo flor nector pro qualibet lancea et nō eſſet
repertus equus caporalis ꝙ pdat idem caporalis ſtipendium pro dco equo nō
repto in octo florenis et pro equo plattanarij nō reperto perdat ſex florenos et

pro equo ul ronçino paggij perdat quatuor florenos. Et ſi no eet repertus
caporalis lancee perdat octo florenos Et pro plattanario no repto perdat tres
duos flor et pro paggio no reperto perdat duos florenos Et ſi tales ſtipendia
rij ul prouiſionati hrent maius ul minus ſtipendium dca quantitate dece
octo flor auij. pro lancea .ſ. abinde ſupra ul abinde infra. Et depredcis ul aliquo
eor fierent moſtre et no repirentur qp puntature fieri debeant de ipis et quolibz
eor no reptis. Et pdant quantitates pro qualibet puntatura ad dcas rationes
ſingula ſingulis referendo ſicut plus pro rata ul minus capient conſideratōe
hita ad maius ul minus ſtipendium qd daretur Et in caſu quo pūctati non
remicterentur infra terminum ſex diez a die punctature qp etiam perdant
ſtipendium pro quolibet punctato pro rata tpris ut capiet quouſqz remiſſio
fca no fuerit. Saluo ſi punctati legitimam excuſationem hrent et admic
tendam que fieri debeat coram dno Capitaneo ppli et maiori ſindico Ciuita
tis piſij infra tres dies a die punctature. ſi pūctatio fca eet in Ciuitate uel
comitatu piſij et fca eet in loco diſtanti a Ciuitate piſij p quadraginta miliaria
infra octo dies a die pūctature Et ſi fca eet in aliquo loco diſtanti a quadraginta
miliarianbus ſupra a dca Ciuitate piſij infra quidecim dies a die pūctature
Et ſiquis caporalis plattanarius ul paggius moriretur qp alius ydoneus loco
eius remicti debeat infra ſex dies a die mortis computandos. etia ſi infra dcm
terminum alium ydoneum no remiſerit ſoldum ſeu ſtipendium perdat et hre
no debeat ullo modo. et etia donec alium remiſerit. Ita tn qp infra dcum termi
num ſex diez a die mortis notificaſſe debeat Capitaneo ppli et Conſeruatoribz
monete de talis morte. Et ſi aliquis deor caporalis plattanarij aut paggij in
firmaretur et no euaderet ul liberaretur infra uigiti dies a die infirmitatis
computandos teneantur alium ydoneum remictere loco ſuij. poſt laſſum deor
uigiti diez infra tres dies. Dum modo notificaſſe debeat de infirmitate talis
Capitaneo ppli et dcis Conſeruatoribus infra ſex dies a die infirmitatis com
putandos. Et ſi no remiſerit infra deos ſes dies qp ſoldum ſtipendium ſeu p
uiſionem pro tali nullatenus conſequatur. et qp diu alium non remiſerit loco
ſui. Et ſi aliquis deor caporalis plattanarij ul paggij recederet a Comitiua Ca
pitanei ul Capororalis ul ſotioz alius remicti debeat loco ſui infra tres dies
a die receſſus. Dum modo notificaſſe debeat infra dcum terminum dcis Capi
taneo ppli et dcis Conſeruatoribus de talis receſſu. et ſi infra dcum terminu
trium diez alium ydoneum no remiſerit. qp ſoldum ſeu ſtipendium pro illo
no hat ullo modo et qp diu aliu ydoneum no remiſerit pro eodem. Et qp
remictendus ſcribi etiam et remicti debeat Coram conſeruatoribus et notifi
cari offitiali Capitanei ſuper monſtris ante qp monſtre fiant ad hoc ut remic

tendius apuntatum huiuſmodi nõ ualeat excuſari ¶ Et ſi aliquis equus uel
ronçinus occideretur uel inutilis efficeretur quod alium ſufficientem teneatur
remictere et aſſignare infra ſex dies a die mortis uel inutilis effectionis coram
Conſeruatoribus uel offitiali ſuper monſtris et ſi nõ remiſerit infra dictum ter
minum quod ſoldum ſeu ſtipendium perdat a dictas rationes videlicet pro equo capora
lis octo florenos pro equo plattanarii ſex florenos et pro equo uel ronçino pag
gii quatuor florenos et quod nichilominus ſtipendium nõ habeat pro eodem et
quousque dictum alium alium ſufficientem nõ remiſerit loco ſui Et ſi aliquis equus
uel ronçinus uenderetur uel cambiretur quod alium ſufficientem infra tres dies
a die uenditionis ſeu cambii remictere teneatur Et ſi nõ remiſerit uel pri
mum nõ aſſignabit quod ſtipendium pro tali equo ſeu ronçino uendito ſeu
in cambium dato ſtipendium perdat a dictas rationes prout capiet et ſuma
bit ¶ Et quod nulli caporali plattanario uel alteri cuicumque ſit licitum uel permi
ſſum equum ſeu ronçinum conductum ad ſtipendium communis Piſarum et deſcriptum
ſine expreſſa licentia conſeruatorum monete communis Piſarum uendere cambire et pi
gnerare ſub pena ſtipendii unius menſis pro quolibet equo ſeu ronçino uen
dito pignerato uel in cambium dato Et quod ſtipendium dictum nichilominus
perdat a dictas rationes prout ſuperius declaratur. Et ſi aliquis equus uel ro
ronçinus alicuius predictorum quolibet infirmaretur quod dominus euiſdem teneatur ipsum
curari facere ſuis expenſis et ſi liberaretur infra uiginti dies bene quidem alias
teneatur eum remictere infra dictos uiginti dies ſufficientem a die infirmitatis
predicte computandos et ſi per mareſſcalcum ſententiabitur ipsum equum uel ronçinum
fore inutilem quod alius remicti debeat ſufficiens loco ſui. infra quatuor dies a die
talis ſententie computandos Et interim pro illo equo uel ronçino ſtipendium nõ
habeat ullo modo Et equi uel ronçini que remictentur nõ ſint nec eſſe debeant
deſcripti in aliqua alia brigata ſeu comitiua exiſtente ad ſtipendium ſeu ſoldu
dicti communis durante tempore alicuius firme Et ſimiliter quod nullus caporalis plattanarius
uel paggius qui deſcriptus eſſet in comitiua uel brigata alicuius remicti poſſit
loco alterius donec deſcriptus erit in tali brigata uel comitiua. ¶ Et ſi ſupra
dictus Capitaneus Coneſtabilis uel caporalis ſeu aliquis de ſua brigata dictarum lance
arum in aliquo caſu debellationis ſeu conflictus uel quouis alio modo caperet ali
quem de rebellibus et proditoribus communis Piſarum preſentibus uel futuris ſeu aliquem
condenatum uel condenandum dicti communis occaxione ſtatus ad ultimum ſupplitium
uel aliquem exititium qui exititius eſſet pro exititio communis Piſarum declaratus per
dominos priores et camerarios et in Cancellaria communis Piſarum deſcriptus infra quintam
diem a die captionis computandos gratis et ſine aliqua receptione uel proui
ſione alicuius quantitatis pecunie dominis prioribus Artium Ciuitatis Piſarum ipsum

uel ipoſ captum ſeu captoſ aſſignare dare et tradere teneatur et debeat ſub pena
ducentor flor de auro pro quolibet capto et non aſſignato ut ſupra et ſub ma
iori pena que declarauerit per dnos priores et camerarios qui pro tpr fuerint
Quam penam ducentor flor pro quolibet et uice qualibet et etia maiorem ſi
per dnos priores et camerarios declaraueritur Conſeruatores monete teneatur
ſub dca pena teneantur et debeant retinere de ſtipendio et prouiſione talis ca
capitanei coneſtabilis ſeu caporalis et ſuar lancearum et ubi ſtipendium no
ſufficeret executionem realem et pſonalem de fco fieri facere opportune ¶ Ite
ſupradictus capitaneus coneſtabilis ſeu caporalis dcar lancearum promiſit ut
ſupra q ipe ul aliquis de ſua comitiua no equitabit in ſeruitium ul de ſer
uitium alicui ſpetialis pſone niſi eet otra inimicos cois piſi ſine licentia dcor
dnor prior Artium Ciuitatis piſi ul ſaltem ſeptem ex eis in concordia ſeu
conſeruator monete cois piſi qui pro tempore fuerit Et ſi in alicui ſerui
tium equitabit ſub pena ſtipendij unius menſis Et ſi in deſeruitium uel o
offenſam equitabit ſub pena heris et pſone ¶ Et ſi aliquis rumor q abſit
inſurgeret in Ciuitate piſi ul alibi in aliqua Ciuitate ul loco ſubiecto uel
recomendato Coi piſi promiſit no trahere cu eius brigata ad aliquem locu
n ad dnos priores Artium Ciuitatis piſi qui pro tempore fuerint Et ſi priores
no eent in aliqua ex dcis terris trahat et trahere debeat ipe et ſua brigata ad
rectorem ſeu offitialem cois piſi in tali loco exiſtentem Et ubi rector no eet
ad commune ipius terre. ¶ Item promiſit tenere non tenere ad dcum ſtipen
dium equum ul ronçinum alicui piſim ciuis ul diſtrictualis clerici ſeu lai
layci publice ul occulte modo aliquo ſeu forma ſub pena Quingentar libr
den. pro qualibet uice et quolibet equo. ¶ Et etiam promiſit noie ſuo et ſuor
ſotior et lancear predcar ſe no dediſſe nec promiſiſſe alicui aliquid occaxione
pntis firme ſeu conducte ¶ Et q quado ipe capitaneus coneſtabilis ſeu capora
lis ul aliquis de ſua brigata uocabitur in moſtris bene et legaliter et pro uero
ſuo noie reſſpondebit unuſquiſq et ſibi nomen no mutabit nec alio nomine
reſſpondident nec equum ul ronçinum alij ſcriptum aliquis pro ſe et ſuo noie
aſſignabit ſub pena ſtipendij unius menſis pro quolibet contrafaciente et qua
libet uice auferenda dumtaxat pro coi piſi Et q durante tempore cor firme
no faciet aliquam confederationem ligham ul contractum inter ſe ad inuicem
nec aliquid facere uolenti conſentient qd eet ul ee poſſet in damnum preiudi
cium et grauamen comunis piſi ul contentor in pnti contractu Et q no par
ticipabunt ipe et ſui ſodales cum aliquo inimico cois piſi nec ei fauorem p
preſtabunt nec etiam cum aliquo ſeu alicui ſoldato inimicor dci cois et ipos
inimicos cois piſi et cor ſtipendiarios et ſequaces pro ueris inimicis habere et

Atractare

tractare ſub infraſcripta pena. ¶ Et etiam promiſit et pacto convenit et voluit
et ſe ſubmiſit dicto nomine quod inquantum ipse vel alius de ſua comitiva non obſ
ervaret contenta in presenti contractu vel aliquod ipsorum, quod quolibet caſu ultra ci
tatam et infraſcriptam penam liceat Conſervatoribus monete caſſare a ſti
pendio communis piſii eundem et quemlibet non obſervantem, ad beneplacitum eo
rundem. ¶ Et etiam promiſit nomine predicto pro ſe et dictis lanceis finito dicto t
empore ſue firme, ipſam firmam renovare cum communi piſii pro ſequentibus
ſex menſibus ad ſimile ſoldum, et cum ſimilibus pactis ſi placebit dicto communi
piſii ¶ Et quod durante dicto tempore dicte conducte nullus de dicta comitiva ibi
ad comedendum in Civitate vel diſtrictu piſii cum aliquo piſano. Et quod
nullus eorum aliquem piſanum invitabit in dicta Civitate vel diſtrictu, ſub pe
na ſtipendii unius menſis pro quolibet contrafaciente, et vice qualibet ſuper
quibus ſtetur dicto unius vel duorum teſtium fidedignorum ¶ Que omnia et ſingula
ſupra et infraſcripta promiſit dictus capitaneus Coneſtabilis ſeu caporalis dicta
rum lancearum nomine et aliorum de dicta comitiva dictarum lancearum pro eo quia vi
ceversa vice dicti Conſervatores monete communis piſii promiſerunt et convenerunt
dicto Capitaneo Caporali ſeu Coneſtabili lancearum predictarum ſtipulanti pro ſe et i
ſuis heredibus et cui Jus ſuum conceſſerint dare et ſolvere ſtipendium et proviſi
onem infraſcriptam videlicet ad rationem . . . florenorum de auro pro qualibet lancea
et quolibet menſe firme predicte ſolvendorum de menſe in menſem a et abinde i
antea ad omnem petitionem ipſius Capitanei Coneſtabilis ſeu caporalis. Que
ſolutio et ſatiſfactio ſtipendii et proviſionis predicte fiat et fieri poſſit et debeat
per ipſos Conſervatores integraliter et inſolidum ſemel et pluries prefato Capit
Coneſtabili ſeu caporali pro dictis lanceis pro tota quantitate vel diviſim, ſeu
pro rata prout dictis Conſervatoribus videbitur ¶ De quibus ſtipendio et provi
ſione fiat et fieri poſſit refutatio per ſupradictum capitaneum Coneſtabilem,
ſeu Caporalem ſemel et pluries prout ipſis Conſervatoribus viſum fuerit
expedire, ¶ Et ſi accideret quod dictus capitaneus Coneſtabilis ſeu caporalis cum
dicta eius comitiva mandato dominorum priorum Artium vel Conſervatorum monete
equitaret extra diſtrictum Communis piſii per xl. miliaria quod tunc ſolvatur ſibi pro
eius et lancearum ſuarum ſtipendio, pro illo tempore et loci et temporis et more qualita
te penſata prout videbitur diſcretioni dominorum priorum Artium et Conſervatorum
monete. Salvo et reſervato quod paga ultime menſis non ſolvatur niſi ydonee ſ
atiſdederit idem capitaneus Coneſtabilis ſeu caporalis, pro ſe et dicta eius comi
tiva de bene ſolicite et legaliter ſerviendo per totum dictum tempus dicte conducte
et de punctaturis ſolvendis, Et de ſatiſfaciendo creditoribus eorum, Et ſi non ſatiſ

dedent quod tunc fiat solutio pro medietate dicti ultimi mensis tantum et alia
medietas remaneat persolvenda usque ad finem dicti mensis. ¶ Et in casu in
quo dicta paga non solveretur in dicto termino liceat dictis Conservatoribus
solvere et satisfacere aliquibus et pro aliquibus dictarum lancearum pro
rata illis videlicet quibus ipsis Conservatoribus visum fuerit qui pagam
ipsam recipere possint et teneantur et de ipsa refutare et Capitaneus
Conestabilis seu Caporalis et alii quicumque qui talem pagam reciperet
teneantur equitare et debeant equitare et servire non obstante quod omnibus de
comitiva non esset ad integrum satisfactum Et nichilominus supradictus
Capitaneus Conestabilis seu Caporalis cum sua comitiva in quolibet cavalcata
monstram facere teneatur ut supius est expressum etiam si eidem inte-
gre vel aliter pro se et sua comitiva non extiterit satisfactum Et si accider-
ret quod aliquis de dicta comitiva esset inutilis vel inobediens supradicto Capitaneo
Conestabili seu caporali inserviendo Comuni Perusii secundum formam presentis instrumenti
liceat ipsi Capitaneo Conestabili seu caporali talem insufficientem et in-
obedientem seu inutilem cassare et alium sufficientem et inobedientem
infra tertiam diem remictere coram Conservatoribus et offitiali super
monstre ¶ Item ex pacto convenerunt dicte partes quod si supradictus Capita-
neus Conestabilis seu Caporalis seu sui sotiales de comitiva dictarum lancearum
suarum faceret conflictum generalem de inimicis capitalibus Comunis Perusii et lu-
crarentur banderias inimicorum suive acciperent vel caperent aliquam Civi-
tatem inimicorum per bataliam et eo casu a Comuni Perusii pro illis de sua co-
mitiva qui tantum adessent dicto conflictui seu captioni dumtaxat pa-
gam duplam habere debeat pro uno mense completo. ¶ Et teneatur et debeat
dare et assignare Comuni Perusii scilicet dominis Prioribus Artium dicte Civitatis infra qua-
tuor dies a die captionis omnes et singulos captivos videlicet rebelles seu exbannitos
pro statu seu exititios Comunis Perusii vel Civitatum Terrarum vel locorum recomenda-
torum vel recomendandorum dicto Comuni Perusii. Et etiam omnes alios cives seu distric-
tuales perusinos et omnes cives terrigenas seu districtuales Civitatum Terrarum
seu locorum dicto Comuni recomendatorum seu recomendandorum imposterum quos
cepisset in dictis casibus seu quolibet eorum gratis et sine aliquo premio vel mer-
cede sicut supra de rebellibus est expressum. ¶ Item ex pacto ad invicem con-
venerunt dicte partes et utraque ipsarum nominibus quibus supra omni via iure
modo et forma quibus efficacius potuerunt quod de aut super malefitiis com-
mictendis tantummodo inter quoscumque de comitiva predictarum lancearum et
de aliis controversiis seu causis que inter eos tantum quolibet verterentur d

dcus Capitaneus Coneſtabilis ſeu Caporalis cognoſcat et nō alius offitialis cōis
Piſii quoquo modo. ¶ Et q̄ ſupradictus Capitaneus Coneſtabilis ſeu capo
ralis et eius plattanarij et paggij de comitiua dcar lancear qui dabunt
in ſcriptis durante tp̄re dce firme habeantur et tractentur pro ciuibus pi
ſanis in ciuilibus et criminalibus. ¶ Renuptiantes inter ſe adinuicem
dce partes exceptioni nō facto promiſſorum obligationum et pactorum
rei ſic nō geſte et beneficio nouar conſtitutionum de fideiuſſoribus et
de pluribus reis debendi et Epiſtole diui Adriani et omi alij legum et iuris
auxilio conſuetudini et ſtatuto q̄ nō opponet nec opponi faciet p ſe uel
alium. Que omia et ſingla ſupra et infraſcripta promiſerunt dce p̄tes
inter ſe ad inuicem facere tenere actendere et obſeruare et in nullo co
trafacere uł uenire p ſe uł alium ſeu alios ſub pagħe et ſtipendij totius
dce conducte pena et ſub ypoteca et obligatione omnium ſuor bonor noibus
quibus ſupra. Quam penam pars nō obſeruans predca parti obſeruanti
dare et ſoluere ſolem ſtipulatione promiſit in quolibet caſuū predcor. Et
pena ſoluta uł nō contractus iſte ſit firmus. Et promiſerunt it̄ ſe adinui
cem dce partes dana expenſas et intereſſe reficere que et quas una pars
occaxione alterius partis fecerit uł ſuſtinuīt in curia in curia in curia et
extra pro predcis omnibus exigendis. Et promiſerunt ſibi inuicem dce ptes
de predcis omnibus facere confeſſionem coram quocumq3 Iudice tam comis
Piſii q̄ Florentie Piſarum Lucce Aretij Cortonij Aſiſij. Spoleti et Fulgi
nei et cuiliber alterius terre loci et fori ad petitionem partis petentis. Et
inſuper ſupradictus Capitaneus Coneſtabilis ſeu Caporalis Iurauit ad ſca
dei euangelia corporaliter manu tactis ſcripturis cū dca eius comitiua
bene legaliter et ſolicite ſeruire cōi Piſij et ſuis offitialibus auctoritatem
habentibus. Et predca omia actendere et obſeruare ut ſupius continetur. Et
pro his omnibus obſeruandis Coneſtabilis Capitaneus Coneſtabilis ſeu
Caporalis preſtare debeat ydoneam cautionem ſub pena et obligatione
predictis

xiij Forma contractus cū gentibus pedeſtribus. xv.

Capitaneus Coneſtabilis ſeu Caporalis pagarum peditum ſtipendia
rior Cōis Piſii pſona ſua et ſui ragaçini in dco nuo computata
pſe et ſuos hredes ſe et omia ſua bona pntia et futura promiſit et conuenit
Magnificis uiris dnis . . . Conſeruatoribus monete cōis Piſij pro ipo cōi
recipientibus ſeruire pſonaliter cum dcis ſuis ſotijs ſeu paghis eius per
ſona et ſui ragaçini et ragaçinor ſuor caporalium admictendor ſecundum

Rub. c. 47

diſcreptionem dcōꝝ Conſeruatorum/ mēdo nrō computatis/ bene munitis et
armatis omnibus et ſingulis armis ſcriptis pnotarium Conſeruatorū p tpus
vnius menſis proxime uenturi comuni et ppl̄o puſino/ bene ſoliate/ et lega
liter/ more probi/ boni/ et legalis uiri/ armigeri/ Et ad mandatum dnōꝝ prioꝝ
Artium ul̄ dcōꝝ Conſeruatoꝝ aut illoꝝ ul̄ illius/ cui ul̄ quibus comiſerint
ipi dnī priores ul̄ conſeruatores/ ire ſtare et redire/ quo ubi quando et quo
do et quotiens ipis dnīs prioribus ul̄ Conſeruatoribus/ ul̄ cui/ ul̄ quibus co
miſerit placuīt/ et de ſe et ſuis ſotiis et armis/ monſtram et aſſignam face
totiens quotiens et ubicumqꝫ requiſitus fuīt/ ad petitionem dnōꝝ prioꝝ/ et
dcōꝝ Conſeruatorum monere/ et offitialis ſuper monſtris/ ul̄ illius ſeu illoꝝ
cui ul̄ quibus p dcōs dnōs priores ſeu conſeruatores fuīt comiſſum./ Et ſi i
monſtra fieret alicubi/ et nō eēt repertus Capitaneus Coneſtabilis ſeu caporal'
ꝙ perdat totum eius ſtipendium et prouiſionem et ſimiliter ſi nō repiretur
ſotius paggius ul̄ ragaçinus/ ꝙ ſoldum integrum pro nō repetto perdere
debeat/ Saluo ſi legitimam et admictendam excuſationem haret/ ꝙ eam pro
bare debeant/ coram Capitaneo ppli/ et maiori ſindico Ciuitatis puſii/ infra tres
dies/ a die punctature/ ſi punctatio fca eēt/ in Ciuitate ul̄ comitatu puſii. Et ſi fca
eēt in loco diſtanti a Ciuitate puſii p. xl. miliaria infra octo dies/ a die puncta
ture Et ſi fca eēt in aliquo loco diſtanti a Ciuitate puſii. a xl. miliaribus ſupra
infra. xv. dies a die punctature/ Et ſiquis ſotius ul̄ ragaçinus moriretur ꝙ alius
ſufficiens remicti debeat infra tres dies/ a die mortis computandos Et ſi infra
dcm̄ tīminum ſufficientem non remiſerit ſoldum pro illo nō hat ullo modo/
et donec alium nō remiſerit/ quoquo modo/ et ꝙ notificare debeat/ de talis mor
te/ Capitaneo ppli/ et Conſeruatoribus monete/ infra tīminū antedcm./ Et ſi
aliquis dcōꝝ Capitanei Coneſtabilis ſeu caporalis/ ſotius ſeu ragaçinus in
firmaretur/ et nō liberaretur infra x dies/ a die infirmitatis computandos ꝙ
alius remicti debeat infra tres dies ydoneus loco ſui. Et ꝙ notificaſſe debeat
de infirmitate talis/ Capitaneo ppli et maiori ſindico et Conſeruatoribus mo
nete infra ſex dies a die infirmitatis computandos/ Et infra dcm̄ terminum
alius remiſſus fuerit ꝙ ſoldum ſeu ſtipendium pro tali nullatenus cōſequatur
¶ Et ſi aliquis Capitaneus Coneſtabilis ſeu caporalis/ ſotius ul̄ ragaçinus rece
deret a comitiua alicuiꝰ Coneſtabilis ꝙ alius ſufficiens remicti debeat infra
tres dies/ Et ſi infra dcm̄ terminum alium ydoneū/ nō remiſerit ꝙ pro eo
ſoldum ſtipendium ſeu prouiſio nullatenus debeatur/ et ꝙ notificari debeat
infra dcm̄ terminum trium dieꝝ dcīs Capitaneo et Conſeruatoribus talis i
receſſus/ et ꝙ remittendus et reſcribendus coram Conſeruatoribus remictatur

Et debeat notificari offitiali super monstris ad hoc ut remictendus a punctatu
ris se nequeat excusari. ¶ Et quod nullus alterius loco amicti debeat seu aliter
scribi possit qui descriptus eet in aliqua alia brigata seu comitiua que eet
ad stipendium dci cois quod dum descriptus quolibet appareret. ¶ Et si acciderit quod
fieret bellum seu prelium gnale mandato cois pusij uel hntis arbitrium a
a comuni pusij in quo daretur conflictus et debellarentur inimici cois pusij
ul quod acquiretur seu recuparetur aliqua Ciuitas ul castrum pro Coi pusij occa
xione prelij ul belli gnalis faciendi et dandi mandato dcor dnor priorum
Artium ul alterius offitialis cois pusij auctoritatem hntis a Comuni pusij 9
dcam Ciuitatem ul Castrum quod dcus Capitaneus Conestabilis seu Caporalis pro
se et omnibus de sua comitiua qui aderunt tali conflictuj seu captioni hat pa
gham duplam pro mense completo in quolibet casuum predcor. ¶ Item pro
misit noie quo supra quod si ipse ul aliquis de sua brigata in aliquo casu debellati
onis seu conflictus ul alio quouis modo caperet aliquem de rebellibus et pro
ditoribus cois pusij pntibus seu futuris seu aliquem condenatum ul conde
nandum dci cois occaxione status ad ultimum suplitium ul aliquem exititu
dci cois qui eet pro exititio declaratus per dnos priores et Cameirarios et in ca
tellaria cois pusij descriptus ul aliquem rebellem ul exbanitum aut exititum
Ciuitatum terrarum ul locor dco coi pusij recomendator infra quartam diem
a die captionis computando gratis et sine aliqua receptione ul prouisione alicui
quantitatis pecunie dnis prioribus Artium Ciuitatis pusij ipm ul ipos cap
tum seu captos assignare dare et tradere. Et similiter si in aliquo casu debella
tionis seu conflictus caperet aliquem Ciuem seu districtualem pusinum qui
cum inimicis dci cois ressidentiam fecisset siue Ciues terrigenas ul districtu
ales Ciuitatum terrarum ul locor dco coi recomissor ut supra dare et assigna
re promissit gratis et sine aliqua receptione pecunie infra dcum terminum i
dnis prioribus antedcis sub pena ducentor florenor de auro pro quolibet
capto et no assignato ut supra et sub illa maiori pena que declararetur per
dnos priores et camerarios qui pro tpr fuerint. Quam penam ducentor
florenor pro quolibet et uice qualibet et etia maiorem si per dnos priores et
Camerarios declararetur Conseruatores monete sub dca pena teneantur et i
debeant retinere de stipendio et prouisione talis Capitanei Conestabilis seu ca
poralis et suor sotior et ubi stipendium no sufficeret executione realem et i
et psonalem fieri facere opportune. ¶ Item promisit noie quo supra quod ipse i
ul aliquis de sua comitiua no ibit in seruitium ul de seruitium alicuius +
spetialis psone nisi eet contra inimicos cois pusij sine licentia dnor prior

Artium Ciuitatis Pisii, uł saltem ex eis in concordia qui pro tpre fuerint si in alicuius offitium ibit sub pena stipendii dci cois mensis. Et si in deser uitium uł offensam ibit sub pena hris et psone. ¶ Et si aliquis rumor qd absit insurgeret in Ciuitate pisii, uł alibi in aliqua Ciuitate uł loco subiecto uł recomendato coi pisii promisit nō trahere cū eius brigata ad aliquem locum nisi ad dnos priores Artium Ciuitatis pisii qui pro tempore fuerint. Et si priores non eent in aliqua ex dcis terris trahat et trahere debeat, ipe et sua brigata ad rectorem seu offitialem cois pis in tali loco existentem. Et ubi Rector nō eet ad Comune ipsius terre ¶ Et etiam promisit dco noie pro se et suis sotiis, se nō dedisse nec promisisse aliquid alicui occaxione ptitis firme seu conducte ¶ Et qd quando ipe uel aliquis de sua brigata uocabitur in mostris bene, et legaliter et proprio suo noie respondebit unusquisqz, et sibi nom nō mutabit nec alio noie respondebit sub stipendii totius mensis pro quolibet contrafaciente, et qualibet uice auferenda pro Comuni pisii p Conseruatores monete, et qd durante tempore eorum firme nō facient aliquam confederationem, uel contractum uł aliquid aliud facient, qd eet seu redundare posset in dannum seu preiudicium cois pisii, uł contentorum in pnti contractu, et qd nō participabunt ipe et sui sotii cū aliquo inimico cois pisii nec ei fauorem prestabunt nec etiam alicui, seu cū aliquo stipendiario inimicorum cois pisii, Et ipos inimicos cois pisii et eorum stipendiarios et sequaces pro ueris inimicis hre et tractare, sub infrascripta pena ¶ Et etiam promisit et p pacto conuenit et uoluit et se sumit dco noie, qd in quantum ipe uł aliquis de eius comitiua nō obseruaret contenta in pnti contractu uł aliquod ipoz qd quolibet casu ultra dcam et infrascriptam penam liceat Conseruatoribus monete cassare a stipendio dci cois, eundem et quelibet nō obseruantem ad beneplacitum eorundem. ¶ Et etiam promisit noie predco pro se et suis sotiis finito dco tpre sue firme ipam firmam renouare cū coi pisii, et Conseruatoribus monete, pro sequenti mense ad simile soldum, et cū similibus pactis si placebit dco Coi et Conseruatoribus monete. ¶ Et pdca omia et singula supra et infrascripta et quodlibet eorum, Ideo fecit promisit Idem Capitaneus Conestabilis seu Caporalis quia uersa uice dci Conseruatores uice et noie cois pisii promiserunt et conuenerunt dco Capitaneo Conestabili seu Caporali stipulanti pro se et suis hredibus aut cui Ius suum concessserit dare et soluere sine aliquo precepto uł mandato

ſtipendium infraſcriptum ſoluta prius gabella ſcdm formam ſtatutorum comunis
piſii . videlicet pro qualibet paga dictarum pagarum ad rationem . . flor. auri pro
quolibet menſe . Item pacto firmauerunt inter ſe quod de maleficiis que que
quolibet commicterentur tantummodo inter quoſcumque de eius comitiua / et
de quibuſcumque controuerſiis ſeu cauſis inter eos dictus Capitaneus Coneſta
bilis ſeu Caporalis tantum cognoſcat prout de equitibus eſt expreſſum / et
non alius offitialis . Renuntiantes interſe adinuicem dicte partes exceptioni
non facte dictarum promiſſionum obligationum et pactorum rei ſic non geſte et
benefitio nouarum conſtitutionum de fideiuſſoribus / et de pluribus reis debendi
et Epiſtole diui Adriani / et omni alii legum et Iuris auxilio conſuetudini et
ſtatuto quod non opponent nec opponi facient per ſe uel alium . Que omnia et ſin
gula ſupra et infraſcripta / promiſerunt dicte partes inter ſe adinuicem facere
actendere et obſeruare / et in nullo contrafacere uel uenire per ſe uel alium ſeu alios
ſub pena dupli et ſtipendii totius dicte conducte / et ſub ypotecha et obligatione o
omnium ſuorum bonorum nominibus quibus ſupra . Quam penam pars non obſeruans
predicta parti obſeruanti dare et ſoluere ſolemni ſtipulatione promiſit in quo
libet caſum predictorum Et pena ſoluta uel non contractus iſte ſit firmus / Et pro
miſerunt inter ſe adinuicem dampna expenſas et intereſſe / que et quas fecerit uel
una pars contrarice alterius partis fecerit uel ſubſtinuerit in curia et extra pro
predictis omnibus exigendis Et promiſerunt ſibi adinuicem dicte partes de predictis
omnibus facere confeſſionem coram Iudice tam comunis piſii quam Florentie Piſarum
Lucane Aretii / Cortonii / Aſiſii / Spoleti et Fulginei / et cuiuslibet alterius terre loci et
fori ad petitionem partis petentis / Et inſuper ſupradictus Capitaneus Coneſta
bilis ſeu caporalis Iurauit ad ſancta dei euangelia corporaliter manu tactis
ſcripturis cum dicta eius comitiua bene legaliter et ſolicite ſeruire comuni
piſii et ſuis offitialibus auctoritatem habentibus a dicto comuni piſii . Et predicta
omnia actendere et obſeruare ut ſupius continetur Et pro his omnibus ob
ſeruandis predictus Capitaneus Coneſtabilis ſeu Caporalis preſtare debeat
ydoneam cautionem

xiiii . De offitio offitialis ſuper monſtris tam gentium Armatarum quam poteſtatum Capi
taneorum et Caſtellanorum et aliorum quorumcumque Rubrica

Rub. ... Ut ſtipendiarii tam equites quam pedites ſeruiant comuni piſii debite ſicut de
cet cum eorum perſonis / et etiam cum equis . Statuimus et ordinamus quod
de cetero Ciuis et notarius publicandi de ſacculis piſinis ſint et eſſe intel
ligantur offitiales ſuper monſtris gentium armigerarum equitum / et

peditum quorumcumque. Et etiam omnium singulorum castellanorum et aliorum quorumlibet
hentium custodiam alicuius castri fortilitii vel bastie pisani comitatus seu civitatum
terrarum castrorum et locorum quorumcumque recomendatorum vel quolibet submissorum communi
pisani. Et etiam omnium et singulorum famulorum eorum et cuiusque eorum. Et etiam omnium et
singularum munitionum quas huiusmodi castellani habere et tenere debent secundum forma
statutorum maxime disponentium atque tenentur castellani sub capitulo iii. xxiiii
primi libri statutorum communis pisani. Et generaliter de omnibus et singulis quolibet per
tinentibus ad offitium offitialium super mostris tam gentium armatarum quam
talium castellanorum secundum formam statutorum communis pisani de tali materia dispone
tium. Et etiam omnium et singulorum potestatum capitaneorum et vicariorum ter
rarum et castrorum comitatus pisani et eorum offitialium et famulorum. Et etiam omnium
et singulorum potestatum et capitaneorum civitatum terrarum et locorum communi pisani
recomissorum seu quolibet recomendandorum et eorum et cuiusque eorum offitialium et
famulorum iuxta et secundum exigentiam statutorum in presenti volumine contentorum
et cum offitio potestate arbitrio muneribus et oneribus prout et sicut infra
seriosius continetur

xv De mostra revidenda per dictos offitiales et conservatores monete seu deputandos
ab eis conservatores cum dicto offitiali de gentibus armigeris. R.

Rub. c. 41.

STatuimus quod monstre gentium armigerarum tam equitum quam peditum
quolibet militantium ad stipendium seu provisione communis pisani possit
et debeant diligenter et soliciter sepe sepius reuideri tam in civitate pisana quam
alibi ubicumque fuerint tales gentes quolibet deputate ad minus una vice in
mense quolibet per conservatores monete seu per alium civem deputandum
per ipsos conservatores seu sit marescalcus vel non. Et per offitiales de sacculis in
publicandos. Et prefati offitiales una cum dictis conservatoribus seu deputandis
ab eis teneantur et debeant dictas monstras diligentissime revidere et con
signationes quaslibet bene et legaliter facere omni fraude omissione et negli
gentia postpositis et punctare et punctari facere personas equos et arma que
quos et quas in mostra et consignatione non reperierint et ipsas punctaturas in
formam publicam reducere. Et conservatoribus monete et capitaneo populi pi
sani consignare si fuerint facte extra civitatem pisanam infra secundam diem
postquam pisium redierint. Et si in civitate pisana eadem die facte fuerint. Et quod si quis
punctatus esset et excusationem haberet legitimam et admictendam quod ipsam pro
basse debeat coram capitaneo populi pisani infra terminum appositum supra
in capitulo de punctaturis soluendis et exigendis agentibus armorum. Salvo

i q(uo)d tu(n)c ip(s)e p(re)sentetur p(ro) ... [illegible]

q̄ prefatus Capitaneus n̄o poſſit nec debeat aliCm excuſationem admictere pro
equis Conſeruatoribus compreſtitis ul̄ alijs Ciuibus quoquo modo ul̄ aliCm altri
pſone/ niſi incaſibus pmiſſis per formam pntium ſtatutor. ¶ Declarantes
q̄ Conſeruatores monete ſuper excuſationibus quas quolibet facere poſſent/ in
aliquo caſu ſecundum ordinamenta camere nullatenus admictantur niſi pre
ſtito per eoſdem debito ſacramento et aliter ul̄ alio modo non. Ac etiam ſtatue
tes q̄ predicti Conſeruatores/ et eor notarij et famelli infra tertiam diem poſt
laſſum terminum ad excuſationes faciendum iuxta exigentiam dci capli/ de
punctaturis ſoluendis et c̄. poſſint teneantur et debeant huiuſmodi punctaturas
prout capient et ſumabut ſcḋm forma dci capli et etiā contractus firmati/ cū
gentibus armigeris equitibus ſeu peditibus iuxta formam traditam/ ſupra
retinere de eor et cuiq; eor ſtipendijs et prouiſionibus et mictere et micti face
ad eor introytus pro ut fuerit opportunū/ et cedulam quantitatis/ ſeu quantitatū
retentarum occaxione talium punctaturar et ad introytum ipor miſiſſe dco d
dno Capitaneo infra dcm terminū triū dier/ Pena dco offitiali ſuper monſtris
et etiam Conſeruatoribus ſeu deputando ab eis/ Quingentar libr pro quolibet
et uice qualibet ſi in retentione monſtrar et punctaturis/ ul̄ ear reaſſignatione
et etiā dcis Conſeruatoribus et eor notarijs et famellis ſi in miſſione ad introytū
ul̄ cedule pagamenti miſſione fraudem ul̄ negligentia comiſerit quoquo mo
Et adhec ſub ut ſub obtentu comodi tales monſtre diligentiſſime reuideantur
et fiant/ q̄ de omī eo et toto qd̄ uenerit in eo occaxione talium punctaturarum
prefati offitiales et alius deputandus p dcos Conſeruatores/ quem ſemper tene
antur et debeant deputare/ etiā ſi monſtra puſij fieret habeant et hēre debeant c
quartam a Conſeruatoribus monete dci cois. vz dci offitiales publicandi dimi
diam dce quarte partis et aliam dimidiam offitialis per dcos Conſeruatores de
putandus prout capient et ſumabut ex dcis punctaturis

·xvi· De Offitio et offitial ſup monſtris Caſtellanor. R.

Adhec ut per ſaluterem cuſtodiam Caſſaror Fortilitior et baſtiar ſitorū
et ſitarum in comitatu puſij et Ciuitatibus terris et locis Coīt puſij recom
datis ul̄ ſubiectis omīs ceſſet incomoditas et Iuriſdictiones cois puſij/ et domīa
conſeruentur et pacis tranquillitas ſubiectis pueniat ex cuſtodia uigilanti/ et
ut uorax Caſtellanor auiditas ſeu alior cuſtodiam hntium negligentium
retinere familias et munitiones neceſſarias/ ad defenſam pariter et offenſam
ſicut congruit reprimatur/ pnti caplo duximus ſtatuendum. Q offitiales
publicandi de ſacculis poſſint teneantur et debeant diligentiſſime/ ſaltem

quolibet menſe ſemel ad minus iuiſſe uidiſſe et examinaſſe monſtras fidel
atque caute de omnibus et ſinglis caſtellanis ſeu hntibus cuſtodiam alicuius
caſſari baſtie uel fortilitii comitatus piſii uel quod p co͞e piſii cuſtoditur ſeu ad
quod cuſtodiendum tam in ciuitatibus quam ciuitatibus terris ſeu locis co͞is piſ
uel recomendatis ſeu ſubmiſſis Caſtellani ſeu capitanei uel cuſtodes quolibz
diriguntur uel p co͞e piſii ſeu p comunia uel dnos talium Ciuitatum terraꝝ
uel locoꝝ uigore federum uel conſuetudinis quolibet eliguntur. ¶ Et etiaz
de omnibus et ſinglis eoꝝ famulis quos quolibet tenere debent ad talem c
cuſtodiam. Et etia de quibuſcumque munitionibus et uictualibus et aliis q
hre et tenere debent caſtellani caſſaroꝝ ſm formam capli ſtatutoꝝ i primo
uolumine contentoꝝ ſu rubricas de electione et offitio reuiſoꝝ offitialiuz
caſſaroꝝ et rocharꝝ Et etia atque tenentur Caſtellani Caſſaroꝝ co͞is piſ ·xvi·
ſub capitulis iiii ·xxiii· et ſequente. Et q poſſint teneantur et debeant p
prefati offitiales huiuſmodi moſtras et conſignationes et qualibet earꝝ de
pſonis et uictualibus et armis bene et legaliter reuidere et facere et punc
tare pſonas munitiones et uictualia et defectus quoſlibet iuxta exigentiaz
ſtatutoꝝ predcoꝝ et ipas punctaturas et conſignationes in publicam formaz
redigere et conſignare infra ſecundam diem poſtquam piſium redient Conſ
uatoribus monete co͞is piſ. et copiam penes ſe hre et infra menſez a die
punctature teneantur et debeant Capitaneus ppli uel alius offitialis exigiſſe
et exigi feciſſe huiuſmodi punctaturas a talibus punctatis et contra ipos prout
et ſicut capient et ſumabunt et etia contra eoꝝ et cuiuſque eoꝝ fideiuſſores i
ſolidum et de facto et omni cauillatione recurſu ſeu appellatione poſtpoſitis. ¶ Et q
quilibet fideiuſſor qui quolibet daretur p huiuſmodi caſtellanos ad ſolutionez
punctaturaꝝ et defectuum ſit et eſſe intelligatur pro huiuſmodi caſtellano in ſoli
dum obligatus Et q contra eum fieri poſſet et debeat executio ac ſi fieret contra
ipm caſtellanum et quantitates ſolui debeant Conſeruatoribus ſeu p ipos i
retineri ab illis quibus p eos deberet fieri ſolutio quocumque modo pro eoꝝ ſtipendio
uel ſalario. ¶ Decernentes q ſi punctature fieret de aliquibus Caſtellanis ſeu
hntibus cuſtodiam aliquoꝝ caſſaroꝝ baſtiaꝝ ſeu locoꝝ in pnti caplo compre
henſoꝝ uel alicui eoꝝ quibus in totum ſeu pro parte p Conſeruatores monete
fieret ſolutio de ſtipendio ſeu ſalario quocumque modo q infra tertiam diem a die
aſſignationis talis punctature poſſint teneantur et debeant ipi Conſeruatores ·xvii·
prout tales punctature capient et ſumabunt de tali ſtipendio ſeu ſalario reti
nere Et ad eoꝝ introytus mictere et micti facere ſub pena et prout in precedenti

capitulo de gentibus armigeris eſt expreſſum Et ſimiliter miſiſſe capitaneo ce
dulam pagamenti. ¶ Si uero fierent punctature de aliquibus caſtellanis quibꝫ
p Maſſarios cois puſ debet ſolui pro eis et eoꝝ famulis ꝙ huiuſmodi punctature
aſſignari debeant p ipſos offitiales ipi maſſarijs pro ut ſupra de conſeruatoribꝫ
eſt expreſſum. et ſolutiones eaꝝ fieri dcis maſſarijs. et p ipſos et eoꝝ notarios
et famellos retineri et ad introytus micti. Et cedulam pagamenti capitaneo
ipſi micti prout ſupius de conſeruatoribus eſt expreſſum in coe hant et hre
debeant in ſinglis caſibus a conſeruatoribus ſeu maſſarijs quartam partem
pro ut tales punctature capient et ſumabut. ¶ Et ꝙ ſi quis baractariam ſeu
negligentiam comiſerit ꝙ ipo fco incidat in pena. V. libr den̄ pro quolibet et
uice qualibet. Et ſuper hijs poſſint et debeant ſpaliter ſindicari.

xvj. De fideiuſſoribus dandis per caſtellanos et aſſignatione famuloꝝ. R. Rub. 24

Statuimus et ordinamus ꝙ de cetero omes et ſingli caſtellani et alij quo
uis noie nūcupentur qui quolibet ibunt ad cuſtodiam ſeu capitaneatia
alicu' caſtri baſtie ul fortilitij comitatus puſij aut ciuitatum terraꝝ ul coi
puſij recomiſſoꝝ ſeu recomendandoꝝ impoſterum qui eligerentur a comuni
tatibus ul dnis aliquibus aut de ſacculis cois puſij publicarentur ul de
putarentur poſſint teneantur et debeant coram dnis prioribus Artium
ciuitatis puſij antequā accedant dare bonos ydoneos et ſufficientes fideiuſ
ſores uſqꝫ in nūm decem ul abunde ſupra laboꝝ qualitate et opportunitate
penſata et nō minus quiqꝫ. ſe obligaturos in ſolidum pro quatitate et uſqꝫ
ad ſumam decem miliu floꝝ et nō minus quiqꝫ milibus ſup cuſtodia ma
nutentione et reſtitutione caſſari fortilitij ſeu baſtie Et etiā ſuper ſolute
punctaturaꝝ et defectuu quoꝝcuqꝫ cū promiſſionibꝫ obligationibꝫ et renuntia
tionibus opportunis. ¶ Et ꝙ ſimiliter teneantur dare in ſcriptis eoꝝ noia
prenoia et cognomina et portam et parrochiam Etiā omnium et ſingloꝝ fa
muloꝝ et cuiqꝫ eoꝝ famuloꝝ eoſqꝫ deſcribi faciendo p pila et ſigna. ſ. dos
famulos ne fraus aliqua comictatur ſub pena ducentaꝝ libꝝ pro quolibet
et uice qualibet. ¶ Et ꝙ talibus niſi primitus fideiuſſores dederint et eoꝝ et
famuloꝝ noia prout ſupius continetur lictera dari nō poſſit caſtellanatie
ul conſignationis poſſeſſionis modo aliquo ſeu forma ſub dca pena danti et
ſcribenti et ſigillanti et uice qualibet auferenda a quolibꝫ contrafaciente

xvij. De moſtra reuidenda de poteſtatibus et capit et alijs offitialibus cois puſij
iuris ad terras ſubiectas. R.

Ut poteſtates capitanei et alij quicuqꝫ Rectores qui quctuqꝫ p coe Rub. 25

pusii diriguntur seu p comunitates uel dnos uigore federum uigentiu inter i
ipos et etc pusii quolibet eliguntur ad gubernationem seu regimina comitatus pus
seu ciuitatum terrar castror ul locor coi pusii recomissor ul imposterum re
comitendor cu cor offitialibus et famulis debite seruant continue sicut decet
¶ Statuimus q quilibet ipor antequam uadat ad regimen ad quod electus fuerit
ul aliter deputatus per quatuor dies teneatur et debeat in scriptis dare in can
cancellaria cois pusii eius et offitialiu et famulor noia et cognomina et pprioa
locum unde sunt et pila et signa. Et coram dnis prioribus Artiu dare duos
bonos fideiussores ciues qui insolidum una secum obligare debeant q residen
tiam facient et offitiales familiam et equos cotinue retinebut in offitio pro
ut debent. Et de punctaturis soluendis si contingeret punctari casu quolibet cu
effcu. ¶ Et q offitiales pusiin publicandi possint teneantur et debeant omi
mense ad minus semel monstram et assignam de eis et quolibet cor et coru
offitialibus et famulis facere diligentem. Et no repertos punctare et punctaturas
in formam publicam consignare prout supra de castellanis exprimitur Et
executio fieri possit et debeat infra mensem p capitaneum ppli ul alium offitia
lem et seruari modus supra traditus de castellanis in omnibus et quo ad omia
cu effcu et sub illa pena ¶ Et q punctaturas soluere teneantur et debeant put
inferius denotatur si punctati fuerint quoquo modo vz pro quolibet principali
Rectore no reperto decem libras d pro quolibet sotio quinqz libr pro quolibet do
micello ul famulo quadraginta soldos den Et pro quolibet equo unu florenum i
peccunia nuata eis et cuilibet cor auferendas de facto et uice qualibet ¶ Et q
quilibet talium offitialium ad requisitionem dominum offitialium ul alterius eor
possint teneantur et debeant monstram et assignam facere diligenter sub pena
centu libr pro quolibet et uice qualibet qua fuit contrafactum Et nichilominus
pro punctato haberi debeat cum omnibus suis offitialibus famulis et equis Que
quidem punctature solui debeant Massarijs cois pusii. Saluo q si de camera
conseruator alicui ex talibus offitialibus aliquid deberet solui pro suo ul famu
lor salario seu stipendio quoquo modo tuc tales punctature ibidem soluantur
et retineantur sicut de castellanis fieri debet sm formam precedentiu capitulor
de quibus quidem punctaturis s. de omi eo et toto q uenerit in coe seu reman
serit prefati offitiales habeant et habere debeant quartam partem a conseruatoribus
q a massarijs dci cois pus prout capient et sumabut.

-xvij- De pena recusantiu dare noia cor de quibus mostre reuideri debent offitiali
super mostris. R.

Rub. 249 Conſeruatores monete et notarius ſuper conductis in cor camerr et maſſarij cois piſij et cor notarij et quilibet cor / ſub. Quingentar libr d. proquolibet negligente et uice qualibet defco auferendar poſſint teneantur et debeant / ad requiſitionem offitialium publicator ſuper monſtris dare et aſſignare noia et cos p pila et ſingna quarumcumqz gentium armatarum peditum et equitum i prout ſcripta ſunt induetis inconductis eor / et ſimiliter omniz caſtellanor / et famulor quolibet conductor per ipos ul aliquem cor / et omnium qui loco caſſor quolibet remicterentur adhec ut monſtre poſſint efficaciter reuideri / Et illud i idem ſeruetur depoteſtatibus Capitaneis Caſtellanis / et alijs qui ueniunt adregimina uel cuſtodiam Ciuitatum terrar ul locor comun piſij ſuppoitor icancellaria quolibet aſſignandis iuxta exigentia precedentium caplor

XX. Q nullus caſtellanus hns alicui caſſari fortilitij ul baſtie comitatus piſij cuſtodia / ul terrar ſubiectar poſſit inde recedere. R

Rub. 250 Nullus caſtellanus ul alius quicuqz hns principaliter ſeu exercens coſtodia alicui caſſari ſeu fortilitij comitatus piſij ſeu caſſaror ul baſtiarum Ciuitatum terrar ul locor ſeu fortilitior comun piſij ſubiector ul recomiſſor poſſit audeat ul preſumat atali caſtellanantia / ſeu cuſtodia durante tpre quo ibidez ſtare deberet recedere ul ſe abſentare ſine expreſſa licentia dnor prior et cam / Artium Ciuitatis piſij / obtento ſuper tali licentia adbuſſolas et fabas adminus pduas partes / pena ducentar libr proquolibet et uice qualibet qua fiut cotrafatz Et q dni priores Artium ul alij magiſtratus Ciuitatis piſij / ſub dca pena / no poſſint nec debeant dare talem licentiam 9tra dcam forma. / Et ſi data fuerit no ualeat ullo modo.

XXI Demoſtris offitialium forenſium Ciuitatis piſij et comitat reuidendis et parte lucri et punctaturis ſoluendis. R

Rub. 251 Cum pro utilitate publica ſit neceſſarium / monſtras offitialium forenſium Ciuitatis piſij. Et etia qui incomitatu piſij / quolibet deputaret ſepe ſepius reuideri / ut offitiales familias et equos teneant ordinatos / duximus ſtatuendum q offitiales et notarius ſup moſtris ſignoriar et offitialium forenſium quorcumqz Ciuitatis piſij ul comitatus qui deſacculis cois piſij publicatur ul publicator deputantur poſſint teneantur et debeant menſe quolibet adminus quatuor uicibus / et totiens quotiens uiderit opportunum monſtraz et aſſignam facere diligenter de dnis Potate Capitaneo ipli maiori ſindico i Iudice Iuſtitie Conſeruatore comitatus piſij Capitaneo cuſtodie et alijs notarijs

ad palatiȷ dñoꝝ prioꝝ cuſtodiam deputatis. Et eoꝝ et cuiꝗ eoꝝ offitiali
bus familiȷs et equis. Et de omnibus aliȷs offitiabus forenſibus / in ciui
tate uł comitatu piſiȷ / quolibet deputandis et familiȷs eoꝝdem / et eq
equis. Et in caſu quo moſtra fieret de predctis uł aliquo predictoꝝ / et
nō repirietur collacteralis / ꝙ uice qualibet ſoluat uigīti libr dēn / et pro
quolibet alio Iudice decem lib / et pro quolibet ſotio / quīꝗ libr / et pro
quolibet notō tres libr et pro quolibet famulo tres libras / ſeu beruario
uł ragagino duas libras đ. Et pro quolibet equo uł roncino unū floꝝ
et ꝙ̄ dui nō remiſent ultra dcās punctaturis ſoldum pro illo tp̄e nullatenꝰ
conſequatur. Et ꝙ dcē puncture et quātitates et quelibet ipaꝝ de ſalario offi
tialis de quo monſtra reuiſa fuerit debeant retineri / prout capient et ſuma
bunt / Si et inquantum infra diem nō remiſſent pūctatum qui quolibet re
ceſſiſſet a die receſſus. Dum tn̄ immediate poſt receſſum notificauīt diem re
ceſſus talis / Offitiali ſuper monſtris uł cancellaro cois piſ ſeu Abreuiatori re
formationum dci cois / ex inde cancellaria offitiales et famuli deſcribi debeat
et remicti. Et ſi nō notificauīt ꝙ tales puncture quolibet caſu debeant ſolui
et retineri. Si uero aliquis morietur ex offitialibus ſeu famulis ꝙ infra tres
dies a die mortis alius ydoneus et ſufficiens remicti debeat. Et die mortis ı
notificaſſe debeat / prout de receſſu ſupius ɔtinetinetur Et ſi nō remiſent et
punctatus fuīt / ad ſolutionem huiꝰmodi teneantur et illud idem de equis
intelligatur ſi modo aliquo morientur ꝙ infra dcum tīminum / aliȷ boni
et ſufficientes remictantur. Et ſi de aliquo fcā eēt punctatura qui ratione ı
offitiȷ eēt in ciuitate uł comitatu ꝙ illo die ſi in ciuitate fuīt debeat coram
offitiale uł cancellario p̄ntari. Et ſi in comitatu fuīt infra tres dies talis pūc
tatus p̄ntari debeat ut ſupra / alꝰ pro punctato eo ipō habeatur. Et ꝙ nullus ı
poſſit deſcribi uł aſſignari in monſtra alterius ſeu familia / uł offitio / qui
in aliqua alia aſſigna ſeu ſub alicuiꝰ offitio deſcriptus eēt. Et ꝙ offitiales et
familie et maxime famuli et domicelli p eoꝝ et cuiꝗ eoꝝ / et patris et mr̄is
et locoꝝ nōia et cognomina et pila et ſignia deſcribi et remicti debeant omi
uice in cancellaria cois piſiȷ / Et ꝙ offitialis et notarius ſuper monſtris ta
lium nōia de libris cancellarie debeant extrahere / ad hoc ut fraus aliqua nō
comictatur / Et ꝙ ſub pena .xxv. libꝝ pro quolibet et uice qualibet loco pūc
taturaꝝ accipiendaꝝ nullus in ciuitate uł comitatu / qui continue nō moretꝰ
in palatio uł alibi cum offitialibus poſſit deſcribi ī monſtra uł reſpondere
ſup quo offitialis monſtraꝝ diligenter debeat pquirere / et quelibet contra
facientem uice qualibet / inde a quātitate puncture / et ut infra dicitur con

ſignare. ¶ Declarantes et ſtatuentes qp ſupradictis punctaturis et qualibet earũ
infra duos dies poſt lapſum triũ dierũ / infra quos debet remiſſio fieri / ſupra
dicti offitiales et notarius ſup monſtris poſſint teneantur et debeant in forma
publicam conſignare in cancellaria cõis pusiũ Cancellario dc̃i cõis ul̃ Abreviatorĩ
reformationũ et ſigillatis et aliam copiam pro ipis retinere / et ſup tali aſſi
gnatione fraudem aliquam omiſſionem ul̃ negligentiam / et etiã intruſione
monſtrarum nõ comictere quoquo modo. ſub. C. librarum d pro quolibet et uice qua
libet defcõ / in eaũ quolibet a negligente ul̃ contrafaciente auferendarum. Quarum
quidem punctaturarum copiam in fine offitij cuiuſlibet offitialis / Cancellarius / et
Abreviator predc̃i poſſint teneantur et debeant / ſub pena. C. librarum mictere ſindi
catoribus talis offitialis contra quem punctature alique facte forent / ſeu contra
offitiales ul̃ familiam ipius ul̃ equos / et aliam copiam Conſeruatoribus monete
qui quidem ſindicatores poſſint teneantur et debeant ſub pena Quingentarũ
librarum den̄. prout dc̃e punctature capient et ſumabũt defalcare et detrahere de
ſalario talis offitialis / et in ſĩma declarare pro ut fuerit opportunũ defalcando
et detrahendo prout et ſicut ſupius continetur additas rationes / et in caſib;
ſupius anotatis. ¶ Et qp Conſeruatores monete ſub dc̃a pena poſſint teneant̃
et debeant / dictis punctaturis et qualibet earum additis rationes / et in caſibus i
ſupius declaratis ſicut aſſcendent etiã ſi in ſĩma nõ fieret declaratio de tali
offitialis / ſalario retinere et defalcare et ad eorum introytus mictere et micti fa
cere / per eorum notarios et famellos prout fuerit opportunũ infra duos dies / poſt
finem ſindicatus cuiuſlibet offitialis. ¶ De quibus punctaturis offitialis et notarius
ſuper moſtris habeant et habere debeant quartam partem omniũ penarum ſeu puncta
turarum que remanſerint ſeu uenerint quolibet in cõe / quam quidem quartã
partem prout capiet et ſumabit Conſeruatores ipi ſub dc̃a pena poſſint te
neatur et debeant infra decem dies poſt finem offitij cuiuſlibet offitialis dare
et ſoluere de quacumq; pecunia dc̃i cõis abſq; alio alio precepto ul̃ mandato
uiſa ſolum tali copia per Cancellarium ſeu Abreviatorem ut ſupra premic
titur dirigenda / cuius quidem quarte partis punctaturarum offitialis ſuper mo
ſtris habere debeat dimidiam et aliam dimidiam notarius ipius / Et ſi offitia
lis ſup moſtris / ſeu Conſeruatores Cancellarius ul̃ Abreviator fuerint quoli
bet negligentes qp ipo facto condenari debeant in dictis penis et ſuper his debeat
expreſſe et ſpaliter ſindicari.

xxij. De electione duorum mareſſcalcorum qui declaret ſigna et pilos equorum. R

Rub. a 93. Conſeruatores monete teneantur et debeant eligere et deputare duos

bonos fideles sufficientes et expertos marescalcos Cives et de arte fabror qui decla
rent ipis Conservatoribus pilos et singna equor et ronginor tpre quo fit assig
seu monstra per aliquem Capitaneum Conestabilem seu Caporalem equestrem
cois pusij. Et etia dicant meor conscientia extimationes equor et ronginor
quas quidem extimatioes conservatores sequi no teneantur/ set incor discreti
one remaneat prout noverint convenire. ¶ Et quicuqz fuit marescalcus i dca
camera pse ul alium ad idem offitiu seu ministerium eet no possit nec de
beat inde a duos anos a die depositiois offitij seu ministerij. Et etia nullus
possit eligi ul assumi ad id offitiu uel exercitium directe ul indirecte qui non
sit matriculatus in matricula artis fabror Civitatis pusij. Et si contra dcam
formam electio ul deputatio fieret no teneat ullo Iure/ et eligens et electus
seu offitium quolibet exercens ipo fco proquolibet et vice qualibz incidat in
penam Centum libr.

xxiii Demonstra revidenda p dnos Priores Artium de Capit custodie et suis offitia
libus et familia et devotijs et famulis. R.

Rub. 254

Ut negotia cois pusij sicut congruit pagendor executionem circha offiti
um dnor prior Artium Civitatis pusij sicut cgruit exequantur pnti ca
pitulo duximus statuendum Q quilibet prior dnor prior Artium Civitatis i
pusij ultra monstras quas facere debent offitiales super monstris signoriar
Civitatis pusij possit teneatur et debeat qualibet ebdomoda semel adminus i
nvidisse diligentem monstram et assignam Capitaneei custodie palatij ipor
et familie eiusdem et etiam alior notarior quolibet deputator ad custodiam
dicti palatij/ ul consilia congreganda et famulor eor et cuiqz eor Et si mostra
fca fuit et aliquis punctatus observetur et observari debeat forma tradita/ in
proximo precedenti capitulo seriose et dari copia talium punctaturar publicata
manu notarij dnor prior et sigillata sigillo parvulo cois pusij et dari incam
cancellaria infra terminum et prout supius inprecedenti capitulo denotatur
Et similiter per conservatores et sindicatores in omibus et singlis et quo ad oia
et singla prout supius continetur. ¶ Et siquis inpremissis ul aliquo premissor
negligens fuerit quolibet ul remissus ipo fco et vice qualibet incidat inpenam
ducentar libr den. Et possit et debeat spetialiter sindicari per maiorem sindicat
incessanter

xxiiii De equis no prestandis p stipendiarios et de rebus no uendendis p conserua
tores monete offitialibus forensibus seu stipendiarijs. R.

Rub. 255.

Nullus stipendiarius Comunis pusij comprestet seu accomodet aliquem equm

uel ronçinum

ul ronçinum ad cui pene executionem potis et Capitaneus et maior ſindicus et
uterque eorum poſſint teneantur et debeant ad denuntiationem cuiuſcumque Et quilibet
Conſeruator ſuper conductis teneatur et debeat ſub dicta pena ipſos ſtipendiarios
Iurari facere quod contra non facient quoquo modo. ¶ Conſeruatores uero predicti
et eorum notarij et famcellus non poſſint audeant uel preſumant modo aliquo ſeu
forma directe uel per obliquum uel quouis colore queſito uendere alicui offitiali
ali forenſi Comunis puſij uel ſtipendiario uel cuique pro eis ſeu aliquo eorum aliquem
equum uel ronçinum permutare ſeu bladum uinum uel aliquid aliud ad penam
Quingentarum librarum denariorum pro quolibet contrafaciente et uice qualibet de facto auferen
darum per dominum poteſtatem et Capitaneum ipſi et alium quemcumque offitialem comunis puſij
ad inſtantiam cuiuſcumque petentis et de hoc poſſint et debeant ſpaliter ſindicari per
¶ predicta uero que de equis non preſtandis dicta ſunt locum ſibi non uendicent in equis
compreſtandis dominis prioribus Artium pro eis nec etiam in equis compreſtandis
alijs Ciuibus ſeu forenſibus de mandato dominorum priorum uel ſeptem ex eis in concordia
quotiens pro factis comunis puſij ad partes aliquas aliquis dirigatur quo caſu ſtipen
diarij ſeu equum uel ronçinum recipientes penam aliquam non incurrant

·xxv· Quod quilibet Conſeruator ab offitio Conſeruadoratus uacaſſe debeat per tres annos
rub. c. 56 · notarij et famcellus per duos. R

Qvicumque fuerit conſeruator monete comunis puſij non poſſit ad idem offitium
eligi uocari uel aſſumi inde ad tres annos a die depoſitionis offitij ſui com
putandos pena .V. librarum denariorum tam eligentibus quam electis de facto et uice qualibet au
ferendarum ſi fuerit in aliquo contrafactum. Notarij quoque uacaſſe debeant per
integros duos annos a tali offitio Famcellus a dicto et quocumque alio offitio famcel
latus ſimiliter per duos annos Et ſi contra dictam formam aliquis eligeretur uel
offitium exerceret incidat eligens et electus ſeu offitium exercens in dictam penam
Et de hoc debeat ſpaliter ſindicari

xxvi. Quod ſufficiant duo Conſeruatores monete ad offitium exercendum. R
rub. c. 57. Qvia dictorum trium Conſeruatorum monete non poteſt continue haberi preſentia pro
exercitio offitij ipſorum. ¶ Statuimus quod ad eorum offitium exercendum et
ad omnia et ſingula quolibet ſpectantia ſeu pertinentia ad eorum offitium quoquo
modo ſit et eſſe debeant ſaltem duo ex dictis Conſeruatoribus preſentes et in concordia
et quod factum erit per ipſos duos ualeat et teneat et plenum ſortiatur effectum
ac ſi per omnes tres concorditer factum eſſet. ¶ Saluo quod in caſu quo neceſſe foret
dictum offitium in aliqua ſui parte extra Ciuitatem puſij exerceri eo caſu unus

ex dictis Conſeruatoribus hita licentia ab aliis ſuis collegis ul alter eorum poſſit
extra Ciuitatem pusij ipm offitium exercere et que fecerint ualeat et teneat
et plenam habeat roboris firmitatem p inde ac ſi p oms tres concorditer f
factum eet Aliquo non obſtante.

xxvij. Q comunantie et gabelle cois pusij et poſte clusij uendãt omi piculo riſchio
eau quolibet piculo et fortuna euentuum. R.

Clusij

Ad obuiandum dampnis et preiudiciis Comunis pusij que ex defalcatione
ſeu exgrauatione fructuum et pretiorum comunantiarum et gabellarum cois
pusij uenditarum retro aptis temporibus multifariam emerſerunt ne tali
puerſa et dampnoſa conſuetudo inualeſcat impoſterum hoc ſalutari caplo et
duraturo perpetuo duximus ſtatuendum. Q de cetero oms et ſingule co
munantie et gabelle cois pusij nec no poſte clusij pusini et fructus reddi
tus et prouentus earum et cuiuſlibet earum p Conſeruatores monete. Maſſarios offi
tiales abundantie et quoſcumqz alios offitiales Comunis pusij noie dci cois ad
tempus uendende ul alit concedende qualitercumqz et quocumqz uendantur et
concedantur quibuſcumqz emptoribus et eas emere uolentibus ad omne ipsorum
emptorum riſchium periculum et fortunam tam occaxione guerrarum caualcatarum
et aliarum quarumcumqz noxiarum et nouitatum que fierent ul mouerentur contra
cc pusij ul eius ſubditos ſeu recomiſſos dci coi per quacumqz ſotietatem g
gentium armigerarum ul per inimicos cois pusij ſeu ſubiectorum ul recomen
datorum dci cois ul per aliam quacumqz pſonam corpus collegium ſeu uniu
ſitatem quecumqz ſeu qualitercumqz et etia occaxione ſeu cauſa cuiuſcumqz tranſitus
uel reſidentie qui ul que fieret per territorium ſeu comitatum ul diſtrictum
pusij p aliquas gentes armigeras ul alios quoſſcumqz etia ſub ſecuritate ſeu
ſaluo conducto dci cois amicabiliter ul alio quoquomodo et etia occaxione
ſeu cauſa grandinis ſeu ſterilitatis cuiuſlibet et alterius cuiuſcumqz caſus ſoliti
ul inſoliti moderati ſeu immoderati tam diuini Juditij qp humani et alteri
cuiuſlibet caſus qui quecumqz aut qualitercumqz excogitari poſſet ſeu no poſſet
Jta q omis caſus ipt quos ul aliquem eorum uel eorum ſeu alicui eorum occaxione
ul cauſa ſeu dependentium ul conexorum ul etia prorſus extraneorum ab eis
emptores ipi quocumqz aut qualitercumqz impediri poſſet ul quolibet dapni
ficari in perceptione fructuum ſeu prouentuum gabellarum comunantiarum ul
poſtarum predcarum uel alicui earum pro expreſſe ſpecificatis et declaratis in

pn̄ti ſtatuto penitus habeantur et cenſeri Ita q̄ omne comodum et incomodum pe
riculum et dapnum ac caſus quicūq͡ʒ ut ſupra exprimitur ad ipſos confer
+ eptores debeant plenarie ptinere Et q̄ nullum grauamen dānum ſeu preiu
dicium ppea ul̄ obid quocunq͡ʒ aut qualitercūq͡ʒ peruenire ualeat ad comune
ul̄ contra ipm̄ ſeu iura eius quolibet quolibet reſultare quominus coē ipm̄
ad exigendum et recipiendum integrum pretium pro quo uenditio ſeu ſta
bilimentum factum fuīt depredictis ul̄ aliqua eaꝝ gabellaꝝ comunantiaꝝ ſeu po
ſtarum. Et ad percipiendum fructus et redditus ipaꝝ Jus hat̄ contra tales
emptores emptores integrum et illeſum. Et q̄ pn̄s capitulum inomi ue
ditione ſeu conceſſione que inpoſterum fiet de gabellis comunantijs ſeu i
poſtis predictis et qualibet eaꝝ inomibus et per omīa exp̄mi debeat et apponi
Et exnunc pro appoſito et expreſſo penitus hri debeat eo ipo. etiā ſi de eo facta
nō fuīt mentio ſpālis. Que quidem mentio ſi fcā nō fuerit ppea Jus aliquod
dc̄is emptoribus nō queratur. Decernentes nichilominus q̄ conſeruatōes
et alij ſupradc̄i uendentes dc̄as comunantias gabellas ſeu poſtas teneantur
et debeant ſub pena .x. libr̄ d̄. anegligente quolibet et uice qualibet de fc̄o aufe
rendaꝝ p maiorem ſindicum inprincipio caploꝝ cuilibet uenditiōis ſeu co
ceſſionis prefatum capitulum et eius continentiam deuerbo aduerbū appo
nere et declarare aliquo nō obſtante

xxviij. Qualiter gabelle et comunantie uendātur et infra quātum tp̄us.

R. l. c. 19. Statuimus q̄ conſeruatores monete p ipos et nō p alios teneantur et debe
ant ad penam centū libr̄. d̄. pro quolibet coꝝ contrafaciente de anno i
annum duobus menſibus ante q̄ gabelle ſeu comunantie recidant ſeu reuer
tantur ad comune puſij banīri et ſubaſtari facere p publicum preconem cōis
puſij gabellaꝝ fructus et comunātiaꝝ dc̄i cōis qui debentur et deputati ſunt
camere dc̄oꝝ conſeruatoꝝ et uices concedere plus promictentibus et offerentib͡ʒ
in ipis ul̄ aliqua eaꝝ. Et ipas uices licitantibus ſoluere ſeu ſolui facere et ipos
fructus ſtabilire plus promictentibus et offerentibus et de ipis uenditionem
facere q̄ citius poterit Et pro cōi puſij promiſſiones recipere prout crediderit
conuenire. Seruatis tn̄ cautionibus et ſolempnitatibus in precedenti capitulo de
notatis et inferius etiam denotandis Excepta gabella ſeu comunantia aque
lacus banire incipiant et banīri faciat per annum ante q̄ fiat finiat tp̄us
uenditionis eiuſdem. Alias uero comunātias et gabellas ſubaſtari banīri

et ſtabiliri faciant tempore antedicto et pro tpre prout inferius denotatur. Except
ta gabella contractuum que nec uendi nec ſtabiliri poſſit nec adtubam mitti anq̃
finiat tempus emptor gabelle predicte. ¶ Et q nullus alius offitialis poſſit eligi i
deputari uel aſſumi ad faciendum banniri ul uendi tales comunantias ſeu ga
bellas ul aliquam ear modo aliquo ſeu forma per dnos priores et Camerarios i
Artium Ciuitatis piſis uel alios magiſtratus / pena tam eligenti q electo / .c. libr
et nichilominus talis electio nō ualeat ipo Iure Et q Conſeruatores ipi ſub dca
pena eor Comunantias et gabellas banniri teneantur et ſubaſtari facere iuxta p
predcor et infraſcriptor formā tpribus declaratis / et unum ex eor notariis ad
ſcribendum banimenta ſtabilimenta promiſſioes et uenditiones quaſlibet et nō
alium deputare. ¶ Et ſi Conſeruatores ipi negligentes Comiſerint in uendendis
comunantiis ſeu gabellis camere ipor q ipo fco incidant in penam .c. libr pro
quolibet et uice qualibet

xxviiij. De apponendo pacto in qualibet uenditione Comunantie ſeu gabelle uendende et
poſite q liceat ex pis emptor nō ſoluentiu in termino pecuniam acquirere
ſub prouiſione. Rca.

Rub. a 60. Ut Comuni piſis de pretiis Comunantiar Gabellar et poſitarum Cluſis t
temporibus debitis ſatiſfiat ſicut in uenditionibus ſicut in ueſtrim cedular
exigentiam fuit declaratum prnti capitulo duximus ſtatuendum. Q in mag
q3 uenditione ſeu conceſſione que fiet de aliqua comunantia ſeu gabella cois
piſis ul poſita Cluſis hoc pactum expreſſum apponi debeat. Et q ex nunc pro exp
ſſo et declarato hri debeat et cenſeri / et ſub dci pacti obſuantia quelibet uendi
ctio ſeu conceſſio fca ee intelligatur etiā ſi mentio nō fieret quoquo modo i
Q ſiquis emptor alicu comunantie ul gabelle dci Cois ſeu poſite Cluſis uen
dende in poſterum ſeu quolibet concedende nō ſoluerit pretium debitum et co
uentum in ſuo termino appoſitum et declaratum in contractu ſeu cedula i
uenditionis talis Comunantie gabelle ul poſite / Q Comuni piſis ſeu Conſerua
toribus monete Maſſariis Comunis piſ ul offitialibus abundantie quibus ta
lia pretia deberentur et ſoluta nō eent tpre debito pro ut ſupra ſit licitum et
permiſſum tale pretium ſeu pretii quātitatem / quod ſeu quem conuentio tpre
Cap° 41 ſolutum ſeu ſoluta nō eet acquirere ſeu acquiri facere ſub quacūq3 prouiſione
ul cambio ſeu fenore prout comodius fieri poterit ſuptibus et expenſis empto
rum nō ſoluentiu Et q diu diſtulerit ſolutionem pretii ſeu quantitatis ut
ſupra nō ſoluti ul nō ſolute tale cambium prouiſionem ſeu fenus / idem

emptor ſolvere et ſatiſfacere teneatur et debeat et ad ſoluendum cogi et compelli
poſſit et debeat de facto ſicut ad ſoluendum debitum principale prout capiet et
ſumabit. Et quod ſuper tali cambio prouiſione ſeu fenore ſtetur et credatur et cre
di debeat dicto et aſſertioni Conſeruatorum monete et proſonete pro plena pro
batione / Et idem intelligatur de Maſſariis et offitialibus Abundantie et utro
que offitio ipſorum. Decernentes nichilominus quod contra non ſoluentes temporibus
debitis fiat et fieri poſſit et debeat realis et perſonalis executio de facto immediate
poſt lapſum terminum appoſitum et conuentum in huiuſmodi uenditionibus
ſeu concesſionibus quocumque modo. Siquis autem venditor talium comunantiarum
gabellarum vel poſtarum obmiſerint tale pactum et condictionem apponere in uenditi
one ſeu concesſione quam faceret / que condictio tamen et quod pactum pro appoſito
et declarato ex nunc et eo ipſo haberi debeat ipſo facto et uice qualibet incidat in penam
Quingentarum librarum denariorum / per maiorem ſindicum vel alium offitialem Comunis Perusii
auferendarum

xxv. Quod nulla ex infraſcriptis Comunantiis ſeu gabellis poſſit uendi nisi pro uno anno
nec etiam accontante et de pacto apponendo in uenditionibus earum Rubrica.

Pro euidenti utilitate publica et tempore non ſemper eadem ſolet eſſe equali
tas. Decernimus ſtatuentes quod nulla ex infraſcriptis gabellis poſſit uel
debeat quocumque modo per Conſeruatores vel alios uendi ſeu concedi niſi dumtax
at pro tempore unius anni nec etiam earum vel alicuius earum uenditio ſeu concesſio fieri
acontante ſine expreſſa deliberatione dominorum priorum et Camerariorum artium et Conſilii
opportuni et ſiqua uenditio ſeu concesſio fieret quocumque modo directe vel indire
cte pro maiori tempore unius anni talis uenditio ſeu concesſio non teneat ullo Iure
Et Ius aliquod ementi ſeu aliter recipienti nullatenus acquiratur ſeu acquiri
poſſit in aliquo quocumque modo. Et nichilominus emens vel aliter recipiens / et
uendens pro quolibet et uice qualibet incidat in penam .C. librarum denariorum de facto per maiore
ſindicum auferendarum

Item quod in qualibet uenditione ipſarum uendentes teneantur et debeant pactum
apponere et pro appoſito eſſe intelligatur et ſit quod gabella ſoluatur et ſolui
debeat tantum pro vino quod uenderetur et ad illam rationem ad quam uinum
uenditum foret et non pro alio quouis modo pena contrafacienti. Quingentarum
librarum

Gabelle quarum ſunt hec. videlicet

Gabella uini in Ciuitate Burgis et in ſuburgis puſij.
Gabella Vinj et beſtiar comitatus puſij

Alias quasqʒ gabellas apredictis exceptas et Comunantias poſſint uendere et uendi facere pro temporibus conſuetis et ſecundum forma et exigetia cedular ear. Exceptis gabellis infraſcriptis in infraſcripto capitulo declaratis.

·xxxi· Q gabella ſalane et gabella pedagij nō poſſint uendi ſine deliberatiōe Conſilij dnor prior et Cam. cū xxxv. fabis. R

Rb. c 62 Ad remouendum incomoda ſudditorum et ad cōſeruandum comoditatis publice intendentes. Duximus ſtatuentes. Q Conſeruatores monete ul̄ alius quicuqʒ nō poſſint nec debeant uendere ſeu uendi facere modo aliquo ſeu forma quocuqʒ aut qualitcumqʒ gabellam ſalane comunis puſ. nec gabellam pedagij et gabelle groſſe ad pede platee ul̄ aliqua ear ſine expreſſa deliberatiōe Conſilij dnor prior et camerarior Artium de Ciuitatis ad triginta quinqʒ fabas albas p camerarios mictendas. Et ſi uendicto fieret nō ualeat nec teneat ullo Iure. Et Ius aliquod p ea queri nō poſſit nec debeat ullo modo ementi ſeu recipienti. Et nichilominus tam uendens q̄ emens incidat in penam ipo facto Quingentar libr d. a contrafaciente quolibʒ de facto auferendar p maiorem ſindicum cōis Puſij ad inſtantia cuicumqʒ

·xxxij· Q Gabella uinj et beſtiar comitatus puſij pro unaquaqʒ porta in ſimul uendi de porta in portam. R

Rb. c 63 Concernentes per ſudditor ſalutarem Conſeruantiam ſtatum et comodum rei publice augeri. Et ad hec ut Comunj puſij efficacius ſatiſſiat. Statuimus et ordinamus. Q inpoſterum gabella Vini et beſtiarum comitatus puſij uendantur et uendi debeat ad portas. Ita q omīs gabelle Vnius porte ſeu intra limites et confinia unius porte conſtitute ul̄ ordinate in ſimul uendantur pro una porta. Ita q una tantu uendictio fieri debeat. ſi de porta in portam fieri et obſeruari de tpre in tpus et aliter uendictio fieri nō poſſit ul̄ debeat quoquo modo. Et ſi fieret nō ualeat ullo Iur Et emptori ſeu emptoribus Ius aliquod nō queratur. Et nichilominus et uendens et emens ipo facto uice qualibet incidat in penam. Quingentarum libr deñ ipo facto a contrafaciente quolibet et uice qualibet de facto auferendarum p maiorem ſindicum Ciuitatis puſij ad inſtantiam cuicumqʒ. Rʒ

si conseruatoribus uidebitur utilius pro comuni, possint per portas uel singulariter de loco in locum uendere prout eis uidebitur et placebit. ¶ Decernentes predicta inpretuum obseruari, cum multitudo emptorum et effrenata cupiditas eorundem excrucient et exeorient subditos. Et etiam propter multorum emptorum paupertatem, sicut euidentia ex preteritis manifestat comuni non fuerit de pretiis ab emptoribus satisffactum.

xxxiij. De fideiussoribus recipiendis ab emptoribus gabellarum seu comunantiarum comunis pisani. 24.

Cum receptio insufficientium fideiussorum super uenditionibus comunantiarum et gabellarum comunis pisani maxima attulerit detrimenta comuni pisani, ut in posterum talia incomoda non contingant. ¶ Statuimus quod conseruatores monete et alii quicumque uendentes comunantias et gabellas comunis pisani possint teneantur et debeant recipere bonos et sufficientes fideiussores ciues pisanos ab emptoribus earum seu ab illis quibus fuerint stabilite infra secundum diem a die stabilimenti iuxta et secundum modum qualitatem et numerum infrascriptum, videlicet

¶ Pro gabella comunantie aque lacus usque in uiginti fideiussores

¶ Pro gabella uini in ciuitate pisana, burgis et suburgis in decem fideiussores

¶ Pro gabella salarie si uenditio deliberetur per consilium dominorum priorum et camerariorum ut supra continetur usque in decem fideiussores

¶ Pro gabella pedagii et gabella grossa si deliberetur uenditio per consilium dominorum priorum et camerariorum ut supra continetur usque in decem fideiussores

¶ Pro aliis quibuscumque comunantiis seu gabellis usque in quinque fideiussores pro qualibet

¶ Declarantes et statuentes quod illi quibus tales comunantie seu gabelle fuerint stabilite seu earum aliqua teneantur et debeant infra secundum diem a die stabilimenti cuiuslibet comunantie seu gabelle dedisse dictis conseruatoribus et aliis uendentibus pro unaquaque usque in numerum superius designatum bonos et sufficientes fideiussores quorum extimum seu catastrum secundum extimationem catastri comunis pisani ad grossam sit u

ualoris et extimationis ad minus induplo pretii pro quo talis communantia ſeu gabella uenderetur. Vz quantum capiet pretium unius anni. Ita quod duplum extimationis referatur ad pretium dum taxat pro uno anno, non obſtante quod talis communantia ſeu gabella pro maiori tempore uenderetur. Decernentes quod fideiuſſores dandi teneantur et debeant inunaquaque uenditione una cum principalibus emptoribus ſe inſolidum et principaliter obligare ad ſolutionem pretii et ad omnia que tenentur ſecundum formam contractus cuiuſlibet ut eſt opus cum membris et ſolemnitatibus oportunis

xxxiiii Quod Conſeruatores et alii uendentes gabellas uel communantias pro emptoribus teneantur Communi Perusii ſi fideiuſſores bonos non acceperint prout ſuperius continetur

Vtica tenentur et cape fideiuſſores abementibus cera lumi ... ut pz 1475 die 23 Junii

Vt ea que utilitatem rei publice concernunt inuiolabiliter obſeruentur Statuimus declarantes. Quod inquantum Conſeruatores monete et alii quicumque uendentes aliquas Communantias ſeu gabellas Communis Perusii non receperint bonos et ſufficientes fideiuſſores ſecundum qualitatem et exigentiam in proximo precedenti capitulo denotatas quod ipſo iure ſint et eſſe intelligantur obnoxii et ſpecialiter obligati et expreſſe Communi Perusii pro talibus emptoribus et quolibet eorum a quo ſeu a quibus fideiuſſores ſufficientes ſecundum qualitatem et exigentiam ſuperius denotatas non ſuſceperint in omnibus et ſingulis ad que dicto Communi tales emptores uirtute contractus ſeu cedule uenditionis Communantiarum ſeu gabellarum tam pro ſatiſfactione pretii quam alia quacumque de cauſa propterea quolibet tenerentur. Et Ita poſſint et debeant exigi grauari et moleſtari realiter et perſonaliter ſicut poſſent emptores ipſi quoquomodo. Ea ideo decernentes ut uendentes talium gabellarum ſeu communantiarum uigilantiores et cautiores reddantur et excitari debeant ſub eorum ſubſtantiarum periculo ad rei publice ſubſtantiam diligentius conſeruandum

xxxv Quod inquantum fideiuſſores non dentur infra ſecundum diem a die ſtabiliſmenti quod de nouo Communantie ſeu gabelle uendi debeant et refundi ſiquid deeſſet a prima promiſſione pro illa cui primo fuerit ſtabilita etc.

Addicientes ut nullus per eluſionem uel alio modo audeat uel preſumat promiſſionem facere in ſubaſtationibus Communantiarum ſeu gabellarum Communis Perusii ſub obtentu uicem lucrandarum uel alio quouis modo et forte non intentione gabellam ſeu Communantiam retinendi ſeu emendi ydonee ſicut decet presenti capitulo decernimus ſtatuentes. Quod inquantum promiſſores quibus aliqua

comunantia ſeu gabella dicti comunis per conſeruatores monete uel alios uendentes
fuerit ſtabilita fideiuſſores ſufficientes ſecundum qualitatem et exigentiam predictorum
in precedentibus capitulis contentorum infra ſecundam diem a die ſtabilimenti
non dederint conſeruatoribus ſeu alijs uendentibus pro dicto comuni aliquam
comunantiam ſeu gabellam quam liceat ipſis conſeruatoribus et alijs ad uenden
dum deputatis talem comunantiam ſeu gabellam teneantur et debeant de
nouo ſtabiliri facere et ſtabilire et uendere cuilibet plus promictenti iuxta et
ſecundum exigentiam premiſſorum et uices concedere lucrantibus ut ſupius e
ſt expreſſum in uenditionibus faciendis et quod in quantum minus pretium fu
erit oblatum ſeu pro minori pretio ſtabilita ſeu uendita quam promiſſores primi
obtulerint qui ut ſupra premictitur fideiuſſores non dederint quod tunc et eo caſu
primi promiſſores predicti qui ſatiſdationem ipſam ad defectum iuxta predictorum
exigentiam non perduxiſſent ad ſoluendum omne pretium quod defuerit in ſecundo
ſtabilimento ſeu uenditione a primo ſtabilimento ſeu uenditione teneantur
et adſtricti eſſe ad refundendum et ſoluendum intelligatur perinde ac ſi plena
ne adimpleuiſſent dationem fideiuſſorum iuxta exigentiam ſupradictam Et quod con
ſeruatores et alij uendentes teneantur et debeant contra prefatos executionem
realem et perſonalem de facto facere et fieri facere ſub pena quingentarum librarum denariorum ad
ſoluendum refundendum et ſatiſfaciendum dicto comuni omnem quantitatem florenorum
ſeu pecunie que quolibet deficeret a pretio primi ſtabilimenti in pretio ſecundi
ſtabilimenti et uenditionis que fieret prout ſuperius continetur Et quod dominus
poteſtas capitaneus populi et maior ſindicus et quilibet alius offitialis comunis pro ut ſibi ad
requiſitionem dictorum conſeruatorum ſeu aliorum uendendium uel alicuius eorum poſſint tene
antur et debeant ſub dicta pena et ut ſupra premictitur auferenda a quolibet ne
gligente et uice qualibet et retinenda de ſuo ſalario eius tempore ſindicatus contra
predictos et quemlibet eorum executionem realem et perſonalem facere et fieri facere
quocumque tempore etiam feriato ad honorem dei et quocumque loco etiam prohibito et occa
ſione ſolutionis talis quantitatis ſeu pretij quod ſeu que in ipſo ſtabilimento
ſeu uenditione a primo ſtabilimento ut ſupra premictitur quolibet defuiſſet
Et quod tales offitiales executione ſeu cauſa eorum que fecerint uel fieri fecerint in premi
ſſis non poſſint nec debeant modo aliquo ſindicari uel moleſtari ſed ſint et eſſe in
telligantur ab his omnibus exempti liberi et penitus abſoluti.

xxxvi. De libris faciendis pro comunantijs et gabellis. R.

Vt fraus aliqua comicti non poſſit et ut ſciatur que ſunt comunantie et

[Marginal note, right: ... q[uod] executiones fieri poſſint quocumque tempore etiam feriato in honorem dei et quocumque loco etiam prohibito et non valeat ſindicari]

[Marginal note, left: Rub. a 67]

gabelle cois pusij et ubi site sunt ¶ Statuimus qd in camera Conservator predictor
sint et esse debeant et fieri de novo in cartis membranis et inter tabulas lega
ligati duo libri. In quorum uno scribantur oms comunantie cois pusij per ex
tensum et ubi site sunt / in quo libro scribi debeant sub breviloquio loces / et
psone quibus tales comunantie vendite sunt et pro quanto pretio et ipor
fideiussores et promissio pretior. ubi etiam scribantur solutiones pagamentor
pretior ipar comunantiar cu Millio mense et die et predicta fieri debeant
per notariu super registris dce Camere deputatum et imposterum deputandu
Ita qd clare et aperte solventes et no solventes / In alio vero libro scribantur
omes gabelle cois pusij per extensum et que venduntur per ipm Comune et
cui et nova fideiussor cu quantitatibus Millio mense et die ut sup dcm est
de comunantijs que similiter scribi debeant p notariu supdcm

xxxvij De libris faciendis in Camera Conservator pro introytibus et exitibus. R.

Rub. n. 64 Statuimus qd per notarium Conservator qui fuerit super Introytibus de
putatus fiant et fieri debeant duo libri et in quolibet ipor scribantur
oms et singli Introytibus Conservator quor est notarius. quor libror unus
sit in bombicinis et remanere debeat in camera dcor Conservator / Alter vero
in pecudinis et coram maiori sindico in fine offitij iuxta consuetudinem de
beat presentari et simili modo fiant per notariu Conservator qui fuerit ad
scribendum exitus deputatus / duo libri et in utroq eor scribantur oms et
singli exitus et expense faciendi p ipos Conservatores. Quor unus in dca ca
mera debeat remanere. Alter vero coram maiori sindico producatur Et ante
qm dci libri producantur calculentur et assumentur introytus et exitus et expe
se et absculte ntur p notariu Conservator coram Conservatoribus et fancellis
prout extitit hactenus observatu / Ita qd error vel fraus aliqua comicti no va
leat quoquomodo sub pena X. libr d. pro quolibet contrafaciente et vice q
qualibet auferendar

xxxviij De executionibus contra debitores Comunis pusij faciendis. R.

Rub. n. 69 Quoniam contra negligentes solutionem facere debitis ad que coi pusij tene
rentur no sufficeret aliquid statuisse n alia satisfactibilia remedia p
preberentur duximus statuendum. Qd Conservatores monete Massarij cois
pusij / Offitiales abundantie Et quicuq alij offitiales seu exactores quarucq
gabellar seu comunantiar dci cois possint teneantur et debeat sub pena X.

libr. d. pro quolibet negligente et uice qualibet de facto auferendarum per maiorem ſindicum uel alium offitialem dicti comunis reduci facere in uno regiſtro de per ſe in eorum et cuiuſque eorum camera omnes et ſinglos debitores camerarum predictarum uel alicuius earum ſeu comunantiarum ſeu gabellarum predictarum et tam preteritos debitores quam futuros ſtantes de tempore in tempus ſcribi facere iuxta exigentiam preſentium capitulorum et extractum ſeu extractos fieri facere de talibus debitoribus / in ſubſtantia cum quantitatibus quas deberent ſoluere declaratis / et dimidia talium debitorum qui non ſoluiſſent infra tempus prout ſoluere tenerentur comuni Puſii aſſignare et aſſignari facere / domino potestati Ciuitatis Puſii qui pro tempore fuerit et aliam dimidiam domino Capitaneo et maiori ſindico Ciuitatis Puſii / Qui potestas et Capitaneus et maior ſindicus et quilibet eorum teneatur et debeant contra debitores tales aſſignatos et eorum fideiuſſores res et bona executionem realem et perſonalem fieri facere de facto / in quocumque loco et quocumque etiam prohibitis ſeu non permiſſis per formam ſtatutorum et ordinamentorum comunis Puſii et quecumque Puſii ſunt debita ſeu deberentur in poſterum efficaciter perſoluantur Exceptis diebus feriatis declaratis in tertio libro ſub rubrica de feriis Et ſaluo quod non poſſint capi Ciues uel comitatenſes pro debitis comunis diebus prohibitis fieri contra eos executionem per formam ſtatutorum / et ordinamentorum Comunis Puſii

·xxxviiii· Quod liceat conſeruatoribus prorogare terminum ſoluenti pecuniam ante tempus R.

Quia iuſtum eſt quod ſoluens pecuniam comuni Puſii debitam ante tempus faciende ſolutionis comoditatem reſtaurationis in tempore conſequatur duximus ſtatuendum. Quod Conſeruatores monete poſſint et eis liceat cuilibet comuni corpori ſeu uniuerſitati uel ſingulari perſone quod uel que eis ſolueret aliquam quantitatem pecunie ante debitum et prefixum tempus termini ſolutionis ipſius quantitatis tali ſoluenti prorogare terminum ad ſoluendum quod deberet ſoluere eiſdem conſeruatoribus / de tantundem temporis / et quantitatis pecunie ante terminum ſolute per eum. Et de predictis / conſeruatores non poſſint nec debeant modo aliquo ſindicari

·xl· De quantitate accipienda per offitiales pro executionibus a debitoribus comunis Puſii R.

Ut ſub obtentu comodi offitiales comunis Puſii ad executiones faciendas contra debitores comunis Puſii efficacius exerceantur. Statuimus declarantes quod quilibet offitialis Comunis Puſii executionem faciens aliquam contra debitores

cois pusij ul noia debitor de omi et toto eo quod uenire fecerit in comuni occa
talis executionis hat et hre possit et debeat et exigere a tali debitore contra quez
executio fca fuit et eius expensis si solutio fca fuit / ypea de uiginti florenis uel
abinde infra qd hat et hre possit et debeat / unu bolonenum pro quolibet floreo
exacto et soluto et si exactio et solutio fca fuit / a uiginti flor supra / in quecumqz nuo
fca fuerit / hat et hre possit et debeat et exigere expensis debitoris pro quolibet i
floreno duodeci den pusin. Et qd ultra dictam quantitatem occaxione seu causa
alicui executionis seu exactionis nullus offitialis seu executor et alius quicuqz p
possit et debeat a debitoribus dci comunis seu a comuni pusij aliquid petere ac
cipere uel hre p se ul alium ul alios quoquo modo nisi prout supius est taxatuz
Et qd de soluto debito / et pecunia satisfacta no possit executio solui / et similiter i
soluta / semel ulterius solui no debeat quouis modo. Et siquis in aliquo contra
fecerit ipo fco incidat in penam. C. libr den de fco auferendar per quencuqz i
offitialem cois pusij Et si offitialis fuerit negligens de suo salario retinendar
eius tpre sindicatus Aliquo no obstante

-xlj- Qd no liceat conseruatoribus accipere pecunia mutuo sub prouisioe ul fenore
sine deliberatioe dnor prior et cam. R.

Rub. 272

Vt imposterum comune pusij de facili incumbijs prouisionibus seu fenore ob
acquisitiones pecuniar que fieri in prestitum sepe nuo consueuerunt / duxim
statuendum. Qd conseruatores monete cois pusij ul alij pro eis no possint nec
debeant quoquomodo acquirere seu acquiri facere / sub aliqua prouisioe costo fe
nore seu cambio aliquam quantitatem flor seu pecunie pro coi pusij / sine de
liberatione dnor prior et camerarior Artium ciuitatis pusij / qui pro tempore
fuerint obtento saltem partito de leuandum ad sedendum ad minus per duas p
partes Et in quantum acquirerent seu acquiri facerent aliquam quantitatem ali
quo dcor modor / ul alio ad costum sine deliberatione predca / Qd tale fenus cambiu
costum seu prouisionem de eor pprio soluere teneantur / et intelligantur / et non
de pecunia ul auere cois pusij quoquomodo cum deliberatioe predca possint solue
cambium prouisionem costum seu fenus prout fuerit opportunu quotiens cois
utilitas seu necessitas euidens exposcet, id. et quatitatem etiam acquisitam.

-xlij- Infra quatum tpus fieri possint executioes p emptores gabellar post finituz
tempus emptiois. R.

Rub. 273

Nullus emptor ul sotius alicui comunantie ul gabelle comunis pusij possit
ul debeat ullo modo petere accipere ul exigere aliquam quantitatem flor
pecunie ul altius rei quam diceret sibi deberi quecumqz aut qualitcumqz / ab

aliqua persona comun' collegio corpore ul' vniuersitate exactione gabelle ul' comunantie
cui' eet ul' fuisset emptor seu sotius nisi dum taxat durante tempore quo est ep
tor ipsius comunantie seu gabelle et per unum annum imediate sequentem post
finitum tempus emptionis ipsius comunantie ul' gabelle inquantum pretium i
comun' soluerint tpribus debitis ut tenentur. Et siquis emptor ul' sotius alicui'
comunantie ul' gabelle p se ul' alium executionem aliquam peteret seu faceret ul'
fieri faceret ultra dcm terminum et contra seu preter dcam formam qp ipo facto
et uice qualibet incidat inpenam. centu libr d. pro quolibet et uice qualibet de
facto auferendam per quenlibet offitialem cois pusij ad instantiam cuicumqz
petentis Et simili pena puniatur et puniri debeat offitialis quilibet executionez
faciens ul' fieri faciens modo aliquo seu forma directe ul' indirecte ul' quouis co
lore quesito contra aliquem seu aliquos contra seu preter dcam formam et ul
tra tpra supradca ul' aliquod ipoz que quidem pena de fcto et uice qualibet de
salario offitialis contrafacientis debeat aufferri et retineri eius tempore sindica
tus ad instantiam cuicumqz. Et nichilominus qp secus fieret no teneat ipo iure i
Decernentes etiam qp talis emptor seu sotius post lapsum dci temporis p aliquem
offitialem cois pusij inpetitione exactione seu executione aliqua directe ul' indire
cte exactione talis comunantie seu gabelle nullatenus audiatur seu audiri debe
at modo aliquo seu forma quecumqz aut qualitercumqz. Sed sit et ee intelligatur
exnunc omnibus offitialibus dci cois psntibus et futuris adempta quo ad predca ois
iurisdictio cognitio auctoritas potestas quelibet per dcm tempus Et decetero
inquibuscumqz uenditionibus faciendis de aliquibus comunantiis seu gabellis
nullum tempus ul' aliquis alius terminus ultra dcm statutu tpus vnius ani co
cedi possit Et si concederetur ul' modo aliquo apponeretur ul' appositu hactenus i
appareret qp eo ipo exnunc sit et ee intelligatur sublatum et remotu et nullius effi
cacie ul' momenti. Et ut omis cesset fraus decernimus qp nullus offitialis q̄
uis fungatur offitio possit audeat ul' presumat familiam concedere ul' aliqua
exactionem seu executionem facere ul' fieri facere per se ul' aliu directe ul' per ob
licum super premissis ul' aliquo eoz ul' circha ea seu exactione dependentiu ab
eisdem aut eoz aliquo ad instantiam talium emptoz seu sotioz ul' alterius cui'
cumqz persone nisi primitus uiderit instrumtum emptionis si tempus vnius
ani post finem cuicumqz comunantie seu gabelle uendite est elapsum. Et siquaz
executionem fecerit dca fide no hita prius qp uice qualibet incidat inpenam dcaz
ut supra premictitur auferendam ad instantiam cuicumqz. Predca tamen
que de executionibus et exactionibus dca sunt post lapsum terminu eptionum

Nota qp concedatur annus tm post finitum tps comunitatis

Emptores comunantiarum non possint exigere ultra annum post finitum tps emptionis [illegible]

Pena offitialis facientis executionem nisi prius uiso [illegible] [illegible]

Emptor comunantie non potest exigere nisi prius soluerit quod debet communi perusii secundum formam contractus emptionis exceptis comunantiis aque lacus ut in presenti capitulo continetur

gabellarum seu comunantiarum prout superius continetur uendiderunt sibi lacus
in illis et quantum ad illos extendere et extendi intelligatur qui soluissent i
pretium ad quod communi quolibet tenebuntur occasione emptionis talium gabe
llarum seu comunantiarum. Ita quod qui diu non soluerint post lapsum terminum ei
emptionis infra terminum superius pretaxatum exactionem seu executionem
aliquam non possit nec debeant facere seu fieri facere quoquo modo nisi primi
tus integrum pretium persoluerint iuxta exigentiam contractuum et cedularum
¶ Dum tamen quod ultra prefixum terminum unius anni post finem emptionis huius
modi in omnibus comunantiis nulla possit modo aliquo fieri executio uel
exactio sub pena et prout et sicut superius denotatur. ¶ Et quoniam comunantia
aque lacus propter piscium et aliorum exercitiorum exercitia et comertia ad huiusmodi
metas non esset quolibet astringenda in executionibus faciendis. Statuimus
quod liceat emptoribus et sotiis presentibus et futuris dicte comunantie aque la
cus et gabelle piscium quamlibet executionem et exactionem facere et fieri
facere contra quoscumque qui tenentur in aliquo seu quolibet imposterum
tenebuntur quouis iure modo causa seu forma emptoribus seu sotiis dicte co
munantie seu gabelle non obstante occasione dicte comunantie seu gabelle
non obstante prefixione dictorum terminorum ut supra premittitur statutorum in
aliis comunantiis et gabellis. ¶ Declarantes et statuentes talem exacti
onem seu executionem fieri posse et debere occasione dicte comunantie seu gabelle
Si et inquantum emptores dicte comunantie aque lacus persoluerint integrum
pretium communi perusii temporibus et prout tenentur et imposterum tenebuntur
secundum formam contractus et cedule celebrati actenus et qui celebrabitur in
futurum in uenditionibus pagendis et aliter uel alio modo non. Et si se
cus fieret non ualeat ipso iure et nichilominus quilibet contrafaciens et i
uice qualibet incidat in dictam penam et ut supra premittitur auferendam
ad instantiam cuiuscumque. ¶ Volentes et decernentes quod in omnibus et singulis
cedulis quarumcumque gabellarum et comunantiarum dicti communis effectus presentis capituli ad
cautelam debeat annotari. Et nichilominus pro annotato et apposito haberi
debeat et censeri. Ita quod perinde habeatur ac si esset appositus et declaratus et sic
in omnibus et singulis et quo ad omnia et singula possit et debeat efficaciter i
obseruari aliquo non obstante.

De exactionibus faciendis per debitores emptore

Aque Lacus

Rub. 274

.xliij.

Quod nulli offitiali communis perusii post finem sui offitii liceat exactionem facere
de debitis communis perusii et quod exigendi facultas nullatenus concedi queat
Nisi per unum mensem etc.

Ut quecumque temporibus debitis exequantur. presenti capitulo duximus statuendum
Quod conseruatoribus monete / Massariis / Offitialibus abundantie / Offiti
alibus camporum / si uenditio non fieret infuturum / aut offitialibus communis perusii
uel alicui eorum nulla ratione uel modo sit licitum uel permissum quouis Iure
causa seu forma quecumque aut qualitercumque per se uel alium seu alios directe
uel indirecte post finem eorum offitii exigere seu exigi facere ab aliquo communi
uniuersitate uel singulari persona aliquam quantitatem florenorum / pecunie / et grani / b
bladi uel alterius rei / uel aliquid aliud / que uel quod deberetur communi perusii quacumque
Iure causa seu forma / sed talem exactionem facere possint dumtaxat / infra
tempus offitii ipsorum. Et post finem per unum mensem tantum et non ultra / Et si con
trafecerit aliquis quod ipso facto et uice qualibet incidat in penam. C. librarum denariorum perusinorum
de facto per maiorem sindicum auferendarum. Et nichilominus soluens aliquid contra
seu preter dictam formam liberationem aliquam nullatenus consequatur occa
sione talis solutionis / in aliquo quo minus per successores fieri possit contra eum
executio per inde ac si talis solutio non esset facta. Et ut pretextu prorogationis
uel concessionis alicuius termini statuendi post finem offitii ad exigendum / quod
in preteritum fieri sepe numero consueuit / infuturum / nichil ualeat prouideri / uel
fieri decernimus statuentes. Quod per dominos priores et camerarios uel alios quoscumque
magistratus Ciuitatis perusii quouis arbitrio fungerentur nec per aliquem eorum pos
sit uel debeat quoquomodo Iure uel causa seu forma directe uel indirecte quecumque
aut qualitercumque statui concedi uel prorogari durante offitio uel post depositum
offitium alicui predictorum aliquis terminus ad exigendum uel exigi faciendum
aliquid ab aliquo debitore communis contra seu preter dictam formam / sub dicta pena / a
quolibet contrafaciente et uice qualibet per maiorem sindicum auferenda Et ni
chilominus quod fuerit contra uel secus dictam formam non teneat ipso Iure

xliiij Infra quat[illegible]pus Conseruatores monete et alii offitiales Ciues tenentur
restituere re[illegible]qua successoribus et libros in cancellaria. 29.

Statuimus quod Conseruatores monete et Massarii / et Offitiales abun Rub. 275
dantie / et alii quicumque offitiales Ciues perusini quouis offitio funge
rentur teneantur et debeant infra unum mensem post finem eorum et cuiuscumque
eorum offitii immediate sequentem / dare consignare / et effectualiter restituere
eorum et cuiuscumque eorum successoribus / omnem quantitatem florenorum / pecunie / grani bla
di et alterius cuiuscumque rei / que quolibet superfuisset / eis sumptibus et expensis
et pagamentis factis tempore eorum uel alicuius eorum / sub pena. Quingentarum librarum
denariorum / pro quolibet contrafaciente / et restitutionis dupli quantitatis / que

quolibet supfuisset. Super quibus debeat spaliter sindicari et per sindicum in
dca pena et restitutione dupli efficaciter condenari pena simili dco sindico de suo
retinendi salario si negligens fuit uel remissus. — Libros aut introytuu et exi
tuum et gestor tempore offitij ipor in forma publica Conseruatores Massarij
Offitiales abundantie Campionis carnium si uenditio de eo no fieret in futur
et cor et cuiqz cor notarij teneantur et debeant restituisse et assignasse infra
mensem post finem cor et cuiqz cor offitij. — Et similit alij offitiales et no
tarij apredcis huiusmodi libros restituisse debeant in forma publica a die finiti
offitij ipor et cuiqz cor infra unum mensem sub dca pena a quolibet negli
gente et uice qualibet de fco auferendi. Et qd restitutiones talium librorum et cu
iusqz cor p predcos et quelibet cor fieri debeat in cancellaria cois Perusij Can
cellario dci cois pena simili eidem auferendi uice qualibet dcos libros admic
tendi infra terminu fore susceptos si infra dcum terminum unius mensis eos
no susceperit quaquo mo iuxta exigentiam premissor

-xlv. Q offitiales forenses non sindicentur infra tempus et de ultima paga no
soluendi R.

Rub. 276. Nullus offitialis forensis cois Perusij aliquo modo Iure causa seu forma i
uigore alicuius statuti uel ordinamenti cois Perusij possit uel debeat sindicari
uel quolibet absolui seu eidem sindicatus remicti infra tpus sui offitij uel eius
durante offitio quaquo modo uel aliquid prouideri seu fieri possit quominus i
iuxta formam statutor cois Perusij et exigentiam electionis stare debeat ad sin
dicatum. Et si contra dcam formam sindicatus remicteretur sindicaretur uel ab
solueretur uel aliquid fieret quod fcum fuerit no teneat ipo Iure. Et qd Conseruato
res monete uel alij offitiales cois Perusij tali offitiali contra dcam formam sindi
cato uel absoluto no possint nec debeant ullo modo Iure ca seu forma soluere i
ultimam pagam sui salarij. Et si soluerint de cor ppio soluisse intelligantur et no
de pecunia dci cois. Et nichilominus ipi Conseruatores uel alij offitiales contrafa
cientes priuentur et priuati ee intelligantur cor offitio. Ad quod imperpetuu
eligi uel assumi no possint. Et si eligerentur electio no ualeat nec teneat Iur ipo
Et nichilominus tam eligens qm electus incidat in penam C. libr. den.

xlvi Q offitialibus forensibus no possit augeri salariu uel offitiales seu familiam. R

Rub. 277 Statuimus qd de cetero nullus offitialis comunis Perusij quouis fungantur o
offitio uel arbitrio possit audeat uel presumat modo aliquo seu forma di
recte uel indirecte uel quouis colore quesito augere offitialibus forensibus cois

puſij uel alicui cor aliquod ſalarium ul aliquam quantitatem flor ſeu pecu
nie quoquo modo nec numerum offitialium ſeu famulor ul equor ſeu aliqd
aliud ultra ſalarium offitiales et familiam et numerum contenta in pnti uolu
mine ſtatutor ſequentium de electione cor pena Quingentar libr d. pro quoli
bet contrafaciente et uice qualibet Et nichilominus q ſecus factum fuerit no
teneat ullo modo. Conſeruatores aut Maſſarij ul alij offitiales cois puſij
ul aliquis cor non poſſint nec debeant pſe ul alium quoquo modo directe ul
per obliquum tale augmentum prouiſionem ul adiunctam ul aliquid dare
ul ſoluere de pecunia ſeu auere cois ſub dca pena. Et ſi ſoluerint de cor pprio
ſoluiſſe intelligatur Et nichilominus ad reſtitutionem dupli quantitatis q
ſolueretur contra dcam formam debeat condenari. ſuper quibus omnibus
Maior ſindicus cois puſij inquirere teneatur et debeat contra omes et ſin
gulos delinquentes impedi̇tis ul negligentes ipa obſeruare et repertos culpabi
les punire et condenare in dcis penis pena ſimili ab eo negligente et uice qua
libet auferenda et de ſuo ſalario retinenda eius tempore ſindicatus per ſuos
ſindicatores et Comuni puſij applicanda

xlvij Q Conſeruatores et Maſſarij poſſint hre cōſilium ſapientis in caſibus oportunis
et notarius [illegible] regiſtrus . R . et a quibus R

Ut cuncta ſub libra procedant iuſtitie pnti capitulo duximus ſtatuendu. 278.
Q Conſeruatores monete poſſint et eis liceat ſuper caſibus oportunis
qui quolibet emergerent ſeu dubitationem afferent in ul ſuper caſibus p
uiſis per formam ſtatutor Camere ipor quecumqz aut qualitercumqz eligere
unum Conſultorem Ciuem fidelem et expertum et doctorem in Iure quem uo
luerint qui poſſit et debeat quotiens fuerit requiſitus uerbo ul in ſcriptis
conſule ipis Conſeruatoribus ſuper premiſſis fideliter. Et ſimiliter conſule e
debeat Maſſarijs cois puſij ſuper caſibus quibuſcumqz quolibet emergentibus
ſuper prouiſis ul ſtatutis in Camera ipor ul circha ea ul alicui cor occaxione
ul cauſa ul circha prouidenda ſuper ſtatutis ul prouiſis ſeu quolibet ordina
da cor offitium tangentia quoquo modo: Nichilominus tamen Conſultor
Maſſarior publicandus de ſacculis poſſit et debeat conſulere ipis Maſſarijs
omi caſu et debeat una cum eis de predictis ſacculis publicari. Qui quidem
Conſultor Conſeruator habeat et hre poſſit et debeat pro quolibet ſemeſtrali
quinqz flor de auro a Conſeruatoribus Et conſultor Maſſarior quinqz a Maſſ.
Comunis cois puſij. Et q modo aliquo ultra dcum ſalarium a Conſeruatoribz

ſeu Maſſarijs nichil aliud/ poſſint percipere ul' hre. Et q' ab aliqua ſingla
ri perſona/ de aut ſuper negotijs coe pusij tangentibus nichil poſſint poſ
ſint percipere petere ul' hre/ Et ſi in conſulendo negligentes fuerit ul' remiſſi
ul' in aliquo premiſſorum contrafecerint q' ipo fco/ et uice qualibet incidant
in penam Centum libr/ Et ſi ſalariati fuerint a Comuni inſtudio ul' aliter
q' conſeruatores et Maſſarij ipam penam penam debeant uice qualibet
de ſuo ſalario eiſdem retinere ſub eadem pena ipis auferenda. ¶ Super alijs
quarum caſibus quolibet emergentibus in Camera Conſeruatorum et Maſſ.
ſuper quibus aliquid denouo prouideretur/ ul' preter prouiſa/ p formam
ſtatutorum camere eorundem aliquid emergeret/ Conſeruatores ipi et Maſ
ſarij poſſint/ teneantur et debeant hre conſiliu/ a Collacteralibus dnj po
teſtatis/ et dni Capitanei ppli pusini ul' a duobus exeis/ qui ad requiſiti
onem iporum Conſeruatorum et maſſariorum poſſint teneantur et debeant omi
uice eorum fideliter exibere conſilium/ uerbotenus ul' in ſcriptis prout fue
rint ab ipis Conſeruatoribus/ ul' Maſſarijs requiſiti ſine aliquo ſalario
ul' mercede. ¶ Et q' ad hoc ut comune pusij nullatenus ledi queat q' debeat
ſuper Juribus cois ſemp et ſuper uno quoque caſu ultra propoſita eis in
formationem ſuſcipere/ a cancellaria cois pusij. ¶ Decernentes q' conſer
uatores monete/ et Maſſarij ſine predictorum conſilio/ nichil poſſint expedire
ul' facere quoquo modo ./ ſed ſecundum eorum conſiliu procedere in omnibus
et quo ad omnia debeant et teneantur./ ¶ Sup caſibus uero quolibet eme
gentibus in regiſtris/ ul' circa ea modo aliquo ſeu forma/ notarius ſuper
regiſtris teneatur et debeat prefatos collacterales conſulere/ Qui ut ſupra
premictitur teneantur et debeant conſulere/ et informationem ſuſcipere et
in ſcriptis exhibere conſilium/ cancellario cois uni/ reſtituendum per ipm c
deo notario ſuper regiſtris/ Qui notarius poſſit libere licite et impune ab
ſq3 eius preiudicio et debeat ſequi et ad executionem pducere conſilium
predictorum collacteralium/ ul' duorum exeis iuxta eius exigentiam et tenorem
¶ Et ſiquis in aliquo premiſſorum fuit negligens/ ul' remiſſus/ incidat/ in
penam .V. libr d. et uice qualibet coi pusij applicandarum. ¶ Si aut pre
fati collacterales malum conſilium dederint ſup aliquo caſu/ pro quolibz
et uice qualibet incidant in penam predictam/ de ſalarijs poteſtatis et cap.
et eorum utriuſq3 auferendam et retinendam/ eorum et utriuſq3 eorum tpr ſindi
catus/ ad inſtantia cuiuſq3/ Et nichilominus condenari debeant/ et reſtitu

nota bene

tione dupli quantitatis uel extimationis rei ſuper qua conſilium fuiſſet exi
bitum non bonum contra formam Juris ſeu ſtatutorum comunis noſtri. Et ſuper
his debeant ſpaliter ſindicari

xlvii. Quod notarius ſuper Regiſtris non poſſit aliquid regiſtrare quod ad introytus non
ſit miſſum. R.

AD conſeruandum utilitatem publicam ſtatuimus quod notarius ſuper regi ~279
ſtris in camera Conſeruatorum non poſſit uel debeat quoquo modo Jure uel
cauſa ſeu forma in regiſtris Camere regiſtrare aliquam quantitatem florenorum
ſeu pecunie uigore alicuius ordinamenti prouiſionis uel legis uel ſtatuti quod
inpoſterum fieret quolibet uigore alicuius arbitrij etiam emanatis ab adunantia
generali uel aliter quouis forma niſi primitus per Conſeruatores et eorum notarios
et fancellos talis quantitas fuerit miſſa ad eorum introytus opportune ſub
pena Mille florenorum prouincie qualibet qua fuerit quolibet contrafactum. Et
nichilominus talis regiſtratio non teneat ullo modo. Et ſub dicta pena C
Conſeruatores notarij et fancelli talem quantitatem ad introytus mictere
et micti facere illico teneatur

xlviii. Quod Ser Nicolaus Egidij ſit notarius ſuper regiſtris pro tempore eius electionis contento R.

UTilitati rei publice intendentes et ad fidem et diligentiam uirtutis ut ~80
congruit proſequendum duximus ſtatuendum. Quod uir fidelis et di
ligens et experientia calens Ser Nicolaus Egidij ad preſens notarius ſuper regi
ſtris in camera conſeruatorum et Maſſariorum intelligatur eſſe et ſit ex nunc elec
tus et firmus ad offitium et in offitio in quo eſt et ad alia incumbentia circha
eius offitium per formam preſentium ſtatutorum pro tempore et termino cum
ſalario muneribus et oneribus contentis in eius electione. Et eundem de
nouo deputauerit ad offitium et in offitio antedicto cum omnibus ſuis me
bris et pertinentibus quolibet ad offitium antedictum uacatione aliqua ab
offitio uel alio in contrarium quolibet diſponente non obſtante.

L. De compoſitionibus ineundis cum gentibus ſotialium et per quos fieri debeat. R.

UT negotia comunis peruſij tam utiliter quam fideliter uigiter pagantur. Sta ~81
tuimus et ordinamus. Quod quotienſcumque contingerit cum aliqua
ſotietate gentium armatarum pro publicis euitandis incomodis et ſubditorum
aliquam compoſitionem pecuniariam quolibet preterea quod deus aduertat
Quod ſemper micti debeat unus ex conſeruatoribus monete eligendus per dominos
priores et Camerarios Artium Ciuitatis peruſij cum uno alio Ciue ſimiliter

eligendo ad talem compositionem et federa pertractanda. Ita q solum p ipos i
eligendos talis debeat compositio et no per alios pro parte comunis pusij pertrac
tari. pena Mille libr cuilibet electo accedere recusanti et uice qualibet defco au
ferendaru per maiorem sindicum. Et quelibet alium offitialem cois pusij. Et q i
unus ex notarijs conseruator quem conseruatores ire debentem elegerit cum
eodem accedere debeat sub dca pena et rogari de omnibus que quolibet occluderu
et refutationibus quibuscumq. Que omia in forma publica infra quintam i
diem postq pusium redient consignasse debeat cancellario comunis pusij i
sub dca pena. Et si conseruatores ul alij offitiales cois dca forma no seruata
aliquid soluerent q de eor pprio soluisse intelligatur et no de pecunia seu a
auere cois

-lj- Q conseruatores monete teneantur mictere ad eor introytus omne melioramentu
monete. R.

282 Conseruatores monete teneantur et debeant et eor fancellus diligenter
mictere et micti facere ad eor introytus. Et in libris introytuum ipor or
dinarijs introytuu camere per eor notariu et fancellum describi et poni facere
oportune ome lucrum seu melioramentu quod quolibet fi. ul prouenire con
tigerit tpr eor offitij de florenis ul pecunia dci cois prouenturis quolibet ad
eor manus durante offitio eorudem. sub pena Quingentar libr pro quolibet co
trafaciente et uice qualibet defco auferendar. Et super hec debeant spaliter
sindicari

-lij- Q omnis quantitas que solui deberet comuni pusij ad auru in moneta sic ad
introytus micti debeat R.

283 Omnis cesset fraus in solutionibus in camera conseruator quolibet facie
dis. Statuimus Q conseruatores monete et eor fancellus teneantur
debeant omem quantitatem que in auro solui deberet in camera quocumq modo
et solueretur ad eor et dci comunis introytus ad auru et in auro micti et
poni facere diligenter. Et similiter si solutio fieri deberet in pecunia et fra eet
micti et poni debeat seriose pena Quingentaru libr auferendar uice qualibet
et defco a quolibet contrafaciente. Et sic per eor notariu in libris ordinarijs
describi faciant oportune. Et super hec debeant spaliter sindicari

-liij- Q omnia pagamenta que fieret ad auru seu in moneta sic ad exitus poni debeat
et describi. Rubrica.

284 Ne aliqua comuni ul singularibus psonis incomoditas generetur in soluti
onibus faciendis pnti capitulo duximus statuendum. Q conseruatores

monete et coꝝ fancellus teneantur et debeant omem quātitatem q̄ in auro
soluerent seu pro auro ad triginta tres bolonenos cum dimidio pro quolibet
floreno vl' aliter ī moneta quacumqꝫ et qualitercumqꝫ sic prout soluerint
vl' solui fecerint ad coꝝ et dc̄i cōis exitus / mictere et micti facere diligenter
Et per coꝝ notarium in libris ordinarijs poni et poni facere opportune sub
pena .x. libr' d. pro quolibet contrafaciente et vice qualibet de facto aufferen
daꝝ ad instantiam cuiuscumqꝫ. Et q' super his debeant spaliter sindicari

liiij Q' omīs solutio pecunie que quolibet solueretur pro Comu Conseruatoribus
vl' fancello micti debeat ad introytum infra tres dies et etiā registrari. R.

Ut ratio introytuum diligens semper videri queat / et ne sub pretestu
depositi vl' aliter introytus descriptio retardetur duximus statuendū
Q' omīs quātitas floꝝ seu pecunie que quolibet debetur camere conserua
toꝝ / Et de qua in totū vl' ī parte numeratio vl' solutio aliqua fca fuīt conserua
toribus vl' fancello in dc̄a camera vl' alibi vl' alicui psone pro eis modo aliquo
seu forma quodcumqꝫ aut qualitercumqꝫ possit et debeat infra tres dies / postq'
soluta fuerit vl' quodolibet nūata p notariū / et fancellum / poni et micti / ad
introytus dc̄i cōis / et camere antedicte / et in libris describi ordinarijs / ut est o
opus Et q' infra dc̄um terminū / idem fancellus teneatur et debeat assignare
notario super registris talis soluentis nom / et quātitatem / etiam declarare
solutam et causam. Qui notarius sup registris infra tertiam diem / a die
declarationis predc̄e teneatur et debeat quantitatem ipsam registrasse ad rationeꝫ
talis soluentis prout fuīt opportunū. Siquis aut in predc̄is vl' aliquo coꝝ
negligens fuīt vl' remissus ipso fco / et vice qualibet incidat in penam .x. libr' d.
Et debeant spaliter sindicari

lv. Q' nulla solutio fieri possit sine solutione gabelle. R.

Ad hoc ut comune pusij circa eius introytum maiora suscipiat augmēta
Statuimus q' decetero / nulla solutio alicui' quantitatis floꝝ seu pecu
nie fieri possit / vl' debeat p conseruatores monete / vl' fancellum / vl' aliquem
coꝝ modo aliquo seu forma / per aliam psonam pro eis / alicui psone corpori
collegio / seu vniuersitati / quandocumqꝫ aut qualitercumqꝫ sine solutione vl' reten
tione gabelle ad rationem duoꝝ soldoꝝ dēn pro qualibet libra / quantitatis q'
soluentur. Et si solutio aliqua fieret nō retenta gabella seu soluta ut supra
Q' conseruatores et fancellus soluisse intelligatur de coꝝ ꝓprio / et nō de pecu
nia seu auere cōis pusij. Et nichilominus quilibet contrafaciens incidat in
penam .x. libr' d. Decernentes q' decetero nō possit seu debeat per aliquos

~85

~86

de gabella retinenda in omnibus
solutionibus fiendis pro camera

magiſtratus Ciuitatis Puſij preſentes ſeu futuros fieri aliqua lex ordinamentum ſeu preceptum aliquod cuius uigore aliqua ſolutio fieri poſſit uel debeat ſine ſolutione uel retentione gabelle et ſi fieret non ualeat ipſo Iure Et nichilominus quilibet contrafaciens incidat in dictam penam. ¶ predicta tamen non uendicent ſibi locum in ſolutionibus faciendis per Conſeruatores ſeu fancellum dominis prioribus Artium uel aliis offitialibus dicti communis Ciuibus uel forenſibus uel aliis quibuſcumque perſonis et quibuſcumque de cauſis ſecundum formam ſtatutorum et ordinamentorum in preſenti uolumine conteptorum uel electionum ſeu contractuum celebratorum quorum uigore ſeu alicuius eorum ſolutio aliqua fieri deberet ſine ſolutione uel retentione gabelle. Ita quod pro contenta in preſenti capitulo non poſſit preiudicium fieri alicui quoquo modo nec in aliquo derogari

lvj Quod de prouentibus Camere Conſeruatorum nulla ſolutio fi(at) poſſit per alios nisi per Conſeruatores ſeu fancellum. R(ubrica).

~87 Cum mala conſuetudine ſit inductum in preiuditium ſubſtantie et auere communis publice Puſine quod pagamenta fiant per emptores ſeu exactores communantiarum ſeu gabellarum ſeu per debitores dicti communis uel alios extra cameram Conſeruatorum et non per Conſeruatores uel fancellum. ſicque utilitas publica non modicum fraudatur ne talia fieri poſſit inpoſterum. preſenti capitulo duximus ſtatuendum. Quod de cetero nullus emptor uel exactor alicuius communantie ſeu gabelle dicti communis ſeu debitor uel alius quicumque poſſit uel debeat quoquomodo de introytibus et pecuniis debitis uel debendis Camere Conſeruatorum monete aliquam ſolutionem facere uigore alicuius ordinamenti uel ſtatuti uel prouiſionis quod ſeu que impoſterum fieret quoquomodo etiam per habentes arbitrium ab adunantia generali alicui perſone corpori collegio uel vniuerſitati niſi Conſeruatoribus monete uel eorum fancello. ¶ Et qui contra dictam formam aliquid ſoluerit de ſuo proprio et non de pecunia uel auere communis ſoluiſſe intelligatur et proinde habeatur ac ſi ſolutio facta non eſſet

lvij. Quod nulla ſolutio fi(at) poſſit alicui offitiali ſeu Caſtellano uacatione aliquam habenti ſecundum formam ſtatutorum nouiter editorum. R(ubrica).

~88 Conſeruatores monete ſeu Maſſarii communis Puſij non poſſint nec debeant quoquomodo aliqua florenorum ſeu pecunie quantitatem ſoluere ſeu ſolui facere alicui perſone que uacatione aliqua habet ſecundum forma ſtatutorum nouiter editorum de uacationibus offitialium diſponentium et contentorum in uolumine dictorum ſtatutorum. ¶ Saluis tamen ſpetialiter reſeruatis ſeu exceptuatis ſeu ſpetialem prouiſionem habentibus quoquo modo uigore alicuius arbitrii emanatis ab adunatia

3228

gñali. Et si solutionem aliquam faceret preter dictam formam, ꝗ de eorum proprio solvisse intelligatur et nõ de avere seu pecunia dicti cois. Et nichilominus uice qualibet incidat in penam Quingentarum libr̃ d. Et debeant de his spetialit̃ sindicari

·lvii. De exitibus Camere Conseruatorum ·Rca.

Conseruatores monete possint teneantur et debeant, uigore eorum offitij, de quacumqꝫ pecunia dicti cois, que pervenit seu perveniet ad eorum manus soluere et solui facere flor. et pecunie quantitates dequibuscumqꝫ personis et illis de causis et eo modo et forma prout et sicut inferius apparebit, et iuxta et secundum formam et exigentiam capitulorum supra et infra etiam in presenti uolumine contentorum absqꝫ alio precepto ul' mandato ~89

·lviii. De solutione facienda sup censu debito Romane Ecclesie et emendatione dampnorum. R

In primis ꝗ conseruatores qui pro tempore fuerint possint teneantur et debeant soluere et solui facere. Sanctissimo in xpo patri et dño dño Bonifatio digna dei prouidentia papa nono ul' eius successori canonice intranti, ul' cui prefatus summus pontifex ul' eius successor mandabit quantitatem debitam et debendam dicto dño summo pontifici. Et Romane Ecclesie pro censu secundum formam capitulorum pacis editorum inter dominum summum pontificem et dictam Romanam Ecclesiam ex parte altera. Et huiusmodi solutionem facere et fieri facere, Dum tamen precedat semp deliberatio super unaquaqꝫ solutione facienda occasione predictorum ul' aliarum eorum per dños priores et Camerarios Artium dicte Ciuitatis, qui pro tempore fuerint, obtento partito, sub unaquaqꝫ deliberatione et solutione facienda, inter dictos dños priores et camerarios, ad bussolam et fabas albas et nigras saltem per duas partes consilij, et aliter ul' alio modo solutionem facere nõ possint nec debeant quoquo modo ~90

Lx. De solutione facienda gentibus Armigeris. R

Item possint dicti Conseruatores et debeant secundum pacta et conventiones firmata et firmatas, seu firmanda cum quibuscumqꝫ gentibus armigeris equitibus seu peditibus quocumqꝫ modo ul' forma conductis seu imposterum conducendis, iuxta et secundum formam et ordinem statutorum precedentium in presenti uolumine contentorum soluere et solui facere de quacumqꝫ pecunia dicti cois que ad eorum manus pervenit seu perveniet quoquomodo, et occasione eorum offitij quecumqꝫ stipendia et provisiones cum solutione gabelle ul' sine prout cum talibus gentibus firmatum fuit seu conventum ul' firmabitur quolibet in futurum. Et similiter possint soluere Capitaneo eligendo cum quinquaginta lanceis pedi ~91

tibus seu cum balistariis ad custodiam dominorum priorum

lxi. De salario soluendo dominis prioribus Artium. R.

Item dent et soluant et dare et soluere teneantur dominis prioribus Artium
292 Ciuitatis pistorii qui pro tempore fuerint, videlicet pro quolibet offitio pioratus
duorum mensium in totum pro eis et eorum notario pro salario eorum et prouisione flo
renos Quingentos septuaginta duos de auro, libras tres et soldos sex denariorum pisi
norum sine aliqua solutione uel retentione gabelle, soluendo dimidiam dicte qua
titatis in principio eorum offitii et aliam dimidiam in principio sequentis mensis
cuiuslibet temporis bimestralis. Et quod conseruatores, Massarii et debitores comunis
possint cogi ut patet in statuto de offitio dominorum priorum capitulo septuagesi
motertio

lxii De salario soluendo Camerariis. R.

Item dent et soluant et dare et soluere teneantur et debeant dominis Came
293 rariis Artium uel eorum procuratori pro tempore semestrali ducentos florenos
de auro sine aliqua solutione gabelle soluendo pro rata de duobus mensibus
in duos menses cuiuslibet siue congregauerint se siue non. Et quod quicumque non
uenerit ad consilium post sonum campane soluat pene nomine decem soldos pro
uice qualibet applicandos ad dominos priores qui pro tempore fuerint de quibus ipsi
domini priores teneantur fieri facere executiones sicut in preti statutorum uolu
mine latius continetur, sub. Rubrica, qualiter et quomodo uocentur Camerarii etc.

.lxiii. De salario soluendo domino potestati Ciuitatis pistorii. R.

Item dent et soluant et dare et soluere teneantur et debeant domino potestati
294 Ciuitatis pistorii pro suo et offitialium et famulorum salario pro tempore seme
strali temporibus et prout in eius electione continetur duomilia florenorum
de auro cum solutione gabelle

lxiiii. De salario soluendo domino Capitaneo populi et maiori sindico. Rca.

Item dent et soluant et dare et soluere teneantur et debeant domino Capita
295 neo populi Maiori sindico Judici iustitie pro suo offitialium et famulorum pro
tempore semestrali Florenos Mille quadringentos de auro temporibus et pro
ut in eius electione continebitur cum debita tamen solutione gabelle

.lxv. De salario soluendo Cancellario comunis pistorii. R.

Item dent et soluant et dare et soluere teneantur et debeant Cancellario
296 comunis pistorii pro eius salario pro anno quolibet florenos ducentos in
uigintiocto sine solutione gabelle soluendos temporibus in eius electione de
claratis

lxvi. De ſalario ſoluendo Abreuiatori reformationum. Comunis Piſii. R.
Item dent et ſoluant et dare et ſoluere teneantur et debeant Abreuiatori re 297
formationum comunis Piſii pro eius ſalario Anno quolibet florenos
Centum octuaginta de auro ſine aliqua ſolutione gabelle uel retemptione gabe
lle ſoluendos temporibus in eius electione declaratis

lxvii. De ſalario ſoluendo Capitaneo custodie palatii dominorum priorum. R.
Item dare et ſoluere teneantur et debeant Capitaneo custodie palatii dominorum 298
priorum pro tempore ſemeſtriali florenos tre Trecentos quinquaginta de
auro cum debita ſolutione gabelle ſoluendos temporibus et prout in eius electi
one exprimitur

lxviii. De ſalario ſoluendo Ser Antonio Alleutii de pu[r]o et Ser Xpoforo Vannutii de Gualdo
offitialibus dominorum priorum. R.
Item dent et ſoluant et ſoluere teneantur et debeant. Ser Antonio Alleutii 299
de pu[r]o et Ser Xpoforo Vagnutii de Gualdo deputatis ad ſeruitium dominorum
priorum et pro eorum et famulorum ſalario menſe quolibet quantitatem contentam
in eorum conducta et famulorum ſeu refirma tam facta quam facienda ſicut apparebit per
formam ordinamentorum factorum per ea ſeu faciendorum per dominos priores et camera
rios Artium dicte Ciuitatis qui pro tempore fuerint. Qui eorum refirmam et famu
lorum omni uice facere poſſint prout et ſicut de eorum proceſſerit uoluntate uacatione
aliqua non obſtante. Et ſimiliter ſoluere debeant uſque in dictam ſummam cuilibet
alteri offitiali poſt depoſitum offitii ſeu refirma dictorum prout per dominos priores
et camerarios fuit ordinatum.

lxviiii De ſalario ſoluendo electionariis offitialium forenſium R.
Item dent et ſoluant electionariis videlicet domini poteſtatis domini Capitanei ipſi et 300
maioris ſindici ad mandatum faciendum per dominos priores Artium dicte Ciuita
tis pro triginta diebus ſalarium conſuetum videlicet in totum inter electionarios notarios
et ſindicum florenos Centum uiginti de auro pro quolibet offitio electionariorum
poteſtatis et Capitanei cum debita retentione gabelle

lxx. De ſalario ſoluendo electionario notario et ſindico Capitanei custodie palatii R.
Item dent et ſoluant electionario notario et ſindico ad eligendum Capita 301
neum custodie palatii dominorum priorum pro quindecim diebus inter omnes tri
ginta ſeptem florenos cum dimidio de auro cum debita ſolutione gabelle

lxxi. De ſalario ſoluendo Conſultoribus ſindicatorum offitialium forenſium. R.
Item dent et ſoluant et dare et ſoluere teneantur cuilibet Conſultori foreſi 302
eligendo ad conſulendum ſindicatoribus poteſtatis uel Capitanei. Maioris

33v

sindica Ciuitatis pisii / uisa solum littera eius electionis usque in quantitatem quadraginta flor. pro quolibet cum debita retentione gabelle prout in litteram dirigendam per commune pisii pro tali electione fuerit declaratum sine alio mandato

- lxxij. De salario soluendo Consultori Camere Conseruatorum ℞.

308 Item dent et soluant uni consultori Ciui quem conseruatores elegerint pro suo salario / pro tempore semestrali qui sit consultor dicte camere in casibus secundum formam statutorum dicte camere premissis / in totum / florenos quinque de auro sine alio ordinamento uel mandato

lxxiij. De salario soluendo Conseruatoribus monete et eorum notariis et famello et nuntio et maruffinis. ℞.

309 Item quod dicti Conseruatores / possint pro se ipsis et eorum salario retinere de quacumque pecunia dicti communis / pro tempore semestrali / libere / licite et impune florenos quindecim de auro pro quolibet eorum / Et ad dictam rationem / si pro maiori tempore eligerentur / possint salarium ut supra premictitur retinere

Item dent et soluant / et dare et soluere teneantur et debeant / sine alio precepto uel mandato duobus notariis eorum camere pro tempore semestrali / florenos uiginti de auro pro quolibet et ad dictam rationem si pro maiori tempore eligerentur similiter possint soluere prout capiet et summabit.

Item possint et debeant dare et soluere sine alio precepto uel mandato duobus famellis dumtaxat super introitibus / exitibus per ipsos eligendis pro tempore semestrali usque in quantitatem quadraginta flor. de auro in totum sicut dictis Conseruatoribus uidebitur fore decens / Et si electi fuerint pro uno anno durante eorum offitio soluere possint usque in quantitatem sexaginta flor. de auro in totum pro tempore unius anni / predicta non uendicent sibi locum / in priuatum conseruatorum famello qui sit solus

Item dent et soluant / et dare et soluere debeant et possint uni nuptio / per ipsos Conseruatores eligendo pro suo salario unum florenum pro quolibet mense

Item possint dare et soluere sine alio precepto uel mandato uni uel duobus maruffinis per ipsos conseruatores eligendo seu eligendis prout ipsis Conseruatoribus oportunum uidebitur usque in quantitatem trium flor. pro quolibet eorum et mense quolibet

lxxiiii. De salario solvendo notariis sup registris R.

Item dent et solvant et dare et solvere teneantur et debeant sine alio pre 305
cepto vel mandato de pecunia comunis camere que pervenit seu perveniet ad
eorum manus notariis dicte camere super registris deputatis, et imposterum de
putandis, pro eorum salario ad rationem quadraginta flor. de auro, pro quo
libet anno solvendo temporibus et prout in eorum electione seu conducta latius a
apparebit sine aliqua retentione gabelle •

·lxxv. De salario offitialis sup bullectino. R.

Item dent et solvant et dare et solvere teneantur et debeant offitiali 306
super bollectino de pecunia et avere comunis sine alio precepto vel mandato
pro se et aliis suis offitialibus ad rationem octo flor. de auro pro mense q
quolibet inter omnes, visa electione eius dumtaxat sub pena C. libr.

lxxvi. De pecunia solvenda fratribus sancti dominici in festo corporis xpi. R.

Item dent et solvant et dare teneantur et debeant fratribus sancti dominici 307
anno quolibet in festo corporis xpi sine alio precepto vel mandato libr.
quinquaginta den. pro helemosina facienda dictis fratribus

lxxvii. De salario offitialium et notarii sup monstris cassarorum et fortilitiorum comunis pisani R.

Item dent et solvant et dare et solvere teneantur et debeant offitiali et 308
notario revisionum monstrarum cassarorum et fortilitiorum comunis pisani pro
eorum salario pro quolibet die quo equitaverit pro eorum offitio exercendo tri
ginta soldos den. pro quolibet equo. videlicet offitiali pro duobus equis et notario
pro uno equo, qui offitialis et notarius habeant scribere et inventarium
facere de omnibus massaritiis et munitionibus ipsorum cassarorum et de hoc et
eorum offitio debeant sindicari.

lxxviii. De salario magistri Angeli landi pulsatoris. R.

Item dent et solvant et dare et solvere teneantur et debeant magistro 309
Angelo landi pulsatori quintane in refectorio dominorum priorum pro anno
quolibet duodecim flor. de auro solvendos pro rata de mense in mensem videlicet
ad rationem unius flor. auri pro mense quolibet sine solutione gabelle. Et etiam
in festo sancti constantii pro una veste sine divisa honorabili decem florenos
de auro in dicto festo faciendi sine solutione gabelle

lxxviiii. De salario seu stipendiis solvendis caballariis ~~forensibus forensi~~ et cur
soribus civibus seu forensibus R. Et pro [illegible] D. Priores fiat bullectinum [illegible]

Item quod dicti Conservatores possint et eis liceat pro opportunitatibus dicti 310
comunis conducere ad stipendium seu salarium dicti comunis usque in quatuor
caballarios et usque in quinque cursores cives districtuales seu forenses et

ipiſ caſullariſ de quacumque pecunia dicti Comuniſ ſine alio precepto uel mandi
to dare et ſoluere pro quolibet et quolibet menſe uſque in nouem florenos pro
ut ipiſ Conſeruatoribus uidebitur conuenire. ¶ poſſint etiam dicti Conſeruatores
·m· d· Priorum bullectinum ſoluere omnem quantitatem pecunie pro litteris deſtinandis ſecundum manda
decreverunt ottinuerunt pro novem fabis tum dominorum priorum obtento tamen partito per nouem ad minus ex numero decem priorum
ad minus ad buſſolam et fabis albis et nigris

·lxxx· De ſalario ſoluendo offitiali Ciui dirigendo ſuper moſtris gentium Armigerarum ·R·

3 i i Item predicti Conſeruatores poſſint et eis liceat deputare et eligere ſuper
moſtris faciendis et degentibus armigeris unum Ciuem in offitialem re
uidentem cum offitialibus publicandis ad reuidendum moſtras gentium
armigerarum quamlibet tam in Ciuitate piſij quam extra et tali offitiali ſoluere
pro ſuo et equi ſalario pro die quolibet ad rationem triginta ſoldorum. dum tamen
dictum ſalarium in totum non poſſit excedere ſumam uiginti florenorum pro tempore ſeme
ſtrali

·lxxxi· De quarta parte punctaturarum ſoluenda offitialibus ſuper moſtris ſignoriarum
et gentium Armatarum ·R·

3 i 2 Item predicti Conſeruatores poſſint teneantur et debeant ſine alio precepto
uel mandato dare et ſoluere offitialibus ſuper moſtris gentium armigerarum
Caſtellanorum poteſtatum et aliorum quorumcumque offitialium Ciuium et etiam offiti
alium forenſium iuxta et ſecundum exigentiam ſtatutorum in preſenti uolumine con
tentorum quartam partem omnium et ſingularum punctaturarum ſilicet quartitatem
partem que remiſerit pro ea in eo ſeu in ipſum Comune uenerit quoquo modo et
huiuſmodi ſolutionem facere cuicumque iuxta dictorum ſtatutorum exigentiam de qua
cumque pecunia dicti Comuniſ que peruenit ſeu perueniet ad eorum manus

lxxxij· De ſalario ſoluendo cuſtodibus portarum c

3 i 3 Item dent et ſoluant et dare et ſoluere teneantur cuſtodibus portarum
Ciuitatis burgorum et ſuburgorum piſij pro eorum et cuiuſque eorum ſalario pro menſe
quolibet ſine alio precepto uel mandato ſolum uiſa electione facta per offitiales
cuſtodie Ciuitatis piſij florenum unum de auro et ſoldos Quatraginta ¶ Ita
tamen quod ipſi cuſtodes non poſſint nec debeant excedere in totum numerum Trigi
taocto cuſtodum. ¶ Et quod quilibet uacaſſe debeat ab offitio talis cuſtodie bime
ſtrali per ſex menſes et aliter ſolui non poſſit nec debeat quoquo modo ¶ Et quod

ipi custodes scribi debeant p notarium super conductis p pila et signa sicut describuntur stipendiarii et de eis possit et debeat reuideri mostra sicut fit de stipendiariis ul de famulis offitialium ciuitatis et ad soluendum puntaturas teneantur sicut ipi. Et q no possint ul debeant quoquo modo per sustitutum seruire set solumodo per se ipos archa custodiam antedictam. Saluo q talis uacatio no uendicet sibi locum in Johane pegi por solis et parrochie sancte marie noue

lxxxiii. De pecunia soluenda pro abundantia facienda. R.

314

Pro nutrimento ipsi pusini et abundantia facienda conseruatores monete possint teneantur et debeant ad mandatum et prouisionem faciendum per dnos priores et camerarios artium ciuitatis pusii de tempore in tempus prout necessitas postulabit dare et soluere ul numerare offitialibus abundantie dci cois pro grano emendo aut emi faciendo de quacumq pecunia dci cois que peruenit seu perueniet ad eor manus occasione eor offitii omnem quantitatem flor seu pecunie et omi uice totiens quotiens et prout et sicut p dnos priores et cam qui pro tempore fuerint extiterit prouisum quolibet seu mandatum aliquo no obstante

lxxxiiii. De quantitate mutuanda emptoribus campionis capitulum. R.

315

Item dci conseruatores possint teneantur et debeant de quacumq pecunia dci comunis que peruenit seu peruenerit ad eor manus seu ex aliis spetialibus introytibus deputandis per dnos priores et cam artium ciuitatis pusii dare et soluere et numerare emptoribus campionis carnium dci cois omi uice qua dictum campione uendetur et pro ipo faciendo et conseruando de tpre in tempus sm declarationem faciendam p dnos priores et cam qui pro tpre fuerint usq in summam duor milium flor pro qualibet uice solum uisa declaratione p dictos dnos priores ut supra premictitur facienda ex continenti p ea celebrato

lxxxv. Q mutuantibus aliqua quantitatem conseruatoribus restitutio fieri possit sine solutione gabelle. R.

316

Item conseruatores ipi possint et eis liceat soluere et restituere cuicumq psone mutuanti ipis conseruatoribus pro aliquo casu necessario quolibet ul etiam uigore alicui ordinamenti quod fieret p dnos priores et camer in aliqua opportunitate iminente dco coi aliquam pecunie quantitatem puram sortem mutuatam sine aliqua solutione gabelle.

lxxxvi. De pecunia solvenda revelanti tractatum et quod non possit exbannitu aliquem
nisi se ipsum rebannire. R.

317 Ut spe comodi et premij scientes conspirationem aliquam fieri aut tracta
tum ad revelandum ardentius excitentur. Statuimus quod quicumque revela
verit aliquem tractatum vere et non ficte seu simulate qui quolibet tenetur
pro subversione status Comunis et populi perusini vel pro rebellando seu occupando
aliquam Civitatem Terram Castrum seu locum seu fortilitium comunis perusij in
suppositum vel recomissum vel comitatus dicte Civitatis quoquo modo. Quod habeat
et habere possit et debeat pro remuneratione eius illam quantitatem florenorum seu pec
cunie que quolibet provisa et declarata fuerit per dominos priores et camerarios
Artium Civitatis perusij qui pro tempore fuerint. Et quod possit et debeat si exban
nitus vel condenatus fuerit in aliquo et quacumque de causa et quocumque et qualiter
cumque et quotienscumque rebanniri. Et ex nunc prout ex tunc pro rebannito et abso
luto haberi debeat et censeri ab omnibus processibus criminalibus condenationibus
et sententijs contra eum quocumque et quacumque de causa latis. Et per notarios
principales Armarij et utriusque eorum cassari debeant et possint visa declaratione
faciendi per dominos priores Artium dicte Civitatis qui pro tempore fuerint quorum decla
rationi an tractatus fuerit verus non fictus seu simulatus pro plena probatione
stari et credi debeat cum effectu. Decernentes tamen quod tali revelanti non sit licitum
vel permissum modo aliquo iure causa seu forma rebannire seu rebanniri facere aliquem
alium exbannitum tantum vel condenatum tamen dictis comunis presentem vel futurum nisi dun
taxat se ipsum. Sed habere possit provisionem seu remunerationem ut supra exprimi
mitur declarandam. Quam remunerationem prout declarata fuerit Conserva
tores monete possint teneantur et debeant solvere de quacumque pecunia dicti comunis
in ea quantitate et summa prout per dominos priores et camerarios extiterit quolibet
provisum vel declaratum obtento tamen super tali provisione partito inter dominos
priores et camerarios distincte ad bussolam et fabas albas et nigras ad minus
per duas partes utriusque offitij seu consilij ipsorum

-Lxxxvij- De pecunia solvendi pro acquisitione et perfectione Castrorum clusij. R.

318 Item dent et solvant et dare et solvere teneantur et debeant de quacumque
pecunia que pervenit seu pervenerit ad eorum manus ad declarationem et
mandatum duntaxat dominorum priorum et Camerariorum Artium Civitatis perusij
qui pro tempore fuerint omnem quantitatem florenorum seu pecunie que quecumque

et qualitercumque declarata fuit / ſeu prouiſa per dominos priores Artium videlicet per nouem
ad minus in concordia / et Camerarios Artium. videlicet trigintaquinque ad minus / in
concordia / obtento partito diſtincte inter eos / ad buſſolam et fabas albas et
nigras pro acconcime fortificatione et perfectione Caſtrorum Cluſij preſumi. videlicet bu
Burgi noui pozzoli et Turris pontis Cluſij / uel alicuius eorum. / Et pro quibuſcumque
munitionibus opportunis omni tempore et omni uice / uſque ad perfectionem dictorum Ca
ſtrorum / et cuiuſque eorum. Et ſolutionem huiuſmodi quantitatis / prouidende ſeu declaran
de ut ſupra / poſſint teneantur et debeant / facere cuicumque perſone Et illis temporibus
et eo modo et forma et ſub illis penis / prout et quemadmodum declaratum fuit
per dominos priores et Camerarios dicta forma. videlicet per nouem priores in concordia
et trigintaquinque Camerarios ad buſſolam / et fabas / ut ſupra. Aliquo non
obſtante.

lxxxvii. De pecunia ſoluenda pro actamine Spedaliechij R(ubrica).

p 3 19 PRo utilitate publica / et Comuni et ſubditorum comodo pace pariter et ſalute
Statuimus quod preſentes pro perfectione caſtri Spedaliechij comitatus perusii / Offitiales
deputati ſeu deputandi impoſterum ſuper conſtructione dicti caſtri Spedaliechij
habeant et habere debeant de menſe in menſem / uſque ad conſumationem / et perfectionem
integram dicti Caſtri florenos centum de auro ſine ſolutione gabelle que quanti
tas de menſe in menſem / ſolui poſſit et debeat / ſecundum ordinamentum et pre
ceptum / dominorum priorum et camerariorum / per Conſeruatores monete tamen preſentes
quam qui pro tempore fuerint / dictis offitialibus / ſine alio precepto uel mandato. Et
per ipſos Conſeruatores et eorum notarios / et famcellos micti poſſit et debeat
ad exitum opportune / et per notarium ſuper regiſtris regiſtrari. pena Mille florenorum
de auro recuſante quolibet et uice qualibet auferendorum

lxxxviii. De pecunia ſoluenda fratribus Cartuſienſibus pro domibus comitis Nicolai R(ubrica).

ITem dent et ſoluant ſeu ad introytum et exitum mictant florenos
Trecentos de auro ſoluendos ſuper et de introytu gabelle pedagij et gabelle
3 n o 6 groſſe de pede platee uel de alijs introytibus ſi eis non ſit ſatiſfactum Fratri Ruber
to uel ſindico capituli et ordinis / Cartuſienſis / uel eius procuratori / occaſione reſti
tutionis domorum olim comitis Nicolai et consortum . ſitarum in porta ſolis et parochia
sancte lucie / iuxta latera et confines earum / prout de predictis conſtat ex ordinamento
manu ser honofrij ser Ranutij notarij / de puſio et porta ſolis / Et ſolutionem dicte
quantitatis ſeu ad introytum miſſionem facere debeat temporibus et prout / in
ordinamento exprimitur

lxxxx. De pecuniis soluendis et obseruatis ordinamentorum inscriptorum per ipsis &c.

321 Cum multis de causis per dominos priores et camerarios artium civitatis Pisis seu per dominos priores ex remissionibus in eos factis per consilium dominorum priorum et camerariorum de mense martii proxime preteriti et presenti mense aprilis anni domini millesimo trecentesimo octuagesimo nono indictione xij. fuerunt facte quedam spetiales provisiones et declarationes et plurima ordinamenta de quibus constat manu ser Andree Vanis notarii de Pisis et nunc notarii dominorum priorum vel manu Francisscii ser Jacobi ser Piendeben de Monte Politiano abreviatoris reformationum communis Pisis propter quorum exigentiam fieri debeant pagamenta pecuniarum et provenentium camere conservatorum et alia fieri sicut in talibus provisionibus declarationibus seu ordinamentis latius continetur. Et quia temporalia sunt et sub statutis non veniunt inserenda decernimus statuentes quod conservatores monete et notarius super registris possint et teneantur et debeant absque aliquo alio precepto vel mandato omnia et singula provisa declarata vel quolibet ordinata seu mandata super aliquo alio facto vel casu contentis in supradictis capitulis statutorum modo aliquo seu forma que tangerent conservatores et notarium super registris aut aliquem eorum. Et maxime provisa et facta super infrascriptis casibus seu negotiis seu in favorem infrascriptorum declaratorum et etiam aliorum quorumcumque exequi observare adimplere et fieri facere in omnibus et quo ad omnia in eis et quolibet eorum expressa et apposita sub quacumque verborum conceptione appareant et illis temporibus modis et conditionibus atque formis aliquo non obstante.

Et primo pro reparatione porte volturarum civitatis Pisis et Bolagarii et murorum supradictorum.

Pro palatio de capite platee et cameris et platea palearum et lignorum facienda et satisfactione pretii pro casalenis venditis per Coc et cetera.

Pro reparatione calcis sancti Herculani.

Pro statutis copiandis et libris faciendis et registris et cetera.

Pro satisfactione facienda Marco Bonacagni de octingentis quinquaginta octo florenorum.

Pro satisfactione facienda Cecfolino de Tuderto de mutuo ducentorum florenorum.

Pro satisfactione facienda Ebreis de mutuo ducentorum florenorum.

Pro satisfactione facienda domino Petro Venciolo vel alteri pro eo mutuanti si mutuaverit.

mutuauerit de Quingentis florenis

¶ Pro quantitate mutuanda secundum formam contractus celebrati inter Co[m]

pusii et emptores Campionis carnium de Mille quingentis flor de auro

¶ Pro solutione facienda super censu et aliis debitis. Romane Ecclie Generali de

Assisio de Centum florenis in ano

¶ Pro subuentione facienda petro de sco seuerino pro uno ano / de quindecim flor

in mense / incipiendo in kallis May pntis Anni Millesimi Trecentesimi / octu

agesimi noni 1389

¶ Pro satisffactione facienda Baldino Cecoli de tribus milibus flor. ducentis i

quadraginta flor / et prout in ordinamento continetur sup gabella pedagii

insipe et aliis gabellis et c. Et q Iura seruentur debentibus Iuridice et ueie i

rehabere realiter qu das quatitates / Et q si unq ullo tempore dcas Ciuibus

restituentur dce quatitates / et post modu appareret Comune decepisse / in aliquo

incidant in penam duplicatam pecunie recepte / et pro falso condenetur et

priuetur offitio benefitior

·Lxxxxi· De ordinamentis studii pusini et de Arbitrio et auctoritate sapientu dci studii

Rubrica.

Quoniam per generale studium q ab antiquo uiguit et uiget in indita

pusina Ciuitate / de unuiso orbe tam doctores scientia et fama predan /

q etia scolares ad dcum confluerut et multi et infiniti scolares uiri eminetis

scientie effecti sunt / et doctoralibus insignis insigniti / p quos refloruit / scietia

uiguit iustitia / per quam regna / prouincie et Ciuitates reguntur et gubernant

q ad magnum decorem dce Ciuitatis / et rei publice / et utilitatem / singularium

psonar ptinuit et ptinet / Ea pp Statuimus q ad conseruationem / et ma

nutentionem dci gnalis studii / Sapientes studii pusini / qui de sacculo extra

hentur in posterum et etiam qui extracti sunt / seu etia qui p dnos priores

et Camerarios in futuru eligerentur in sapientes dci studii / ex arbitrio gnalis

adunantie / habeantur et hre intelligantur uigore / pntis statuti / auctoritate

bayliam et plenam potestatem et arbitrium doctores et magros / in facultate

et scientia qualibet conducendi eligendi / noiandi et deputandi / cu illis mois

pactis condictioibus et salariis / et pro eo tempore / quibus dcis sapientibus ul

quatuor ex eis uidebitur et placebit / dum modo no possint / quequam eligere

pro maiori tpre triu anor / Et pro satisffactione dcor salarior deputandi / et assi

gnandi / dcis / doctoribus et magris / per eos electis / quoscumq introytus et puetus

comunis pusij et obligandi dictum Comune et eius bona dictis doctoribus et magistris pro satisfactione dictorum salariorum Et quod dicti sapientes sint et esse intelligantur spetiales sindici dicti comunis pusij ad obligandum dictum Comune et eius bona et ad deputandum et assignandum dicta salaria dictis doctoribus Et etiam medicis et magistris sic per eos electis de quibuscumque introitibus redditibus et provenientibus dicti comunis. Salvo quod doctoribus et magistris iam electis per sapientes studij et electionibus per eos factis durante tempore eorum conducte preiudicari non possit

Lxxxxij Quomodo solui debeant salaria doctoribus et magistris. R.

Item statuimus quod dicta salaria debeant dictis doctoribus medicis et magistris sic electis et conductis per sapientes studij qui pro tempore erunt solui hoc modo et infrascriptis terminis videlicet medietas eorum salarij in festo nativitatis domini nostri yhesu christi et alia medietas in festo resurrectionis domini nostri yhesu christi quolibet anno annorum electionis et conductionis facte per dictos sapientes de dictis doctoribus medicis et magistris. Quilibet in doctor et magister sic electus et conductus quolibet anno sue electionis et conducte per xv dies ante festum nativitatis domini nostri yhesu christi teneatur facere fidem de sua lectura ad quam deputatus est per dictos sapientes coram collacterali domini potestatis vel domini Capitanei Civitatis pusij Et coram rectore dicti studij vel eius locumtenente per sex scolares secum intrantes qua probatione sic facta consequi et habere debeant dicta salaria in dictis terminis superius expressis exceptis doctore decretorum et doctore voluminis et medico cyrusico electis a dictis sapientibus quibus sufficiat probare de eorum lectura ad quam deputati sunt per tres scolares secum dicte intrantes

Item statuimus quod in qualibet scientia et facultate semper esse debeant doctores et magistri sufficientes et necessarij ad minus in numero infrascripto videlicet in Iure canonico quatuor doctores ad minus quorum unus legat decretum de mane Alius doctor legat decretales de mane Alius doctor legat decretales de sero Alius doctor legat sextum et clementinas de sero Item in Iure civili sint ad minus tres doctores videlicet doctor qui legat ordinarie de mane doctor qui legat extraordinarie de sero doctor qui legat volumen de sero. Item in medicinalibus sint septem doctores videlicet doctor qui legat de mane doctor qui legat in meridie doctor qui legat

[Marginal notes, later hand:] P. bol. Add. rub. xii. — pb[?] ex [illegible] — Quot professores esse debeant.

M 527

38

deserio. Item unus doctor ad praticam. Item unus doctor qui legat cyrusia. Item unus doctor qui legat loycam et phylosofiam. Item unus doctor qui legat Astrologiam. Item unus alius licet non doctor qui legat artem notarie. Item quinque magistri in gramaticalibus qui legant et doceat gramaticam et alios quoscumque auctores, videlicet unus pro qualibet porta. Item unus magister ad tractandum ossa. Item unus magister Geometricus qui legat et doceat abbicum. Possint tamen dicti sapientes ultra dictum numerum plures doctores et magistros eligere et salaria constituere et convenientes dare et de hora legendi providere prout et sicut dictis sapientibus videbitur convenire pro utilitate et augmento dicti studii

Item statuimus quod nullus possit eligi in aliqua scientia ad sedem ordinariam vel extraordinariam nisi electionis tempore sit doctor alias electio sit ipso iure nulla. Exceptis magistris qui legunt gramaticam et excepto magistro ad tractandum ossa et et excepto magistro qui legit et docet abbicum qui eligi possint licet doctores non sint — *Non possit eligi nisi doctor exceptis gramaticis*

Item statuimus quod nullus doctor in iure civili nec canonico nec in medicina possit eligi per dictos sapientes ad legendum in diebus dominicis vel aliis diebus festivis alias huiusmodi electio sit ipso iure nulla nec talis electus possit consequi aliquod salarium a comuni Pisarum.

Item statuimus quod dicti sapientes possint quolibet anno expendere de avere et pecunia dicti comunis Pisarum et de quibuscumque introytibus dicti comunis usque in quantitatem duorum milium florenorum inclusive et non ultra pro salariis dictorum doctorum et magistrorum et Rectoris dicti studii. — *Quantitas MM flor.*

Item statuimus quod conservatores monete Comunis Pisarum qui sunt et pro tempore erunt debeant et teneantur recipere refutationem de salariis debitis et promissis per dictos sapientes dictis doctoribus et magistris electis et conductis per dictos sapientes et dicta salaria eis solvere secundum formam eorum conducte et electionis visis dumtaxat instrumentis eorum conducte et prolutionibus de eorum lectura factis secundum modum suprascriptum et temporibus suprascriptis Quibus dicta salaria solvi debent dictis doctoribus et magistris — *Modus solvendi salaria*

sub pena Quingentarum librarum denariorum cuilibet predictis Conseruatoribus contrafacienti
eisdem auferendarum et Comuni Perusii applicanda per quoscumque offitiales dicti
Comunis Et nichilominus post dictos terminos sic elapsos dictas refutationes
recipere teneantur et debeant dicti Conseruatores a dictis doctoribus et magistris
sic electis et conductis Et dicta salaria eis soluere prout supius est expressum

eligantur per sapientes studii

Item statuimus quod nulla electio fieri possit de aliquibus doctoribus uel
magistris ad legendum cum salario uel sine salario in studio perusino per
alios quam per dictos sapientes studii

Modus et tempus legendi

Item statuimus quod sapientes studii quando eligunt doctores uel magistros
in aliqua scientia uel facultate in huiusmodi electione et tempore electio
nis declarent et exprimant qui debeant legere in meridie et qui debeant lege
re de sero Et quod huiusmodi doctoribus et magistris non liceat nec possint legere alia
hora quam eis deputatur per dictos sapientes Et si secus fecerint consequi non possint
nec debeant salarium eis promissum per dictos sapientes et si illud consecuti
fuerint teneantur restituere Comuni Perusii

Quas lectiones legere debeant

Item statuimus quod nullus doctor uel magister possit legere alium librum
quam illum ad cuius lecturam electus et deputatus est per dictos sapientes
quando ad illum alium librum legendum esset alius doctor electus per dictos sapi
entes Et si secus fecerit suo salario ipso iure sit priuatus

Exemptio legentium et studentium

P. vol. stat. ... 32 ...

Item statuimus quod doctores forenses salariati per dictos sapientes qui ueni
unt ad legendum in perusino studio Et etiam scolares forenses qui ueni
unt ad studendum in dicto studio sint exempti et immunes a solutione gabe
llarum cuiuslibet pedagii donec in dicto studio permanserint ad legendum et stu
dendum tam in eundo quam in redeundo Aliis etiam immunitatibus et ex
emptionibus gaudeant de quibus fit mentio in presenti uolumine statutorum
Et quod insuper Insuper dicti doctores et scolares donec et quamdiu in dicto studio
legerint et studuerint sint et habeantur pro ciuibus originariis perusinis tam
in ciuilibus quam in criminalibus Excepto quod non possint habere aliqua offitia in
dicta Ciuitate

Lectores quando possint mitti in ambasciatores

Item statuimus quod nullus doctor perusinus electus cum salario per dominos sapientes debeat micti pro ambaxiatore ad aliquam civitatem vel dominum nisi de licentia et mandato dominorum priorum et camerariorum. Et si micteretur in ambaxiata a dictis dominis prioribus et camerariis consequi debeat salarium sibi promissum per dictos sapientes ac si legisset tempore quo stetit in servitio comunis pro dicta ambaxiata.

domini Rectoris

De Rectore studii et eius salario

Item statuimus quod rector dicti studii quolibet anno quo rector fuerit habere debeat a conservatoribus monete comunis Perusii de quibuscumque introytibus ipsius comunis pro suo salario xxv flor. auri.

Tempus rectoris

Item statuimus quod nullus possit eligi in rectorem dicti studii per eos ad quos spectat electio nisi pro uno anno dumtaxat, et a dicto rectoratus offitio vacare debeat per triennium computandum a die finiti offitii dicti rectoratus. Et si secus fieret talis electio sit ipso iure nulla. Et eligentes puniantur pena centum librarum denariorum applicanda comuni Perusii.

Quod cives ... obediant rectori

Item quod in pertinentibus ad iurisdictionem rectoris studii doctores et scolares forenses debeant in licitis et honestis obedire dicto rectori. Exceptis scolaribus domus sapientie qui sint et intelligantur esse exempti ab omni iurisdictione dicti comunis rectoris. Et etiam exceptis scolaribus gramatice qui similiter sint exempti a dicta iurisdictione.

De favore prestando rectori

Item quod omnes offitiales comunis Perusii quocumque nomine censeantur debeant favere rectori et eorum auxilium eidem impertiri circha executionem eorum que pertinet ad iurisdictionem dicti rectoris. Et mandata licita et honesta dicti rectoris executioni mandare.

Scolares quid solvere debeant eorum doctori

Item statuimus quod quilibet scolaris forensis debeat dare et solvere doctori suo quo intrat unum florenum auri pro quo collecta sicut ab antiquo consuetum est fieri, ad quam solvendam cogi possit et debeat talis scolaris per rectorem studii perusini. Et si dictus rector impediens esset negligens puniatur centum libris denariorum applicandis comuni Perusii. Et ei de facto auferenda per quoscumque offitiales comunis Perusii.

lxxxxiij. De taxatione et limitatione expensarum fiendarum per doctorandos in studio Perusino tam in priuato examine quam etiam in publico. R.

P. bol. stat. rub. r. ix.

Quoniam retroactis temporibus multi scolares in studio Perusino studuerunt postque in scientia profecerunt et ad alia studia se contulerunt. Et in illis studiis priuatam nec publicam in studio Perusino receperunt propter graues et inmoderatas expensas quas eos facere oportebat tam in priuato examine quam etiam in publica. Quas expensas tales doctorandi subire non poterant, quod in dedecus dicte ciuitatis et studii Perusini diminutionem uergit. Ideo dictas expensas uolentes refrenare, taxare et limitare, ad hoc ut dicti scolares doctoratum in Perusino studio suscipiant. Statuimus et ordinamus quod nullus doctorandus in aliqua scientia et facultate in Perusino studio possit nec debeat collectiones dare tempore sui priuati examinis nec tempore quo recipit publicam nisi aliter de ipsius doctorandi processerit uoluntate, habita tamen prius licentia a dominis prioribus ciuitatis Perusii.

quid soluent uniuersitati, quid rectori

Item non teneatur nec debeat dare uniuersitati dicti studii nisi unum florenum

Item non teneatur nec debeat domino rectori nisi unum florenum

quid Collegio

Item non teneatur nec debeat dare priori doctorum quinque flor. auri quos prius dare ei consueuerat pro doctorum utilitate uel doctorum conuiuio

de capellinis et guantis

Item non teneatur nec debeat dare doctoribus capellinas quas prius eis dare consueuerat, sed solos guantos, preter quam doctoribus sub quibus recipit publicam, quibus teneatur et debeat dare capellinas et guantos, quarum capellinarum quelibet sit ualoris xxv sold. den.

Not. uniuersitatis

Item non teneatur nec debeat dare notario uniuersitatis dicti studii nisi medium florenum

Promotoribus doctoribus

Item non teneatur nec debeat dare doctori principali sub quo principaliter examinatur et publicam recipit nisi duos florenos auri pro eius indumento. Ceteris autem doctoribus sub quibus secundario examinatur et publicam recipit debeat dare octo flor. pro dictis indumentis et minorem quantitatem quam predictam nullo modo dare debeat

Item nō teneatur nec debeat dare notario collegij doc. doctor. pus. nisi medium florenum tantum.

Item nō teneatur nō debeat dare bidello generalis studij pusini tempore sui priuati examinis nec etiam tpe quo talis scolaris recipit publicam nisi duos florenos tantū.

Item nō teneatur nec debeat dare doctoribus qui intersūt priuato examini nisi duos flor. tantū. vz cuilibet doctori unū florenum tpe priuati examinis et alium flor. tpe quo recipit publicam. Et minorem quātitatem q̄ predictam dare nō debeat. Exceptis doctoribus sub quibus recipit publicam quibus duos florenos dare nō debeat.

Item non teneatur nec debeat dare Episcopo pusino pro priuilegijs doctoratus nisi octo florenos tm̄. Et ad nichil aliud soluendum teneatur dn̄o Epō.

Item nō teneatur nec debeat dare magistro lignaminum pro bancis que ponuntur tpe quo recipit publicam, et qui magister illas bancis comodat doctorando tempore conuentus nisi duos flor. auri.

Item nō teneatur nec debeat dare campanario sc̄i Laurentij qui pulsat campanam tpe priuati examinis et tpe quo conuentuandus recipit publicam nisi unum florenū tm̄.

Item nō teneatur nec debeat dare tubatoribus Comunis pusij qui tubant tempore quo doctorandus recipit publicam nisi duos florenos tantum.

Item statuimus q̄ quicumq̄ doctor vel scolaris sic conuentuandus fecerit contra predicta q̄ puniri debeat pena Centum libr. den. lib. de facto ei auferendarum p quoscumq̄ offitiales comunis pusij.

LXXXXIIII. Q scolares doctorandi in pusino studio recipiant publicam publice in maiori Ecclia pusina. R

Quoniam multis temporibus retroactis scolares studentes in pusino studio post eorum priuatum examen ad doctorandum promouebantur secrete

et ſecrete et clandeſtine doctoratus inſignia recipiebant nec faciebant publicam
publice nec doctoratus inſignia recipiebant publice in dicta maiori eccl(es)ia quod redun
dabat in magnam uerecundiam dicte Ciuitatis et in magnum dedecus perusini
ſtudij. ¶ Statuimus quod de cetero nullus ſcolaris Ciuis nec forenſis in dicto ſtu
dio ſtudens ad priuatum examen recipiatur nec ad doctoratum promoueatur
nec doctoratus inſignia recipere poſſit ab aliquo doctore Ciue nec forenſe niſi
huiuſmodi publicam et publice faciat in dicta maiori eccl(es)ia perusin(a). Et ibidem pu
blice doctoratus inſignia recipiat a ſuis doctoribus. Et illud idem ſtatuimus in
ſcolaribus qui in alijs ſtudijs ſtuduerunt Et uenientes ad ſtudium perusinum et
doctorari uolentibus. Et quicumque doctor uel ſcolaris contra predicta uenerit puniatur
pena Centum flor(enorum) aur(i). applicanda co(mun)i perusij Et eidem de facto auferenda per quoſcumque
offitiales Comunis perusij

Quod scolares [illegible] sint examinandi

1 Item ſtatuimus quod ſi aliquis ſcolaris in alio ſtudio quam perusino fuerit exami
natus in aliqua ſcientia uel facultate et in priuato examine approbatus
per doctores de qua examinatione et approbatione appareat publicum Inſtrumentum Et
uelit doctoratum ſuſcipere in perusino ſtudio quod tunc poſſit doctoratum ſuſcipere
ſine nouo examine

Rector sap. [illegible]

2 Item ſtatuimus quod Rector domus ſapientie perus(ine) qui eſt et pro tempore erit te
neatur et debeat recipere iuramentum ab omnibus ſcolaribus dicte domus
qui nunc ſunt et in futurum erunt quod non ſuſcipiant priuatum nec publicam niſi
in ſtudio perusino. Et ſi talis ſcolaris noluerit dictum Juramentum preſtare quod
tunc per Rectorem dicte domus expelli debeat de dicta domo. Et priuetur talis non
Jurans omni priuilegio comodo et utilitate domus predicte Et de cetero non poſ
ſit nec debeat in dicta domo pena rectori et dicte domus qui in predictis negligens
fuerit Centum libr(arum) den(ariorum) applicanda comuni perusij et ei de facto auferenda per quoſcumque
offitiales Comunis perusij

Lxxxxb. De collegio medicorum et priore ipsius collegij. Rca

Quum per parte medicorum Ciuium et forenſium morantium in Ciuitate perusij
fuerit cum inſtantia poſtulatum ut tam pro honore Ciuitatis quam ſtu
dij perusini in bona forma ordinetur et reformetur quod medici tam doctorati
quam doctores non doctorati praticantes in Ciuitate et comitatu perusij. poſſit et eis

liceat collegium facere priorem que collegij eligere prout et quemadmodum actenus
observatum et asseritur in aliis famosis et regalibus civitatibus in quibus
studia vigent generalia. Quod videtur iuri consonum et rationi, cum ad favorem
et honorem rei publice pusine augmentum studij modis omnibus respicere
noscantur. Et cum iuste deprecantibus non sit denegandus assensus. Ideo
duximus statuendum. Quod omnes medici doctorati et non doctorati praticantes in
civitate et comitatu pusij possint auctoritate presentis legis et decreti possint in
collegium medicorum priorem que ipsius collegij eligere. Ac etiam statuere et refor
mare omnia que pertinere quolibet noscantur ad honorem conservationem et
augmentum ipsius collegij. Eorumque collegium approbamus. Ita quod decetero tam
in nomine quam in effectu collegium medicorum merito valeat nuncupari. Statu
entes et expresse mandantes dictis medicis presentibus et qui in futurum in civi
tate pusij moram traxerint in civitate pusij. Qui nec ut collegium nec ut sin
gulares de collegio aliquid statuant vel statuere presumant quod per indirecte vel
per indirectum principaliter vel per contra natum quolibet dannum preiudicium
singularium personarum et rei publice pusij et comitatus eiusdem quodolibet di
dinoscantur. Et maxime sub pena Quingentarum librarum denariorum de facto eis auferenda
non possint statuere quod alicui non liceat praticare in civitate vel comitatu qui non sit
matriculatus et iuraverit servare statuta ipsius collegij. Nec etiam liceat eis
vel possint statuere vel reformare quod nullus medicus possit assumere curam a
alicuius infirmi postquam alius medicus inceperit illum infirmum curare. Cas
santes et irritantes omnia statuta fienda per dictos medicos contra predicta seu in
premissa vel aliquod premissorum aliquid disponentia contra vel preter. Et
generaliter omnia alia statuta que quolibet aliquid disponerent contra vel preter
statuta comunis pusij. Et statuentes et allegantes talia statuta incidant in
penam supradictam. Aliquo non obstante. Et nullus offitialis comunis pusij qui
cuiusvis auctoritate fungatur debeat vel possit aliquam executionem alicuius
statuti precepti vel sententie facere quod disponeret vel induceretur contra
aliquod premissorum sub dicta pena

lxxxvj. De immunitate comitatensium qui dudum recesserunt de comitatu pusij et
postmodum redeuntium ad civitatem et comitatum pusij. R(ubrica)

582

Quoniam retroactis temporibus multi comitatenses comitatus pusij propter
guerras et sotietates que in preteritis viguerunt. Et etiam propter eorum paupertatem

Et etiam ꝓpter debita ad que comu͂ puſi͂ ul' eoꝝ creditoribus tenebantur
ꝓpter quoꝝ receſſum infinita poteria et poſſeſſiones ſit͂ in dicta comunitate
remanſerut et ſunt inculta et no͂ laborata nec laborantur q͂d redundat in
graue dampnum dcoꝝ ciuium et penuria inde ſequitur q inci publice de
trimentum uertitur. ¶ Jdeo ſtatuimus q om͂s predi comitatenſes qui
uſq; ad ſex menſes proxime uenturos a die publicationis p͂ntium ſtatu
toꝝ numerandos redibunt ad dictam ciuitatem puſi͂ ul' eius comitatum
cauſa faciendi continuam reſidentiam in dicta ciuitate ul' comitatu et cã
laborandi et colendi bona exiſtentia in dicto comitatu prout erant hactenꝰ
conſueti laborare q ſint ip̄o iure liberati et abſoluti ab omnibus oneribus i
realibus ad que in preteritum tenebantur quolibet coi͂ puſi͂ ul' vniuerſita
ti caſtroꝝ et uillaꝝ dcti comitatus uſq; ad diem publicationis preſentium
ſtatutoꝝ. Et etiã a dctis honeribus realibus in futurum uſq; ad trienium im
ponendis p comune puſi͂ ul' vniuerſitates dcoꝝ caſtroꝝ et uillaꝝ. Quod
tale trienium incipiat die quo poſt publicationem p͂ntium ſtatutoꝝ redie
rint ad dictam ciuitatem ul' comitatum. Et inſuper q creditores dcoꝝ comitaten
ſium quibus dcti comitatenſes tenebantur ex quacumq; cauſa an͂ predictum
eoꝝ receſſum de ciuitate ul' comitatu puſi͂ no͂ poſſint nec debeant uſq; ad
bienium computandum a dcta die qua redierit ad dictam ciuitatem ul' co
mitatum grauare nec grauari facere realiter nec pſonaliter tales comitate
ſes eoꝝ debitores nec facere eos capi etiã ſi prius habuiſſent licentiam a quo
cumq; offitiale cois puſi͂ realiter ul' pſonaliter. Jta q dcti debitores intelliga
tur hre et habeant auctoritate p͂ntis ſtatuti dilationem bienalem predictaꝝ
pena creditoribus contrafacientibus. xxv. libraꝝ d. applicanda coi͂ puſi͂. Et eiſdẽ
de facto auferenda p quoſcumq; offitiales dcti cois. Et ad hoc ut ſciatur de tpre re
ditus dcoꝝ comitatenſium ad dictam ciuitatem ul' comitatum debeant et teneant͂
dcti comitatenſes ſic redeuntes comparere coram offitialibus Armarii et facere
deſcribi per notariu͂ dcoꝝ offitialium tempus eoꝝ reditus ad dictam ciuitate
ul' comitatum puſi͂. ¶ Et hoc ſtatutum debeat publice banni͂ in platea cois
puſi͂ quatuor uicibus quolibet menſe dcoꝝ ſex menſium. Et etiã ut iſtius
ſtatuti plena notitia habeatur q͂ hoc ſtatutu͂ notificetur in caſtris et uillis
comitatus puſi͂ per ſindicos dcoꝝ caſtroꝝ et uillaꝝ. Saluo q predcti non in

telligantur in comitatenſibus qui eent exbanniti uel condenati per finam iuris
uel sois pro eorum delictis criminibus et exceſſibus, qui ad dictam Ciuitatem et
comitatum nullo modo redire poſſint nec debeant

lxxxxvij. De offitio offitialium super vijs et fontibus Ciuitatis burgorum et ſubburgorum
puſij. et refectione murorum et portarum. et c. R

2.14 c. 217. Item cum ad ea que ad ornatum et decorem Ciuitatis pertinere noſcantur,
ſumma diligentia ſit uacandum et prouidendum. Et inter alia que ad or
natum Ciuitatis quolibet ſpectare noſcantur ſit refectio viarum et fontium
Ciuitatis burgorum et ſuburgorum puſij, et ipsarum viarum et fontium conſeruatio
Nec non conſeruatio et refectio murorum et portarum dicte Ciuitatis puſij. Jdcirco
duximus ſtatuendum. Quod priores et camerarij teneantur et debeant eligere
uel de ſacculis communis puſij publicare, et publicari facere tres bonos et ydoneos
uiros, de anno in annum. videlicet de porta in portam, qui ſint et esse intelligantur
offitiales ſuper acconcimine et manatione (manutentione) platee et viarum Ciuitatis puſij et
et reactatione fontium Ciuitatis burgorum et ſuburgorum puſij murorum et por
tarum dicte Ciuitatis et ipsarum conſeruatione et manutentione, in bono et onorabi
li ſtatu prout viderint conuenire, cum ſalario et prouiſione prout duxerint
ordinandum. Qui offitiales poſſint teneantur et debeant eligere unum fan
cellum et unum notarium expertum cum ſalario et prouiſione declarando per dictos
dominos priores et Camerarios. Et quia dictum offitium, debite executioni mandari non
poſſet per dictos offitiales niſi prouideretur unde poſſint pecunias percipere certum
quoque introytum eiſdem deputare. Jdeo hac lege perpetuo ualitura. Statui
mus et ordinamus, quod de cetero gabella duorum ſoldorum pro qualibet libra que
ſoluitur et ſolui debet in camera conſeruatorum communis puſij. Et etiam retinentur
de omnibus ſolutionibus fiendis, per dictos conſeruatores, ſit et eſſe intelligatur
deputata, pro introytu dictorum offitialium. Et quod Conſeruatores monete communis
puſij, de menſe in menſem teneantur et debeant uiſa electione dictorum offitia
lium dumtaxat, omnem quantitatem que ſumabit dicta gabella, dare et
ſoluere dictis offitialibus uſque ad quantitatem. Quatuor milium florenorum auri
pro quolibet anno, ſub pena .x. librarum denariorum de facto a dictis conſeruatoribus aufe
rendam tempore eorum ſindicatus. Statuentes quod dicta gabella non poſſit aliqua
via uel cauſa per conſeruatores, uel per aliquos alios offitiales Comunis puſ

quauiſ auctoritate et arbitrio fingerentur / in aliam ul in alioſ uſuſ conuerti
ul deputari ſub dca pena poſſint inſuper teneantur et debeant dicti offitiales
facere actari guagatoria equoꝝ / lauatoria acta ad lauandum pannoſ lini / et
lane ueteres. Item facere actari calçium ſci herculani et cluſas conche iux
fonteſ copertoſ / et calçium bolagari. Et etia facere aptari uiam ſiue ſtratam
uallis ualiani que uia incipit iuxta monaſteriu ſce margarite Et uadit uſqꝫ
ad ponticellum uille campi. / Et gnalit omnia / facere / alia / que pmiſſa ſunt p
ſtatuta cois pusij. / Et que gnaliter quolibet concernunt et concernere poſſint de
corem et honoratum ipiuſ ciuitatis / pro quibus dci offitiales dcas pecunias
expendere et erogare poſſint prout uiderint conuenire. / Qui offitiales ſancellus
et notariuſ finito coꝝ offitio debeant ſindicari per maiorem ſindicu cois pus.
Que electio et publicatio de ſacculis / habeat et hre locum intelligatur et fieri
debeat finitis preſentibus ſacculis communis pusij aliquo incontrariu loquente
no obſtante

Lxxxviij. Qd uendentes comunatias gabellaꝝ ciuitatis pus teneatur anteqꝫ ad banni
menta procedant deſcribi facere in cancellaria cois pusij cedulas dcaꝝ comu
nantiaꝝ deuerbo aduerbum et cetera. R.

Item ſtatuimus qꝫ conſeruatores monete / et Maſſarij cois pusij / ul alij
offitiales dci ad quos bannimenti ſtabilitio uenditio comunatiaꝝ gabellaꝝ
ſeu alioꝝ bonoꝝ cois predci pertineret / teneantur et debeant / anteqꝫ ad bannime
ta dcaꝝ comunantiaꝝ gabellaꝝ ſeu bonoꝝ procedant / faciat / et facere teneat
cedulas dcaꝝ uenditionum regiſtrari deuerbo aduerbum / in cancellaria cois
pusij Et aliter ad predca minime procedere debeant ullo mo. Et ſi ſecus facerent
offitiales ſupradci incidant in penam. ꝟꝫ quilibet contrafaciens. X. libꝛ d. ſibi
auferendi de facto / per quemlibet offitialem dci cois Et lucretur offitialis execu
tionem faciens depredcis quartam partem dce pene Et nichilominus ſecus facta
non ualeant nec teneant ullo modo Et qꝫ preco qui ſteterit ad faciendum ban
nimenta depredcis teneatur et debeat ſub pena centu. libꝛ d. in quolibet banni
mento dicere et clare ſpecificare Qd dce comunantie gabelle ſeu bona uendunt
et uendi debent ſecundum formam cedule reru predcaꝝ / nunc deproximo regi
ſtrate in dca cancellaria. Et inſup uolumus / qꝫ pntes emptores alicui rerum
predcaꝝ ſine tpris intuallo teneatur et debeant cedulas ipaꝝ reꝝ quaꝝ ſut emptores

in dicta cancellaria de uerbo ad uerbum facere registrari pena Quingentarum libr. d.
pro quolibet contrafaciente eidem auferenda per quelibet offitialem comunis
pisi. Et quidictis cedulis uel aliqua ipsarum postquam fuerint ut supra ut dicitur registra
te nichil possit addi uel minui per aliquem sub dicta pena aquolibet contrafa
ciente auferenda modo et forma superius declaratis

-lxxxxviiij. Quod contra punctaturas offitialium forensium non possit probari et de termino
descriptionis. R

Cum mala consuetudine sit inductum quod contra punctaturas que fiunt 395.
contra offitiales forenses Ciuitatis pisis et eorum familias probationes
admictantur quod redundat in detrimentum maximum comunis et ipsi pisani Ea
propter uolentes tali morbo occurrere deliberatione habita Et exibitis ut supra consiliis
et obtento partito de leuando ad sedendum secundum forma statutorum comunis pisis nemi
ne incontrarium surgente Et omnibus arbitriis ab adunantia generali supradicta co
cessis prouiderunt et statuerunt. Quod deceterro contra punctaturas que fiunt de offi
tialibus forensibus Ciuitatis seu comitatus pisis per offitiales dicti comunis pisis sup
monstris quolibet deputatos seu deputandos productas incancellaria comunis
pisis de tali materia disponentium nulla possit uel debeat directe uel indirecte
uel quouis colore quesito quacumque aut qualitercumque admicti probatio seu aliquid
incontrarium seu preter probari dici uel allegari agendo uel excipiendo quo mi
nus exequantur et exequi possint et debeant. Et quantitates prout capient secundum
formam talium statutorum de falcari de salario talis offitialis contra quem seu eius
offitiales uel familiam seu equos facte fuerint et presentate in cancellaria ut supra.
Et secus uel aliter factum fuerit ipso Iure sit nullum et nullius efficacie uel ualoris
Et nichilominus quilibet contra uel secus faciens uel aliquid allegans uerbo
tenus uel in scriptis ipso facto incidat in penam Mille libr. d. applicandam eo ipso
Comuni pisis et per quelibet offitialem comunis pisis auferendi de facto Ceterum
Statuerunt Quod quilibet offitialis forensis ad describendum et describi faciendum
in cancellaria comunis pisis omnes eius offitiales et familiam et equos in camera co
seruatorum habere debeant ad terminum octo dierum a die sui aduentus inclusiue. Non
obstantibus quibuscumque legibus statutis seu reformationibus seu ordinamentis
dicti comunis incontrarium premissis seu aliciu eorum uel aliter in genere uel in spetie
loquentibus seu disponentibus quoquo modo. Quibus quo ad predicta derogauerunt

expreſſe aliquo nō obſtante

-C- Q' hntes bona ſtabilia quomodocuq3 nō acatastrata teneat' ſoluere gab. 27

Item ad ampliandos intrortus et prouentus rei publice puſine / Statuerut
q' quicuq3 Ciuis diſtrictualis / ul' alia quecuq3 pſona / cuiuſcuq3 gradus
hitus ſeu condictiois ul' dignitatis exiſteret hret ſeu poſſideret aliqua bona
ſtabilia / quecuq3 tpr̄ conceſſa ſeu alienata / quouis Iure modo cauſa ſeu fora
p Comune Puſij ſeu noīe dc̄i cōis / de bonis dc̄i Comunis / ſeu ptinentibus quolib3
ad ipm̄ comune / que bona nō eēnt extimata / ſeu ad catastrum ul' ad libram r
hntis ſeu poſſidentis / poſita et acatastrata / Q' pro talibus bonis teneatur et
debeat decetero ſoluere gabellam macinatus et ſalarie / et ſubire quecuq3 one
ra et factiones realia et pſonalia incte pro ut et ſicut ſoluere et ſubire deberet
ſi in eius libra et cataſtro poſita et deſcripta eēnt / et acatastrata / Et q' pro talib3
bonis cogi et compelli poſſit et debeat p quemlibet offitialem cōis ad ſolutiões
faciendas et onera ſubeūd'. prout capient et ſumabūt. / Et infra duos menſes
proxime futuros teneatur et debeat talia bona poni feciſſe / et acatastrari / in
armario dc̄i cōis / ad eius libram et catastrum / ſerioſe et diſtinte. / Ita tn̄ q' per
talem acatastrationem ſeu prouiſiōem nō intelligatur aliquod Ius maius
ul' aliter acquirere ſeu conſequi / in ſeu ſup talibus bonis / qua hūit / ante condic
tione p̄ntis ſtatuti ſeu talis acatastrati. / Et ſi negligens ul' remiſſus fuit
in faciendo ſeu fieri faciendo talia bona bona ſeu predia / a libram et acatastra
ri infra duos menſes proxime futuros / q' eo ipo / et exnūc prout extūc cadat
et cecidiſſe intelligatur ab omī Iure et actione reali pſonali utili et directa
media ſeu mixta / et ab omī conceſſione ſeu alienatiōe fcīs de talibus bonis i
modo aliquo Iure cauſa ſeu forma / Et exnūc ſint et eſſe intelligantur / talia
bona reuocata et reincorporata ad Comune et in Cōe puſ'. Ea omīa protinus
reuocantes et reincorporantes ipo Iure / Et exnūc prout extūc / et extūc pro
ut exnūc / et ad illam cameram in qua propoſita ſeu comunātia eſſe conſue
uerant quoquo modo. Et ſi in aliqua Camera nō repiretur / q' ad Cameram
Conſeruatoꝝ deuoluatur / et ſit ipo Iure fc̄o et pleno Iure. Si aut talia
bona extimata nō eēnt Q' infra dōs duos menſes poſſit et debeant extima
ri pro debita extimatione p offitiales ſuper Armario libroꝝ cōis puſij tn̄ ex
coꝝ offitio q̄ ad petitionem illius qui talia bona hret ſeu poſſideret / teneatur

et debeat ipi bona infra dcos duos menses accatastrari et describi fecisse ad eum
libram et catastrum, prout supra de aliis est expressum et sub illis penis, et
priuatione et reuocatione concessionum et alienationum et c. Et si offitiales su
per Armario negligentes fuerint ul remissi, ul fraudem baractariam aliquam
commiserint in extimatione et accatastratione predcis ipi et quilibet eor incidat
in penam uice qualibet. Mille libr d. Et simili pena puniatur et puniri debe
ant notarij principales Armarij si in scribendo negligentes fuerint ul remissi
Siquis aut in futuru hret quouis titulo iure causa actione ul modo de bonis
stabilibus dci cois. Qui similiter prout supra de aliis est expressum teneatur
et debeat, Et sub dcis penis infra duos menses a die concessionis seu alienata
ecent, Et si extimata no essent extimari facere et accatastrari infra dcum tps
prout et quemadmodu supius de aliis continetur, ul eo ipo, exnunc prout
extunc, et extunc prout exnunc, intelligatur cecidisse ab omi concessione et ali
enatione, et alio quouis iure. Et seruentur et seruari possint et debeant, omia
et singula prout supra de aliis est expressum. Statuentes insuper qp quolibz
casuum predcor, quicuqz hns seu possidens talia bona, et etia qui hret, seu pos
sideret imposterum teneatur et debeat, pro talibus bonis extimatis, ul no exti
matis, accatastratis ul no accatastratis soluere gabellas macinatus salarie
et quecuqz alia honera realia et psonalia in comune eo mo et forma, p inde
ac si in eius libra et catastro extimata et accatastrata ecent, prout capient et
sumabut, Et qp p quelibet offitialem cois pusij, et hntes ius titulum et cam
a coi possint et debeant destringi exigi et grauari, pro quibuscuqz comuna
tis gabellis ul pro aliis quibuscuqz fctis, realibus seu psonalibus, ad soluendu
omem quantitatem flor seu pecunie, et quecuqz alia faciendum p inde ac si
extimata et accatastrata ecent ut supra, Et siquis offitialis dci cois, negliges
fuit ul remissus in exequendo premissa incidat in penam. Quingentar libr
den. uice qualibet, defco de suo salario auferendar et retinendar sui tepore
sindicatus per suos sindicatores. Statuentes et declarantes qp p huiusmoi
accatastratioes ul aliquam ear no intelligatur aliquis acquirere aliquod
Jus, ul maius qp hret ante pns statutum editum, seu talem accatastrati
onem prout supra de aliis est expressum, Et etia qp predca seu infrascripta ul
aliquod eor no intelligantur in aliquo derogari seu preiudicari statutis i

ſeu ordinamentis ſupra fctis in adunantia gñali / ſeu p ptes dños priores / et
Camerarios / de re uocatioibus alienationu et concessionu bonoꝝ ſtabilium dcı
comunis piſii . et c̄ . Et etia q uirtute alicui arbitrij / q̄d inpoſterum concederetu
ul alio quouis modo iure cā ſeu cauſa nō poſſit ul debeat huic ſtatuto deroga
ri ul id tolli ſeu ſpendi maliquo quaquomō / Et ſi ſecus ul alit̄ fieret ipō iur
ſit nullum / et nichilominus incidat inpenam ſupius declaratam / Et q ſub
eodem uinculo pene et ut ſupra premictitur auferende / offitiales Armarij / et
coꝝ notarij principales ptes ſi et futuri qui aliquam accatastratoem deſcrip
tionem ſeu extimationem talium bonoꝝ facerent / teneantur et debeat mentioez
facere in catastro ſeu libra illius cui talia bona ſeu de talibus bonis poſita et acca
taſtrata eent facere et fieri facere ſpetialiter mentionem et declarationem . Uȝ q
p talem accatastratioez et deſcriptionem / ſeu extimatioem ul aliquam eaꝝ / non
intelligatur aliquis acquirere aliud ius ul maius ul aliter quaquomodo ītalibus
bonis que haberent ante preſens ſtatutum editum / ſeu talem accataſtrationem
Nō. etiā g. h'e | Predicta aut que de extimatioibus / et accataſtratioibus dca ſūt nō uendicent ſibi
locum impoſtis ſeu comunatis cois piſii / uenditis ſeu uendendis ſeu alit̄ cop
timandis ul locandis ſeu locatis p conſeruatores monete Maſſarios cois piſii
et offitiales abundantie ul aliquem coꝝ ſecundu formam ſtatutoꝝ Cameraꝝ
coꝝ ul alicui coꝝ . Nec etia uendicent ſibi locum in bonis rebellium cois piſii
quantum ad cataſtrationem que concederentur ad coptumum / per offitiales
deputatos ſeu per offitiales abundantie / Sȝ pro talibus bonis / per illos / qui
incoptumum recepiſſent ul reciperet / ſoluatur et ſolui debeat gabella Macin
atus / et ſalaire prout capiet et ſumabit pro extimatioe talium bonorum
in coptumum conceſſoꝝ . Et compelli poſſint et debeant / ad ſoluendum tales
gabellas prout ſupius de alijs bonis expreſſum eſt . Illi uero qui de bonis
dcoꝝ rebellium dci Comunis pntium ſeu futuroꝝ reciperet ſeu hrent p dotibus
ſeu legitimis teneantur et debeant ſimiliter / pro ipis / et coꝝ extimatione
ſoluere gabellas macinatus ſalaire / et quecūqȝ alia onera ſubire et ad ſolue
dum et ſubeundum cogi et compelli prout et ſicut ſupius de alijs bonis eſt ex
preſſum . Nec etiam uendicent ſibi locum in poſſeſſioibus ſiluatis ſeu ſodis
conceſſis / et etiam concedendis / de predijs Montis malle de quibus fit et fieri de
bet reſſponſio ſeu affictus / ul pretium ſolui camere abundantie p formam ı
ſtatutoꝝ ſeu ordinamentoꝝ ul prouiſionum fctoꝝ / p ptes dños priores et

Camerarios

Camerarios de quibus quidem bonis non teneantur ad aliud ad ſoluendum n̄
prout declaratum eſt ſolui debere dc̄e camere abundantie ſm̄ formam ordina
mentor predictor. Non obſtantibus predictis uel aliquo predictor quibuſcumq legi
bus ſtatutis ordinamentis prouiſionibus decretis reformationibus ſeu regula
tionibus dc̄i Communis contractibus cedulis factis et faciendis p̄dictum Coe piſis
uel aliquos offitiales dc̄i cois uigore cuiuscumq arbitrij etiã emanantis ab adu
nantia generali. Artium et artificum dc̄e Ciuitatis. Et tam in camera Conſer
uator monete Maſſarior offitialium abundantie q̄ etiã in gabellis ſeu com
munantis ſalane et Macinatus dc̄e Ciuitatis piſis uel aliquo eorum ſub quacumq
tenore uel conceptione uerbor appareant. Nec aliquo alio in contrarium premiſſor
uel alicuius eorum ſeu aliter in genere uel in ſpetie loquentibus ſeu diſponentibus
quoquomodo. Quibus omnibus et ſinglis quo ad predicta et predictor quolibet i
g̃naliter et ſpetialiter derogauerunt expreſſe et pro derogatis h̃ri uoluerunt et
ſi talia uel tales eent de quibus aut ſup quibus oporteret hic mentione fac̃e
ſpetialem. Que expreſſe f̃ca penitus habeatur Aliquo generali uel ſpetiali quod
loqueretur in contrarium quolibet nõ obſtante

C. j. Q in ſtratis regalibus Ciuitatis hoſtia domor que nõ h̃itarentur nõ poſſit
extrahi et de pena E.

Ad decorem Ciuitatis ſicut congruit intendentes. Statuerunt q̄ de cetero
nulli offitiali comunis piſis uel alteri cuicumq pſone cuiuscumq gradus ſta 356.
tus ſeu condictionis exiſtat ſit licitum uel permiſſum quouis Iure modo uel for
ma quocumq aut qualitercumq pro debitis publicis uel priuatis uel alio quocumq
Iure extrahere uel extrahi facere ex domibus exiſtentibus in ſtratis regalibus por
tar Ciuitatis piſis uel alijs ab aliqua portar Ciuitatis piſis p quas ad platea
perueniuntur uel ab ipa platea ad ipas portas uel aliquam ear hoſtia vz uerſus e
ipas ſtratas exiſtentia vz ex illis domibus que nõ h̃itarentur. Siquis aut in
aliquo contrafecerit ſi offitialis fuerit ipo f̃co incidit et incidiſſe intelligatur
uice qualibet in penam Quingentar libr d. de ſuo ſalario auferendar et reti
nendar eius tpre ſindicatus ad inſtantiam cuiuscumq. Et ſi baylius nuptius i
uel maruſinus uel alia quecumq pſona in pena .xxv. libr d. pro quolibet hoſtio
et qualibet uice. Et nichilominus talia hoſtia teneantur et debeant remictere
et remicti facere ſuis ſuptibus et expis eo ipo. Et ſimili pena puniantur et
puniri debeant emptores ſeu exactores gabellar cois piſis ex talibus domib
uel aliqua ear hoſtia extrahi fecerit quoquomodo. Item q̄ omes dni et

possessores domorum positarum in civitate et burgis in quibus non sunt hostia te
neantur ad penam Centum librarum d. reficere hostia et ibidem reponere seu in
remurari facere infra decem dies a die mandati facti per Judicem potestatis vel
capitanei. Non obstantibus quibuscumque statutis vel ordinamentis cedularum vendi
tionum Communantiarum vel gabellarum factarum vel faciendarum Et quod quilibet sit licitum
libere et impune talia hostia reaperire et reponere undecumque et a quibuscumque
pro eius libito voluntatis Aliquo non obstante.

C. ii. Quod Comune Perusii occasione venditionum que fierent de aliquibus comunantiis
postis seu gabellis non teneatur ad solvendum vices. Rubrica.

Ut utilitas publica semper valeat conservari Statuerunt quod decetero o
ccasione quarumcumque subastationum seu quorumlibet stabilimentorum vel
venditionum que fierent de aliquibus postis comunantiis seu gabellis bonis
vel rebus comunis Perusii presentibus seu futuris Comune Perusii non teneatur modo
aliquo Jure causa seu forma nec sit vel esse intelligatur obligatum ad solu
tionem vicium quarumcumque Sed sit et esse intelligatur obnoxius et obligatus
ille cui talis posta comunantia seu gabella vel aliud quodlibet remaneret
occasione promissionis stabilimenti seu venditionis cuiuspiam quod vel que
fieret de talibus postis comunantiis seu gabellis bonis vel rebus dicti Comunis aliquibus
quoquo modo Et quod in registris Camerarum debeat fieri registratio per notarium
super registris talis Camere cui pretium rei quolibet deberetur fieri possit et de
beat registratio de pura quantitate pretii pro qua venditio aliqua facta esset et
solui debeat Comuni Perusii seu tali camere detractis vicibus sub pena Quin
gentarum librarum pro quolibet et vice qualibet qua fuerit contrafactum seu neglec
tum. Et quod quelibet subastatio stabilimentum seu venditio que decetero fiet
de talibus postis Comunantiis seu gabellis bonis vel rebus dicti Comunis fiat et
fieri debeat et facta esse intelligatur et sit ipso Jure etiam si mentio non fieret
vel expressio quoquo modo sub dicta observantia et modo predicto et non aliter
vel alio quovis modo Et si secus vel aliter fieret ipso Jure sit nullum Et nullum
Jus seu actio acquiratur seu acquiri possit vel debeat quoquo modo promictenti
seu ementi contra dictum Comune Perusii in consequentiam vicium aliqua ratione vel
causa directe vel indirecte Aliquo non obstante.

C. iii. Quod Copie Puctaturum gentium Armatarum et Castellanorum et aliorum et similium micti
debeant ad cameram Conservatorum et ad cancellariam et pena Conserva
torum non mictentium ad introytus puctaturas. Rubrica.

Ut sic de facili punctature que fierent degentibus armorum Castellanis et aliis rectoribus comitatus et aliarum terrarum subiectarum et recomendatarum dicto comuni pusij de quibus pot et debet fieri mostra secundum formam statutorum de tali materia disponentium non possint tolli vel quolibet infrangi Statuerunt quod deceterò offitialis dni Capit ipsi pusini deputatus super mostris gentium armatarum et aliorum etc. seu qui deputabitur per ipm dnm Capitaneum teneatur et debeat infra secundum diem a die qua pusij redivierit copiam ipsarum punctaturarum in forma publica produxisse in cancellaria dicti comunis et assignasse cancellario vel Abreviatori reformationum dicti cois. Et aliam conservatoribus monete Ad hoc ut fraus aliqua committi non possit in preiudicium cois Et si negligentia comiserit vice qualibet incidit in pena quinquagintarum libr. d. de salario Capitanei ipsi auferendarum et retinendarum eius tpr sindicatus Et quod Cancellarius sive abreviator copiam punctaturarum deductarum ad cancellariam ut supra teneatur et debeat tempore sindicatus Conservatorum monete mictere maiori sindico ad hoc ut videatur et videri possit et debeat diligens ratio per maiorem sindicum si quantitates pro puncturis retinende secundum formam ordinamentorum Camere Conservatorum fuerint ad introytus misse prout capient. Et si reptum fuit ipos Conservatores fraudem vel negligentiam comisisse in omictendo et micti faciendo ad eorum introytus dictas punctaturas quod ipo facto condenari possint et debeant in penam prout et sicut disponitur per formam dictorum statutorum dicte camere de tali casu. Volentes etiam quod si conservatores non misissent punctaturas ad eorum introytus secundum forma statutorum camere Quod eo ipo teneantur ultra pena ipas punctaturas in quantum capient de eorum proprio solvere prout solvere deberet punctati et excusationem aliquam non hntes super quo possint et debeant sindicari sindicari Hac etiam statuentes Quod Capit seu potas possint et debeant de facto copellere cum effectu omni vice et detinere conservatores Nichilominus ad immictendum ad eorum introytus huiusmodi punctaturas libere licite et impune et micti faciendum et mictendum apodixas solutionum in forma Aliquo statuto precedente vel sequente vel aliquo alio non obstante.

C. iiij Infra quantum tpus possit fieri excusationes contra punctaturas gentium Armigerarum. R. 338

Quoniam posset contingere punctaturas fieri degentibus armigeris et punctati legitimam excusatione hrent Statuerunt quod si punctatura

fuerit facta in civitate de aliquibus gentibus armigeris equitibus sive peditibus
seu in comitatu pisis vel extra comitatum in terris subiectis vel recomendatis communis
pisis vel alibi. Quod liceat talibus punctatis, eorum excusationem facere et fecisse coram
domino potestate vacante capitaneo ipsi si legitimam excusationem habuerint ad mictendum infra
terminum. videlicet si facta fuerit punctatio in civitate vel comitatu infra tertiam diem a die
punctature. Et si fuerint facta extra civitatem vel comitatum in terris subiectis vel reco
mendatis communi pisis infra octavam diem. Et si extra terras subiectas, vel recome
datas in quacumque alia parte infra xv. diem a die talis punctature facte. Et si
secus vel aliter fieret non teneat. Et quod capitaneus vel potestas coram quo talis excusatio
vel probatio facta fuerit si viderint excusationem ipsam admictendam. Salvo quod
nullus ex consulitoribus vel consortiis punctatis ad reprobandum punctaturas
factas admicti possit et debeat quoquo modo possint teneantur et debeant infra
quintam diem pronuntiasse super talibus excusationibus seu probationibus factis
tales punctatos vel ad eorum instantiam prout viderint convenire. Et copiam talis
pronuntiationis misisse in forma publica conservatoribus et cancellario, sub
pena quingentarum librarum ut possint sine debito omnia terminari, et si secus vel aliter
factum fuerit non teneat ipso iure aliquo non obstante. Et si quis aliquam fraudem
in aliquo predictorum seu negligentiam comiserit quoquo modo ipso facto incidat
in dictam penam. Et si offitialis fuerit negligens de suo salario retineatur sui temporis sin
dicatus aliquo non obstante.

C. V De pena prestantium equos in mostris gentium armatarum. V.

Quicumque civis districtualis vel comitatensis pisanus cuiuscumque aut qualiter
339 cumque prestiterint in conducta communis pisis, vel servitia aliquem equum
seu ronzinum de quo seu pro quo provisionem seu stipendium aliquod reci
peret quod ipso facto perdat equum seu ronzinum, Et nichilominus comodans et como
datarius pro quolibet et vice qualibet incidat in penam .C. librarum. Et quicumque
denuptiaverit clam vel palam habeat et habere debeat dimidiam equi ronzini
et pene et alia dimidia perveniat et pervenire debeat ad cameram conservatorum
Et si conservatores neglexerint executionem facere quod ipso facto et vice qualibet
incidat in dictam penam. Volentes quod cuilibet sit licitum denuntiare et sub credentia
eius teneatur. Mandantes cuilibet offitiali communis pisis quatenus sub dicta pena
possint teneantur et debeant ad requisitionem conservatorum vel alterius cuiusque

petentis executionem facere de facto realem et perſonalem contra quecumque contrafaci
entem in aliquo predictorum aliquo non obſtante

C. vj. De regiſtrandis creditoribus in camera Conſeruatorum et caſſationum R.

Volentes utilitati publice prouidere ne pagamenta in Camera Conſeruatorum 339 340
peruertiri ualeant Statuerunt Quod decetero Conſeruatores proxime futuri
et alij qui pro tempore fuerint teneantur et debeant per notarium ſuper regiſtris in
eorum camera in uno regiſtro quod uocetur regiſtrum creditorum communis Puſij. regi
ſtrari et regiſtrari facere omnes et ſingulos creditores dicti communis in camera Con
ſeruatorum tempore eorum offitij in quantitatibus quas recipere tenentur et eas
eorum offitij per tempus quas ſub compendio et quo Iure / et deinde caſſationes pro qua
ntitatibus que ſoluentur eiſdem uel alicui eorum ſeruando modum et formam
prout ſeruatur in camera Maſſariorum tam in regiſtrando quam in caſſando cre
ditores et ſolutiones que fierent. Ita quod tam ordinarij exitus quam extraordiarij
que fierent per formam ſtatutorum dicte camere Et ex aliis ordinamentis Arbitrij a
decetero ſemper appareant in dicta camera. Statuentes quod nulli qui non eſſet
regiſtratus in tali regiſtro per Conſeruatores ipſos uel alios poſſit uel debeat fieri
aliqua ſolutio ſatiſfactio / de pecunijs ſeu introytibus Camere Conſeruatorum
Et ſi ſecus uel aliter fieret ipſo Iure ſit nullum et aliter ſoluens incidat in pena
Quingentarum librarum Et nichilominus de ſuo ſoluiſſe intelligatur. Et non de pecunia
ſeu auere communis Puſij. Decernentes et mandantes Quod notarius ſuper regiſtris
in dicta camera ſub dicta pena teneatur et debeat ad mandatum dictorum Conſeruatorum
Et poſſit teneatur et debeat regiſtrationem huiuſmodi facere et caſſationes opportu
nas uel de illis qui ex iuſta et rationabili causa / ſecundum formam ſtatutorum dicte camere
uel ex aliis ſufficientibus arbitrijs / que arbitria in poſterum emanauerint deberet
aliquid ſuſcipere in dicta camera Et etiam de illis pro quibus ultra ſtatuta in dicta ca
camera aliqua prouiſio facta eſſet per dominos Priores et Camerarios de menſe preteriti
decembris Anno domini Millesimo .iij.c lxxxxj. modo aliquo ſeu forma ſeu etiam per formam
preſentium ſtatutorum. Volentes tamen et declarantes quod pro huiuſmodi regiſtrationibus
ſeu caſſationibus non poſſit pretium ſeu emolumentum aliquod peti ſeu percipi quo
quomodo. Aliquo non obſtante.

C. vij De executionibus faciendis contra debitores abundantie et alios dicti communis
poſſitiales et pena. R.

Ad ampliandum abundantiam intendentes Prouiderunt et ſtatuerunt Quod dominus 341

potestas et dñs capit et maior ſindicus et quilibet alius offitialis Ciuitatis i
puſij quouis fungatur offitio poſſit teneatur et debeat ad petitione offitia
lium abundantie ul' alicui' eor executionem qualibet realem et pſonalem
de facto et quacumq; tempore etia feriato ad honorem dei et etia inquacumq; loco
prohibito ſeu no permiſſo pforma ſtatutor cois puſij facere et fieri facere
contra debitores dc̃e abundantie quacumq; ratione ul' causa. ſub pena .V. libr
den. auferendarum et retinendar ſui tpre ſindicatus ad inſtantia cuiuſcumq;
p ſuos ſindicatores. ſaluo q no poſſit fieri indiebus prohibitis p formam p
preſentiu ſtatutor. vʒ de die veneris mercurij et ſabbati et ſimiliter obſer
uetur et fieri debeat ſub dca pena contra alios debitores dci cois quoſcumq; et
quacumq; ratioe ul' causa ad petitione Conſeruator monete Maſſarior uel i
alior offitialium collector pro dco coi aliquar gabellarum ſeu comunar
dci Comunis ut pecunia ueniat incoe et ſoluantur que comuni puſij debe
rentur aliqua ratione

C.viii. De pena offitialis ſeu executoris relaſſantiũ aliquem debitorem Comunis ſolu
tione ul' depoſito no factis. R.

341 Attendentes ſoletti induſtria ad exactioes peragendis contra debitores
cois puſij [illegible] et futuros ecctarice quacumq; cum procuratore Ciuium
ſepenumero debitores capti relapſentur ſolutoe no fca de debitis dco coi. Qd
redundat indetrimentum ſuſtantie ipuis. Statuerunt q decetero nul
lus offitialis dci cois ul' executor preſens ul' futurus quouis fungatur of
offitio indca Ciuitate ul' comitatu qui caperet aliquem debitorem Came
rarum Conſeruator. Maſſarior Abundantie Salarie Pedagij ul' alio q
quouis modo inaliqua quantitate ul' re conſiſtente pondere nũo ul' me
ſura dco coi obnoxium nunc ul' infuturu quolibet obligatum. Non poſſit
ul' debeat talem captum quolibet relapſare ul' licentiare niſi fca ſolutoe
de eo quod ſoluere teneretur dco coi quacumq; decauſa ul' adimpleret ea quor
ecctarice talis ſic captus fuiſſet quolibet detentus ul' arreſtatus Etia ſi fu
fuiſſet captus ul' detentus ad petitionem Conſeruator Offitialium abun
dantie Maſſarior Offitialiu ſalarie Pedagij ul' alior offitialiu ſeu collec
tor obuentionu ſeu prouentuu dci cois ſub pena Centu libr proquolibʒ
relaſſato licentiato ul' dimiſſo ſeu aliter recedente ſolutioe ut ſupra non
facta prius ul' no adimpletis his adque quomodolet teneretur Et nichilo

minus teneatur et debeat ſoluere omnia et ſingla adque talis captus ul' detentus quolibet ſoluere tenebatur ſeu proquibus aſtrictus erit. Et de ſuo ſalario poſſit et debeat detineri et defalcari ad petitionem cuiuscumque petentis p conſeruatores monete prout capiet et ſumabit ſolum hita fide ſumarie de huiuſmodi captione dimiſſione ul' receſſu aliquo huiuſmodi talis debitoris, ut ſupra premictitur captiuati et de quātitate et cauſa pro qua captus fuiſſet et detentus modo aliquo ſeu forma et talis quātitas micti p conſeruatores ipos ad exitum talis offitialis adrationem ſui ſalarij. Et etiā ad introytum ſi fuerit opportunum illi pro quo executio facta eēt ſub pena Quingentarum libr' pro quolibet negligente ſeu recuſante et uice qualibet, Et ſuper his poſſint et debeant ſpaliter ſindicari. ¶ Et quia poſſet contingere Q' quātitas pro qua quis diſtringeretur ul' ea nō eſſet ſpecifice liquidata ſeu declarata. Q' tūc et eo caſu poſit et debeat de uoluntate dicti offitialium ad cuius fuiſſet detentus petitionem fieri depoſitum penes mercatorem ſeu capſorem ydoneum ul' fancellum ul' offitialium ad quorum fuiſſet detentus inſtantiam de et pro quātitate pro qua talis captus diſtringeretur modo aliquo ſeu forma quo quidem depoſito facto relapſari poſſit. Et deinde celeriter talis ea liquidari Et ſi eēt ea ſeu res que extimata nō eſſet fieri poſſit extimatio debita. Et ſimiliter facto depoſito procedatur et poſſit libere dimicti et relapſari et nō aliter quouis mō ſub dicta pena. ¶ Decernentes q' illi offitiales ad quorum inſtantia tale depoſitum factū eſſet teneantur et debeant infra octo dies ſub pena predicta declaraſſe et declarari fecisse et liquidaſſe ſiquid dubietatis exiſteret Et miſiſſe et micti feciſſe ad introytus tale depoſitum et quantitatem debitam et opportunam per eorum notariū et fancellum pena ſimili tali notario et fancello mictere recuſanti ul' negligenti auferenda ul' retinenda per maiorem ſindicum eo ipo Aliquo quod loquetur in contrarium nō obſtante. ¶ Statuentes inſuper q' ſepius contigit Conſeruatores Offitiales abundantie. Maſſarios et alios offitiales comunis Et maxime offitiales qui ſepius deputantur ad exactiones faciendas capi facere debitores Et deinde nō facta ſolutione facere relapſari Q' illud idem obſeruetur et obſeruari poſſit et debeat in eis et contra eos et quelibet eorum ut de eorum proprio ſoluere et ſatiſfacere teneantur Et de ſuo ſuo ſalario prout ſupra de alijs offitialibus relaſſantibus aliquem captiuum.

debitorem et cet. seriosius continetur. Ceterum ad debitum iustitie resspectantes
Statuerunt quod contra talem debitorem relapsatum quilibet predictorum que pro eo
aliquid ut supra soluerit habeat et habere intelligatur illam actionem quam habebat
Comune pisis. Et illam eandem executionem facere et fieri facere realem et personalem
fieri possint executiones omni tempore et facto pro debitis comunis in quocumque loco etiam prohibito et aliam quacumque etiam de facto prout poterat ipsum Comune pisis quouis modo et
omni tempore et in quocumque loco etiam prohibitis uel non permissis per aliquorum exige
ntiam statutorum quibus quo ad predicta derogauerunt expresse. Aliquo non obstante
Et quod qui captus est pro Comune uel habente Ius a Comuni non possit recomendari
ad petitionem priuate persone pro aliquo priuato debito nisi haberet Ius a Comuni.

C. viiij. De pena emptorum Comunantiarum seu gabellarum et etiam fancellorum et collec
torum fraudem comictentium. R.

3 4 5 Ad extirpanda crimina intendentes cum pro quo
a mala consuetudine sit inductum in dedecus Comunis pisis et priuatarum
personarum dispendium fraudes baractarias seu simonias in prauitatem uariis
modis comictere. Statuerunt quod nullus offitialis comunis pisis Collector fancello
seu emptor alicuius Comunantie uel gabelle dicti comunis per se uel alium directe uel in
directe uel quouis colore quesito possit uel debeat de aut super quantitate aliqua
que solueretur pro Comune pisis uel pro ipso Comuni et ad eius exitum poneretur
facere uel fieri facere aliquod pactum de falcationem cambium barattariam
Simoniam uel fraudem aliquam quaquo modo sub pena Quingentarum librarum denariorum
de facto et uice qualibet per maiorem sindicum aufferendarum et quemlibet
offitialem Comunis pisis requisitum. Et nichilominus de facto compelli possit
et debeat ad restituendum et refundendum illi creditori quicquid subtractum
defalcatum uel deminutum esset modo aliquo seu forma a quantitate que posita
ad exitum comunis pisis appareret pena simili aufferenda maiori sindico et alii
cuicumque offitiali negligenti executionem facere. Et quia sepenumero contigit
procuratione debitorum Comunis pisis et etiam pro necessitatibus Comunis per
Conseruatores monete Offitiales abundantie. Massarios et alios offitiales dicti
Comunis in solutum dari seu consignari creditoribus comunis pisis nomina debitorum
comunis pisis seu assignationes uel consignationes fieri huiusmodi creditoribus
de et super pretiis Comunantiarum seu gabellarum dicti Comunis uel aliis introitibus
ipsius. Statuerunt et decreuerunt quod contra huiusmodi debitores, emptores

communatiaꝝ et gabellaꝝ et quelibet ipoꝝ qui alicui creditori dci cois aliqua
promiſſione fecerit de quātitate eidem debita pro coi ſeu creditori ꝑ ipos Con
ſeruatores offitiales abundantie Maſſarios ul alios offitiales dci cois facta ı
fuīt conſignatio ul deputatio ul inſoluti datio ul conceſſio aliqua de aliquo
noīe debitoris ad pn̄s ul infuturū ſeu ſuper pretio alicui comunatie ul ga
belle ul aliquo introytu dci cois pro aliqua quātitate floꝝ ſeu pecunie uel
grani debita ul debenda ꝑ ipm̄ coē alicui creditori dci cois pn̄ti ſeu futuro ı
Et huiuſmoi quātitas ad exitum cois piſiꝫ in aliqua dcāꝝ cameraꝝ poſita
appⁱret ſeu regiſtrata et ad introytus in regiſtris et ad ratiōes taliū debitoꝝ
ſeu emptoꝝ comunatiaꝝ ul gabellaꝝ Q contra nōia ipoꝝ debitoꝝ et emptoꝝ
huiꝰmodi et eoꝝ fideiuſſores res pecunias et iura queqꝫ ac bona fiat et fieri po
ſſit et debeat illa executio que fit et fieri poſſet et deberet ꝑ coē piſiꝫ per quē
libet offitialem et executore cois piſiꝫ requiſitū ſub dca pena ſcā fide ſumaīa
quolibet de predcis ul aliquo ipoꝝ per promiſſiōem aliquam ſeu agnitione fce
ſolutiōis in aliquo de quātitate promiſſa ſeu ſuper huiꝰmoi deputatiōem aut
conſignatiōem aut regiſtratiōem ut ſupra in regiſtris cameraꝝ fcām Et po
ſitionem ad introytus ſeu exitus pro ut ſupra Et qꝛ huiuſmoi executio et ex
actio fiat et fieri poſſit et debeat / etiā ſine alicuiꝰ ſolutōe decimi ul gabelle illis
tꝑibus / locis / modis / condictionibus / et formis / prout poſſet contra ueros debi
tores cois piſiꝫ quocūque modo / Iure cā ſeu forma · Item quia interdum indi
nium ſingulariū pſonaꝝ actenus euenisse compertum eſt nō ſine cois uere
cundia huiuſmoi offitiales et in cameris antedcis ul dolo fancelloꝝ ſeu
aliter fcās eē refutatiōes de quātitatibus debitis ꝑ comune Et ad exitū comunis
poītis et reuera nō ſolutis lꝫ inſtrumēto refutatiōis aſſeratur nūr more et con
ſuetudinem cameraꝝ qui mos ſepenumero denegat ūitati · Statuerūt et ı
uoluerūt qꝛ contra huiꝰmoi offitiales et fancellos poſt menſem unū a die fini
ti eoꝝ offitij poſſit et debeat fieri executio realis et pſonalis Et de facto prout fieri
poſſet contra ueros debitores cois piſiꝫ quolibet requiſitū ſub dca pena ſi con
cōſtiterit quolibet quātitatem huiꝰmoi nō ſolutam ad exitū poſitam · Non ob
ſtante tali more et refutatiōe predcis Et predca trahantur et trahi poſſint ad ꝑ
pⁱtia pt̄ita et futura Aliquo ſtatuto ul ordinamēto Comunis piſiꝫ ul con
ſuetudine in contrariū ul alit̄ diſponente quolibet nō obſtante.

C. x. Quod Conseruatores monete de duobus mensibus in duos menses reuidere debeat rationes fancellorum et collectorum r(ubrica)

347 Ut reddatur uigilantiores Collectores seu exatores aut fancelli et alii offitiales deputati uel imposterum deputandi ad colligendum introytus redditus et prouentus comunis pisii prouenire debentes ad cameram Conseruatorum monete dicti Comunis ad exigendum et seriosissime omnia describendum pro utilitate publica sicut decet. Prouiderunt et statuerunt quod Conseruatores monete presentes et qui pro tempore fuerint possint teneantur et debeant sub pena Quingentarum librarum denariorum a quolibet negligente seu recusante per maiorem sindicum eo ipso reuidere ad minus de duobus mensibus in duos menses diligentissime et examinare rationes introytuum et exitium quorumcumque omnium et singulorum offitialium collectorum fancellorum et notariorum presentium et futurorum deputatorum et deputandorum ad exigendum gabellas seu comunantias dicti comunis prestantias seu collectas impositas aut imponendas et maxime gabellam seu comunantiam salarie pedagii et alias quascumque gabellas et Comunantias et introytus quoslibet prouenire debentes ad Cameram Conseruatorum. Et quod huiusmodi offitiales Collectores notarii et fancelli et quilibet ipsorum sub dicta pena et ut supra premictitur auferenda possint teneantur et debeant ad requisitionem ipsorum Conseruatorum uel duorum ex eis obstendere et assignare ipsis Conseruatoribus codices rationes introytuum et exitum quorumcumque. Et si Conseruatores ipsi fraudem aliquam in non describendo introytus uel alio quouis modo uel malitiam quamcumque inuenerint quod ipso Iure ueritate comperta talis fraudem committens sit et esse intelligatur priuatus et remotus ab administratione eiusdem et puniatur et puniri debeat per maiorem sindicum uel alium offitialem comunis pisii in dicta pena uel in maiori qua puniri deberet per forma aliorum statutorum quorumcumque dicti comunis incursum predicto. Et alius fidelis et diligens loco talis fraudem seu malitiam committens possit et debeat deputari. Et que de conseruatoribus dicta sunt uendicent sibi locum in offitialibus Abundantie et Massariis de et super pertinentibus ad eorum cameras uel alterius ipsorum. Volentes et statuentes quod

quilibet offitialis Cois pusii quolibet requisitus possit teneatur et debeat ad
petitionem ipor Conseruator ul duor ex eis et etia offitialiu abundantie et
Massarior contra huiusmoi offitiales collectores notarios et famellos et que
libet ipor recusantiu huiusmoi codices seu rationes obstendere ul quolibet
negligentes / Qualibet executioem realem et psonalem et de facto facere et
fieri facere sub dcta pena Et contrafacientes punire in penis pro ut supius
continetur. Non obstantibus quibuscumq legibus statutis ordinamentis
ul reformationibus dci cois in contrariu ul aliter disponentibus quacumq mo
factis ul faciendis uirtute cuiuscumq arbitrii ul potestatis. Quibus quo ad
predicta derogauerunt expresse Aliquo no obstante

.C.xi. Q Conseruatores monete no possint detineri nisi certis de causis. R

Item cum interdum no sine dispendio substantie ac pecuniar cois 348
pusii impretitu Conseruatores monete fuerint ppt expensas faciendas
de pecuniis et auere cois pusii detenti tam in palatio dnor prior q in pa
latio potestatis et Capit ex quibus maxima interdum dispendia toti Coi
pusii prouenerunt pro conseruatioe itaq aueris et pecunie cois pusii Et
pro honore conseruatoratus offitii statuerunt / Q Conseruatores monete
Comunis pusii tam pntes q qui pro tpe fuerint pro aliquibus caus seu
negotiis eor offitiu concernentibus ul conexis in aliquo palatior dnor
potestatis Capit ipsi ul alterius offitialis ~~de Ciuitat~~ ul alio quouis loco
no possint ul debeant quolibet detineri seu cogi p aliquem ul aliquos ad
alicui instantiam quouis mo sub pena .V. libr d pro quolibet et uice qua
libet qua fuerit fuerit quolibet contrafactu p maiorem sindicu auferendam
Saluo et excepto q sit licitum et pmissum dnis prioribus Artiu Ciuitatis
pusii pro eor et notarii salario et aliis offitialibus Et pro salario Cancel
larii Abreuiatoris reformationu Capit custodie notarii ad seruitia dnor
et alior in palatio ipor ad dci Cois seruitia deputator ac deputandor
ipos Conseruatores pro salariis predcor et cuilibet eor et solutioe et sa
tisfactione plenaria predcor soluere tenerentur detinere et detineri face
libere et impune in eor palatio et etia in palatio potatis et Capit ul alio

coꝝ uſq; ad ſolutionem plenariam et ſatiſfactionem coꝝ que ſoluere quolib;
tenerentur tam pro ſalariis q̄ꝫ pro prouiſioibus predcoꝝ ul alicuius coꝝ. Et
etia ſit licitu et ꝑmiſſum cuilibet dnoꝝ potatis Capit Sindica maioris
in coꝝ palatiis pro coꝝ ſalario et prouiſioibus detinere et detineri facere
ſimilit' pro ut in pn̄ti uolumine ſtatutoꝝ exꝑimitur ī capło de offitio dnoꝝ
prioꝝ uſq; ad ſatiſfactione integra ſalarioꝝ et prouiſionu coꝝ et cuilibet
ipoꝝ libere licite et impune / Non obſtantibus quibuſcuq; legibus ſtatutis
ordinametis ſeu reformatioibus dci cois fcis ul faciendis quibus quo
ad predca derogauerut expreſſe. Aliquo no obſtante.

-C.xii- De quatitate expendendi pro domo cois qua tenet Cancellarius. R.

Pro utilitate palatii dnoꝝ prioꝝ et audientiis faciendis in domo cois
puſii quam tenet cancellarius dci comuis et Abreuiator reformatio
7 4-7 nium. Statuerut Q consernatores monete poſſint teneantur et debeant
tam preſentes q̄ꝫ futuri ul qui pro tpre fuerit ad requiſitione dnoꝝ prioꝝ
pro constructione dce domus / et audientiis faciendis / et aliis constructionib;
opportunis expendere de quibuſcuq; pecuniis dci cois uirtute pn̄tis proui
ſionis dum taxat uſq; in ſumma Quingetoꝝ floꝝ de auro ſine aliqua ſolu
tione gabelle Ita tn̄ q̄ꝫ laborerium dce domus et audientiaꝝ poſſit et debeat
compoſita cedula primitus in forma opportuna p illos quibus dni priores
preſentes ſeu qui fuerint in futuru duxerit cōmictendum quotiens ipis
dnis prioribus pn̄tibus ul qui in poſterum fuerit quouis tempore libuerit
ſubaſtari et coptimari pro ut in laboreriis publicis extitit actenus conſu
etum. Non obſtantibus ſtatutis et ordinamentis Camere Conſeruatoꝝ
diſſponentibus Q ultra exitus ordinatos ꝑ formam ſtatutoꝝ nichil.
poſſit expendi ſine deliberatione conſilii opportuni / ul Q nulla ſolutio
fieri poſſit ſine ſolutione gabelle. Quibus quo ad predca derogauerut
expreſſe aliquo no obſtante.

C.xiii. Q Conſeruatores nō poſſint tangere de introytib; alioꝝ ſucceſſoꝝ in certa forma. R.

Ut cuncta ſub debita ordinatione procedāt / et ne tempore alicui
officii conſeruatoꝝ expendantur introytus ſucceſſoꝝ. Statuimus
q̄ꝫ nulli officio Conſeruatoratus / ſit licitū ul ꝑmiſſum modo aliquo ſeu

forma de introytibus prouenturis / ad cameram conſeruator tempore
offitii Conſeruatoratus ſubceſſoris / expendere ſeu expendi facere / directe
ul indirecte / q̃cũq; aut q̃ualitercũq; aliquam florenor ſeu pecunie
quantitatem / ſine expreſſa deliberatione dñor prior / et cameriorũ
obtento tamen partito prius ſuper unoquaq; caſu / p nouem ex prioribꝫ
et .xxxv. Camerariꝫ ad buſſolam et fabas / albas / et nigras i concordia /
et aliter et alio modo / nõ poſſint expendere ſeu expendi facere / de talibꝫ
introytibus niſi dum taxat / uſq; in quantitatem pro toto tempore
offitii Conſeruatoratus / in totum Quadrigentor flor de auro et nõ
ultra / ſine deliberatione predc̃a. Et ſi ultra dc̃am quantitatem expẽ
derint dc̃a forma non ſeruata / qd de cor ꝓprio ſoluiſſe intelligatur /
eo ipſo et non de pecunia ſeu auere cois pu̇ſu quaquomodo / Et ni
chilominus quilibet contrafaciens incidat in penam Quingentar libr
den̄. prouince qualibet per maiorem ſindicum auferendar / Aliquo
non obſtante.

De pecunia ſoluẽda p Conſeruatores pro libris carta uernice attramẽto et cera pro camera ipor. R̃.

xiiij Conſeruatores monete poſſint pro carta libris uernice attramẽto
et cera quolibet oportunis in cor camera de quacũq; pecunia dñi
cois que peruenit ſeu perueniet ad cor manus expendere pro quolibet
tempore ſemeſtrali uſq; in quãtitatem triginta flor de auro ſine alio
precepto ul mandato

Hec est Copia cuiusdam littere seu brevis transmissi thesaurario et conservatoribus monete per sanctissimum in Christo patrem et dominum dominum Innocentium divina providentia papam septimum sub secreto anulo sigillati. Quod quidem breve est hic penitus registratum per me [illegible] presens notarium super Registris de mandato

Innocentius pp. VII.

Venerabilis frater et dilecti filii. Salutem et apostolicam benedictionem. Intendentes quod officium tam thesaurariatus quam conservatoratus monete Communis civitatis nostre Perusine in omnibus et singulis prodest et observetur secundum formam apostolorum [illegible] et Romanorum certarum firmatorum. Volumus et mandamus ut officium ipsum exerceatis iuxta exigentiam apostolorum huiusmodi. Iniungentes nichilominus sub pena excommunicationis ut nullam expensam extraordinariam directe vel indirecte facere vel fieri facere debeatis. aut de proventibus ad manus vestras vel aliorum quorumlibet provenientibus ratione dicti officii vel dependentium ab eodem. nisi pro arduis et necessariis [illegible]. et non aliter ullo modo. Tenentes indubie quod si contrarium egeritis, quod non credimus, vestro periculo et sumptibus, non obstante quod estis ab administratione officii absoluti, volumus et decernimus vos fecisse. Et ad restitutionem plenariam obligatum. In contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque. Datum Viterbii sub anulo nostro secreto die xxvi octobris pontificatus nostri Anno primo.

F. de Monte Politiano.

A tergo vero dicti brevis erant scripta verba ista videlicet.

Venerabili fratri thesaurario et dilectis filiis Conservatoribus monete Civitatis nostre Perusine.

N. episcopus Modrusiensis Perusie ac ducatus Spoletani etc. Vicelegatus

1 Decretum quod Cancellarii conservatorum ac aliorum faciant debitas retentiones sub excommunicationis pena late sententie quod decretum est Registratum in cancellaria Communis in libro iii fol. 105.

Quamvis pluribus et diversis ordinamentis Communis Perusii ac decretis Reverendissimorum Dominorum Legatorum et Gubernatorum Civitatis Perusine cautum sit quod Cancellarii Camere Conservatorum et Massariorum ac etiam depositarii pecuniarum dicti Communis seu generaliter penes quos pecunie teneantur facere retentiones debitas et consuetas de salariis officialium et salariatorum civium Perusinorum usque ad concurrentem quantitatem secularium eorum nondum solutorum. Tamen a certo tempore citra in dies magis crescente malitia abusus et corruptela ita quemadmodum accepimus inolevit. Ut dicte retentiones nullatenus amplius fiant. Quod cum cedat in gravissimum damnum Reipublice Perusine cuius introitus exinde plurimum diminuit. et in malum exemplum ac perniciosum scandalum civitatis. Cogitavimus super hoc aliquod efficatius et magis salutare remedium adhibere. Igitur [illegible] omnia confirmantes et approbantes in omnibus et per omnia ordinamenta et decreta predicta quacumque auctoritate facta de dictis retentionibus faciendis. Mandamus ulterius tenore presentium prefatis Cancellariis ac depositariis et aliis ad quos spectat quatenus dictas retentiones iuxta dispositiones prefatorum ordinamentorum ac secundum ritum antiquumque et debitum stilum Camere Perusine apostolicis officialibus et salariatis civibus Perusinis salaria seu provisiones aut alias quomodolibet a Camera apostolica Perusina seu a Camera Communis et Reipublice Perusine solutionem aliquam recipientibus de cetero facere omnino debeant ac teneantur sub pena excommunicationis late sententie. A qua non possit absolvi preterquam in mortis articulo nisi a nobis et aliis in officio successoribus. Satisfacto prius tamen de omni damno per retentionem huiusmodi non factam Camere Apostolice et Reipublice Perusine quomodolibet illato. In contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque. Presens autem nostrum decretum registrari mandamus in publicis Registris Cancellarie Perusine et etiam dicte Camere. Ac per preconem palam fieri ut ad omnium notitiam deveniat. In cuius rei fidem et testimonium presentes fieri fecimus et sigilli quo utimur impressione roborari mandavimus. Datum Perusie in palatio nostro die xxiiii Iulii MCCCCLXXVIII.

B. Bernatus.

Breve confirmans omnia decreta ac leges disponentes super retentionibus secularium non solutorum maxime presens decretum super registratum quod breve registratum apparet in isto libro infra registratum folio 51.

In nomine domini amen / Anno domini Millesimo / Quatringentesimo trigesimo
nono / Indictione secunda / tempore sanctissimi in Christo patris et domini nostri / domini
Eugenii / divina providentia pape Quarti / die decimatertia mensis
decembris /

Consilio Magnificorum dominorum priorum Artium civitatis perusii dominorum
Consulum mercantie / Auditorum cambii Camerarii Artis calzolariorum
et aliorum camerariorum aliarum artium dicte civitatis perusii de licentia
consensu et voluntate Reverendissimi in Christo patris et domini domini Alberti
de albertis de florentia apostolice sedis gratia Episcopi Camerinensis / perusii et
pro sancta Romana Ecclesia / et domino nostro papa Gubernatoris / Et de mandato
Magnifici / et potentis Militis domini Nepoleonis de Comitibus de nea-
poli honorabilis potestatis civitatis perusii et de mandato ipsorum dominorum priorum
ad sonum campane voce quoque preconis sono tubarum premisso more solito
congregato convocato et choadunato in audientiam ante capellam pa-
latii residentie prefatorum dominorum priorum ubi huiusmodi consilium solitum
est congregari in quo quidem consilio interfuerunt dicti magnifici domini priores
numero novem presentes et in concordia / absente Scarlacto Costantii eorum socio
numero et collega quodam eius infirmitate gravato / et Camerarii predicti numero
xlii. Intendantes circa omnia et singula infrascripta utiliter et salubriter
providere habita prius inter dictos dominos priores matura et diligenti de-
liberatione / et factis super omnibus et singulis et quolibet eorum propositis / et ipsis nar-
ratis / et missis partitis ad bussulam et fabas albas et nigras super uno
quoque ipsorum de per se secundum formam statuti et ordinamentorum communis perusii et sollepniter ob-
tentis per omnes eos ~~qui~~ qui immiserunt et restituerunt fabas albas in
bussulam de sic nulla faba nigra in contrarium reperta / Et deinde inter
dictos dominos Camerarios factis propositis expositis quoque consiliis / et factis
positis et missis partitis ad bussulam et fabas albas et nigras et sollepni-
ter obtentis ut infra particulariter apparebit secundum formam statutorum et ordinamentorum
communis perusii / Ex omnibus Arbitriis potestatibus auctoritatibus facultatibus
et bayliis eisdem dominis prioribus / et camerariis per formam quorumcumque
statutorum et ordinamentorum communis perusii concessis et atributis coniunctim vel divisim
et omni meliori modo via iure et forma / quibus melius et validius potuerunt
providerunt statuerunt ordinaverunt reformaverunt et deliberaverunt
omnia et singula infrascripta prout inferius continetur, videlicet.

Inprimis Cum in omnibus rebus agendis tam publicis quam privatis ordo bonus
saluber et utilis sit impendendus / qui earum omnium est potissimus con-
servator / sine quo queque preparata lapsa fiunt / nec unquam possunt ad prospe-
rum finem perduci / ex quo ipse ordo tamquam auctor / et stabilitor
bonorum omnium est maxime attendendus et conservandus / Ita quod Cum
per presentes duos Conservatores Monete camere perusine pro comodo et
utilitate rei publice ~~et perusine~~ ac dicte camere / et ex camera

Massariorum comunis Perusii exposuerint in consilio supradictorum dominorum priorum et
camerariorum artium civitatis Perusii / Quandam ordines qui ad-
modum videntur congruentes et utiles / et ad decus et honorem et
dictorum camerariorum in dicto consilio de verbo ad verbum particulariter lecti
ad omnium in dicto consilio existentium intelligentiam pleniorem ut per eas-
dem ipsum factum consilium supradictorum dominorum et Camerariorum possit et valeat
providere super eisdem statuere / et reformare prout et quemadmodum
eis utile salubre et decorum visum fuit et placebit pro reipublice
perusine / et Camerarum antedictarum / Quorum quidem expositorum per
parte dictorum Conservatorum tenor sequitur inferius annotatum. videlicet.

Exponse ale vostre M. et p. S. per parte deli presenti Conserva-
dori ve piaccia provedere / et reformare alcuna cose notate qui
desotto parendo ale S. V. buone et utele come pare ad dicti con
quillo supplimento e correctione ale S. V. pare lequale infrascritte
cose se entendano comenzare adi primo de febraio mille cccxl.

2 Fancelli et collectores supradicti teneantur ... debentibus ... debitum quod habebunt ... tenentur ipsi de eorum proprio

In prima che fancelli e coltori dela camera dei conservadori et massari
e similemente li depositarii del comuno presenti et futuri / overo loro
substituti siene tenuti / e debbiano retenere quella quantita de denari
devessero pagare aqualunche citadino perusino che fosse debitore del
comuno / e dele Camere predicte per qualunche cagione se fosse
e per qualunche modo devessero avere insino ala integra satisfactione
de quello devessero dare / E che li debbiano mectere per sconto ale
loro ragione in buona / e chiara forma e stile dele Camere predicte el dare coll avere insino ala concurrente quantita so la forma
E che la dicta quantita devessero dare nolli possano pagare ne stantiare ne
allochare per niuno modo / E questo non se intenda per quillo se da ali
S. p. per le expese dela casa insino ala mitra del salario / E intendase
essare debitore del comuno qualunche fosse scripto debitore lui proprio
e suo padre / o aspendente per linea masculina / Salvo non aparesse le-
gittimamente dela renuntiatione dela hereditá / overo quello possedesse
alcuna libra / oppure de libra acatastata / et registrata / E anco
se intenda essare debitore uno fratello per laltro / e lo padre per lo figliuolo
e lo figliuolo per lo padre / e madre / e el nepote carnale per lo zio / e lo
zio per lo nepote stando insieme in habitatione / e communione dei
biene / E egualemente per qualunche altro modo legittimamente fosse debitore
E contra facendose per li dicti notarii / o alcuno de sse come / e dicto se entenda
avere pagato de suo / e nobliscamento alla sua ragione / E non de meno
debbia pagare al comuno quilla quantita devesse pagare quello tale
debitore / E colta acio seggia imposta de libre xxv. de denari per ciaschuna
volta contrafecesse / e per ciaschuno pagasse contra la forma predicta / E
perche non possano errare in sapere chi e debitore / o / non / e in quale
quantita e debitore / E anche perche talvolta cie occurgano le cose dubbie
e non chiare / ne note / Volendo li predicti schifare el pregiudittio

e / pena sopradicta debiano chiedare e volere la licentia da li consiglia-
dori per la camera dei consiliadori, e da li massari per la camera de
li massari, de la quale licentia debbia essere rogato alcuno dei

5 non quot conservatores et debitores in licentiis concedendis

notarii de le dicte camere (la quale licentia debbia essere de tucti
atre li consiliadori in concordia, essendo tucti atre nella cita
senno de dore almeno. E de li massari per la camera dei massari / E
alora avuta dicta licentia non caggiano in alcuno preiudicio / ne
pena / li quali consiliadori / e massari non debiano dare la dicta li-
centia a quelli fossero veri certi, e chiari debitori del comuno /
salvo parendo altro ale ambasciadori electi con buone e suffi-
ciente ricolte per tempo de tre mese al piu / E se pure dubbie paren-
do ali dicti debbiano pagare le ricolte che se paghe tucto quello devesse
de ragione quello tale pagare al comuno / e al comuno predicte pena
ali consiliadori, e massari che contrafacessero tra XXV per volta / E che
ciascuno e ciascheduno li consiliadori e massari ciascheduno per la camera sua
aggia pieno, e largo arbitrio de procedare e fare executione
contra qualunche contrafacesse ipso facto / Et simile possa, e debbia
procedare lo sendico del comuno de Spoliti / E che ciascuno ei sopradicti
e ciascheduno de sse nel fine dello loro officio debbiano essere expressa-
mente sindicati dal maiure sendico del comuno de Spoliti / el quale
debbia con diligentia investigare sopra cio / e condempnare chi
avesse contrafacto / E non facendolo el dicto sendicho / ne debbia
essere sindicato / e condempnato luy en quella forma e modo devera
condempnare li sopradicti contrafacente / le quale pene sopradicte se
ne fosse fieno la meta de la comunita de Spoliti / e vada ad entrata
de lo depositario / e de laltra meta la quarta parte sia dei consiliadori che
ne facessero la executione / e laltra quarta parte sia dei notarii dei
consiliadori publicati con essi per fatiga de le scripture devessero a fare
per cagione dei presenti ordene /

6 Quod debitores camerarum cum allocatione non possint contractus per licentiam consiliatorum

Item che qualunche debitore de le dicte camere avesse a dare alcuna
quantita de denari per cagione dallocagione facte per quello devera dare
ale dicte camere avevano alocato citadino o forestiero non possa ne
debbia pagare ne dare denari senza licentia de li consiliadori, e
massari al modo predicto / E contrafacendo caggia ei in quello preiudicio
e pena che incurresse el simile quello avendo contrafacto commo dicto e nel
precedente capitulo / e non possa essere stretto a pagare secondo la forma
predicta /

7 Quod si forenses possint et confirmati per consiliatores condempnarentur habeant regressum contra illos quibus aliquid solverint

Item che qualunche dei sopradicti fosse condempnato pagare alcuna
quantita de denari per avere contrafacto ali sopradicti ordeni per alcuno
forestiero debitore del comuno de Spoliti possa e debbia essere re-
stituito / e satisfacto da quello tale per cui pagasse de omne suo

dano e interesse / Saluo che dela pena de fl. xxv de dicti e / de cio li possano c debbiano tenere ragione summaria li confinadori / e ancho li conseglie dela merchantia / e li auditori del cambio non volendo recitare ali confinadori /

8 Quod notarii super registris faciant librum introytuum et exituum firmiter (?) [illegible]

Item che lo notario dei Registri dela camera dei Confinadori presente / e futuro debbia fare uno Registro de bambagino ale expese dei subsidii nel quale debbia mettere per creditore in summa dela quantita / e la cagione tucti quelli dei quali el fancello dela camera avesse alcuno bolletino che li devesse pagare denare de quelle uscite ordinarie / e deputate secondo le regolatione dela camera / o vero deli Capituli del S.mo padre e S. Et cosi ponare ale dicte ragione como sono satisfacte / Si che le ragione seneggiano chiare / e che apara la vera / e chiara satisfactione de ciascheduno / e / ha omne tempo se sacia chi deie avere dala camera / Et che lo fancello sia tenuto inguistalli el suo quaderno e omne suo libro / e pagamento / Et similemente debbiano fare li notarii deputati ali Registri dei fuochi = presenti e futuri dei Bolletini dirigati al depositario / Et nel fine dei loro officii debbiano lassare omne libro e scripture apertenente ala Camera in publica forma senza altro prezo ne salario / Et maximamente le assegne dei catasti del contado per li dicti che contrafacessero la privatione del offitio / e del salario anno dal comuno / Et fl. xxv per volta / e bolletino che non observassero como dicto e / Et li confinadori / e massari li possano stregnare a observare como dicto e de sopre /

ch li notarie debbiano remettere le copie et [illegible]

9 Quod potestas et capitaneus presentes teneantur [illegible] presentium dominorum confinatorum et massariorum ad eorum favore in familiam

Item che li podesta / e / Capitano de comuno de posta presenti et futuri sieno tenuti dare a omne petitione / et mene dei confinadori e massari del comuno omne favore e / havuto bisogna per lo exercitio del loro offitio a omne loro rechiesta / Et maxime dare dei fameglie loro per dentro / e de fuore dela cita per la executione bisognasse cio e el podesta quatro fameglie ali confinadore / e doie ali massari / El bargello doie ali confinadori / e uno ali massari / ala pena de fl. [illegible] per volta / e / per famegho che contrafacessero la quale pena glie se debbia retenere del loro salario de facto /

10 Quod debitores camere massariorum et confinatorum [illegible]

Item che li confinadori presenti per saldare le ragione dela camera / e per fare la camera dei massari abbia el supplemento che deie avere / Et ancho li Cittadini / e li offitiali del comuno che debbiono avere da le dicte camere possano essere pagate / e allocate / possano / e sielo lecito de dare / e / pagare a messer lo thesaurero del nostro S. el pagamento de tre mese cioe de novembre dicembre / e genaio che / e el fine de loro offitio / Et che del Subsidio de questo anno li possano dare quella quantita lo parerra sia debita a poderse respondare per le ragione predicte / e che perando daccordo collo dicto thesauriero / El doveste supplire ala somma del pagamento de li dicti tre mese che monta in tucto fiorini 2000 de ragione [illegible] 8000 lanno / li possano dare del subsidio del anno 1440 acio che la decta ragione se possa interamente saldare como li dicti confinadori anno in animo de fare /

11 non quantitate que debet dominus Thesaurarius novem (?) dominus K. pp.

Eli sopradicti ordene se abbiano registrare nel libro dele regolatione de la camera dey consiliadori data la conpetente mercede a chi le scrivera a giudicio dey presenti consiliadori per lo depositario del comuno senza altro belletino o stantiamento veduto e lo comandamento dey dicti consiliadori /

His igitur omnibus supradictis primo die sequenti lectis propositis et narratis inter prefatos M. d. priores artium et exhibitis consiliis super eisdem facto quoque posito et misso solempni et diligenti partito inter ipsos ad bussulam et fabas albas albas et nigras secundum formam statuti et ordinis comunis dicte civitatis et obtento per sex dictos novem priores mictentes et restituentes eorum fabas albas del sic absente ser Iacobo domino uno dictorum dominorum propter infirmitatem gravato nulla faba nigra del non in contrarium restituta / Et hodie inter prefatos dominos camerarios artium exhibitis quoque consiliis facto quoque posito et misso inter eos solempni et diligenti partito ad bussulam et fabas albas et nigras secundum exigentiam dictorum statutorum et ordinis comunis pisani et obtento per xxxvi camerarios mictentes et restituentes in bussulam eorum fabas albas del sic non obstantibus decem camerariis qui miserunt et restituerint ipsorum fabas nigras del non in contrarium predictorum / prefati domini priores et camerarii predicti existentes in dicto consilio collegialiter congregati Volentes omnia et singula supradicta utiliter et salubriter providere ad manutenentiam predictorum et quodlibet predictorum concernere comodum decus et honorem rei publice pisane et camerarii conputatorum et massariorum supradictorum et quia tunc ad dictam rem publicam et camerarios supradictas utilitas consequitur et advenient cum saluberrimis provisionibus et ordinibus stabilitur / Ex omnibus arbitriis auctoritatibus potestatibus et bayliis eisdem tam simul quam divisim per formam quorumcumque statuti concessis et atributis super bono pacifico et tranquillo statu comunis et populi ac rei publice et pisane / et super comodo camerariorum predictorum / Et ex omnibus aliis eisdem quomodocumque et qualitercumque concessis et atributis / omnibus meliori modo via iure et forma quibus melius et efficatius potuerint Providerint statuerint ordinaverint sanxerint et reformaverint omnia et singula supradicta / et quodlibet ipsorum ut de verbo ad verbum expressa et expecificata sunt / Et quod ex nunc habeantur et sint teneantur et observentur pro reformatis stabilitis et legibus comunis predicti / Et quod ipsa omnia et singula effectum omnimodum sortiantur / et assequantur / Et ab omnibus debeant tamquam leges dicti comunis legitime condite et stabilite inviolabiliter observari / et contra non fieri quoquo modo / Non obstantibus supradictis seu aliquo predictorum aliquibus legibus statutis ordinamentis reformationibus provisionibus et regulationibus dicti comunis quantumcumque penalibus derogatoriis vel precisis / et si de ipsis vel ipsorum aliquo vel aliqua littera debuisset seu deberet fieri specialis mentio vel expressa quibus omnibus et singulis quo ad premissa generaliter et specialiter ac nominatim derogaverint et derogatum esse voluerint et mandaverint aliquo non obstante /

Et ego Iacobus quondam pauli nuntii de pugio porte sancti angeli publicus imperiali auctoritate notarius / et nunc notarius dictorum dominorum priorum predictis omnibus interfui et ea rogatus et quod super remissum est propria manu remisi quia per errorem obmissum Et ad fidem predictorum me subscripsi et publicavi :

In nomine domini amen. Inter cetera capitula conventa inter summos pontifices et communem Perusii reperitur sic videlicet in instrumento comunis Perusii existentia

Et primo inter sanctitatem domini Gregorii pape quarti et dictum commune Perusii

In nomine domini amen. Hec est copia sive transumptum cuiusdam decreti etc.

Item quod ad regendum et gubernandum cameram comunis Perusii videlicet cameram P° R. Bull. et Brevium fol. 10.
conservatorum et cameram massariorum debeant ad esse conservatores et massarii exiti et exhendi de sacculo comunis Perusii una cum thesaurario pro sancta romana ecclesia et s. d. n. Itaque thesaurarius una cum dictis conservatoribus debeant regere cameram conservatorum circa introitus et exitus et cameram massariorum una cum dictis massariis circa introitum et exitum dictarum camerarum. Debeat quoque dictus thesaurarius deputare fancellos confidatos pro nunc statim in dictis cameris secundum consuetudinem temporis pape martini videlicet quod fancelli sint cives et debeant habere baratores secundum quod noviter est provisum per priores et decem. Debeantque omnes introitus dictarum camerarum tam ordinarii quam extraordinarii cum exitibus et honeribus secundum formam statutorum comunis Perusii et regulationum dictarum camerarum et ordinamentorum noviter factorum per priores et decem vel per priores et cameram esse ipsi sanctitatis d. n. pape sub gubernatione et administratione predictorum thesaurarii conservatorum et massariorum. Et quod thesaurarius sine conservatoribus vel massariis et conservatores vel massarii sine thesaurario [illegible] quod disponere valeant preterquam ab octomilibus florenorum ad rationem xxxvi bon. pro quolibet floreno supra de foro vel de subsidio civitatis et comitatus Perusii secundum formam bartoli consuetam. Que quantitas dicti fori vel subsidii a dictis octomilibus florenorum supra sit et esse debeat libera ipsi comunis Perusii. Et dictum forum et subsidium totum debeat colligere unus fancellus deputandus per solos conservatores. Et dicta quantitas a dictis octomilibus florenorum supra ad dictam rationem debeat et possit expendi in hunc modum videlicet usque in quantitatem mille florenorum per solos priores qui pro tempore erunt pro exenniis vel xeniis fiendis forensibus et in ambaxiatoribus et nunciis sive caballariis aliis quam illis qui sunt deputati et soliti deputari per cameram. Residuum non debeat expendi per priores et cameram secundum formam statutorum. Ita tamen quod dictus thesaurarius non possit nec debeat se aliquo modo impedire in dicto foro vel subsidio nisi in recipiendo dictam quantitatem octomilia florenorum ad dictam rationem a dictis conservatoribus. Cum hoc tamen quod dictus fancellus ad colligendum forum vel subsidium teneatur et debeat ad petitionem thesaurarii omne id et totum quod aliquis deberet recipere a dicta camera quacumque de causa singulis temporibus excomputare et compensare cum eo quod deberet solvere pro dicto subsidio vel foro secundum currentem quantitatem et ratam et ponere ad dictam rationem octomilium florenorum. Ita quod excomputet de dicta quantitate octomilium florenorum totum illud quod ad petitionem thesaurarii dictus fancellus excomputaret de dicto foro vel subsidio de debentibus recipere a dicta camera et debentibus solvere dictum forum vel subsidium. Item quod de dictis introitibus dicte camere de dictis octomilibus florenorum debeat solvi salarium seu provisio domino legato seu domino gubernatori et thesaurario una cum aliis exitibus et honeribus dictarum camerarum. Itaque a dictis octomilibus florenorum supra introitus dicti fori vel subsidii sint liberi dicti comunis ut supra. Item quod pro exitibus ordinariis non debeat solvi aliquid aliud nec fieri possit per aliquem quoquomodo aliqua remissio pro bollectino sicut per breve pape martini iam ordinatum extitit.

Placet domino nostro ut petitur.

et
quod debet fieri de viii
flor. et
Et abundans sup. e liber
[illegible] comunis
Perusii

Inter cetera capitula inita et firmata inter summum pontificem papam Nico-
laum quintum et comune Perusii reperitur sic videlicet

R. 2° Bull. ... M. 27

Item quod in administratione et gubernatione camere Perusine maxima videtur
civitatis concordia et benivolentia civium adeo ut dum disponitur
et regitur sit omnibus res gratissima et sit quasi quoddam stabili-
mentum et substantaculum civitatis et status dum non pretiose gube-
nareture maxime conturbet mentes omnium eo quod tempore necessitatis ecclesie
et status ecclesiastici perusini neque contrarientibus rebus subvenire officia-
libus et civibus nostris subvenire possit. Et propterea neque administra-
ri dum ordine recta via non gubernatur et disponitur ut hactenus
fuit Ideo pro parte capituli supplicatur S. V. ut conservatores et mas-

13 No: d'arbitrio et autoritate d. conservatori et Massari sup bull. creditis

sarii qui pro tempore erunt possint teneantur et debeant facere bullectinum
potestati capitaneo prothonotario M. prioribus cancellario comunis et universaliter
omnibus officialibus comunis Perusii per saeculum publicatis aut publicandis
rectoribus et legentibus et professoribus omnium facultatum in studio
Perusii cathedram tenentibus et generaliter omnibus creditoribus camere prefate
videlicet ordinariis secundum formam status ordinamentorum ac regulationum comunis
Perusii de omnibus et singulis eorum salariis secundum quod de tempore in tempus tanget
et spectabit introitus predicte camere pro tempore officii conservatorum
et massariorum addito mense uno pro commodiori expeditione rerum
predictarum ultra dictum semestre et ita tamen ut fidelis creditoribus ef-
fectualiter et integre satisfiat et satisfactum sit de semestri in seme-
stre secundum ratam salarii eorum constitutam et consuetam quamvis status
forma Eisdem vero dicti conservatores teneantur et debeant dare supplementum
actum idoneum et sufficiens massariis prout de tempore in tempus expediens
et necessarium erit Et casu quo dicti conservatores massarii et fancelli
qui pro tempore erunt non facerent ac executioni mandarent dictas conditio-
nes aut dictas allocationes aut supplementa modo et ordine ut supra

14 fancelli decti propria pecunia teneantur ... 69

narratum Tunc et eo casu prenominati conservatores massarii et eorum
fancelli teneantur satisfacere dictis creditoribus quibus modo predicto
satisfactum seu solutum non esset aut allocatum de eorum propria pecunia
tamquam private persone Et non solum teneantur solvere ratam contingentem
creditoribus quibus modo predicto satisfactum non esset sed et duplum ipsius
rate nomine pene cuius quidem medietas sit illius cui solutum non fuit aut
non fuerit allocatum alia vero medietas sit officialis executionem fa-
cientis et teneatur et debeat quilibet officialis comunis Perusii ad requisitionem
creditoris non soluti aut non allocati executionem facere contra dictos conservato-
res massarios et eorum fancellos tamquam contra privatas personas de facto et quilibet
eorum teneatur insolidum sub pena cuilibet officiali negligenti aut facere
recusanti quingentarum librarum denariorum auferendarum de suo salario Cassando
ex nunc et irritando omnia scripta decreta capitula auctenticas bullas que
facte aut facta essent aut fieri possent in futurum contra presens capitulum Verum casu

15 fancelli non solventes aut non allocantes creditores ... teneantur de propria pecunia et in duplum

quo conservatores massarii et eorum fancelli non haberent tantam intratam
semestris camere ut possint creditoribus modo predicto satisfacere tempore eorum
tunc et ea conditione temporis possint et debeant dictos creditores allo-
care in primis introitibus proxime sequentis semestris. Et intendetur et de-
claratur quod si thesaurarius et conservatores vel massarii in eorum conservatoratu vel mas-
sariatu semestri et infra mensem post dictum semestre non fecerint
solutiones vel allocationes creditoribus dicte camere de exitibus ordina-
riis debitis dicto tempori semestrali quod tunc soli conservatores et soli massarii
qui fuerint pro dicto semestri tempore possint sine thesaurario pro-

nota ... [illegible]

et debeant facere dictas solutiones vel allocationes predictis creditoribus or-
dinariis videlicet post dictum tempus semestrale et dictum mensem et breuiz
alterum mensem sub penis in capitulo contentis Et qui in dicto octauo mense
famuli teneantur obedire dictis solis conseruatoribus et massariis sub dicta
pena Nisi legatus vel gubernator in aliquo casu speciali ex causa mandaue-
rit dictis thesaurario et conseruatoribus vel massariis quod aliquibus forte non
soluerent ex aliqua speciali causa vel quia non exercuit officium vel non
obtemperauerit legato vel gubernatori vel ex aliqua alia causa manda-
uerit non soluendum quibus casibus non intelligatur decursum tempus predictum
dicto thesaurario.-

16 Quod introitus camere non ante tempus occupentur

Item cum propter anni acta tempora et maxime nunc camera prefata in maxima conturba-
tione et singularem inopiam deuenerit eo quia ante tempus a statutis et re-
formationibus prefixis prouentus et substantie consumpti fuerunt et sint
adeo ut neque creditoribus in tempore neque necessitatibus [...] nec
rei publice prout per eodem statu seruando subueniri potuerit Neque
nunc in posterum tale detrimentum eueniat neque necessitas placeat. S.
V. per hoc capitulum concedere ut futuri de cetero thesaurarii aut admi-
nistratores camere apostolice prout non possit quoquomodo aut quauis ratione
nisi per singulis temporibus prout euenerint aut currunt aut euenire et cur-
rere possent et prout antiquitus distribute sunt distribui possunt
ac solent Verum eueniente periculo quod deus auertat aut necessitate
incumbente pro statu S. V. aut nostro quorum idem est [...] si necessitas et
periculum euidens et urgens sit tunc possint rate et intrate future
preoccupari dummodo obtineat partitum et inter dominos priores et conser-
uatores qui pro tempore exunt et per duos ciues pro qualibet porta per ipsos
M. D. P. eligendos per duas partes ipsorum et non aliter quoquomodo —
placet S. D. N. quo ad primam partem, quo ad secundam aut partem neces-
sitatis placet domino nostro interueniente legato vel gubernatore et the-
saurario et conseruatoribus et prioribus in dicta deliberatione sine alio
ciuium aliorum interuentu necessario vel consensu :—

Quod administratores camere non possint ultra certum tempus de introitibus camere occupare

Sixtus pp. iiij.

17 Breue confirmans decreta et leges super retentione famulariorum non solutorum maxime decretum R.mi D. N. episcopi Mathusien. Vicelegati quod decretum supra registratum apparet

Reg. 3° Bull. et Bren. fol. 109.

Dilecte fili salutem et apostolicam benedictionem. Informati multum ad commodum et utilitatem
istius nostre ciuitatis pertinere. Ut retentiones debite et consuete de salariis
offitialium. Prouisionatorum et salariatorum Ciuium perusinorum usque ad con-
currentem quantitatem famulariorum eorundem non solutorum / que a certo tempore
citra intermisse sunt ad pristinum morem reducantur et fiant. Ordinationes
et decreta tam communitatis ipsius Legatorumque et gubernatorum qui pro tem-
pore fuerunt. quam Venerabilis fratris. N. episcopi Mathusien. illius vicelegati circa
retentiones huiusmodi facta approbantes et harum serie confirmantes.
Volumus ut illa sub penis in eis contentis ab omnibus quorum interest.
facias inuiolabiliter obseruari. Contrariis non obstantibus quibuscumque
Datum Rome apud Sanctum petrum Sub annulo die xv. Martij
Mcccclxxviiij. pontificatus nostri anno octauo

L. Grifus

Attergo. Dilecto filio Thesaurario
Ciuitatis nostre perusine ~:—

1452. fol. 132.

In nomine domini amen. Hec est copia sive exemplum cuiusdam legis sive ordinamenti editi tempore
potestarie Leonis de Oddonibus et sociorum dominorum priorum civitatis Perusii sub annis domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo secundo et octavo mensis
de Septembris existenti de presenti anno notario et cetera. Reperi hic de mandato prefatorum magnificorum dominorum priorum ~~cuius quidem legis tenor~~
~~talis~~ est talis per me Franciscum domini Jacobi de Perusio notarium ad presens dictorum priorum sub annis domini die Nonanovelli
etc. in effectu continetur quod camerarii computatores et massarii non possint colligere subsidia vel focolaria nisi
legis tenor sequitur. Die dominico xxx octobris

Consilio magnificorum dominorum priorum consulatu mercatorum auditorum cambii camerariorum calzolariorum et omnium aliorum artium
omnium aliorum artium et cetera.

In primis cum et secunda dignitatis honor et utilitas communis Perusii sit semper vigilanda considerantes
hoc minime fieri posse nisi magistratibus et officialibus communis predicti eiusdem auctoritas et reverentia conservetur.

Nec non animadvertentes quod officium computatorum monete communis Perusii est officium dignum quod administratio

18 Ordinamentum quod camerarii computatores et massarii nullo possint colligere subsidia communitatum nisi finaliter.

eiusdem est data dominis computatoribus datis et assignatis locis et camera in qua computatores ibi sunt et consueverunt multorum rusticorum et hominum ignorantium comitatus ibidem ad eos collectores subsidiorum et pro solvendis datis
subsidiis rationibus et pro tractando causas et negotia eorum communitatum a dictis eorum collectoribus. Ex quo
fit quod ut communiter dabitur maximum impedimentum in dicta camera et dictis computatoribus et dignitas dicti
officii propter ignorantiam dictorum rusticorum et cetera multo diminuitur. Et a dictis multas fraudes committi
defendi et sustineri per dictos colligentes dicta subsidia in diminutionem introitus subsidiorum communis Perusii et fraudem
liberi dicti communis et nisi provideatur cotidie devenient ad maius detrimentum et dampnum dictorum officialium et communis
predicti. Quod et similiter accidit in camera massariorum communis Perusii. Idcirco prefati magnifici domini priores habito inter eos
colloquio et ratiocinio et matura deliberatione prehabita. Et servatis servandis et facto partito ac misso inter eos
sollempniter et diligenter per eorum ad bussulam et fabas albas et nigras videlicet die predicto et optento per omnes supradictos
novem priores secundum formam statutorum et ordinamentorum predictorum. Et hodie inter prefatos dominos cameriarios servatis servandis et
facto partito ac misso inter eos sollempniter et diligenter per eorum ad bussulam et fabas albas et nigras videlicet die predicto
et optento per omnes supradictos novem priores secundum formam statutorum et ordinamentorum communis Perusii. Et hodie inter prefatos
dominos camerarios servatis servandis. Et facto partito ac misso inter eos sollempniter et diligenter per eorum ad bussulam et fabas
albas et nigras et optento per omnes [illegible] secundum formam dictorum statutorum et ordinamentorum communis Perusii. Et omnibus
arbitriis potestatibus auctoritatibus et bailiis eisdem dominis prioribus et camerariis quomodolibet vel qualitercumque per formam quorumcumque
statutorum et ordinamentorum legum regulationum provisionum et reformationum communis Perusii concessis et attributis. Et
omni meliori modo via iure et forma quibus magis et melius potuerunt. Prefati magnifici domini priores. Et camerarii ut supra
existentes collegialiter congregati volentes contra predicta salubriter providere providerunt statuerunt reformaverunt
et decreverunt ad hoc ut dignitas dicti officii computatorum illesa servetur et fraudibus rusticorum
et defendentium dictos fraudes obvietur. Quod de cetero et ab hodie in antea nullus cuiuscumque
conditionis existat et quacumque officio fungatur preter et exceptis fancellis et collectoribus subsidiorum
communis Perusii ac hoc deputatis et suis temporibus deputandis audeat vel presumat colligere in dicta camera computatorum
monete et massariorum communis Perusii vel alibi eorum subsidia seu fructus vel in quolibet alio comitatus
locorum castrorum vel ville comitatus Perusii sub pena et ad penam quinquaginta librarum denariorum pro quolibet et vice
qualibet qua contrafecerit et amissionis officii quod habet in dicta camera vel alibi eius et privationis
in perpetuum officii vel officiorum de quo fuerit in qualibet dictarum camerarum vel alibi eius deputati. Electi seu
publicatis et quolibet contrafaciente cum pena solvi teneatur in casu defectus eius vel aliis eius auferatur
per mercedem applicanda camere massariorum predictorum. Quarum penarum officialium executione fienda et alia
quarta pars denuntiatori et similiter pena tractat contra locum castrum vel ville per colligentem fraudes applicanda
ut supra pena cuilibet officiali communis Perusii vel rationibus solventi vel de camera supra ipsorum cum
fuit ab aliis rusticis negligentia commiserit. Quibuscumque statutis ordinamentis reformationibus
legibus provisionibus et regulationibus in contrarium facientibus non obstantibus. Quibus quo ad predicta exceptis
sint derogaverunt expresse. Et quod derogatis haberi voluerunt et mandaverunt predicta omnia et singula
inviolabiliter observari debere. Et registrari in regulationibus communis computatorum monete communis Perusii aliquo non obstante.

Copia brevis S[anctissi]mi D[omini] n[ostri] pp. transmissi ipso domino thesaurario continentis ut Salaria solvantur per fancellos conservatorum et massariorum officialibus civibus perusinis condemnatis cuius tenor talis est [illegible] 63

Pius pp. II

Dilecte fili salutem et apostolicam benedictionem. Informati sumus quod in civitate nostra perusina non nullos cives qui ad diversa officia deputantur pro quibus a camera apostolica salaria accipiunt. Et quoniam aliqui ex huiusmodi civibus propter eorum condemnationes eidem camere debitores existunt et

19 Condemnati [illegible] aliquod officium

condemnationes solvere recusant. Ea propter volentes indemnitati dicte camere opportune providere, volumus et tibi mandamus ut de Salariis dictorum officialium ut prefertur condemnatorum pro ipsis condemnationibus eidem camere solvi et satisfieri facias. Et hec tam in presentibus quam in futuris locum habere et observari volumus et mandamus. Mandantes fancellis conservatorum et massariorum dicte Civitatis presentibus et pro tempore existentibus sub pena xxv florenorum auri dicte camere applicandorum ac privationis offitii quatenus condemnationes premissas ad eorum introytum et Salaria predictorum offitialium et condemnatorum ad exitum ponant omni excusatione et exceptione postpositis. Volumus insuper et decernimus quod Gubernator presens et pro tempore existens de premissis condemnationibus gratiam nullo modo facere possit. Datum Rome apud Sanctum petrum. Sub anulo Piscatoris. Die ultimo Septembris. 1463. Pontificatus nostri Anno sexto

G. de Piccolominibus.

A tergo vero.

Dilecto filio Nicolao de [illegible] thesaurario civitatis nostre perusine

Hic Registratum de mandato prefati domini Thesaurarii per me Tobaldum perusinum notarium sub [illegible] anno Mcccclxiiii Die xxvii aprilis

Copia decreti [illegible] domini domini Jo. baptiste protho de Sabellis perusii in quo quod nemini debitori camere aliqua [illegible] per [illegible] fancellos solvantur

R. 3° Bull. e brevium fol. 13.

Nos Jo. baptista Se[dis] apostolice protho. de Sabellis per sacrosancte Romane ecclesie ac S[anctissi]mi domini nostri pp. perusie [illegible] generalis gubernator. Cum preformationem huius [illegible] Civitatis in hac gubernatione nostra spectabili [illegible] nobis fuerit. queque statuta et reformationes diligentius [illegible] indagare et perscrutari invenerimusque [illegible] cetera [illegible] die [illegible] decembris. [illegible] conservatores monete, ac [illegible] consilii. Depositarii. [illegible] fancelli. nulli [illegible] solvant. qui inveniuntur debitores camere [illegible] quin prius [illegible] illud totum quod debetur camere. sub certa pecuniaria pena. pro quolibet et [illegible] pro qua camere [illegible] [illegible] publicatores offitiorum [illegible] omnes publicandos ad offitia moneant. quod prius quam offitia exerceant omnes [illegible] camere sive debita solvant. [illegible] electione [illegible] statuto sive reformatione. [illegible] camerarius consilii sub pena. C. librarum denariorum pro quolibet [illegible] sive camerarius ad [illegible] recipiat. quin prius camere de omni debito satisfiat. [illegible] nos [illegible] omnia et singula approbantes. et confirmantes. ac presenti nostro decreto inviolabiliter duraturo [illegible] ac roborantes. Precipimus ac [illegible] mandamus omnibus et singulis conservatoribus ac [illegible] ac [illegible]. Depositario consilii. ac [illegible] Cancellis. Nec non offitialibus [illegible] ac aliis quibuscumque ad quos spectare [illegible] presentibus et futuris [illegible] omnia et singula inviolabiliter observent. et observari faciant. sub pena [illegible] offitii [illegible] ac salarii [illegible] aliisque [illegible] nostro [illegible] nostro arbitrio subrogandis. Ac [illegible] insuper Camerariis consilii. ac notariis camere consilii. ac notariis camere conservatorum [illegible] ac [illegible] [illegible] presens decretum [illegible] cancellaria. et camere [illegible] registrent. [illegible] ne possint ullo [illegible] aliqua ignorantia excusare. [illegible] contrarium facientibus: non obstantibus quibuscumque [illegible] et singulorum [illegible]. In testimonium [illegible] decretum [illegible] nostri [illegible] fecimus et nostri [illegible] sigilli impressione muniri. Datum perusie die ultimo octobris Mcccclxiii

2° [illegible] solvant debitum camere ante [illegible] exerceant offitium

B. Campanus de Man[ti]o

[illegible] Ludovicus Augustinus [illegible] de [illegible] die [illegible] Novembris [illegible] manu [illegible] [illegible]

21 Consilium Cameraro[rum] 1492 [illegible]

22 Arbitrium [illegible] et xx. ca[illegible] preformas[illegible]

In dei nomine Amen. Universis et singulis presentes inspecturis lecturis pariter et audituris pateat et notum sit. Quod inter alias scripturas existentes in Cancellaria Comunis Perusii in quodam libro cartarum pecudinarum ligato et tabulato manu Ser Mariotti Ser Petri notarii M. D. P. de mensibus Maii et Iunii anni Millesimi ccccxxxii indictione x tempore Sanctissimi in Christo patris et domini nostri Domini Eugenii divina providentia pape iiii: diebus infrascriptis apparet in consilio prefatorum M. D. P. et Camerariorum artium dicte Civitatis, eorumque arbitrio et auctoritate solempniter scripta et legitime reformata provisa et ordinata omnia et singula prout inferius de verbo ad verbum per ordinem apparebunt.

Consilium Camerariorum — Die xi Iunii dicti Anni. Consilio M. Dominorum priorum artium. Consulum Mercatorum Auditorum Cambii et Camerarii Calzolariorum et aliorum Camerariorum artium dicte Civitatis de licentia et voluntate Reverendissimi Domini Vicelegati et demandato Spectabilis militis domini Baptiste de Malleonibus potestatis dicte

1432 fol. 76 — Civitatis Perusii et prefatorum M. D. P. in audientia ante capellam palatii eorum residentie sono campane et tubarum vocemque preconis secundum formam statutorum et ordinamentorum Comunis Perusii congregato et coadunato in sufficienti numero in quoquidem consilio interfuerunt prefati Domini priores omnes decem et Camerarii artium numero xliii. Et volentes circa infrascripta et quodlibet ipsorum utiliter providere: deliberatione prehabita inter dictos dominos priores videlicet die precedenti particulariter et distincte secundum formam statutorum et ordinamentorum Comunis Perusii. et hodie inter dictos dominos priores et camerarios factis propositis exhibitisque consiliis et misso posito et obtento partito ad bussolam et fabas albas et nigras super omnibus infrascriptis et quolibet ipsorum singulariter et distincte secundum formam statutorum et ordinamentorum predictorum: ex omnibus arbitriis auctoritatibus etc. providerunt statuerunt ordinaverunt et reformaverunt infrascripta videlicet.

Imprimis Cum Camera Conservatorum monete Comunis Perusii sit male ordinata in tantum quod nisi de ordinatione et reformatione ipsius provideatur maximum damnum incurret Comuni Perusii: necessariumque videatur pro utilitate et comodo dicte camere et Comunis eiusdem et proventibus eorum conservandis et introitibus accrescendis ipsam cameram in omnibus et singulis necessariis et oportunis ordinare et reformare. prefati domini priores et Camerarii in dicto consilio existentes in unum collegialiter congregati facto misso posito primo die precedenti inter dictos dominos priores partito ad bussulam et fabas albas et nigras et solempniter obtento secundum formam statutorum et ordinamentorum dicti Comunis. et hodie inter prefatos camerarios factis propositis exhibitisque

Arbitrium M. D. P. et xv Camerariorum super reformatione camere — consiliis et facto misso et posito solempni et diligenti partito ad bussulam et fabas albas et nigras et obtento per xxxvii camerarios mittentes et restituentes in bussula eorum fabas albas pro sic sex fabis nigris in contrarium repertis ex omnibus arbitriis eisdem mixtim vel divisim concessis et attributis per formam quorumcumque statutorum et ordinamentorum Comunis Perusii vel alio quovismodo et quocumque et qualitercumque: et omni meliori modo via iure et forma quibus melius et efficacius potuerunt providerunt ordinaverunt et reformaverunt Quod presentes domini priores et xv Camerarii ut supra electi manu mei notarii infrascripti ad providendum una cum dictis dominis prioribus de exactione subsidiorum et debitorum camere habeant arbitrium potestatem et bailiam quod et quas habet totum presens consilium ordinandi providendi statuendi et reformandi omnia et singula que viderit fore necessaria utilia et oportuna pro utilitate comodo et augumento iurium et introituum dicte Camere et Comunis prefati. Et omnia ea que in predictis circa predicta et quodlibet predictorum ipsi camerarii et comunis utilitatem et comodum concernentia et spectantia eo modo ordine conditione et forma quibus eis magis placuerint et utiliora visa fuerint. Approbantes ex nunc et affirmantes totum id et totum quod per prefatos dominos priores et dictos xv Camerarios ut supra electos una cum eis in predictis circa predicta et quodlibet predictorum fuerit ordinatum provisum et reformatum. Decernentesque et robur habere et firmitatem ac inviolabiliter observari aliquibus non obstantibus. Salvo semper et reservato quod vigore presentis ordinamenti nihil providere et ordinare possint de refectione et electione notarii super registro camere conservatorum: de quo tamen falaio providere et ordinare possint sicut eis magis utile visum fuerit pro utilitate et comodo dicte camere et Comunis Perusii aliquo non obstante.

1432. fol. 78.

Die xij. mensis Junij. Convenientes adinvicem prefati M. D. Priores omnes etc. et Spectabilis miles

Dominus franciscus de coppulis Vincis Baldi Matheus Joannis perighi	porte S. petri	Camerarij electi et deputati una cum dictis Magnificis dominis prioribus super reformatione Camere perusine absentibus Antonio mathei Jacobo Renti et Joanne Jacobi Camerarijs portae Sancte Susanne tamen requisitis. Qui dominj priores et camerarij existentes in capella palatij residentie prefatorum dominorum priorum collegialiter congregati et coadunati unanimiter et concorditer volentes ut tenentur vigore arbitrij ut supra eis concessi pro reformatione et ordinatione camere perusine summa cum diligentia que sibi commissa fuerunt facere ordinare et reformare prout eis videtur fore
Mariottus Angeli mcolai Matheus Joannis pullaiolus. Jacobus Marini	porte S. Angeli	
Ansideus Simonis Guerrerius vici Baptista Baptiste	porte Solis	
Altovisius domini Jacobi Stephanus Sensi et Anselmus Vici	porte eburnee	

magis utile pro utilitate et comodo camere predicte et communis perusij habitis inter ipsos colloquijs et solemniter discussis et examinatis et facto misso et posito partito ad bussulam et fabas albas et nigras et solemniter obtento inter dictos d. p. et Camerarios per xx ipsorum mittentes eorum fabas albas in bussula del sic non obstantibus duabus fabis nigris in contrarium repertis. Ex omnibus arbitrijs auctoritatibus potestatibus et bailijs eis coniunctim vel divisim vigore supradicte reformationis et ordinationis huiusmodi de causa facti ut supra constat manu mei notarij infrascripti et vigore statutorum et ordinamentorum communis perusij vel alio quovismodo et quocumque et qualitercumque datis concessis et attributis et omni meliori modo via iure et forma quibus melius et validius potuerunt providerunt ordinaverunt et reformaverunt omnia et singula infrascripta videlicet.

1 ij notarij huius fabricae — Imprimis quod deputentur in Camera conservatorum monete communis perusij duo legales et idonei notarij cives perusini qui habeant et volumus conservatorum monete dicte Camere qui pro tempore fuerint arbitrium potestatem et bailiam bonificandi et meliorandi omnes introitus communis perusij et maxime subsidij impositi et imponendi in dicta civitate et comitatu perusij

2 registris subsidiorum fiat — Item quod dicti duo notarij faciant registros unum vel plures occasione subsidiorum Civitatis et comitatus perusij forma modis et gradibus sicut placuit dictis dominis conservatoribus.

3 extractus focularium — Item possint dicti notarij extrahi facere extractus focularium Civitatis perusij

4 examinatio catastrorum — Item possint producta facere catastra et assignare Comitatus perusij que et quas possint examinare cum incanto vel sine ipsaque summare et registrare revidere et examinare et rescontrare in armario librorum communis perusij vel alibi ubi expedierit

5 inquisitio fraudantium subsidium — Item possint inquirere et investigare in Civitate et Comitatu perusij omnes illos qui fraudaret aut fraudem committeret et committere vellent in dictis subsidijs.

6 penarum in fraudantibus in subsidio applicatio. — Et generaliter possint dicti notarij facere omnia et singula que erunt necessaria utilia et opportuna pro bonificatione et augumento dicti subsidij. possint etiam multare et condemnare omnes illos qui fraude commisserint aut committeret seu fraudaret introitus dicti subsidij una cum conservatoribus qui pro tempore fuerint. Quarum condemnationum multationum et penarum quarta pars sit dictorum Conservatorum, quarta dictorum notariorum, et medietas applicetur dicto communi perusij.

7 merces pro productoribus catastrorum

Item quod dicti duo notarii possint pro productionibus catastrorum Comitatus Pistorii habere et accipere quantitatem congruam et consuetam non obstantibus quibuscumque.

8 potestas corrigendi et modificandi facta contra formam statutorum

Item possint dirigi et reduci facere ad debitam formam omnia et singula que viderint fore facta preter et contra formam statutorum Communis Pistorii una cum dominis Conservatoribus obtento prius partito inter dictos Conservatores et duos notarios ad bussulam et fabas per tres ipsorum mittentes eorum fabas albas pro sic. Et hoc tam in predictis quam in infrascriptis omnibus et singulis. Salvo quod non possint nec debeant remittere in Comitatu illos Comitatinos factos cives qui observarent civilitatem.

9 liber seu registrum in quo describatur exitus et introitus

Item quod dicti notarii ultra predicta faciant et componant unum registrum ubi describant omnes introitus et exitus Communis Pistorii et maxime dicti subsidii: debeantque annotare et describere in dicto registro omnes bullectas et mandata M. D. Priorum separatim: et dictorum priorum et Camerariorum insimul. Item omnem quantitatem florenorum et pecunie que deponerentur aut solverentur per Collectorem et famulum subsidii predicti et aliorum introituum Communis Pistorii in modum et ordinem quod habilite et dilucide possint videri et sciri omnes introitus et exitus dicti Communis.

10 Bullectina solutionum registranda: subscribenda et sigillanda

Item quod nullus depositarius vel alia persona possit neque debeat solvere aliquam quantitatem pecunie de pecuniis Communis Pistorii per aliquam bullectam ordinamentum vel mandatum dictorum priorum vel dictorum priorum et Camerariorum simul nisi prius appareat registrata in dicto registro et subscripta manu dictorum notariorum et sigillata sigillo dictorum Conservatorum. Et quod dicti Conservatores teneantur et debeant eo die quo fuerint requisiti dictam bullectam sigillare pena dictis Conservatoribus X librarum pro quolibet quo steterint et dictam bullectam non sigillaverint et ipsis notariis si non subscripserint. Et hoc non vendicet sibi locum in summa viii florenorum debitorum domino nostro pape quolibet anno de dicto subsidio: que summa solvi debeat sine aliqua bullecta.

11 quantitas non erogata reponatur ad introitum

Item si contigerit quod quantitates pecunie de quibus facta fuisset et fieret aliqua bullecta que quantitates posite essent ad exitum et non expenderetur in totum quod illico illa quantitas que remaneret et restaret que non erogata fuisset remittatur et reponatur ac distribuatur in dicto registro ad introitum in forma debita et valida.

12 arbitrium conducendi marusinos executores et baiulos et salaria illis constituendi

Item quod Conservatores monete Communis Pistorii possint teneantur et debeant eorum arbitrio conducere et eligere executores marusinos et baiulos qui faciant executiones contra debitores Communis Pistorii tot quot placuerint dictis Conservatoribus: eisque possint ordinare salarium debitum: et de ipso salario eis solvi facere sine alia provisione seu lege M. D. P. et Camerariorum artium Civitatis Pistorii

5.30.cf

13 quantitas pro salariis et libris

Item quod dicti conservatores possint permittere et solvi facere pro predictis et infrascriptis omnibus et singulis quantitates necessarias et opportunas non excedendo summam X florenorum pro predictis executoribus et baiulis in mense quolibet. Et pro dictis libris et registris possint expendere anno quolibet florenos XX ad solidos LXXX pro floreno: aliquibus in contrarium disponentibus non obstantibus.

14 Salarium Conservatorum

Item quia omnis labor optat premium ipsi conservatores monete habeant et habere possint teneantur et debeant pro quolibet eorum et quolibet semestri ultra salarium consuetum et ordinatum florenos X. pro quolibet ipsorum ad rationem LXXX solidorum pro quolibet floreno ipsis persolvendos per depositarium Communis Pistorii per bullectam dictorum priorum tantum qui pro tempore erunt.

15 de salario collectoribus et notariis

Item quod Collector subsidii presentis et alii qui pro tempore fuerint et dicti duo notarii habeant et habere possint teneantur et debeant pro eorum salariis infrascriptas quantitates florenorum et pecuniarum: Quas quantitates dicti notarii debeant ponere ad exitum in dictis registris.

16 Salar.m Collectoris et notariorum.

Collector subsidii habeat pro eius salario pro tempore dicti unius anni florenos XXX. de denariis Comunis perusii. Et predicti duo notarii habeant pro eorum salario unius anni in totum florenos XXV. eis persolvendos de summa salarii deputati per Regulatores Camere nostre super regro dee camere conservatorum: et illud quod consuetum est dare pro productione assignatorum et catastrorum Comitatus.

17 forma servanda in pigneribus auferendis.

Item quod omnes executores qui fecerint aliquam executionem seu pigneraverint aliquam personam / dimittere et relaxare teneantur illi cui pignus acceperint bullectam subscripta manu dicti executoris ubi scribat nomen pignerati et pignus eidem acceptum.

Que omnia et singula prefati domini priores artium et Camerarii voluerunt et decreverunt inviolabiliter observari aliquibus statutis ordinamentis et reformationibus comunis perusii in contrarium disponentibus vel aliter loquentibus non obstantibus: Quibus quoad predicta derogaverunt expresse et pro derogatis haberi voluerunt, et si talia essent de quibus hic oporteret facere specialem mentionem aliquo non obstante. —

Stephanus Guarnerius Cancellarius perusinus
appositum in manu ex originali fideliter transcripsit

Obligatione che anno li S. del Laco de Mettere habundantia de pescio nella cita de perscia sotto la pena che se contiene nel presente capitolo. el quale e nella cedola del laco descritto signato [illegible] edicte.

43 E piu che li comparatori desso laco sieno tenute et obligati per fare abondantia nella cita de perscia de mettere nel tempo dela quaresima some settanta de pescio la stemana per vendere in la cita de perscia ydoneo et bono et che omne di cene sia abondantamente de tencha et lascha intendendose che per lo meno in queste LXX some

18 Contra emptores lacus p(er) abundantia p(er)usinorum

sino ad meza quaresima ce ne siano some trenta de lascha el resto sia daltro pescio commo a loro parera. Intendendose la soma de libre CCC. brutte. Et da meza quaresima in dreto non siano tenute de mettere se non some XX. de lascha el resto sino ale LXX. some daltro pescio. Et questo non se intende da sei no per sina a palma doliva. Et se per caso fosse li ditti comparatori dala meza quaresima in dreto non havesse tanta lascha nelle mane loro che bastasse possano constringere li peschatori a farli dare per lo competente precio. Et che omne officiale possa e debbia fare diligente inquisitione et executione. pena ali ditti comparatori che non observasse el ditto capitolo libre CC. per soma e altre libre C. al podesta da retenerse a omne offitiale che de cio fosse negligente da dovierse retenere del suo salario.

Et che dicti di el debbiano asegnare ali conservadori
et a loro notificare el pesci che metterano ala dicta pena
non assegnando. Et in caso non mettesseno o non assegnasseno.
caggiano nella medesima pena li conservadori non noti-
ficando ali Signori priori.

41 Item eche oltra el dicto pregio desso laco sia tenute e obligato
dare ali conservatori che al presente sono in offitio et ali
loro successori libre CC de pescio grosso cioe de tencha e lucie
cioe libre C per la festa de natale e libre C per la Resurrexione
per ciaschuno offitio de conservadori.

6 In nomine domini Amen. Infrascripte sunt quedam leges sive reformationes facte in beneficio
ac utilitate communis Perusii sive camere conservatorum Impressis.

9 Quod omnes fancelli granarii et subsidii teneantur facere bullare libros antequam aliquid in eis scribant.

1441. fol. 109. et 120.

Anno domini MCCCCXLI die XI mensis octobris fuit solemniter provisum et reformatum
per M. D. P. et cameram quod fancelli granarii et salis sive subsidii teneantur et debeant portare
libros antequam aliquid in eis scribant domino cancellario communis Perusii in quo volunt scribere
introitus eorum. Qui cancellarius teneatur et debeat stampare vel stampari facere de carta
in cartam cum stampa grifonis sub pena librarum V. que pene medietas sit communis Perusii. quarta
pars sit accusatoris et alia quarta pars sit officialis facientis executionem. ut latius patet libro actorum
communis Perusii in cancellaria dicti communis manu ser Gulielmi Antonii tunc temporis notarii M. D. P. dicto anno.

1468. fol. 118

Item anno domini MCCCCLXVIII die XVIII mensis decembris fuit provisum et reformatum quod omnes
fancelli granarii et salis communis Perusii sibi teneantur et debeant facere bullare libros sive stampare
cum stampa grifonis de carta in cartam antequam aliquid in eis scribant per manus cancellarii
communis Perusii pena amissionis salarii et privationis offitii. patet manu ser Simonis Jo. recoline
tunc temporis notarii M. D. P.

10 Quod nullus possit cogi solvere subsidium nisi de tribus mensibus in tres mensibus.

1468. fol. 122.

6 Item die XVI dicti mensis provisum et reformatum fuit per M. D. P. et cameram quod omnes qui sunt obligati
subsidium illud solvere debeant de tres meses in tres meses videlicet in fine cuiuslibet trimestris quartam
partem rate ipsos tangentis. Et quod nullus possit cogi vel gravari pro solvenda dicta quarta parte ante
finem prefati trimestris. Nec et possit mitti cedule pro dictis pagis nisi finitis dictis tribus
mensibus. Et contra facientes mandat in penam C librarum applicandam Camere apostolice ut latius patet
manu suprascripti ser Simonis Jo.

11 Quod Rectores subsidiorum non extrahant de camera conservatorum.

1467. fol. 86.

Anno domini MCCCCLXVII die XV mensis Julii fuit provisum et solemniter reformatum per
M. D. P. et cameram quod Rectores subsidiorum communis Perusii non extrahant de Camera conservatorum sub pena
XXV librarum denariorum contrafacientes. Et hoc non vendicet sibi locum per M. D. P. et dominos ...
ut latius patet manu ser Thobaldi pauli tunc temporis notarii M. D. P.

12 Quod quicumque alcarius vel socius alcarii civis non possit habere litteras a conservatoribus nisi prius notificet debitori per famulum conservatorum.

1468. fol. 124.

Anno domini MCCCCLXVIII die VIII mensis Martii fuit provisum et reformatum per
M. D. P. et Cameram quod quicumque alcarius vel socius alcarii civis non possit exigere dictam alcariam
virtute alcarii statuti nisi prius habeat licentiam seu litteras a conservatoribus camere. Fiat prius
notificatio per famulum dictorum Conservatorum. ad petitionem creditoris qui est alcarius in tali
subsidio quod debeat solvere in termino trium dierum ipsi alcario. alias concedetur licentia et littere dicto
alcario quod possit facere executionem a quocumque officiali. Et si secus fuerit fieri notarius mandat penam
XXV librarum denariorum. Et similiter alcarius et officialis qui faceret executionem si prius non viderit licentiam cum
tali notificatione. Et licentie seu littere aliter facte sint nullius valoris. prout latius patet manu
ser Bartolomei Nicolai ser Cole tunc temporis notarii M. D. P.

1464. fol. 27

Allocationes qui non exer[ce]nt infra [x] annos cadunt a iure suo et domini exactorum

Reformata al tempo del Fancello

Item Anno domini M.cccclxiiij. die xj. Mensis Martij fuit provisum et reformatum per M. D. P. et
Cam[erarios]. ac solemniter obtentum. quod quandocumque de cetero fuerit alocatus in subsidio aliquorum particularis
camerarius. ac solemniter obtentum. quod quicumque de certo fuit alocatus in subsidio aliquorum particularis
persone universitatis Collegij Castri vel ville Civitatis perusij debitis Camere comunis perusij. et sic tamquam
Creditor dicti comunis vigore privilegis teneat possit et debeat dictam alocationem debitam et subsidium
in quo in quibus quis esset alocatus exigere et exigi facere a dictis debitoribus sibi datis et consignatis
infra terminum decem Annorum a die facte alocationis. Aliquin elapso dicto tempore ipse creditor cadat
ab omni iure et exactione. Ita quod postea nullo modo possit dictum debitorem nec eius successores conveniri
vel exigere per dictam alocationem et debito et si haberet licteras seu licentias concessas per dominos conservatores.
Mandantes omnibus officialibus quod post dictum tempus elapsum nullam faciat executionem sub pena. C. librarum denariorum.
Et si secus fieret ipsa executio et exactio sit nulla. et gravatus debet reponi in pristinum statum
prout patet per manum ser Bartolini Nicolai ser Cole. prout. 29.

24

Ex computatores faciendo per fancellos debeant infra xv. dies registrarj

1469. fol. 13.

Item Anno domini Mcccclxix. die vij. Mensis Iunij. fuit solemniter provisum et reformatum per
M. D. P. et camerarios. quod fancellus Conservatorum et fancellus Massariorum sub pena. xxv. librarum denariorum
pro quolibet et vice qualibet de omnibus pecuniis quas retinent ceteris perusinis offitialibus
causa eorum subsidiorum si infra terminum xv. dierum post solutionem sibi factam non mittat
in excomputum et faciet quod fancellus subsidij mittat sibi admittitur. et faciet re-
gistrari in libro subsidiorum aut subsidij. Cuius pene debet medietas Capelle M. D. P
et alia medietas hospitali misericordie. prout latius patet manu ser Ludovici
Jo. ranerij tunc temporis notarii M. D. P.

25

Creditor communantiarum non faciat executionem creditoris non facta prius legitima requisitione

1469. fol. 66.

Item eodem anno die xx. mensis Julij fuit statutum et ordinatum per M. D. P. et
Cam[erarios]. quod creditores comunantiarum seu gabellarum Comunis perusij non possint facere
aliquam executionem contra emptores seu fideiussores dictarum comunantiarum seu gabellarum
non facta prius legitima requisitione ut satisfaciant suo creditori. et
si secus et prout latius per. in cancellaria comunis perusij manu ser Jo. ser Gasparis
notarii tunc. M. D. P. 66.

26

Alocationes semel date permutari non debent in certo modo. prout latius patet hic in sequenti folio in sole [?]

1469. fol. 67.

Anno domini Mcccclxix die xxiij. mensis Julij In consilio M. D. P et camerarios
Camerarius per xxxiij fabas albas fuit legitime obtentum ac solemniter provisum
quod de certo nulla alocatio semel data cuicumque creditori camere super
aliquibus subsidijs Civitatis aut Comitatus perusij. quovismodo permutari
aut in aliam alocationem transferri possit. sine voluntate et expresso consensu
M. D. P. novem ad minus in concordia. et saltem duorum ex tribus conservatoribus
pena xxv librarum denariorum secus facienti. applicanda capelle palatij M. D. P.
per manum ser Jo. notarij predicti

Anno dni MCCCCXXXI die vero xxia mensis octobris Tpe egregii
1431. fol. 142. militis dni Franc. de Coppolis et sotiorum M. D. P. In consilio ipsorum
dnorum priorum et camerariorum per vatis suffragiis fuit electus et deputatus primus
depositarius pecuniarum cois pro primo anno tunc proximo Spectabilis civis prudentissimus Angelus
de Barsis al. Barsettus por. Solis. et in eius deputatione fuit in effectu refor-
27 Reformatio: pro offitio depositarij quomodo se gerant matum quod cancellus facti sive subsidij pro tempore teneatur et debeat qualibet ebdomada
sui cancellatus omnes pecunias subsidij a se exactas in contanti deponere et
consignare ad banchum dicti depositarij pena lib. v. den. pro qualibet ebdomada
in qua hoc non fecerit et quod ipse depositarius possit teneatur et debeat absque alio mandato
de huiusmodi pecuniis solvere Thesaurario pp. pro tempore flor. octomilia videlicet de
mense inmediate parata. et ultra istos et flor. mille ad mandatum dnorum priorum.
pro tempore pro ambasciatoribus conviis enseniis et aliis rebus ex forma capitulorum promissis
cum bull. tamen subscripta manu eorum notarij et sigillato proprio sigillo ipsorum.
Residuum vero dare et solvere possit et debeat illis personis et pro illis rebus de
quibus per consilium D. P. et camerariorum determinabitur. obtento tamen partito per fabas
ad minus xxxv albas affirmativas prout statuta requirunt. Et finito anno
sui offitij depositi reddat rationem de acceptis et expensis et totius sue
administrationis depositario eius succedenti vel alteri cui per dnos priores
et camerarios commissum fuerit. Patet manu ser Nicolai ser Bartolomei eorum not.

28 Non potest depositarius aliquem allocare seu locationem capere super subsidio anni sequentis sive futuri

1471. fol. 27

Item Anno dni MCCCCLXXI die vero vij aprilis per M. D. P. et camerarios solemniter
provisum et reformatum fuit per xxxvij fabas albas affirmativas quod
depositarij cois perusij de cetero non possit nec debeant aliquo modo allocare
aliquem. nisi eis primo constiterit de legitimo bullictino de mandato
M. D. P. facto. Nec etiam possint se ipsos allocare aut allocationem aliquam
capere super subsidio anni sequentis eorum offitium de aliqua quantitate pe-
cuniarum. Ac etiam non possint modo aliquo pro maiori quantitate se allocare
super subsidiis cois perusij super quibus habent iurisdictionem et allocare possunt,
nisi tantum pro illa quantitate de qua essent creditores cois vel apparerent
nomine dicti cois debere distribui creditoribus dicti cois anni eorum offitij.
Et siquid in eorum manibus restaret tempore quo fuerunt revise eorum rationes
in fine offitij teneantur infra annum post finitum offitium reddere coi
perusij pecunias in contanti. et non restitui allocationes prout multotiens
facere solet pena centum flor. siquis contrafecerit in premissis pro medietate
capelle palatij palatia camerariorum ap. applicanda. prout latius patet manu ser
Joannisbap. dni Andree tunc not. M. D. P. inde rogati.

3° Reg. Bull. ca Brevium fol. 75.

Dilecti filii salutem et apostolicam benedictionem. Ne ob attenuationem redditus subsidii seu
focularis istius nostre civitatis perusine / in quo vires et nervi rei publice
consistunt. et unde camera nostra apostolica octomilia flor. annis singulis percipit.
ipsa camera et res publica predicta detrimentum suscipiat: Vestris in hac parte
supplicationibus inclinati tenore presentium decernimus et declaramus
exemptionem per vos et communitatem vestram olim concessam monasterio montis
Morcini ordinis montis oliveti siti extra et prope dictam civitatem de solu
tione dicti subsidii seu focularis servari debere pro illis dumtaxat bonis; que
tempore exemptionis concesse ipsum monasterium possidebat: Pro aliis vero
bonis postea acquisitis: et in futurum acquirendis predictum monasterium
foculare solvere teneatur / et debeat quemadmodum solvunt alie ecclesie et mo
nasteria et pia loca, quibus huiusmodi non sunt exemptiones concesse.
In contrarium facientientibus non obstantibus quibuscumque. Datum Rome
apud Sanctam mariam maiorem. Sub annulo piscatoris die. xiii. Maii.
Mcccclxxiii. pontificatus nostri Anno Secundo.

29 breve declarans quatenus monasterium montis morcini solvat subsidium

A tergo. Dilectis filiis Prioribus Artium et
communi civitatis nostre perusine. L. Grifus.

Anno domini M.cccclxxii. die iii. novembris fuit in effectum promissum quod reformatum
per M. D. P. et cam. et solemniter obtentum. Quod si aliquis vellet permutari
sibi alcavationem datam et assignatam facere debeat comparere coram M. D. P. et conserva
toribus in offitio presidentibus. et coram eis proponere petitionem suam. Qua petitione facta
prefati M. D. P. debeat ponere inter ipsos et conservatores petitum ad bussulam fabas
albas et nigras. et talis permutatio fienda debeat obtineri per duas partes ex
M. D. P. et conservatoribus mittentibus et restituentibus in bussulam fabas albas del sic
quo petito obtento debeat fieri facere inscriptis manu notarii super predictis ut
talem permutationem fatiant dummodo permutatio cuiuscumque predicta debeat sigillari
et de presente micti ad petitum et obtineri modo super expresso. et fieri non possit
modo aliquo aliquo cumulatio. et pena notarii super predictis. preter dictam formam
permutantibus et cassantibus xxv. fl. auri pro quolibet et qualibet vice qua contrafecerint
seu alter pro alio contrafecerit. Et nihilominus permutatio que fieri contigerit
preter et contra dictam formam. et dicta forma non servata non valeat nec teneat
modo aliquo. Et hec locum non habeat in allevationibus factis et fiendis que
vere et veri non essent debitores. Quo casu conservatoribus et notariis
super predictis tamen sit attributa potestas dictas permutationes fieri facere non
aliter servata dicta forma. Dummodo notarii super predictis debeat ponderare si dicta
libra super qua facta fuit alcavatio sit vera et consueta ac solita sollvi vel ne.
Et in permutatione fienda declarare dictam libram non esse veram. prout latius
patet manu ser francisci domini Iacobi tunc notarii M. D. P.

30 Alcavationes sel. dari aliquo modo non permutentur nisi sub ista forma.
~~1472 fol.~~ 1472. fol. 159.

Que hec non sit locum in allevationibus factis in aliquo illis qui non essent debitores / ... in ... confinibus /

Item eodem anno et die xxviii Novembris promissum et reformatum fuit per M.
D. P. et Cam. ac solemniter obtentum. Quod si contigerit aliquem alligare dicere
vel narrare non teneri ad solvendum subsidium pro libra sua presentis anni vel a se
possessa et seu pretextu ipsius subsidii asserendo se non possidere bona in catastro
reperta vel descripta in totum vel pro parte. tunc et eo casu proponens asserens
allegans et obiciens predicta teneat docere possessorem et legitime probasse

1472. fol. 166
31 Allegantes se non possidere debeat probasse in tm xv dierum.
+ Vide Infra super decreto domini Jo. br. Isabelli de reliquatis libre veterum in ... fol. ...

infra tp̄s et tm̄ xv. dierz a die obiecte exceptionis et allegationis
facte de nō possidendo p̄ duos testes iuridice admictus. Et dicto ꝓbato
legitime de possessore, p̄rata quia caperet bona p̄ p̄priu nō possessa
talis allegatus teneat̄ exactioēz et executioēz facē cont̄ possessorez
et ꝯ̄ possessore libre. Et notes cōsuatores solū et duz taxat teneantur
recipe p̄ examinatiōe quiuslibz testis solū duos et deū sex et nō ultra.
Et nō sufficiat sola allegatio fienda de nō possidendo. Si vero
aliquis allegans ponens et excipiens cont̄ dcm̄ tm̄ xv. dierz non
ꝓbavit et legitime convicerit ut p̄ferte teneat̄ solūe p̄ libra p̄ena. et
allegata nō habeat obstare. Et cōsuatores ponete teneant̄ possint
et debeant p̄cede ad licētiam cōcedendaz aliquibz nō obstantibz. Et
p̄dicta oīa trahant se ad p̄tita p̄ntia et futura. Nō obstantibz
aliquibz ordinamētis legibz et reformationibz in cōtrius disponentibz
et loquētibz ꝯ̄ dcāz formaz quibz oībz derogaverit expsse, p̄ut latius
pz manu ser Franc notarii p̄dicti.

32
Laboreria publica
bamnire cū cōsensu
Consuatoꝝ.

1432. fol. 41.

Anno Domini Millo cccc xxxij ind. x. Die prima mensis Aprilis in consilio M. D.
prioꝝ et camerarioꝝ artium Civitatis Perusie fuit solemniter reformatum. Quod deinceps
ꝑpetuo omnia laboreria muralia et edificia publica excedentia summam et quantitatem
xxv. libraꝝ den. p̄ officiales muroꝝ et massaritiaꝝ et alios quoscumque suprastites ad
obviandum fraudibus locentur et dentur fienda ad subhastationes et banimenta
facta prius cedula de ipsis laboreriis modo cōsueto que tamen nō fiat sine cōscientia
et cōsensu Consuatoꝝ predictoꝝ que et admictus ter bamnantur demane in platea
ante quam mittantur ad partes: nec tamen sine cōsensu Consuatoꝝ cuiꝫ recedat
et conducentes teneantur ipa accipe et facere omnibus eoꝝ expensis et lapidum
calcis lateꝝ lignaminis ferramentoꝝ et aliaꝝ reꝝ sub pena .C. libr. cuilibet cōtrafa
cienti qualibet vice et nihilominus semper facta nō teneat ut latius pz manu ser Nicolai
Angelutii notarii inde rogati.

33
Revocatio exceptio
num

R.o 2.o bull. et bren.
fol. 46.

Nicolaus pp. V.

Dilecti filii. Salutem et apostolicam benedictionem. Nuper accepimus tam in Civitate nostra Perusina quam eius Comitatu et
districtu quamplures personas tam ecclesiasticas quam seculares preteritis temporibus cum a summis pontificibus
tum a legatis gubernatoribus et aliis huiusmodi exemptiones ac immunitates ex quibus non exiguum
resultare dignoscitur detrimentum ipsius Subsidii focularis et nisi aliter provideatur quotidie
magis subsequetur in grave ceteroꝝ solventium displicentiam ac iacturam. Dignum itaque
existimantes et congruum ut unusquisque in communibus angustiis ac laboribus pro rata sua et
in suo gradu una cum aliis participet et concurrat auctoritate apostolica omnes et singulas exemptiones
immunitates et gratias huiusmodi quales et quotcumque sint quarum omnium tenores hic pro
volumus pro expressis sequentibusque clausulis et verbis comprehendantur irritamus re
vocamus et annullamus et penitus revocatas et nullius roboris debere volumus ac decernimus
pro presenti: nisi forsitan de iure subsisterent atque essent admittende: non obstantibus
privilegiis litteris concessionibus consuetudinibus aut aliis in contrarium forsitan facientibus
quibuscumque et si aliqua essent de quibus hic deberet fieri mentio specialis et quorum tenores
presentibus de verbo ad verbum essent inserendi: Quibus quoad premissa eadem auctoritate derogamus.
Datum Rome apud Sanctum Petrum sub anulo piscatoris die [illegible] Mensis [illegible] M cccc l[illegible]
pontificatus nostri anno [illegible]

P. [illegible]

Dilectis filiis prioribus artium
et thesaurario Civitatis nostre Perusine
tam presentibus quam futuris

presens breve apparet registr. in p̄o R.o bullarum et breviarum
in cancellaria cōis [illegible] fol. 46.

34
Decretum dni. Jo. bap. Sabell. sup [illegible] libra i coi anno dni [illegible]

4°. Reg. bull. ca[illegible]. fol. 16.

Johannes Baptista de Sabellis p[er]usij Ducat⁹ Spo[letani] c[ommissarius] S[anctissi]mi D. N. pape vicari⁹
g[e]n[er]alis. Informati nup q[uod] ex f[r]audib[us] que hor[um] q[ue] cotidie magis crescente
malitia in libra Co[mmun]is multifariam committunt[ur]. Subsidium seu focularie co[mmun]is
magis ac magis extenuat[ur]. ita ut nisi salubri occurrat[ur] remedio: brevi t[em]p[o]r[e]
ip[su]m subsidium i[n] quo co[n]suevendo vires ac nervi rei pu[blice] co[n]sistunt: aut nullu[m] omnio
aut parvum admodum remanebit. Unde Civit[atis] et rei pu[blice] p[er]usine ultimum fere
excidium manifeste imp[e]ndente p[er]vidim⁹. Ideo volentes huic dam[n]o et incommodo
obviam ire: et co[n]s[er]vationi atq[ue] utilitati rei pu[blice] salubrit[er] co[n]sulere. h[ac] p[rese]nti
in p[er]petuo duraturo. q[uo]d vim p[er]petue legis volum⁹ obtinere / Statuim⁹ et ordi-
nam⁹. Q[uod] o[mn]es et singuli tam Cives q[uam] comitatini Civitat[is] p[er]usine ve-
nientes i[n] commun[em] et postea venientes ad divisione[m] bonor[um] commun[ium]: sub
pena excoicat[ionis] debeant et infra vi. menses libram q[ue] dividere: et ip[s]am libra[m]
et catirastum de p[er] se fieri facere ita ut quilibet h[ab]eat catirastum suu[m] p[ro]ut disponat
Statuto Civitat[is] p[re]dicte. Alioquin elapso d[i]c[t]o t[er]mino: Unus p[ro] altero teneatur
et astringi possit ad solutione[m] d[i]c[t]e libre p[ro] volu[n]tate illi⁹ qui sup[er] illa esset allocat[us].
Et ita sub eade[m] excoicat[ionis] pena. Mandam⁹
vl' alteri⁹ h[ab]e[n]tis ius a commune. Et ita sub eade[m] excoicat[ionis] pena. Mandam⁹
camerariis Co[n]s[er]vator[um] ac Massarior[um] et depositarijs Co[mmun]is qui p[ro] t[em]p[o]r[e] fuerint
ut retentiones face[re] debeat p[ro] d[i]c[t]is libras no[n] dividentib[us] qui essent ad aliquod
offi[tiu]m publicum vel vniu[er]sitas p[ro] altero usq[ue] ad integram satisfactione[m] / Illi
insup[er] qui i[n] fraude[m] et dam[num] Co[mmun]is relicta p[ar]te bonor[um] suor[um] i[n] libra veteri
de reliqua p[ar]te novam libram sibi poni faciunt. allegantes se plus non
possidere: nisi infra triduum veru[m] possessore[m] bonor[um] relictor[um] in libra
veteri assignaverit p[ro] tota d[i]c[t]a libra veteri solue[re] teneant[ur] et astringi
debeant / Et simil[ite]r mariti pro bonis uxor[um] teneant[ur]. et ita sub censura simili
tam depositarij q[uam] camerarij p[re]dicti retentiones face[re] debeat / Decernentes p[re]terea
q[uod] omnes illi qui hactenus emisset vl' emeret in futur[um] aliquas possessio[n]es
vl' bona ab aliquo loco pio et exempto debeat d[i]c[t]a bona in catirasto et
libra sua describi face[re] iuxta formam Statuti sub eade[m] excoicat[ionis] pena.
Similem q[uoque] censuram incurrat quicumq[ue] Comitatinus aliq[ui]d de bonis
suis descriptum retineret in catirasto alicuius civis vl' alicuius loci
pij in fraude[m] co[mmun]is / Et simil[ite]r Civis ille aut rector illius loci pij qui illud
in sua libra descriptum malitiose retine[re]t. nisi infra sex menses a data
p[rese]ntium computandos i[n] libra illi⁹ talis Comitatini repositum et de-
scriptum fuit. Et simil[ite]r censura[m] incurrat notarij armarij nisi pro ob-
s[er]vatione p[re]missor[um] summam atq[ue] exactissimam diligentiam adhibuerint.
In quor[um] fide[m] p[rese]ntes fieri fecim⁹ et n[ost]ri co[n]sueti sigilli iussim⁹ impressione
communiri. P[rese]ns aut[em] decretum n[ost]r[u]m in cancellaria co[mmun]is atq[ue] i[n] armari[o]
no[str]o et i[n] registris came[re] registrari et publice banniri mandam⁹. ut
ad o[mn]ium notitiam deducat[ur]. Dat[um] p[er]usie die xi. Aprilis. MCCCLXX.

Angel[u]s Campan⁹

35
tenet[ur] unus p[ro] alt[er]o q[ui] possident i[n] co[mun]i

36
Qui veterem libram relinquit novam faciens: tenetur p[ro] veteri relicta nisi infra triduum veru[m] possessore[m] bonor[um] assignaverit

Maritus teneatur pro bonis uxoris

[illegible] pro [illegible]

4° l° Bull. ex bien. fol. 48.

Conventus S. Marie [illegible] habeat [illegible] in additione gabellarum [illegible]

Licet is quem supremi Rectoris dispositio in apostolice dignitatis specula collocavit ad ea que [illegible] et utilitatem quorumcumque piorum locorum [illegible] dei gloriose genitricis virginis Marie dedicatorum [illegible] facta [illegible] predecessoris nostri Romani pontificis approbata sunt ut maiori firmitatis subsistant [illegible] nostri muniminis roboris [illegible] Sane [illegible] felicis recordationis Calisto pape tertio predecessori nostro pro parte dilectorum filiorum prioris et conventus domus fratrum [illegible] beate Marie [illegible] ordinis sancti Augustini exposito quod olim dilecti filii priores [illegible] et [illegible] Civitatis nostre [illegible] considerantes quod licet dicta domus [illegible] in centro dicte Civitatis sita esset et ad illam fere maior [illegible] civium et [illegible] pro [illegible] et aliis divinis officiis audiendis concursus existeret [illegible] tamen dicte domus [illegible] et [illegible] nec illius habitatores [illegible] multitudine populi confluentis ad illam [illegible] et aliis divinis inibi audiendis [illegible] aut quomodolibet idoneus [illegible] [illegible] dicte domus [illegible] ipsa ecclesia ampliari et honorari posset ac [illegible] ad id [illegible] necessarium [illegible] [illegible] statuerant reformaverant et ordinaverant quod extunc in antea omnes et singuli emptores quarumcumque communitatum gabellarum locorum et bonorum [illegible] dicte Civitatis [illegible] communitatis aque [illegible] que [illegible] monte [illegible] massarios [illegible] aut alias [illegible] ad eos [illegible] pertineret [illegible] vendicio [illegible] gabellarum locorum et bonorum [illegible] singulis [illegible] terminis [illegible] communitatum gabellarum locorum et bonorum [illegible] [illegible] ultra [illegible] huiusmodi [illegible] et debita [illegible] priori et conventui [illegible] aut aliis [illegible] deputatis [illegible] amplificationem [illegible] et edificationem [illegible] dicte ecclesie [illegible] [illegible] solvere et assignare deberent et quod extunc de cetero communitatis gabelle loca et bona [illegible] solvere et [illegible] et [illegible] ut [illegible] illorum emptores [illegible] huiusmodi [illegible] et [illegible] [illegible] huiusmodi [illegible] communitatis gabelle loca et bona huiusmodi [illegible] huiusmodi [illegible] [illegible] et [illegible] deberent [illegible] et [illegible] reformationis Civitatis [illegible] plenius continetur [illegible] Calisto predecessori ad supplicationem priorum et conventus [illegible] ac dilectorum filiorum [illegible] ecclesie [illegible] statuta reformatio et ordinatio huiusmodi inviolabiliter observata et [illegible] Calistus predecessor pie memorie Eugenius quartus et Nicholaus quintus Romani pontifices et [illegible] predecessores nostri successive approbata et confirmata fuerant statuta reformationem et ordinationem huiusmodi rata habens et grata illa [illegible] prior et conventus [illegible] [illegible] apostolica [illegible] confirmavit et approbavit ac [illegible] firmitatis robur obtinere [illegible] in [illegible] Calisti predecessoris desuper confectis plenius continetur

Quare pro parte priorum et conventus [illegible] nobis fuit humiliter supplicatum ut statuto reformationi et ordinationi [illegible] subsistentie firmioris robur nostre confirmationis adicere ac litteras Calisti predecessoris huiusmodi [illegible] firmitate obtinere decernere aliasque in premissis oportune providere de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur qui singulorum piorum locorum decorem et amplitudinem [illegible] desideriis [illegible] priorem et singulos [illegible] conventus huiusmodi a quibusvis excommunicationis suspensionis et interdicti ac aliis ecclesiasticis sententiis censuris et penis [illegible] ut absolutum [illegible] occasione [illegible] si quibus quomodolibet innodati existunt ad effectum [illegible] harum serie absolventes et absolutos fore censentes huiusmodi supplicationibus inclinati statuta reformationem ordinationem [illegible] apostolica tenore presentium [illegible] approbamus et confirmamus ac [illegible] patrocinio communimus supplentes omnes et singulos defectus si qui forsan intervenerint in eisdem litteris [illegible] Calisti predecessoris huiusmodi cum omnibus et singulis in eis contentis clausulis plenam firmitatem robur obtinere decernimus ac illas nec non statuta reformationem et ordinationem huiusmodi [illegible] ornatu et confirmationis [illegible] [illegible] reparationi fabrice et constructione conventus ac domus et [illegible] [illegible] volumus [illegible] inviolabiliter observari. Et nichilominus venerabili fratri episcopo [illegible] et dilecto filio abbati monasterii [illegible] ac [illegible] ecclesie sancti Laurentii [illegible] per apostolica scripta mandamus quatenus ipsi vel duo aut unus eorum [illegible] ut alius seu alias statuta reformationem ordinationem et litteras huiusmodi ubi et quando expedire viderint ac quotiens pro parte dictorum priorum et conventus fuerint super hoc requisiti solemniter publicantes [illegible] priori et conventui [illegible] [illegible] statuta reformationem et ordinationem [illegible] ac litteras Calisti predecessoris [illegible] et voluntate nostre presentis tenore [illegible] quomodolibet impediri [illegible] molestari [illegible] huiusmodi per censuram ecclesiasticam et alia iuris remedia appellatione postposita compescendo invocato [illegible] [illegible] si opus fuerit auxilio brachii secularis. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis ac [illegible] et consuetudinibus dicte Civitatis [illegible] confirmatione apostolica vel quavis firmitate alia roborata quibus illorum tenores ac si de verbo ad verbum insererentur [illegible] habentes ac [illegible] illis alias in suo robore permansuris [illegible] expresse derogamus. Nec non omnibus illis que [illegible] Calistus [illegible] voluit non obstare contrariis quibuscumque aut si aliquibus communiter vel divisim [illegible] indultum existat quod interdici [illegible] ut excommunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre absolutionis approbationis confirmationis communitionis suppletionis constitutionis voluntatis mandati et derogationis infringere vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare presumpserit indignationem omnipotentis dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum. Datum Rome apud Sanctum Petrum Anno incarnationis dominice millesimo quadringentesimo LXXXI tertio nonas Junii pontificatus nostri Anno decimo. L. [illegible]

C. [illegible]

L. de [illegible]

71

Cõcessio d. Innocētij viij de regulatoribus camere provisionis

iiij. B. bulle fol. 61.

Item cum per regulationes et ordinamenta camere dicte civitatis et per capitula et indulta summorum pontificum precipue tunc fe. re. domini Eugenii iiij et Nicolai v. introitus et exitus ordinarii camere sint regendi et administrandi secundum certam formam utilem et necessariam ipsi camere et quieti pariter civitatis dignetur sua Sanctitas de novo mandare Camerarium conservatorum et Cameram massariorum: nec non Camera abundantie omnino regi et gubernari atque administrari debere secundum regulationes predictas et iuxta continentiam capitulorum dictorum domini Eugenii iiij. et Nicolai v. non obstante quocumque abusu in contrarium introducto unde utilitas camere plerumque leditur et quies civitatis maxime perturbatur. Placet quod thesaurarius faciet nisi ex causa rationabili videatur ab illis discedendum.

72

Comunantie publice vendantur in civitate provincia

ubi s.ª

Item cum a parvo tempore citra pontificatum fe. re. domini Sixti pernitiosus quidam abusus fuit introductus in grave damnum camere et ignominiam civitatis predicte quod vectigalia seu gabelle et comunantie dicte civitatis aut Rome per dominos clericos camere aut provincie per thesaurarios secrete venduntur cum in dicta civitate publice in platea ad subastationes vendi debeant ex forma regulationum camere et ex consuetudine diutissime servata, dignetur sua Sanctitas expresse inhibere prohibitione dicte camere quam conservari et augeri plurimum interest ipsius provincie et et pro honore dicte civitatis ut dicte comunantie decetero vendantur in dicta civitate publice in loco consueto et sub solitis subastationibus per eos ad quos spectat secundum regulationes camere predicte et indulta pontificum romanorum dicte civitati concessa. Placet quod vendantur per thesaurarium precedentibus subastationibus adhibitis adhibendis personis.

1484. fol. 188.

In dei Nomine Amen. Infrascripta sunt ordinamenta statuta et reformationes edita facta et composita per M. D. P. et Cam.° sub Millo cccclxxxiiij. et die xxiiij. mensis Junij scripta et publicata manu ser Girardi [illegible] dispensio tunc notarij M D P.

73

Fancelli et depositarij faciant debitas retentiones salariatis quibuscumque

In primis quod fancelli camere conservatorum et massariorum ac etiam depositarij communis perusij qui pro tempore fuerint sub penis et censuris desuper iam contentis: et vigore presentis legis et ordinamenti teneantur et debeant et obligati sint facere debitas et consuetas retentiones quibuscumque salariatis dicti officiorum per [illegible] quibus consuevimus retinere creditoribus dictarum camerarum et communis prefati: et cum debita cum creditis compensare et computare iuxta exigentiam regulationum camerarum predictarum:

74

Teneantur et dare et consignare listam creditorum ut faciant debitas compensationes

Debeant insuper et obligati sint et facti debitis listam seu extractum facere omnium creditorum camerarum communis prefati et illam tradere et consignare executoribus seu exactoribus camerarum prefatarum. Qui infra xv. dies post publicationem officii teneantur et debeant invenire omnes libros et bona que dictis creditoribus possidentur: et illos ac illa adnotata tradere et consignare prefatis fancellis et depositario quod statim et incontinenti ipsos creditores in eorum subsidijs a quolibet contrafacientes [illegible] ut aliquo premissorum: quamquidem penam incurrant tam fancelli et depositarij predicti et singuli prout [illegible] inviolabiliter observentur prefatos M D P. sub pena [illegible] ducatorum pro quolibet eorum de ipsorum salario retinenda et capelle eorum palatij applicanda teneantur eligere duos bonos [illegible] et ydoneos cives per ipsum aut novam electionem facere teneantur sine aliquo [illegible] salario qui sint inquisitores et sindicatores confirmare quendam sindicandum et examinandum fideliter legaliter et diligenter sub vinculo iuramenti si [illegible] fancelli depositarij et obligati sunt: quarum quidem penarum tertia pars sit camere apostolice alia tertia pars dictorum sindicatorum et reliqua tertia pars officialis qui executionem fecerit.

75

Teneantur prefati sindicatores inquirere bona exemptorum alienata ut alibi dicitur in inventario.

Item quod supradicti sindicatores habeant auctoritatem ac possint et debeant debita cum honestate requirere rectores hospitalium [illegible] et alios rectores aliorum hospitalium ecclesiarum et monasteriorum aliorum quorumcumque piorum locorum et exemptorum si expediens videbitur ad instantiam [illegible] locorum seu [illegible] aut gubernatorum qui pro tempore fuerint [illegible] timore [illegible], nec non expresse precipere et mandare omnibus exemptis absolutos [illegible] debeant in manibus fideliter assignare notario principali camerarij et ipsis sindicatoribus notulam omnium et singulorum bonorum stabilium per ipsos exemptos venditorum seu alio quolibet alienatorum: Ad hoc ut ipsa bona vendita et alienata po

76 Que se dey to gleze da levare e porre uno pezzo de tera

nantur describantur et allibrentur in libris seu catastis emptorum qui libras et ipsis bonis ideo pro illa recepiunt possidere solvere teneantur et sic com(munitas) pis(arum) iure suo non defraudetur: Et quod sindicatores debeant principaliter notis(?) armarii qui presentes fuerint, propter et mandato quod ipsis emptoribus huiusmodi bona allibrentur et conscriptur debeant cum effectu in hijs exequendum statutorum ordinamentorum et regulationum dicti armarii: Qui notarii pro eorum mercede capere seu recipere non possint plusquam unum soldum pro qualibet persona vice. Et quod sindicatores habeant quantum partem omnium et singulorum fructuum commissorum depositis emptis seu permutatis cum dictis locis piis seu civibus exemptis seu quolibet alienatis et ipsis emptoribus et possessoribus non allibratis: Et presens ordinamentum locum habeat non solum in futuris alienationibus venditionibus bonorum exemptorum sed et in preteritis si infra tempus trium mensium a publicatione huius legis non fuerint assignata ut describantur et allibrentur ut dictum est. Et quod dicti cives ut supra exempti si defecerint in premissis ut aliqui possessores vel in non assignando fideliter bona alienata ut supra cadant et privati ipso facto censeantur dicto beneficio seu privilegio exemptionis ab ipso comuni habito

77 Inveniunt et examinare et sindicare exemptiones communitatum et aliorum cum sint iuste

Item quod dicti sindicatores habeant arbitrium et omnimodam potestatem inquirendi videndi et examinandi omnes et singulas exemptiones tam concessas hactenus quam in futurum concedendas communitatibus civitatibus pisis et specialibus seu singularibus personis tam per consilium MDP. et camere quam per formam statuti super admissione MDP. cum si sint aut fuerint admittende et si in eis fraus aliqua fuerit commissa in dampnum comunis et reipublice. Quarum quidem fraudum quantam partem ipsi sindicatores habere debeant dummodo eorum ipsi fuerint inventores et promotores.

78 Exemptiones registrentur infra quattuor menses quolibet anno

Item quod superallocationibus que fiunt aliquando super civitatibus comitatus ultra inconvenientia nascuntur maxime propter exemptiones et immunitates debitas quibus non registratis: Ad obviandum huic errori statuerunt et ordinaverunt et reformaverunt quod omnes et singuli exempti et immunes teneantur debeant et obligati sint in principio cuiuslibet anni infra terminum quattuor mensium registrari facere in nono registro camere conservatorum anni tunc currentis singulas eorum et cuiuslibet eorum exemptiones: quod nisi predictum facere omiserint et exemptiones in ea dicta tempora registrari non fecerint beneficio dicte quas(?) aut predictum facere omiserint et exemptiones infra dicta tempora registrari non fecerint beneficio exemptionum gaudere non possint, ymo careant et privati illo censeantur ipso iure pro eo anno quo omiserint et registrari non fecerint infra dicta tempora ut supra expressum est: Et notarii super registris

79 Notarii super registris apponant diem mensis et annum in registrande exemptiones

quibus huiusmodi exemptiones infra dicta tempora fuerint presentate, teneantur debeant et obligati sint presentatas registrare et in registrando apponere annum et diem mensis presentationis ut postmodum et continuo cognoscatur an fuerint infra debita tempora presentate et presentatas supra et adversa reddita dicta penolibet noto(?) deficientis pro mechitam ipso facto applicanda camere appellationis pisarum pro quarta parte capelle palatii MDP. pro alia quarta dictis sindicatoribus applicanda

80 Quilibet depositarius fecit ipsum allocare super subsidijs civium admini predicte(?)

Item quod quilibet depositarius per tempus comunis pisarum qui pro tempore fuerit quolibet anno sit ipsum debeat allocare in et super subsidijs seu forensibus civitatis admirimus(?) summam argenteorum florenorum quos non debeat nec possit reddere comuni pisarum in toto vel in parte sed debeat illos in suo casu dispensare et distribuere: Nec et possit dictus depositarius si quid superfuerit seu restaret in fine sui officii de summa cum se probaverit currerijs et caballarijs domus et cursorijs deputatorum in aliud expendere vel dispensare quam in eas res ad quas currerijs premittit fuit deputatum. Sed totum illud quod super fuerit reservare debeat comuni et restituere successori suo reservandum et dispensandum in usum eorum rerum ad quas deputatum est et non aliarum quocumque modo: Si vero quod ipsum depositarium secus factum fuerit de suo proprio expendi dictum censeatur salva semper legum seu gubernatorum pro tempore existentium auctoritate.

81 Quod offitiales comitatus teneantur exigere subsidia civium habitantium in comitatu et aliorum forensium

Item quod capitanei et potestates comitatus pisarum eorum quod et cuiuslibet eorum vicarii teneantur debeant et obligati sint exigere subsidia et debita subsidiorum omnium et singulorum civium rusticorum et urbanorum habitantium in ipso comitatu pisano seu extra ipsum comitatum, et etiam quorumcumque forensium qui possiderint bona in comitatu pisano nec non aliorum omnium non exemptorum bona in ipso comitatu possidentium et subsidium ipsum solvere debentium supra Capitaneorum et potestatum in circumstantes singula singulis congrue referendo eodem modo conditione et forma prout tenentur et obligati sint exigere subsidia et alias comunitatis civitatis ab ipsis comitatinis et in premissis

obligati constant et sint ipsi et eorum fideiussores prout sunt et tenentur pro ipsis subsidiis et communitatibus eius comitatus iuxta formam et tenorem reformationum [illegible] domini Cardinalis de Sabellis super offitio Capitaneatus comitatus eiusdem, et pecunie que super premissis exigentur debent solvi et mandari fidelio [illegible] quod prout ipse Capitaneus seu recipiet solvere et mandare teneatur depositario pecuniarum communis perusii. Item post unum depositarius finito anno quicquid superfuit de dicto subsidio ultra dictam summam quam solvenda fuit ut debetur pro [illegible] ordinario communis perusii solvere debeat ad bullettam M. D. P. tertio [illegible] pauperum domini et [illegible] [illegible] [illegible] pretio fuit integre satisfactum de summa [illegible] [illegible]. Cuius tertii [illegible] non depositarius nullum premium consequi possit pro exactione ipsarum pecuniarum quo modo pretio pro ipsum depositum communis sibi fuerit persolutum. Et ne cives rusticani et alii cives habitantes in comitatu seu [illegible] et forenses possidentes bona ut [illegible] ullam habeant [illegible] non solvendi eorum subsidia Statuimus et ordinamus vigore presentis legis quod M D P. et Camerarii artium civitatis perusii quo pro tempore fuerint ullo modo liceat aliquem [illegible] civibus rusticanis et aliis in comitatu seu [illegible] habitantibus pro miserabilibus exgravare de eorum subsidio seu miserabilem facere et si fecerint pro [illegible] [illegible] [illegible]: Attento quod huiusmodi elemosine [illegible] convenientius conferentur in cives habitantes in ipsa civitate.

82 — quod non possit exgravari pro miserabilibus cives non habitantes in civitate

83 — Notarii registrorum de registrationibus castrorum comitatus habeant eorum mercedem a dicto comitatu pro rata cuiuslibet [illegible]

Item quod notarii registrorum non possint aliquid consequi pro eorum mercede ex dicta registratione quam facient de castris comitatus et et copiarum ipsius comitatus in illis isdem castris et villis quas registrasset [illegible] pro rata cuiuslibet contingente obvenientem nec possit [illegible] eorum salarium ordinarium [illegible] dicti notarii in [illegible] registrantur omnes et singulas [illegible] cancellorum et depositariorum dicti eorum officii Et [illegible] Sindicatores habeant auctoritatem observari faciendi presens Capitulum [illegible] [illegible] [illegible] a quolibet notario contrafaciente in [illegible] [illegible] pro tertia parte Camere apostolice pro tertia dictis Sindicatoribus et alia [illegible] offitiali exequenti

84 — Depositarius solvat de iiii mensibus in iiii mensibus thesaurario quod debet communis perusii

[illegible] ff.

Item ad evitandum omnes differentias et altercationes que oriri possent inter Cameram apostolicam et communitatem perusinam occasione debiti quam singulis annis communitas contrahit cum dicta Camera apostolica et communitate [illegible] [illegible]: Statuerunt et ordinaverunt quod depositarius communis perusii [illegible] [illegible] tenetur et debeat [illegible] totum introitum ipsius eorum [illegible] [illegible] [illegible] et communitate [illegible] et in [illegible] [illegible] [illegible] mensibus tres menses solvere quantam partem totius [illegible] debiti prefate Camere seu thesaurario S D N pape pro [illegible]. [illegible] quod [illegible] esse cum dictis fidelibus

85 — Nota quod fidelii teneantur solvere eorum creditoribus sub certa pena [illegible] [illegible]

Et quod fideliter [illegible] debitis et ordinatis teneantur et obligati sint solvere et satisfacere suis creditoribus in pecunia [illegible] [illegible] quod cuique creditori debita fuerit sub pena xl. ducatorum pro quolibet et qualibet vice qua fuerit contrafactum. Cuius pene medietas applicetur Camere apostolice et alia medietas prefatis Sindicatoribus.

In nomine dni Amen hec est Copia siue transumptum cuiusdam bulle Sanctissimi domini nri pp Eugenij iiij immunitatis olim concesse p dtm summu pontificem nobili viro tancredo de Raneriis etc. hic ap(er)titione m viri filippi debalionibus demandato Nobilium viror hieronimi de ermannis et Munaldi de boncambijs Dnor extribus conseruatoribus monete absente M Juueni Grifonetto debalionibus eor socio et collega tenor bulle est vz

Castri pacani veteris su immunitas

Eugenius eps Seruus Seruor dei Dilecto filio Nobili Viro Tancredo de Raneriis Domicello perusin Salt et aplicam ben Sincere Deuotionis affectus quem ad nos et Roman geris Ecclesiam non indigne meretur ut te Spectabilibus gratijs et fauoribus psequamur Sane proparte tua nobis nuper exhibita petitio Continebat quod tu Castrum pacani ueteris Clusin diocesis quod p hostes Ecclesie Jandudum Combustum et destructum fuit reedificare et reparare Seu reedificari et Reparari facere proponis Si ad id aplice Sedis licentia suffragetur Quare pro parte tua nobis fuit humiliter Suplicatum ut tibi ac filijs et heredibus tuis illud reedificandi et Reparandi licentiam Concedere ac Castrum ipsum sub nra et Sedis pdicte protectione suscipere nec non ipm ac eius habitatores et Jncolas qui sunt et erunt protempore a solutione impositionum datior Collectar subsidior et alior oner quorumcumque eximere et liberare de benignitate aplica dignaremur Nos igitur Cupientes quod Castrum ipm reedificetur et etiam reparetur Tuis in hac parte Suplicationibus inclinati tibi ac filijs et heredibus tuis Castrum ipm reedificandi et Reparandi ac quibuscumque gentibus dummodo Roman Ecclesie ac Ciuitatis nostre perusin hostes seu Rebelles nō fuerint in eo habitandi et Comorandi licentiam Concedimus et etiam facultatem Et Nichilominus Castrum ipm Cum Juribus et pertinentijs suis ac abitatores et incolas prelibatos presentes et futuros sub nra et Sedis predicte protectione Suscipimus et ab impositionibus Datijs Collectis subsidijs et alijs honeribus quibuscumque aplica uel alia quauis auctoritate etiam pergentes aplice Camere uel Comunitatem Ciuitatis perusin aut alios quoscumque impositis et imponendis auctoritate aplica tenore presentium prorsus eximimus et perpetuo liberamus ac ipos ad eor solutionem et prestationem decernimus non teneri Nec non processus Sententias et alia quecumque grauamina eius contra huiusmodi nostre exemptionis tenore illata et inferenda irrita et inania ac nullius roboris uel momenti felicis recordationis Innocentij pp iiij predecessoris nostri et alijs Constitutionibus et ordinationibus aplicis nec non Statutis et Consuetudinibus dicte Ciuitatis etiam Juramento Confirmatione aplica uel quacumque firmitate alia Roboratis Ceteris que Contrarijs non obstantibus quibuscumque Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre Concessionis Susceptionis Exemptionis liberationis et Constitutionis infringere uel ei ausu temerario Contraire Siquis autem hoc attemptare presumpserit indignationem omnipotentis et beator petri et pauli aplor eius se nouerit Incursurum Dat Florentie Anno in Carnationis dominice Millesimo quadrigentesimo trigesimo quarto Tertio Idus Januarij Pontificatus nri Anno Quarto

No.

P de ... nicanis.

Jo. de Monte cam

A. Politianus.

Johes thome ser Jacobi ... ... conseruator ... ad fidem ... ...

86 Non si possa allegare el possessore

iiij R. fol. 195.

La R.ma S. de Mon.re el car.le Agemen. Legato Ap.co et li Mag.ci S.ri Priori dela Citta de Perosia
Intendendo li allocati neli subsidij dela citta esser molte volte tracti in longo nel pagamento
dali debitori deli fochi allegandose no posseder tucto, o, parte deli beni per li quali, e solito
pagar essi subsidij secundo se dispon per le regolation et ord.ni dela cam.a del comune de perusia
Et desyderose loro S.rie li allocati consequeno el credito loro sensa subterfugij, ne cavillatione
deli debitori quali sogliano spessevolte assignar infra certo tpo li posessori deli beni cop.si
nela loro libra, no sensa incomodo, et iactura deli allocati: Per el p.nte bando quale
vogliano se habbia p statuto, et legge perpetua comandano expressamente a tucti
et singuli cittadini, et lochi pij obligati ad pagar focho debbiano correggere,
accrescer, o, diminuir la loro libra, et focular per tucto el mese de Dicembre
proximo: et cusi per lavenir de anno i anno contimuar secundo occurrera vendere,
comparar: permutar, o, aquistar p qualunch modo, et causa: Alr. li Allocati, et
allocarsi possano, et a loro sia licito ipso iure far constrenger, et convenir epsi debitori
del focho sup. el quale apparessero posti, et allocati et per tucta la quantita in ditta sse
la libra che sera extracta neli registri, sensa exception alcuna: No obstante le
regolatione, et ordinamenti p.dei: et qualunch altra cosa in contrario disponente:
Ale quale loro Sig.rie expressamente derogano: Dat. Perusie XXV octobr.
M. D. vij

omisso sigillo

Galeatius

M. D. vij, et die xxvj. octo. Phy. pub.cus Tubicina retulit mihi
Ventur. Canc.rij comunis Perusie Coad.: se dca die una cum suis socijs
Tubicinis p.dca publicasse p loca pu.ca et consueta Civitat.

R.tum R.ro iiij.to fol. c lxxxxv:

87 Li Registri deli fochi no se possano cavar dela Camera deli Conservatorj.

iiij R. fol. 174.

La R.ma S. de Mon.re de flisco Vecelegato et li Mag.ci S.ri Priori dela Citta de perosia, Desyderosi
obviar ala abusione introducta dalcuni in in qua, de no se retener li Registri nela Cam.a deli Con-
servatorj, come se dispon p la Reformation, et usu: statuiscano, et ordinano p lo p.nte Bando: quale
vogliano se habbia p statuto et legge p.petua: Che li Notarij deli Registri dentro et de fora: De-
positarij: Famelli: ne altre Persone de qualunch dignita, et auct.a sieno, no possano p modo alcuno
extrahere, ne cavare fora dela Camera deli Conservatorj et Massari del Commune de p.osia, alcuno
libro, et Registro deli fochi dela Citta, et Contado de perosia tanto facti, quato da farsi, socto Pena
de XXV lire de denari p ciaschuno et ciaschuna volta, da applicarse de facto sensa altra
sollemnita p uno quarto ala camera ap.ca p uno ala capella de sam Joseph, per laltro alo accu-
satore, et p laltro aqualunch ne fara execution: Et ultra la p.dicta pena el p.fato R.re S. Vece-
legato chiarisce, vole et decerne li Contrafacienti incurrano ipso facto la excomunication
late sententie, dalaquale no possano esser absoluti, si no dal summo Pontifice: R.mo Legato, o,
vero sua S.ria excepto in articulo de morte, aut pagato uno ducato cu effecto alhospedale
de s.ca Maria dela Misericordia p ciaschuno et ciaschuna volta sera contrafacto: Et si
li Confessorj absolveranno no precedente el dicto pagamento incurrano la medesima Censura.

Die XXV. Julij M. D. vi fuit sollemniter publicatu p loca pu.ca et consueta Civitat. ut relat.

Julianus

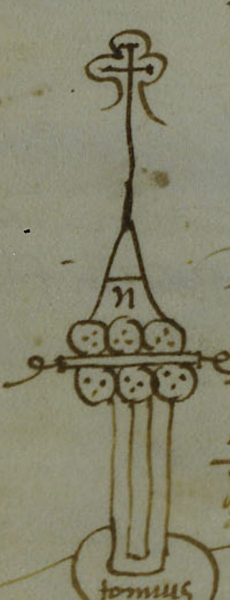
Apparent p.dca omnia reg.rata in quarto R.ro Bullar. fol. c lxxviij

Ventura Coadiutor ad fidem hic man. p.p. ss.

Li M. S. P. delarte de la cita de posçia fano noto e manifesto adone
persona Come in conseglio de loro S. et de li Sri Camorlenghe è stato solene
mente reformato per ora de legge perpetua :—

88 Nõ se possano fare le sopralocatione 1508 fol. 134

Che per la auenire nõ se possano ne deggano fare le sopra locatione ne
restore de epse neli fuoche de la Cita ne Contado Sotto pena de x fl.
per Ciascuno notario e ciaschuna uolta se contrafara Et tu tale
sopralocatione e restore nõ uaglano ne habiano effetto Come de
Le predicte Cose piu diffusamente appare adi xij del presente mese per
mano de Ser uincentio de Ser Jacomo notario de li M. S. Priori

Die Sabati xiiij maij M. D. viij publicatum et relatum

Et Ego Ant.s olim Ser pauli Simonis Ant.i de perusio [illegible] publicus imperiali auctoritate notarius et iudex ordinarius [illegible] [illegible] [illegible] Camere [illegible] [illegible] alter [illegible] [illegible] hec scribenda [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad fidem me subscripsi

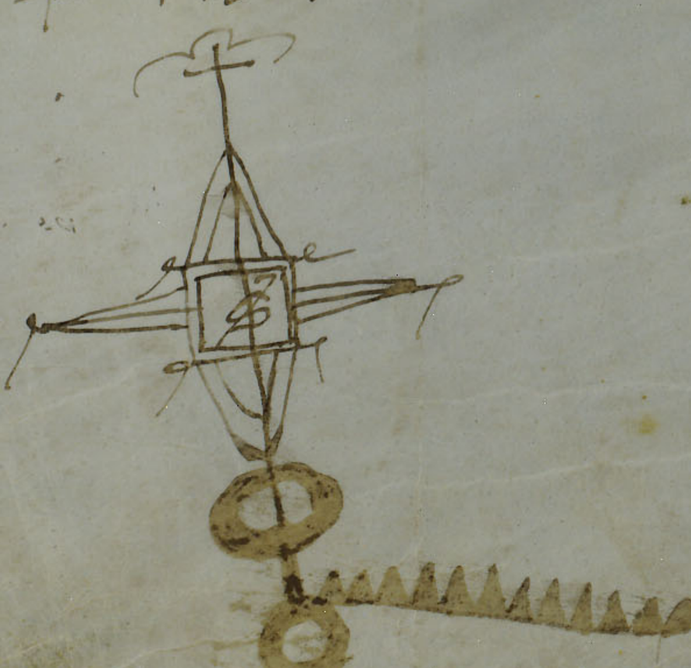
In nomine domini Amen. Anno millesimo quingentesimo decimo quarto Inditione tertia
tempore sanctissimi in Christo patris et domini nostri domini Leonis divina providentia pape
decimi et die xv mensis decembris de mandato et commissione pauli ser simonis et
hyeronimi matthei guglielmi absente domino dotto de Ubaldis eorum sotio et collega
duorum ex tribus conservatoribus fuit per me Simonem francischini eorum notarium Registrata
ista pronuntiatio et declaratio infrascripti tenoris et continentie videlicet

Christi nomine invocato pronuntiaverunt et declaraverunt dictum instrumentum finis exactionis
collectis hominum et universitatis castri petre meline desuper [illegible] et Registrari
debere in libro regulationum prefate camere et ita eorum notarijs
mandaverunt ser simoni predicto et ser livio bartholomei absente Hec
non pronuntiaverunt et declaraverunt dictas exactiones prout in instrumento
sententie continetur debere adnotari in cedulis gabellarum Et quod
procellus [illegible] gabelle vendite cum dicta exactione etiam si de ipsa
exactione in venditione dictarum gabellarum non esset facta aliqua mentio
sed esse prout exprimitur et [illegible] habentur pro expressis et expecificatis
et ita mandaverunt dicentes pronuntiaverunt et declaraverunt omni meliori
modo via iure et forma quibus magis et melius fieri potuerunt etc.

Et est notandum quod finis exactionis virtute dicte pronuntiationis et mandati
fuit Registrata et adnotata de verbo ad verbum in respectivis foleis
per ser livium ser bartholomei meum sotium et collegam in dicto offitio

[illegible]

Ego Simon francischini de [illegible] publicus imperiali auctoritate notarius
predictis [illegible] lateret [illegible] et [illegible] Rogatus scribere
scripsi et publicavi signumque meum consuetum apposui

In nomine dni: Nos Antonius Concius de Visso. V. Ju. doc. Revmi in xpo patris et dni dni. Ro. dei et
ap.ce sedis gra Epi Ciuitatensis Revmi in xo patris et dni dni. G. miseratione diuina tt. s.te praxedis
pbri Cardinalis Vrbanon Perusie et totius Vmbrie Legati dignissimi vicelegati et Com-
missarii Ap.ci Auditor gnalis et in hac causa et parte Judex subdelegatus virtute et occasion
infrascripti bullectini eiusdem Revmi Epi Vicelegati et Comissarii ap.ci cum eius paruo sigillo sigill
ati Coram nob producti Cuius Bullectini Tenor Talis est vz.

~ Ro. Eps Ciuitaten.
Perusie Vmbrieque Vicelegatus

S. Rev. Bull. et Breu. fol. 30.

Spec.lis Jur. doc. dno Antonio Concio salutem: zc. Cum intelleximus causam uertentem inter co
munitatem et hoes Castri petremeline ex vna: et Mag.cam Coitatem Perusie seu eius officiales par
tibus ex altera: Ex comissione apo.lica Rmo dno legato et nob facta Coram nobis for bn instructam: Hinc
est q nos aliis impeditus negociis causam pdcam Tenore pntium vob Antonio an dco auditq qua fungi
mur comittim et subdelegamus: Dantes et Concedentes vob omnimoda facultate procedendi iustitia media
nte usq ad sententiam inclusiue et omnimodas vices nras Inquorum fidem: zc. Datum Perusie die xxiiij au
gusti Millo quingent. sinnodecimo: Jo. Bapt.a status et ipius Bullectini admission: Idcirco protribunali
sedente ad nrum bonchum Juris situm in sala magna supiori palatii ap.ci pusin. ad ius reddendum: zc.
Cognitores: decisores et diffinitores Litis Cause et controuersie Coram nob uertent inter Hoes. vniuersitatem
et Coe dicti Castri Petremeline agri Perusini Agentes et impetrantes ex vna: et Mag.cam Commun. Perusie
et Cam.m ap.cam et Capm Comitatus Por solis reos conuentos et impetratos ex parte altera in et sup contentis
infrascriptis Breui et supp.ne in dco Breui introclusa: Visis agr dco Breui et supplication in eo introclusa Coram
Rmo in xo pre et dno dno. L. de Ruer miseration diuina tt. sec basilice. xij apostoz pbro Cardinali Agenen
sis tunc Perusie et totius Vmbrie Legato et Comiss ap.co pdecessor supdci pntis Rmi dni legati et Comissarii
Cuius Breuis atergo Tenor talis est. vz Dilecto filio legato vicelegato siue Gubernatori Ciuitatis nostre
Perusine. Intus vero Tenor talis est. Julius pp. sec.dus Dilecte fili salutem et ap.cam ben. Mittimus supp.nem pr
esentibus introclusam manu venera.lis fris nri Jo Epi pnestini in pntia nra signatam: Volumus q tibi Comitt
imus et mandamus vt vocatis vocandis ad illius execusatioem procedas iuxta eius Continentiam et sign
aturam. Datum Rome apud s.m p.m sub annulo piscatoris die iii.a februarii M. D. viii Pont. Nri anno Quin
to. Sigismundus. Tenor aut dcte supp.s in dco Breui introcluse est Talis vz. Beatiss. Pr deuoti oratores s.tis v.
Comunitas et Hoes Castri Petremeline Comitatus nri pusini et subditi Abbatie santi Saluatoris de monte acuto
pusine diocesis. Quam deuota creatura vra Gabriel tt. santi prexedis pbr Car.lis in comedam obtinuit et
pns p officiales Coitatis pusine Compellunt et distringunt ad solutionem focoz et nonullaz aliaz Gabellaz
quos et quas dca Comunitas et Hoes Castri petremelone numquam soliti sunt dictis officialibus soluere nisi promed
ietate Cuiam exentionem dca Comunitas et Hoes iam sunt Anni centum ut circa: ut quoz memoria no exti
tit in contrarium habuerunt. Et quia pr s.me dicti Comunitas et Hoes pp bella et factiones q in Ciuitate et
Comitatus pusie hactenus uiguerunt. pauperes sunt nec habeant facultatem litigandi cum dcis offici
alibus et Comunitatis pusine suplicant ad s.tem vram quatenus dignetur comittere et mandare pro tempore

Pietramelina

existenti Gubernatori Perusino q̄ siuerum est q̄ dicta comunitas petremelini dicto tpre fuit immunis & dictam exen
tionem pro medietate habuit focorum & aliorum clitta. Comitatus perusii soluendorum ut sine expressione sig
num meritis sola seruitute inspecta dictam Comunitatem et hoies ad onera aliqua q̄ ipsa soluere no cons
ueuit abstringi no pmittat p officiales p̄dictos Ciuitatis nře perusine Cum potestate citandi dictos officiales
omnesq3 alios et singulos sua communiter ut diuisim interesse putantes de et sup omnib3 & singulis p̄missis
illisq3 et aliis quibus uidebitur informa solita & consueta in liberis: ceteraq3 faciendi et exercendi in p̄missis
quomodolib3 necessaria et oportuna: Constitutionib3 & ordinationib3 ap.cis ceterisq3 incontrarium facientib3
no obstantib3 quibuscumq3 = Nisi si et pro ut iustitia fuit Concessum ut petit in p̄ntia d. N. pap
Jo. p̄nestin et p Breue s.tis v hac suplicatu introclusa Concessum: Jo p̄nestin Dat Rome apud sanctum p
iij non februarij Anno quinto. Et uisa ipsorum Breuis et suplicationis cum qua decuit reuerentia
receptionj et admission et uisis citationib3 et in hibitoriis lris informa oportuna emanatis & fris dno
Antonio de Pelacanib3 de perusio sindico et procuratori Mag.ci cois perusie & dno Matheo de ponte sci
dicto et procuratori mag.ce com.ee ap.ce & Nobilis uiris Petropaulo et Julio cesari de cornea Capitaneis
Comitatus por solis ad dicendum causam quare no deberent omnia et singula comprensa in dicto Bre
ui et supp.ne exequi et executioni mandarj iuxta ipsorum tenore et continentiam: Et uisa relatione facta
de p̄ntatione huiusmodi litterarum citatorum factorum p.lis sindicis et procuratoribus & petro paulo et Julio cesari
de Cornea et uisa contumacia dictorum citatorum ad p̄dictam accusatam Et uiso termino asignato in dicta ca
ad probandum cum monitione. Et uisa relatione notificationis facta de dicto termino dictis sindicis et
procuratorib3 tam cois perusie q̄3 com.ee app.ce et dno Seuero Sabbe emptori gabellarum Comitatus et Lodouico de
Cauaceppis & Capitaneo Comitatus por solis cum monitione &c. Et uisa productione actorum et induction
testium productorum inductorum et iuratorum pro parte Hoium Vniuersitatem et Cois dicti castri petremelini
& eorum dictis attestatis et oium p̄missorum admissione Et uiso alio termino asignato ad probandum
in dicta causa cum monition Et uisa relation notificationis parti aduerse facte de huiusmodi termino et cum mo
nition Et uisis aliis testibus inductis et iuratis pro parte dictorum hoium Vniuersitatis et Cois dicti castri
petremelini et eorum dictis et attestationib3 et admissione et uisa citatione facta de dictis Sindicis et pro
curatorib3 dicti Mag.ci Cois perusie et com.ee ap.ce singula singulis congrue referendo et Carulo dnj Eulistis
de perusia ad reassumendum statum cause et producendum acta Et uisa relatione dicte citationis Et uisa
relatione reasumptionis status p̄ntis cause cum production actorum facta pro parte impetrantium Et uisa Com
paritione facta p dictum p̄m philippum Crescebenis sindicum et procurat dicti mag.ci cois perusie et p Ca
rolum nomine quo s petentis copiam actorum p̄dictorum Et uisa Comparitione facta p dictum sindicum et proc
uratorem dicte Com.ee ap.ce dicentem nullam causam pendere et si qua pendebat resumentis et producentis
acta imparte partib3 et oium p̄dictorum admissione Et uiso Termino asignato p.lis dno p philippo et
Carulo dictis noib3 ad accipiendum Copiam dictorum actorum et opponendum contra Et uisa contumacia p̄dictorum
ad p̄dicta leg. accusata pro parte dictorum Impetrantium & ipsius admissione Et uisa citatis

facta dictis sindicis et procuratoribus cois perusie et cam ap. & dco capal. publicate processus et dcor testium Et visa productione facta de instrumento exentionis & immunitatis facte Hoibus et Comunitati dci c. petremeline p dcum d. petrumphilippum dco noie. & pdcoz admission Et visa publicatione dci processus & dcor testium: Et visa citatione facta dictis Sindicis et procuratoribus cois perusie et dce cam & Jacobo de Nobilibus de Coromano Cap.[no] por solis ad audiendum voluntatem et sententiam in dca causa Et interim ad alegandum Et visa relatione dicte citationis Et visa comparitione dicti dni p philippi dictis noibus producentis in dca fisca quandam compitum in scriptis ac et Registrum foci dci c. petremeline Anni M. cccc Lxj. Item aliud Registrum foci dci castri 1463 in parte et partibus &c. Et pdcoz admissione. Item visa comparitione facta p Johem Baldi sindicum & procuratorem dce Coitatis petremeline productione quendam librum Coitatis dci castri dictoz subsidioz 1461: & 1463 in parte et partibus &c: Et pdcoz admissione Et visa citatione facta pro parte Rdi in xpo patris et dni dni Roberti dei et ap.ce sedis gratia Epi Ciuitatensis Perusie &c: Et eiusdem Rmi dni Legati. v. legati et in hac parte commissarij Aplici sr Luio sr ptholomei sr Nicolai de perusio procuratoris p.ti mag cois perusie Et prefato dno p philippo ad prius sindico et procuratore dce Cam ap.ce et Gregorio Bartholomei Gregorij de perusia Capitaneum Comitatus dce por solis ad audiendum voluntatem & sententiam in dca causa: Et visa relatione eiusdem citationis Et visa comparitione facta p supradcum sindicum et procuratorem dicti Comitatus & Hominum dci Castri petremeline producentis supradcam Bullettam Commissionis nob facte de huiusmodi causa p supradcum Rdm d. vicelegatum et subdelegatum: Et visa contumacia dicte citationis ad pdca accusata p supradcum Jo. Baldi Sindicum et procuratorem pdcum & petiti in dca causa sententiam fieri et partem adversam sibi dcis noibus condemnari omni meliori modo &c. Et pdcoz admissione et oibus visis & consideratis que in pdcis et circa pdca videnda et consideranda fuerunt ÷

Cristi eiusque gloriose Matris marie nominibus invocatis Jdem in dca causa sententiam damus & proferimus in his scriptis et in hunc modum vz. Quia dicimus sententiamus et declaramus Comunitatem et hoies dicti Castri petremeline debere conservari et manuteneri in eoz antiqua et solita consuetudine Exentionis: & libertatis prout existunt. et non teneri neque obligatos esse Mag.ce et co mitatus perusie: seu eius officialibus ad aliquam aliam solutionem. Nisi solum et dumtaxat ad dimidiam partem subsidioz Gabellaz seu alioz onez et ad aliquid aliud ultra dcam mediam partem sto de ber absteningij: ag ab oibus aliis dca media parte & ceptra absolvimus et liberamus et exemptos facimus et pro absolutis liberatis et exemptis haberi volumus et mandamus omni meliori modo via ca quibus magis et melius dicitur possumus et debemus et victum victori in expensis legis condemnamus quaz taxatione nobis futuro d iure g peter reservamus

Lata, data et in his scriptis sententialiter promulgata fuit dicta sententia per supradictum Mag.cum v. Ju. doc. d. Antonium Cencium de Vitto supradicti R.mi Vicelegati & Commissarij ap.ci Auditorem et in hac causa eiusdem R.mi D. Vicelegati et Commissarij ap.ci Commissarium et Judicem subdelegatum pro tribunali sedentem ad supradictum eius solitum banchum iuris positum in sala magna superioris palatij ap.ci solite banchum residentie prefati R.mi D. Vicelegati posite in platea magna Perusina: fines cuius ab bona episcopatus Perusini ab ecclesia Cathedrali sancti Laurentij de Perusia et alia latera sub annis domini M cccc x Inditione xiij tempore s.mi in x.o patris et dominj domini nostri domini Julij divina providentia pp. ij & die sabbati xxiiij augusti de sero hora circa presentibus ser Dario Rodulfi mat. Constantij p. s. ser Josimeon Jo. p. p. s. p. & ser Ang.o ser Pardinj ser Angeli p. s. a. civibus Perusinis testibus ad supradicta habitis vocatis et rogatis.

Qui ... prefato Jo. nominibus quibus supra dictam sententiam acceptante et gratias referente de bona justitia & petente dictam sententiam notificari dicto ser Livio domino p. Philippo sindicis et procuratoribus predictis singulis singula congrue referendo & prefato Gregorio Capitaneo predicto etc.

Qui dominus Auditor et Commissarius et Judex subdelegatus predictus auditis predictis mandavit dictam sententiam notificarj ut supra Et hoc ad petitionem prefati Jo. Baldi sindici & procuratoris dictorum hominum Universitatis et Comunitatis dicti Castri petrenrie ... nomine ... presentis et petentis.

Die martis xxvij augusti de sero hora circa Simon alias Cicattola nuntius Curie & publicus baiulus Coit. Perusie ... Comissarius etc. retulit prefato domino Auditori Commissario et Judici subdelegato et in notis ... heri sero dictam sententiam notificasse prefatis ser Livio domino p. Philippo et Gregorio nominibus quibus supra singula singulis congrue referendo: Et ... personaliter eisdem et ... ipsorum separatim cedula dimisisse Et hoc ad petitionem dicti Jo. Baldi nominibus quibus supra presentis et petentis.

Ego Floravantes olim ser ... ser Philippi de Perusia publicus imperiali auctoritate notarius et iudex ordinarius et nunc notarius Curie prefati R.mi D. Vicelegati predictis omnibus et singulis interfuj et rogatus fui et quia alijs negocijs impeditus alij michi fido notario predicta scribenda comisi. Verba autem remissa secunde pagine videlicet a tergo Mag.ci Cois Perusie et domino Mat.o de ponte sindico et procuratori fuerunt obmissa erroris causa Et ad fidem omnium premissorum manu propria me subscripsi et publicavi

Ego Livius ser Philedonij ... de Perusio ... imperiali auctoritate notarius ... Consulatoris ... et Massarariorum ... ap.ce Perusine ... Consultatore ... rogo M D Consultatore et Massarariorum ... notarium ... sub ... me ... publicavi ... xxxviij ... decembr ... sub M D ...

ch nō se possa cassare de la registre niuno cittadino pagante

In nomine dnj ame Attesto omibus has intuentibus ego ventura Jacobi nots et cancells
Rufinus qualiter sub ano dnj M D XIJ Rdus D. Robertus ciuitatensis et d inde
sub 1514 et die iij aplis Rdus dns Jo maria archieps sipontinus tunc presu et
vicelegati eorum solemnj Decreto statuerunt ordinauerunt et deliberauerunt quod nullus ciuis
Rufinus qui quomodolibet descriptus appareret i registro vulgariter nuncupato de cittadine pagante
ex eo tolli cassarj seu remouerj possit nisi a Magcis D. prioribus artiu obtento partito per viij con-
cordes et a dnis camerariis per tres partes ex quatuo adimendo omnis potestatis et iurisditione
quibus uis aliis Judicibus quacunque aucte fungentibus ac eis pena excomnicats late sententie
i ponendo quam ex nunc protulerunt etc veluti latius et p dcis pag i cam dicts comunits

Legge fatta del mese di settembre 1527 promemo de che cola d'ancesto
de lo smarello non possi ne debbii pagare al notario delli mci s. l.
si p[r]ima non ha fede d loro cer... d'esso haverr renduto il suo
Libro finito et pagando se li possa fare remettere alla colta
sequente li haversse pagato

... lassano e i registre e le copie in camera — 8
... de' aiuto e favore ai confuadore — 9
... no' afferebbe la forma dei mille li — 12
Revocatione de exentione — 33
Modo da vendere le cose aptenente al comuno — 36 72
Che tutte dette vendere se scrive in camera — 4
Che sia tenuto el figluolo per lo padre etc. — 4
Che no' se da licentia in solo confuadore — 5
Che no se possa renuntiare el sugellare bollette — 10
Arbitrio de' salarij da dare a la famiglia sua — 12 cioè ai marusini overo garsoni da metterli per li detti conservatori
Quanto possano spendere al loro offitio — 13 · 73 capitoli
Che li registre no se possano trare d'officio — 21
Prescritione de diece agne — 23
Modo de fare permutatione de locatione — 26
Revocatione de exentione de papa Nicola — 33
Como sia tenuto ciascuno in solido essendo in se — 35
Quello se deij togliere per le vane e porre i pezzi de' — 76
— 78
Como le exentione se debbiano aregistrare — 81
Che i cavare de' contado degano resquotere ciascuno — 85
Che li fancelli degano pagare contante etc. — 86
Che no se possa alegare el possesore — 88
Che no se possa fare sopralocatione —
El pesare per li s. consuadore a capitoli — 47
Oblego di metter il Pesce la quaresima tot — 54 · 55